1922-10-07 -2nd -KKP Gnati Parishad -between 07 to 09-Oct-1922 at Karachi (200)

दुष्टोना विनाशार्थे

साधुओना परित्राणार्थ,

धर्म संस्थापनार्थे

हुं युगे युगे संभवुं छुं.

શ્રી કચ્છ દેશના કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિની

કરાંચીમાં મળેલી પરિષદની—બીજી બેઠક.

તા. ૭-૧૦-૧૯૨૨થી શરૂ થતા કામકાજનો રિપોર્ટ.

(મરાઠી સાખી.)

ધર્મ કર્મને ધોઇ નાંખ્યાં, ગાડર સમ ઝુકાવી,
ઉપરથી ઉપહાસ્ય કરાવી, ગાંઠનું ગરથ ગુમાવી,
આવી રસમ થકી ભાવી
ભું'સ્યુ શર્મ જરી ના'વી...આવી.

સ્વજ્ઞાતિ બંધુઓ માટે સભા તરફથી
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

પરિષદ્દના સેક્રેટરી.

રતનશી શીવજી નાકરાણી.

રણછોડ લાઇન—કરાંચી.

ઢાલગરવાડામાં આવેલા શ્રી "અંબિકાવિજય" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
લક્ષ્મીચંદ હીરાચંદે છા.પ્યું—અમદાવાદ.

दुष्टोना विनाशार्थे

साधुओना परित्राणार्थ,

धर्म संस्थापनार्थे

हुं युगे युगे संभवुं छुं.

શ્રી કચ્છ દેશના કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિની

કરાંચીમાં મળેલી પરિષદની—બીજી બેઠક.

તા. ૭-૧૦-૧૯૨૨થી શરૂ થતા કામકાજનો રિપોર્ટ.

(મરાઠી સાખી.)

ધર્મ કર્મને ધોઇ નાંખ્યાં, ગાડર સમ ઝુકાવી,
ઉપરથી ઉપહાસ્ય કરાવી, ગાંઠનું ગરથ ગુમાવી,
આવી રસમ થકી ભાવી
ભુંસ્યુ શર્મ જરી ના'વી...આવી.

સ્વજ્ઞાતિ બંધુઓ માટે સભા તરફથી
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

परिषद्ना सेक्रेटरी.
રતનશી શીવજી નાકરાણી.
રણછોડ લાઇન—કરાંચી.

ઢાલગરવાડામાં આવેલા શ્રી "અંબિકાવિજય" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
લક્ષ્મીચંદ હીરાચંદે છાપ્યું—અમદાવાદ.

નિવેદન.

કરાંચીના યુવક મંડળે આ બીજી પરષિદ્‌ના સેક્રેટરી તરીકે મારી નીમણુંક કરવાથી આ બેઠકનો રીપોર્ટ બહાર પાડવાનું કાર્ય મારે માથે આવ્યું છે, પહેલી બેઠક કરતાં આ બેઠકમાં કામકાજ વધારે કરવાનું હતું, પરિષદ્‌નો ઉદ્દેશ કંઇક ગર્ભમાં હતો, તેને પ્રદર્શીત કરી જ્ઞાતિએ હવે કયા માર્ગે જવું એ દેખાડવા સિવાય ચાલે તેમ નહોતું, એટલે ઘણા ભાઇઓએ રસ પૂર્વક ભાગ લીધો. પીરાણાનો અર્ધદગ્ધ પંથ તજી અને આગેવાનોના જુલમમાંથી જ્ઞાતિને બચાવી લેવી તે બે બાબતો યુવક મંડળે આગળ કરેલી તે સબજેક્ટ કમીટીને ખાસ જરૂરની દેખાઇ અને સઘળા ભાઇઓ જાણે છે કે, એજ બંને બાબતો આપણી ઉન્નતીને આડે આવનારી છે. જ્યાં સુધી પીરાણા પંથ જ્ઞાતિમાંથી નાબુદ ન થાય, ત્યાં સુધી હિંદુ મટી જવાનો ભય તો ખડોજ રહે છે, એ વાત તો વક્તાઓનાં ભાષણથી દરેક ભાઇઓ જાણી શક્યા છે. રા. નારાયણજી ભાઇએ પીરાણા પંથની પોલ અને સૈયદોના પ્રપંચને ઉઘાડા પાડી, એ ખીચડીઓ પંથ પાળવાથી આપણે અતોભ્રષ્ટ તતોભ્રષ્ટ જેવી સ્થીતીમાં આવી ગયા છીએ, તે બરાબર સમજાવ્યું છે, તેમજ રા. ભાઇ રતનશી ખીમજીએ આગેવાનોના જુલમ અને તેની નીચતાનો ચીતાર સત્ય સ્વરૂપે વર્ણવ્યો છે, જેથી જ્ઞાતિના અજ્ઞાન અને ભોળા ભાઇઓ તેમજ બહેનો ઉપર કહેવાતા આગેવાનો જે ઘાતકી જુલમ અને ત્રાસ વરતાવી રહ્યા છે, તેનું શુદ્ધ સ્વરૂપ ખડું કરી જ્ઞાતિને જુલમી આગેવાનોના ગુલામ ન બનવા તથા જુલમી દોરને નાબુદ કરવા જ્ઞાતિ ભાઇઓએ એક સંપ કરી, કહેવાતા આગેવાનોની સુદ્ધ ઠેકાણે લાવવાના માટે તેઓનાં નીચ ચારિત્રોની સત્ય હકીકત હિમતપૂર્વક કહી છે, તે ધ્યાનમાં લેવા અને વિચારવા માટે રા. રતનસી ખીમજીના ભાષણની સમપૂર્ણ નોંધ આ રીપોર્ટમાં લેવાણી છે, તે ધ્યાનપૂર્વક વાંચી જવાની હું દરેક બન્ધુઓને ભલામણ કરૂં છું.

ઇમામશાહના વંશના સૈયદો આપણી જ્ઞાતિને છેક્જ વટલાવીને મુસલમાની રાહત ઉપર લઇ જવાને જે પ્રયાસો કરી રહ્યા છે તે તેમના વંશ પરંપરાની કુટીલ નીતીનેજ આભારી છે. પરંતુ એ કુટીલ નીતીનો અંત આણવા અને જ્ઞાતિના અજ્ઞાન અને ભોળા ભાઇઓ તેમજ બહેનોને દેખતાં કરી પીરાણાના કબ્રસ્તાની પંથથી છોડાવી, સનાતન સ્વધર્મના માર્ગે ચડાવવાના માટે કરાંચી પરિષદ્ અને તેનો રીપોર્ટ જ્ઞાતિને દૈવી ચક્ષુઓની બક્ષીસ કરી દેખતા કરશે એવી મને સંપૂર્ણ આશા છે.

લી. જ્ઞાતિ સેવક,

પટેલ રતનસિહ શીવજી નાકરાણી.

પરિષદ્‌ના સેક્રેટરી.

રણછોડ લેન, દેશલ બજાર—કરાંચી.

1922-10-07 -2nd -KKP Gnati Parishad -between 07 to 09-Oct-1922 at Karachi (200)

ॐ

॥ श्री उमादेव्याः कृपास्तु ॥

શ્રી કચ્છી કડવા પાટીદાર પરિષદ.

બીજી બેઠક—કરાંચી.

(તા. ૭–૮–૯ મી ઓકટોબર સને ૧૯૨૨.)

આપણી ઉન્નતિ અર્થે કેટલાક સમયથી જે શુભ પ્રયાસ ચાલી રહ્યો છે અને જ્ઞાતિના યુવકો તેમજ સમજુ પુરૂષોએ પોતાના તન મન અને ધનના ભોગે કાર્યસાધક પ્રગતિ શરૂ કરી જ્ઞાતિનું જે શુદ્ધ સ્વરૂપ ખડુ કર્યું છે તેને આપણે પરિષદના નામથી ઓળખવા લાગ્યા છીએ. આ પરિષદ એજ જ્ઞાતિ અને એજ આપણી કોમની અદશ્ય દેવી કે જે પોતાના સંતાનો—જ્ઞાતિનાં સ્ત્રી, પુરૂષોને—તેમની ઉન્નતિ સાધક પ્રેરણાઓ કરી રહી છે. પરંતુ આ મહાદેવીનું સ્વરૂપ ખડુ કરવામાં યુવકોએ ભાગ્યેજ આશા રાખી હશે કે જુજ વખતમાં તેમણે કરેલી આરાધના અને સ્થાપનાનું એક દિવ્ય સ્વરૂપ પ્રગટ થસે. કેમ ન થાય ! જે સ્થળે માત્ર પવિત્ર વિચારો અને શુદ્ધ ધાર્મિક ભાવનાઓજ પ્રવેશ કરી શકે ત્યાંથી ઉપાધિયો અને ભયને ભાગતાં કેટલી વાર ? જ્યારે અનેક બંધુઓ પોતાના જાત ભાઈનું હીત પણ પોતાનાજ હીત જેટલું અવશ્યનું છે તેનો ખ્યાલ લાવી શકે અને એ વસ્તુ તેના યોગ્ય સ્વરૂપમાં જ્યારે પ્રતિપાદન થાય ત્યારે દિવ્ય દૃષ્ટિ કેમ પ્રાપ્ત ન થાય અને એની ભેટ મળતાં બળ અને બુદ્ધિની ખામી તો સ્હેજમાંજ પુરાઇ જાય. જે કોમના કર્મયોગ કિંવા ઉદ્યોગમાં પરોપકાર રૂપી અમૃત સમાન ઝરાનું વહન થયા કરે છે તે કોમનાં સંતાનોને પોતાનાજ ભાઇઓ અને પોતાનીજ જાત ઉપર દયા દર્શાવતાં કેમ સંકોચ થાય ? તે તો અવશ્યે લાગણી બતાવેજ. આવાં અનેક સત્યો કદી આપણી જાણ બહાર રહી જતાં હોય પરંતુ તે એક સત્ય છે એમ પરિષદની બેઠકે પુરવાર કરી આપ્યું છે. સને ૧૯૨૦માં જ્યારે પહેલી બેઠક થઈ જેને માત્ર બેજ વર્ષ થયાં છે પરંતુ તે પહેલાંની અને આજની જ્ઞાતિ પરિસ્થીતીની જો આપણે સરખામણી કરી જોઇએ તો આપણને પરિષદની દિવ્ય શક્તિનો ખ્યાલ આવ્યા સિવાય રહેશે નહિ. જો કે એ પહેલી બેઠક એટલે એકડે એક જેવી હતી પરંતુ જ્ઞાતિહીત સાધવા માટે આપણે એકત્ર કેમ થઇ શકીએ અર્થાંત ઐક્ય કેવી રીતે સાધી શકાય તેનો અનુભવ મેળવી લીધેલો. જે જુલ્મી આગેવાનો પોતાના સ્વાર્થની ખાતર સ્વબંધુઓ ઉપર ત્રાસ વર્તાવી રહેતા તેમના અન્યાયી દોરથી ઉપજતા ત્રાસનો આપણા કાનોમાં ગુંજારવ થઇ રહ્યો હતો અને ભીતીયુક્ત હૃદયોથી વિચારો કરી શકતા હતા પરંતુ એનું પરિણામ શું આવ્યું ? ‘ ભીતિ વગર પ્રીતિ સંભવતી નથી. ” આપણને જો એક બીજા ભાઇઓમાં વિશ્વાસ મુકી તેમના પ્રત્યે પ્રીતિ ધરાવાનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું હોય તો તે પરિષદમાંજ થયું એમ કહેવામાં અતિશયોક્તિ જેવું કાંઇ નથી. આપણે એક બીજાના વિચારો જાણી સત્યા-

સત્યને ઓળખતા થયા અને ધર્મ તેમજ નીતિનાં તત્વો સમજતાં શીખ્યા. પીરાણાનો અધર્મયુકત અર્ધદગ્ધ પથ આપણી દરેક પ્રકારની અધોગતીજ પ્રાપ્ત કરાવનારો છે એ વાત આપણને દીવા જેવી સમજાઈ ગઇ.

લગ્નગાળાને લેઇ ઘણા બંધુઓ દેશમાંજ એકત્ર થઇ શકશે, એ વિચારે બીજી બેઠક દેશમાં કરવાનો નિર્ણય થયેલો અને તેને લઇ કેટલાક કાર્યવાહકો બેઠકની તૈયારી કરવા અગાઉથી દેશમાં ગયેલા, કેટલાકના શુભ પ્રયાસથી નામદાર ખુંદાવિંદ મહારાવશ્રી તરફથી પણ જ્ઞાતિને સારી મદદ મળવાની વકી હતી પરંતુ એ સમય લગ્નસરાનો હતો. કરાંચી પરિષદની પહેલી બેઠક પછી આગેવાનોએ પોતાનું યથાર્થ પોત પ્રકાશ્યું હતું. પરિષદમાં ભાગ લેનારાઓ અને ખાસ કરીને કાર્યવાહકોને અનેક પ્રકારની કનડગતો કરવી, તેમનાં છોકરાંઓના વિવાહ થવા દેવા નહિ, તેમને નાત બહાર કરવા, દંડ લેવા વગેરે પ્રકારનો ઉદ્યોગ ગેઢેરાઓએ શરૂ કરેલો. જ્ઞાતિ હીત સાધનારાઓની જ્ઞાતિ ભક્તિને ભૂલાવી દેનારી અનેક બીતિઓ કાર્યવાહકો અને તેમનાં કુટુંબોમાં ઉત્પન્ન કરેલી અને જાણે કે સ્વાર્થ સાધી લેવાની કોઇ ઉત્તમ મોસમજ આવી હોય એવો સમય આગેવાનોની રાક્ષસી માયાના પ્રભાવે ખડો થયેલો. છતાં કેટલાક કાર્યવાહકો બુદ્ધિ અને યુકિતથી એ માયાને તરી ગયા પરંતુ પરિષદની બેઠક તો તે સમયે મુલત્વીજ રહી. સત્ય વિચારો અને ભાવનાઓનો કોઇ કાળે નાશ થતોજ નથી. કાર્યવાહકોમાં જ્ઞાતિ હીત સાધવાની જીજ્ઞાસા તો ભારેલા છાણાની પેરે પ્રદિપ્ત હતીજ. બીજી પરિષદ કયાં ભરવી અને કાર્યસાધક પગલાં કેમ ભરી શકાય તેના વિચારોમાં તલ્લિન બની ગયેલી કેટલીક કાર્યવાહક વ્યકિતઓ શાંત દેખાવા લાગી. એ જોઇ મુર્ખ ગેઢેરાઓને પોતાના બળના પ્રભાવથી પરિષદ મરણને શરણ થતી જોવાનાં સ્વપ્નાં પણ આવી ગયાં અને તેમની એજ સ્વપ્ન સૃષ્ટિના સંકલ્પોએ કાર્યવાહકોની જીજ્ઞાસા ઉપર ઢંકાઈ રહેલી રાખને ઉરાડવા માંડી એટલે જ્ઞાતિસેવારૂપી અગ્નિ પોતાના યોગ્ય સ્વરૂપમાં પ્રદિપ્ત થવા લાગ્યો. પહેલી પરિષદની થઇ ગયેલી બેઠકના કામકાજનું અવલોકન મળતાં કાર્યવાહકોને જણાઇ ગયું કે આપણે તો હજુ પાટી ઉપર ધુળજ નાંખી છે ! એકડો કાઢવાનો તો બાકી છે ? મતલબ કે બુદ્ધિશાળી યુવકો અને પરિષદના પવિત્ર હૃદયવાળા નેતાઓના હૃદયને અવલોકન વધારે સ્પર્શ કરી ભેટી શકયુ એટલે બીજી બેઠક જલદી ભરવાના વિચારો ઉદ્ભવ્યા. મુંબઇ કિંવા કરાંચી બેમાંથી એક સ્થળે પરિષદની બીજી બેઠક બોલાવાની વાટાઘાટ ચાલી તેમાં છેવટે કરાંચીના યુવક મંડળે જ્ઞાતિ સેવા ઉઠાવાનુ બીડું બીજી વખત પણ ઝડપ્યું.

પરિષદના કામકાજમાં આવતી મુશ્કેલીઓનો તેમને અનુભવ તો થયેલો એટલે તેમણે વ્યવસ્થિત યોજનાઓ ઘડી કહાડી, જ્ઞાતિની બેઠક કરાંચી મુકામે ભરવાની ખબરો દેશ પરદેશ પહોંચાડી અને દિવસો નક્કી કરી આમંત્રણ પત્રિકાઓ પ્રસિદ્ધ કરી જ્ઞાતિમાં દરેક સ્થળે મોકલી આપી આવાં પદ્ધતિસરનાં આમંત્રણો મળવાના માંગળિક પ્રસંગને લઇ જ્ઞાતિમાં સ્ત્રી–પુરૂષોનાં હૃદયો આનંદથી ઉભરાવાં લાગ્યાં જો કે સ્વાર્થી ગેઢેરાઓએ તો પોતાના સડી ગયેલા સ્વાર્થી દોરને મીણુ પાઇને મજબુત બનાવવા ઘણાએ પ્રયત્નો કર્યા છતાં જ્યાં કુદરતજ–પરમાત્માજ–તેમની વિરૂદ્ધ, એટલે એ સડેલા દોરને કંઇ મજબૂતાઇ મળી શકી નહિ. જેમ જેમ સમય પાસે આવતો ગયો તેમ તેમ પરિષદની તૈયારીઓ પૂર્ણ થતી

આવી અને જ્ઞાતિહીતનો વિચાર કરી શકે તેવા લાગણી ધરાવતા બંધુઓ સ્થાનિક કાર્યવાહકોને મદદ કરવાના ઉદ્દેશથી એક બે દિવસ અગાઉથી આવી પહોંચ્યા.

સભાસ્થાનને શોભાવવા તેમજ બહાર ગામથી પધારતા બંધુઓનું સ્વાગત કરવા સ્વયં સેવકો પ્રફુલ્લ વદને પોતાની ફરજો અદા કરવાનો આનંદ લઇ રહ્યા હતા. બેઠકના આગલા દિવસેજ સઘળા દુરથી આવનારા ભાઇઓ આવી ગયા હતા. સાંજના મેલમાં હૈદ્રાબાદથી પ્રમુખ સાહેબ આવવાના હોવાથી તેમને લેવા સ્વયસેવકોની એક ટોળી તથા સ્વાગત્ મંડળના સભ્યો તેમજ અન્ય બંધુઓ પણ સ્ટેશન ઉપર ગયા હતા. મેલ આવી પહોંચતાંજ તેમને હાર–તોરા અર્પણ કરી પ્રમુખ સાહેબની જય બોલાવતું આપણા સ્વયંસેવકો અને બંધુઓનું ટોળું સ્ટેશન બહારના વિશાળ ચોકમાં એકત્ર થયું હતું. અને કેટલાક સંભાવિત ગૃહસ્થો અને મિજમાનોને ગાડીઓમાં બેસાડી સરઘસના રૂપે તેમને પ્રમુખ સાહેબના ઉતારે લુહાર જ્ઞાતિની વાડીમાં લઇ આવ્યું હતું જ્યાં સ્વાગત્ મંડળના પ્રમુખ વગેરએ પ્રમુખ સાહેબનો સત્કાર કર્યો હતો અને વાડીના દીવાનખાનામાં ચા તથા પાન લઇ રાત્રે ભોજન સમયે સ્થાનિક બંધુઓ છુટા પડયા હતા.

પહેલી બેઠકના કાર્યનું જે અવલોકન પ્રસિદ્ધ થયું હતું તે ઉપરથી જ્ઞાતિહીતચિંતકો અને કાર્યવાહકોને એક બીજાનાં હૃદય વાંચી જોવાની જીજ્ઞાસા થયેલી અને એક બીજાના વિચારો જાણવાની ઇચ્છા થયેલી, જેથી પરિષદ્‌ની બેઠક ભરવા અગાઉ બહાર ગામથી પધારેલા ભાઇઓને આમંત્રણ કરી કરાંચીના યુવક મંડળે પોતાની એક મીટીંગ ભરી. આ મીટીંગ અમદાવાદવાળા રા. મગનલાલભાઇ ગોવીંદલાલ એન્જીઅરના પ્રમુખ પદ નીચે ભરવામાં આવી અને પરિષદ્‌નો હેતુ સ્પષ્ટ રીતે ચર્ચાયો. પરિણામે પીરાણાપંથનો સત્વર ત્યાગ કરવાની જરૂર સ્પષ્ટ થઈ અને ઘણા બંધુઓએ પીરાણાપંથ તજી દેવાની અને તેના અંગે થતી દફનાદી ક્રિયાઓ નહીં કરવાની પ્રતિજ્ઞાઓ લીધી. કેટલાકે તો એ પંથને માનનારા એટલે પીરાણાંની અમીની ગોળી પીનારાની સાથે ખાવા પીવાનો સબંધ પણ નહી રાખવાની પ્રતિજ્ઞાઓ કરી, આ પ્રકારે યુવકમંડળના દીર્ઘદ્રષ્ટિવાળા કાર્યવાહકોએ અનેક વિજયવંતી આશાઓમાં પરિષદને ગરકાવ કરી દેવાનું શુભ મંગળાચરણ કર્યું.

તા. ૭-૧૦–૨૨ શનીવારનો પહેલો દિવસ.—

દેશલ બજારમાં રણછોડ લાઇનમાં જે મોટા કમ્પાઉન્ડમાં કણબીઓ રહે છે તેના વિશાળ ચોકમાં બેઠકને સારૂ મંડપ બાંધવામાં આવ્યો હતો જેની ચારે બાજુએ સ્વજ્ઞાતિ બંધુઓનાં રહેવાનાં મકાનોની લાઇનો આવેલી હોવાથી મંડપના ગૌરવમાં ઓર વધારો થયેલો દેખાતો હતો. મંડપની એક બાજુએ મધ્યમાં પુલપીટ બનાવવામાં આવ્યું હતું જેના ઉપર પ્રમુખ સાહેબ અને સંભાવિત ગૃહસ્થો માટેની બેઠક ખુરશીની રાખવામાં આવી હતી. ટેબલના મધ્યભાગમાં પુલપીટ ઉપર ઉચ્ચ સ્થળે કૂળદેવી શ્રી ઉમિયામાતાની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી એક બાજુએ કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિના અદ્વિતીય અમુલ્ય રત્ન કડવા વિજયના તંત્રી સદ્‌ગત કર્મવીર જ્ઞાતિભક્ત પુરૂષોત્તમભાઈની છબીને પુષ્પો વડે શોભાવવામાં આવી હતી, જે પધારેલા બંધુઓના હૃદયમાં જ્ઞાતિ સેવાના પ્રભાવની ઉંડી છાપ પાડી રહી હતી. મંડપની જમીન, જાજમો અને ગાદલાંઓ વડે આચ્છાદિત કરવામાં આવી હતી. સ્થળે સ્થળે

અનેક પ્રકારની શુભભાવનાઓ પ્રેરિત મુદ્રાલેખો ટાંગવામાં આવ્યા હતા. સભાસ્થાનના ડાબા પડખે સ્ત્રીવર્ગને માટે બેઠકની યોગ્ય ગોઠવણુ કરવામાં આવી હતી. મંડપના દરવાજાઓને તોરણો અને ફુલઝાડનાં કુંડાંઓથી સુશોભિત બનાવવામાં આવ્યા હતા. અને સિંહદ્વારપર સોનેરી અક્ષરે પરિષદ્‌નો વિજય દર્શાવતુ પરિષદનું નામ શોભી રહ્યું હતું. આવી ઉંચા પ્રકારની ધ્યાન ખેંચે તેવી હીલચાલથી અન્ય જ્ઞાતિઓમાં પણ પરિષદના મહત્વની પ્રશંસા થઇ રહી હતી. અને કાર્યવાહકોના આમંત્રણને માન આપી અન્યજ્ઞાતિના ગૃહસ્થો પણ સભામાં ભાગ લેવા પધાર્યા હતા. બરાબર સાંજના આઠ વાગતાં મેં પ્રમુખ સાહેબ તથા કચ્છ અને મુંબઈ વગેરે સ્થળેથી પધારેલા ભાઇઓ, રા. કે. બી. પટેલ: રા. નારણભાઇ, રા. મગનલાલભાઇ વગેરે પધારતાં તેમને સ્વયંસેવકો તથા સભાજનોએ વધાવી લીધા હતા અને શ્રી ઉમિયાદેવીની તેમજ પ્રમુખ સાહેબની જયધ્વનિ વડે મંડપ ગાજી રહ્યો હતો. કામકાજની શરૂઆત કરતાં મંગળાચરણમાં શ્રી ઉમિયાદેવીની સ્તુતી સંગીતનાં સાજ સાથે કરવામાં આવી હતી.

મંગળાચરણ.

[કલ્યાણની સાખી.]

સુખદાતા સતિ પાર્વતી, દુઃસહ દુઃખ હરનાર,
સુખ સંપતિ દો ભગવતી, વરદાઈ છો ઉદાર;
સેવક જન રંજન સદા; સુખ દુઃખના આધાર
અમર સમરતાં સહાય હો; નમું હું વારંવાર.

[અનંત એકજ છે અવિનાશી—એ રાગ.]

સફળ કૃતિ કર માતુ હે મ્હારી,
સુમતિ પ્રેરક સદાયે દયાળી; સફળ
જ્ઞાતિ હિત ચિત સ્થિર કરી સ્થાપો,
ઇચ્છું ભવાની કૃપા એ ત્હારી; સફળ.
અધમ ઉદ્ધારક જ્ઞાતિ કે ગંગા,
ઉભય શિવા નહિં અન્ય હીતકારી; સફળ.
દ્રઢિભૂત છે એ મંત્રજ મ્હારો,
સાધક તેનો અમર સુખાળી; સફળ.

પધારેલા બંધુઓનું સ્વાગત દર્શાવનારી ઉચ્ચ પ્રકારના ભાવ યુક્ત કવિતા સ્વયંસેવકો એ ગાઇ હતી જેના શ્રવણથી મંડપમાં બીરાજેલા સઘળા બંધુઓના હૃદયમાં ભ્રાતૃભાવની ઉંડી છાપ પડી હતી. કવિતાના અંતે સ્વાગત મંડળના પ્રમુખ રા. રા. ખેતાભાઇ ડોસા

પોકાર ગામ નખત્રાણાવાળાએ પધારેલા બંધુઓનું સ્વાગત કરતાં નીચે પ્રમાણે સભાનું ધ્યાન ખેંચનારૂ ભાષણ કર્યું હતું.

સ્વાગત મંડળના પ્રમુખનું ભાષણ:—

પ્રિય પાટીદાર ભાઇઓ, સદ્‌ગૃહસ્થો, માતાઓ અને બ્હેનો,

આજ આપ સર્વે જુદા જુદા સ્થળ જેવાંકે મુંબઇ, ઘાટકોપર, અમદાવાદ, હૈદરાબાદ, શાંઘાતપુર, અને કચ્છ વગેરે ઠેકાણેથી અતિશ્રમ વેઠી પધારનારા પ્રતિનીધી બંધુઓ અને પ્રેક્ષકો ને ભવ્યમંડપમાં બિરાજમાન થએલા જોઇ અમોને અપૂર્વ આનંદ થાય છે. અમારો હર્ષોદધિ ઉછળી જાય છે અને ટુંકામાં કહીએ તો અમારા સર્વ મનોરથની સફળતા થએલી અમો માનીએ છીએ. અમારાં અહોભાગ્ય છે કે આપ સર્વ બન્ધુઓના દર્શનનો અલૌકિક પ્રસંગ અમોને પ્રાપ્ત થયો છે. આજનો પવિત્ર મંગળમય દિવસ અમારી અહીંયાંની પાટીદાર જ્ઞાતિના ઇતિહાસમાં અતિ ઘણો ગૌરવનો, મહત્વનો, અને અવર્ણનીય આનંદનો સોનેરી અક્ષરોથી કોતરાઈ રહેશે.

પ્રિય બન્ધુઓ, આપ સર્વ મહાનુભાવોએ અમારા આમંત્રણને કહો કે અમારી દીન પ્રાર્થનાને માન આપી અત્રે પધારવાની જે કૃપા કરી છે તે બદલ અહીંયાંની સમસ્ત જ્ઞાતિ તરફથી હું આપનો મુકત કંઠે આભાર માનવા રજા લઉં છું. આપ સર્વને અત્રે પધારવામાં કેટલાએક અંગત લાભોનો ભોગ આપવો પડયો હશે, તે અમારા ધ્યાન બહાર નથી. દેશમાં એક છેડાથી બીજા છેડા સુધી ચોમેર ધંધાની ગડબડાટ ફેલાઇ રહી છે એટલુંજ નહીં પણ અમારા સિંધ દેશની પાટનગરી કરાંચી પણ આપના રહેઠાણથી ઘણે દુર અને આવવા જવાના રસ્તા વિકટ, રેતાળ અને ખારા પાણીને ઓળંગીને છે; છતાં પણ એ બધી અગવડો, મુસીબતો અને અંગત સ્વાર્થને જરા પણ નહી ગણકારતાં આવા કામના સમયમાં વ્યવહારિક, શારિરીક કષ્ટની પરવા કર્યા વગર કે ખરચની દરકાર રાખ્યા વગર અત્રે પધારવામાં આપે જે ઐાદાર્ય જ્ઞાતિ ભકિત અને નિસ્વાર્થતા બતાવી અમોને ઉપકારી કીધા છે તે ખરેખર સ્તુતિપાત્ર અને અનુકરણીય છે. જ્ઞાતિહિતના દરેક કાર્યોમાં આવો ઉત્સાહ પ્રેમ અને આત્મભોગ નિરંતર આપવામાં આવતો રહે તો મને ખાત્રી છે કે થોડા સમયમાં આપણી ચાલુ સ્થિતીમાં અતિ ઘણો ઉદયજનક ફેરફાર થયા સિવાય રહે નહી. પરમ કૃપાળું પરમાત્મા આપણામાં સદા સર્વદા આવી જ્ઞાતિ ભકિતની ઉચ્ચ ભાવનાઓ ઉત્પન્ન કરતા રહે એ નમ્ર પ્રાર્થના સહ આપનો ફરીથી આભાર માની બોલવાની રજા લઉં છું.

મારી નીમણુંક.

પ્રિય ભાઇઓ અને બ્હેનો !

જ્યારે આપની સેવા કરવાને અત્રેના જ્ઞાતિબન્ધુઓ તરફથી મારે વાસ્તે દરખાસ્ત રજુ કરવામાં આવી ત્યારે તેનો સ્વીકાર કરવામાં મને ઘણો મુંઝવાડો થયો હતો. કારણકે

આપ સર્વના ધ્યાનમાં છે કે હું એક અતિ ઘણી ન્યુન શકિતવાળો સેવક છુ આવા મહત્વનુ આ કાર્ય મહારા કરતાં કોઈ વિશેષ પ્રભાવશાળી ધીમાન અને વ્યવહારકુશળને સોંપવામાં આવ્યું હોત તો મારી ખાત્રી છે કે આપને દરેક રીતનો સંતોષ તે આપવામાં વિશેષ યોગ્ય થઇ શકત, પરંતુ જ્યારે મેં જોયું કે મહારા પ્રિય બાન્ધવોનો મહારા પરના અનન્ય પ્રેમ અને કૃપાને લઇને મહારાજ પસંદગી કરવાનો દુરાગ્રહ છે, ત્યારે હું પણ સહર્ષ મારી ફરજ સમજી આપ સર્વેની કૃપા મેળવવાના અતિ પવિત્ર કાર્યમાં સામેલ થયો, અને તેની રૂએ આજે આપશ્રીઓના ચર્ણાર્વિંદમાં મસ્તક નમાવી આપની સન્મુખ હાથ જોડી ઉભો છું.

અમારી આશાઓ અને ફળીભુતતા—

પતિત પાવન પરિષદ્ દેવીની પહેલી બેઠક પણ અહીંયાં ખાતેજ ભરાણી હતી અને બીજી બેઠકનો લાભ પણ અમોનેજ મલ્યો છે. અને તેનો આજથી શુભ સમારંભ થયો છે જેની પૂર્ણતા અમોને આશા છે કે આપ સર્વેજનોની સહાયતાથી પુર ફતેહમંદીથી થશે. અમારા કાર્યક્રમમાં કે આગતા સ્વાગતા કરવાની રીતભાતમાં જે કંઇ ન્યુનતા જણાય તે મોટું દિલ રાખી દરગુજર કરશો કેમકે આપની સારી સમજ, કાર્યકુશળતા અને સહાનુભૂતિ પર ફતેહનો બધો આધાર અવલંબિત છે.

વહાલા ભાઇઓ, આપણી જ્ઞાતિની આ બીજી પરિષદ છે. આવી પરિષદો ભરવાથી આપણા સામાન્ય હિતને શું શું ફાયદાઓ પહોંચે છે, તે મારી આગમચની પરિષદના વિદ્વાન વકતાએ સારી રીતે દાખલા દલીલો અને લંબાણ વિવેચનથી ઉપયોગી મુદાઓના સુચન સાથે સમજાવેલું છે; તેથી હવે આ જગાએ તેનું પીષ્ટપેષણ કરી આપનો અમુલ્ય વખત રોકવા હું ચાહાતો નથી. પરંતુ આ સમયે પરિષદનો પાયો મજબુત થાય તેનું મૂળ ઊંડુ ઉતરી તેનાં ડાળાં ડાળીઓ ફેલાઇ જ્ઞાતિ બન્ધુઓને તેનાં અમૂલ્ય ફળોનો સ્વાદ અહર્નિશ મળતો રહે, તે સારૂ અને તેની ખાસ પુષ્ટિ થવા ખાતર કેટલીક વ્યવહારીક ધાર્મિક અને આર્થિક સુચનાઓ કરવા રજા લઉ છું.

બન્ધુઓ ! આપણી જ્ઞાતિમાં આપણને અધમ દશા તરફ લઈ જનારા કેટલાક નઠારા રીતરિવાજો ઘણા વખતથી પડી ગયા છે એના માટે હું આપનું ધ્યાન ખેંચવા ઇચ્છું છું. મારે દિલગીરી સાથે કહેવું પડે છે કે આપણા ભાઇઓ જે ગુજરાત, માળવા, ખાનદેશ ઇત્યાદિ ઠેકાણે વસે છે ત્યાં તમો જોશો તો ઘણા ભાઇઓ ગ્રેજ્યુએટ થએલા મળી આવશે. મેટ્રીક પરિક્ષા પસાર કરેલાની સંખ્યા ત્યાં સેંકડોની જણાશે વકીલ બેરીષ્ટર જડજના હોદ્દાઓ ભોગવતા જોશો. એ ભાઈઓ અને આપણા કચ્છવાસી ભાઇઓની તરફ તમો જોશો તો તમને દીલગીરી નો પાર રહેશે નહી. આપણા કચ્છ દેશમાં કડવા પાટીદારની વસ્તી લગભગ ત્રીસ બત્રીસ હજારની છે છતાં પણ હજુસુધી આવા વિદ્યાદેવીના ચળકતા જમાનામાં એક પણ જ્ઞાતિ બન્ધુ મેટ્રીક થયો નથી. આખીનાતમાં નજર ફેરવશો તો થોડાએક ભાઇઓએજ ગુજરાતી પાંચ ચોપડી સુધીનો અભ્યાસ કરેલ છે. અને અંગ્રેજીનું જ્ઞાન તો એકાદ બે ભાઇએજ લીધું છે, તે પણ પુરૂ નહીં. આવા પ્રકારની કેળવણીથી આપણે આપણી ઉંન્નતી કેવી રીતે સાધી શકીએ ? દુનિયાનાં માણસો આપણને કહે છે કે

કચ્છના કણબીઓ " ઢગા* જેવા છે " તે શું ખોટું છે ? ભાઇઓ કેળવાયલા માણસો, પોતાના માણસો, પોતાની તેમજ પોતાની જ્ઞાતિની અને દેશની ઉન્નતિ કરી શકે છે. મોટી ખામી આપણામાં કેળવણીની છે.

અને આપણામાં બાળલગ્ન જેવા નઠારા રીવાજો ઘર ઘાલી બેઠા છે, બાળલગ્નથી કેટલું વેઠવું પડે છે તેનો આપણે વિચાર સરખો પણ કરતા નથી અને આપણા આગેવાન ગેઢેરાઓ તો બીલકુલ સંભાળતાએ નથી ! દશ બાર વરસે વીવાહ આવે તો પણ આપણે હૈયાહોળી રહી. મહીના દોઢ મહીનાનાં બાળકો પરણાવી આપણે લહાવો લઇએ છીએ. છતાં પણ આગળ ભવિષ્યમાં તે લગ્ન કેવાં નીવડે છે તે તમો જાણોછો. આવાં બાળલગ્નના પ્રતાપેજ આપણા છોકરાઓનો ઘર સંસાર ઝેર રૂપ બને છે. અને કજોડાં થવાથી આપણે પાટીદાર જેવી ઉચ્ચ જ્ઞાતિ હોવા છતાં છુટાછેડા કરવા પડે છે. આવા અનર્થનું મૂળ કારણજ બાળલગ્ન છે જે સદંતર નાબુદ કરવાની ઘણીજ જરૂર છે.

તે સિવાય આપણે જે મરણ પાછળનાં જમણો કરીએ છીએ જે પ્રેતભોજન કહેવાય છે અને જેનામાં આપણી લાખો કોરીઓ દર વરસે બરબાદ થાય છે જેનો આપ સર્વ બન્ધુઓને સારો અનુભવ છે તેનો શાણા અને સમજુ બન્ધુઓએ સતત અટકાવ કરવો જોઇએ.

આવી રીતે આપણી આર્થિક સ્થીતીનો નિરર્થક વ્યય થાય છે તેના કરતાં જ્ઞાતિ બન્ધુઓ અને બ્હેનોના લાભ ખાતર જો ઉપયોગ કરવામાં આવતો હોય તો અનેક નીરાધારોના ભલાનું કાર્ય સાધી શકાય. બન્ધુઓ, મરણ પાછળ આપણે બાવા ઈમામશાહના ખાનાના પાટ આગળ મરનાર નીમીતે પઇસા રાખવાથી પાપથી છુટી જવાય છે તે વાત મને તદન ભુલ ભરેલી ખોટી લાગે છે. માટે જો તમો આપણી જ્ઞાતિનું હિત ઇચ્છતા હો તો આ મરણ પાછળનાં જમણો સદંતર બંધ કરવાં જોઇએ અને મરણ નીમિત્તે મરનારને પાપમાંથી મુકત કરવાના કારણે ગુનાહ છોડાવા માટે ખાનામાં પાટ આગળ પૈસા મુકવામાં આવે છે તે આપણી જ્ઞાતિની અધમ દશા કરનાર છે.

બાળલગ્ન અને મરણ પાછળનાં જમણો વિશે મ્હેં કહ્યું પણ તેથી વિશેષ પાયમાલી કરનાર આપણી જ્ઞાતિના ગેઢેરા છે, તે દુષ્ટ આગેવાનોએ આપણને એવા બાંધ્યા છે કે ગમે તેવા સમજુ છતાં પણ આપણે હાનીકારક રીત રીવાજોને ત્યાગી શકતા નથી તે સિવાય આગેવાનોના અન્યાયની વાતો આપણે રોજ રોજ નવી સાંભળીએ છીએ. ભાઈ ઓ જ્ઞાતિપંચના પૈસાથી તાગડધીના કરનાર ગેઢેરાની પોલો હવે દિવસો દીવસ ખુલી પડતી જાય છે, તે જ્ઞાતિભાઇઓના પરસેવાના પૈસાનો ગેરઉપયોગ કરે છે જેના વાસ્તે આગળની પરિષદના રીપોર્ટમાં આપે વાંચ્યું છે તે પછે પણ અનેક અન્યાયો તેઓએ કર્યા છે જે હવે તમો સાંભળશો, તેમ પીરાણે મોકલેલા પૈસાનો કેવો ઉપયોગ થાય છે તેના સંબંધી આપણે સર્વે જાણીએ છીએ તેમ તે ગેઢેરાઓ પણ જાણે છે, છતાં પણ પીરાણે હુંડીથી નાણાં મોકલવાની તાકીદ કરે છે તેનું કારણ કે પીરાણાના નામે પૈસા ઉઘરાવી પોતાનાં ગુંજાઓ ભરે છે. અને આપણા પાસેથી જબરાથી ધર્માદાને નામે નાણાં

* ઢગા એટલે બળદ.

ઉશ્કેરાવે છે. જો તેની અંદર આપણામાંથી કોઈ પણ ભાઇ આનાકાની કરે તો નાત બહાર કરવાની ધમકીઓ આપે છે, નાતબહાર કરે છે. ભાઇઓ પીરાણાના પૈસાથી સૈયદો અનેક જીવની હીંસાઓ કરે છે અને કાકાઓ મોજમઝા કરે છે તે તો આપણે તેઓની અરસપરસ કરેલી નોટીસોથી પુરેપુરૂ સમજી ગયા છીએ, અરે ભાઇઓ હવે તો હદ થાય છે માટે હું આપનો અમુલ્ય વખત નહી લેતાં ફકત એટલુજ કહીશ કે જેમ બને તેમ એ પાપી પીરાણા પંથનો ત્યાગ કરો, અને શુદ્ધ સનાતન હીન્દુ આર્યવેદધર્મના નીયમો પાળતા થાઓ.

બન્ધુઓ ! હું તમોને ફરીવાર કહું છું કે અમારા કરાંચીવાસી ભાઇઓના માટે આજનો દિવસ અપૂર્વ આનંદનો છે જ્ઞાતિ હીતના માટે વિચાર કરવાને અમને આ બીજીવાર વખત મળે છે. તેમ અમો પણ સમજીએ છીએ કે જ્ઞાતિ હિત એ અમારૂં પોતાનુંજ હીત છે જેથી અમારાથી બની શકશે ત્યાં સુધી જ્ઞાતિ હિતમાં પછાંત રહીશું નહીં. અમો જ્ઞાતિ ઉન્નતીના કાર્યમાં દરેક રીતે પ્રયત્નો કરશું અને અમોને યાદ રહી જાય એવાં કાર્યો આપ જરૂરથી હાથ ધરશો એવી અમારી નમ્ર પ્રાર્થના છે. અત્રે બીરાજેલા સુધારક ભાઇઓ અને બ્હેનોને મારી નમ્ર અરજ છે કે તમો હવે મહેરબાની કરીને સુસ્તી કાઢો, આળસ મુકો. હવે આપણે કોઈ રીતે પણ બેસી રહેવાની જરૂર નથી, હવે તો કમર કસી જ્ઞાતિનું ને આપણું ભલું કેમ થાય તેવા ઉપાય લ્યો અને આપણા ઉપર જે પીરાણા ધર્મને નામે કાળી ટીલી છે તેને જેમ બને તેમ ઉખેડી નાખવાના પ્રયત્નો કરો.

મારૂં ભાષણ પુરૂં કરતાં અત્રે પધારવા જે તસ્દી લીધી છે તે માટે અંતઃકરણથી આપ સરવેનો હું આભાર માનું છું અને કાર્યમાં જોડાવા અરજ કરૂં છું. ૐ

ઉપર પ્રમાણે સ્વાગત મંડળના પ્રમુખનુ ભાષણ પૂર્ણ થતાં પરિષદના સેક્રેટરી ભાઈ **રતનશી શીવજી** નાકરાણી ગામ રવાપરવાળાએ સભાજનો સમક્ષ સભાનું પ્રમુખસ્થાન રા. ભાઇ માવજી પુંજા જણુવાણી ગામ નખત્રાણાવાળાને આપવાની દરખાસ્ત મુંકતાં જણાવ્યું કેઃ—

આપણી સભાનું કાર્ય નિર્વિઘ્ને પસાર થાય અને આપણને યોગ્ય માર્ગે દોરી જાય તે માટે એક વ્યક્તિની જરૂર હોય છે એટલા માટે આપણી જ્ઞાતિનાં દુઃખોના અભ્યાસી તેમજ જ્ઞાતિ પ્રત્યે લાગણી ધરાવાની ઉમેદ દર્શાવનાર રા. ભાઈ માવજી પુંજાને સભાનું પ્રમુખ-પદ આપવાની હું સઘળા બંધુઓને ભલામણ કરૂં છું. સદરહુ દરખાસ્તને કરાંચી યુવક મંડળના પ્રમુખ ભાઇ **નાનજી પચાણ** તથા ભાઇ **વિશ્રામ પાંચા** ગાગાંણીએ યોગ્ય રીતે પુષ્ટિ આપી અનુમોદન આપતાં તાળીઓના ગગડાટ વચ્ચે પ્રમુખ સાહેબે પોતાની જગ્યા લીધી હતી. ત્યાર બાદ ગામ વીરાણીના રહીશ ભાઇ માવજી પરબતની દીકરી બ્હેન બચુબાઇના પવિત્ર હાથે પ્રમુખ સાહેબને કુમકુમ તિલક કરવામાં આવ્યું હતું. અને કન્યાનાજ હાથે હાર તોરા પહેરાવામાં આવ્યા હતા. એક બાળાના હાથે કરાવામાં આવેલી આ ક્રિયાના પ્રભાવથી પ્રમુખ સાહેબ તેમજ સભાજનો ઉપર જ્ઞાતિ ભકિતની ઉંડી અસર થઇ હતી. તે અદ્રશ્ય શકિતવડે પ્રેરાયેલા હૃદયથી સ્વબંધુઓને ઉદ્દેશી પ્રમુખ સાહેબે નીચે પ્રમાણે ભાષણ કર્યું હતું.

સભાના પ્રમુખ ભાઇ માવજી પુંજાનું ભાષણ:

પ્રીય જ્ઞાતી બંધુઓ સદગ્રહસ્થો માતાઓ અને બહેનો !

આજની આપણી જ્ઞાતીની આ અગત્યની સભા કરાંચીમાંના શ્રી કચ્છ કડવા પાટીદાર જ્ઞાતી સુધારક યુવક મંડળના આશ્રરા નીચે મળી છે. જેની અહર્ઘ્ય ઘણે દુર દુર ઠેકાણેથી અનેક અડચણો સહન કરી ટુંક વખતમાં સહુ પધારેલા છો. જ્ઞાતિ સેવાના મહાભારત કામની આગેવાની તમોએ મારા ઉપર મુકી છે. જેના માટે હું આપનો અત્યંત આભારી થયો છું. મારે સુદ્ધ હ્રદયથી કહેવું જોઇએ કે આપણી આ મહાન સભાના પ્રમુખ તરીખેની મારા માટે પરિષદના સેક્રેટરી ભાઇ શ્રી રતનસી સીવજીએ ઘણાજ માન ભરેલા શબ્દોમાં દરખાસ્ત કરી છે. અને તે દરખાસ્તને કરાંચી યુવક મંડળના પ્રમુખ મુરબ્બી નાનજીભાઇ પચાણે ટેકો આપ્યો અને વિશેષમાં ભાઈ વીશ્રામ પાંચા ગાંગાણીએ વધુ ટેકો આપી મારી પ્રસંસા કરી વખાણ કર્યા છે. તે માત્ર તમારા સ્નેહનું જ પરિણામ છે. આજની સભામાં આપણી જ્ઞાતિના અમુલ્ય રત્નો સમાન કેળવાયલા બુદ્ધિશાળી અને કાર્યકુશળ ઘણા ભાઇઓ હાજર છે. એમાંથી જો એકાદ ભાઇની નીમણુંક પ્રમુખ તરીખેની કરી હોત તો આજની સભાનું કાર્ય ઘણુંજ સરળ થયું હોત એવી મારી ખાસ માન્યતા છે. છતાં તમોએ પ્રમુખ તરીખે પસંદ કરી આ કાર્યની જવાબદારી સોંપી છે તો તે તમો સર્વે ભાઇઓની સંમતિથી એ કાર્ય હું માન મેળવવાની ખાતર નહીં પણ એક જ્ઞાતિ સેવા કરવાની ખાતર સ્વીકારૂં છું. અને આવું ઉત્તમ માન મને તમોએ આપ્યું છે તેના માટે આપનો આભાર માનું છું. હું આપની પાસેથી એક પ્રકારની મદત માગું છું તે એ છે કે સભામાં પધારેલા સઘળા ભાઇઓ તેમજ બહેનો એકમતથી સલાહ સંપથી દરેક રીતે મને મદત કરશો કે જેથી આજનું આપણું જ્ઞાતિ સેવાનું મહાન કાર્ય આપણે નિર્વિઘ્ને પસાર કરી શકીએ. આ મારી ખાસ નમ્રતાપૂર્વક આપને વીનંતી છે. સભામાં પધારેલા સઘળા ભાઇઓ તેમજ બહેનોને હું જણાવીશ કે ગઇ રાત્રે યુવક મંડળની એક ખાસ અગત્યની મીટીંગ આપણી કચ્છ જ્ઞાતિનો સંપૂર્ણ અનુભવ ધરાવનાર તેમજ કચ્છ કડવા પાટીદાર ભાઇઓ પ્રત્યે સંપુર્ણ ઐક્ય અને પ્રેમભાવ રાખી આપણા વિભાગનો જલદી ઉદય થાએ તે માટે વખતો વખત પોતાની વિદ્વતા અને અનુભવનો લાભ ઘણા વખતથી આપતા આવનાર અને આપણને યોગ્ય માર્ગ દર્શાવનાર અમદાવાદ વાળા રા. મગનલાલભાઇ ઇજનેરના પ્રમુખપદ નીચે મળી હતી અને તે મીટીંગના કામકાજ પ્રસંગે પધારેલા ભાઇઓના હ્રદયમાં જ્ઞાતિની દાઝ પુરેપુરી છે એ મ્હેં ગઇ રાત્રે ખાસ અનુભવ્યું છે. આજની સભામાં મારા પોતાના માટે તેમજ સભામાં જે જે ઠરાવો ચર્ચાસે તેના કાર્યની શરળતા માટે ગઈ કાલની મીટીંગથી મને ઘણુંજ કીમતી મદદ મળી છે. જેથી જ્ઞાતિહીતનુ ઘણુંજ જરૂરી કાર્ય આપણે કુળદેવી ઉમીયા માતાના પ્રતાપે નીર્વીઘ્ને પાર ઉતારીશું. આપણી જ્ઞાતિમાં જે જે નઠારા રીત રીવાજો છે તેને નીર્મૂળ કરવા તેમજ આપણી જ્ઞાતિમાં જુલ્મગાર આગેવાનો આપણી જ્ઞાતિના ભાઇઓ તેમજ બહેનોના ઉપર વગર વાંક ત્રાસ વર્તાવી રહ્યા છે, તે અને તદુપરાંત ખાસ અગત્યનું કામ તો આપણે એ હાથ ધરવાનું છે કે આપણી જાત અને જ્ઞાતિ, શુદ્ધ આર્ય હીન્દુ હોવા

1922-10-07 -2nd -KKP Gnati Parishad -between 07 to 09-Oct-1922 at Karachi (200)

છતાં આપણા માથે મુમના કણબીની જે છાપ પડી છે તે છાપ પીરાણા કબ્રસ્તાની ધર્મમાં આપણી જ્ઞાતિ ફસાયલી છે તેથીજ છે. આપણા જ્ઞાતી ભાઇઓને એ પાખંડી ધર્મથી છોડાવવા માટે આજની સભા મળવાની જરૂરીયાત તો તમે પ્રથમથી જ જાણી છે. આપણી જ્ઞાતિના યુવક બંધુઓની જાહેરસભા મુંબઈ વછાતના માળામાં મળેલી તેમજ વીરાણી સભાના રીપોર્ટમાં તેમજ પહેલી કરાંચી પરીષદ વખતે પણ આપણી જ્ઞાતિના વિદ્વાન ભાઇઓએ પોતાથી જેટલો બની શકે તેટલો પૈસાનો વખતો વખત ભોગ આપી આપણા જ્ઞાતિભાઇઓને સન્માર્ગે દોરવાનો પ્રયત્ન ઘણો કર્યો છે. જેથી જ્ઞાતિનો મોટો ભાગ સુધારાની વલણમાં છે. અને તે સુધારકો જ્ઞાતિમાં જુના અને સડેલા રીત રીવાજોને નાબુદ કરવા ચાહે છે. પરંતુ કચ્છમાં આપણી જ્ઞાતિના કેટલાક માણસો પોતાને આગેવાન હોવાનો દાવો કરી સુધારકો વિરૂદ્ધ તેમજ આપણી જ્ઞાતિના ઘણા ભાઇઓ તેમજ બેનોને જે કનડગત કરે છે, તેની પાસેથી તેમના નઠારા કૃત્યો કરવાનો જવાબ લેવા માટે આપણે આજે ભેગા થયા છીએ. કેટલાક મારા બહાદુર અને વીર ભાઇઓએ આગેવાનો પાસેથી તેમના નઠારા કૃત્યોનો જવાબ કોરટો મારફતે લીધો છે. અને તેમાં તેઓને ફતેહ પણ મળી છે. આગેવાન હોવાનો દાવો કરનાર ગેઢેરાઓનાં મોઢાં કાળાં થયાં છે. તેઓના હાથ હેઠા પડયા છે. છતાં મીંયાં પડયા તોય ટંગડી ઉંચી કરવાની કહેવત પ્રમાણે તેઓ હજુ કંઇ સમજ્યા હોય તેમ જણાતું નથી જે આગેવાનો પોતે ભેળા થઇ ન્યાય કરવાનો ડોળ ઘાલે છે. અને પોતાની છાપ બેસાડવા ગમે તેવા માર્શલલોના ઠરાવો કરી ગમે તેમ આપણા ભાઇઓને પાયમાલ કરે છે. જેના અનેક દાખલાઓ હરરોજ નવા ને નવા સાંભળીએ છીએ, તેના માટે જો હજુ પણ આપણે આંખ નહી ઉઘાડીએ તો, આપણી જ્ઞાતિની કયાં સુધી આગેવાનો પાયમાલી કરશે. તે કહી શકાતું નથી. પહેલી પરિષદ મળી હતી ત્યાર પછીથી આગેવાનોના જુલ્મી કૃત્યોનો એવો તો ભયંકર પવન ફુંકાયો છે કે એના માટે જો આપણે કંઇ નહી કરીએ તો આપણી સહીસલામતી પણ ધાસ્તીમાં આવી પડવાનો ભય રહે છે, માટે ભાઇઓ હું સભાના દરેક ભાઇઓ તેમજ બેનોને અપીલ કરૂં છું કે આપણી જ્ઞાતિના ભાઇઓને તેમજ બેનોને ઝાલીમ આગેવાનોનાં કૃત્યોનું એક મોટું દરદ લાગું પડયં છે તેનો સત્વર ઉપાય કરી કોઇ વિદ્વાન અને અનુભવી ડોકટરના હાથે એ દરદનું ઓપરેસન નહી કરાવીએ તો એ દરદ આપણું જીવલેણ પણ વખતે નીવડે. હજુ તો આગેવાનોએ આપણા સુધારક ભાઇઓને કનડવાની શરૂવાત કરી છે. કરાંચી સભામાં ભાગ લેનાર અથવા કોઈ પણ ભાઈ જ્ઞાતિ-સુધારાના કામમાં સંમતિ આપે તેને નાત બહાર કરવાના અને તેથી વિશેષ પણ એવા હુકમો કાઢયા સાંભળ્યા છે કે જેને નાત બાર કહેવામાં આવ્યું છે તે ભાઇ જો પરદેશ હોય તો તણે દેશમાં જઇ ગઢેરાઓનું શરણ માગવું અને આઠ દીવસની અંદર દેશમાં જઈ આગેવાનોને વિનવી પોતાના ગુન્હાનો ફેંસલો કરાવવો. બેવકુફી ભરેલા અને નીર્લજ શબ્દોનો ઉચ્ચાર કરતાં આગેવાનોને લેશ પણ શરમ આવતી નથી! કયાંથી સરમ આવે, કારણ કે લાજ આબરૂ અને પ્રતિષ્ઠા, તેમજ પ્રમાણીકપણાને તો આગેવાનોએ દેશવટો દીધો છે. ત્યારે હવે તેનામાં બાકી શું રહ્યું? તેનો આપણે વીચાર કરવો જોઇએ મારા ધારવા પ્રમાણે તો હવે તેઓમાં ઇર્ષા અદેખાઇ તુંડ મીજાજ અને બેવકુફ્ફાઇનો ખજાનો બાકી રહ્યો છે. તો પછી આવા સર્વદુર્ગુણ સંપન્ન આગેવાનોના હાથમાં આપણી જ્ઞાતિનું સુકાન રહેવા દેવું એ આપણા માટે સોભાભર્યું તેમજ સહીસલામત નથી.

જે આગેવાનોએ આઠ મહીનાનાં બાળકો ઉપર વેરવાળી તેમના મતક દેહનું અપમાન કરવા તેને કોઇએ સમશાન નહિ પોચાડવાના હુકમો કાડયા છે એવા રાક્ષસી વીચારવાળા આગેવાનો કોણ જાણે એવા પણ હુકમો કેમ નહીં કાઢે કે બાપે દીકરા સાથે તેમજ પુત્રીઓએ માતા સાથે બોલવું પણ નહિ ! પુરૂષવર્ગે પોતાની ધર્મ પત્નિની સાથે સહકાર ન કરવાના પણ એ મુર્ખ શીરોમણીઓ ફરમાન કાઢે તો કંઇ નવાઈ જેવું નથી. હવે તો હદ થઇ ગઇ છે. તે શીવાય આપણી જ્ઞાતિપંચના પૈસાનો કેટલી નઠારી રીતે તેઓ ખોટે રસ્તે દુરોપયોગ કરે છે, તે વાત અનેક વખત ચર્ચાઇ ગઇ છે, તેનો આપણે તેઓ પાસેથી જવાબ લેવાનો છે. તેટલુંજ નહીં પણ તેજ આગેવાનો પોતાના ખાનગી કામોમાં અને પોતા ઉપર ચાલતા કોરટોમાં તેમના પોતાના અંગત કેશોમાં પણ આપણા જ્ઞાતિપંચના પૈસાનો ઘણોજ ખોટો અને ગેરવ્યાજબી ઉપયોગ કરે છે. જેવી વાતો આપણે ઘણીએ સાંભળી છે. આ બધી વાતોનો નીકાલ આજની સભામાં કરવાનો છે. માટે ભાઇઓ શાન્તિથી ઉશકેરાયા વગર, વીચાર કરી આ કાર્ય કેવી રીતે પાર ઉતારવું. અને આગેવાનો પાસેથી કેવા રીતે જવાબ લેવા તેના નર્ણય કરવા માટે આજે આપણે ભેગા મળ્યા છીએ. હું તમોને સલાહ આપું છું કે આપણે આટલી મોટી સંખ્યામાં ભેગા મળ્યા છીએ તેમજ કેટલાક ભાઇઓ સભામાં આવનાર હતા તેઓ અનિવાર્ય અડચણોને લીધે આવી શક્યા નથી પરંતુ તેમના પત્રોમાં જણાવ્ય પ્રમાણે આ સભાની દરેક રીતે ફતેહ ચાહે છે.

પહેલી કરાંચી પરિષદમાં બાળલગ્ન ન કરવાનો ઠરાવ સર્વાનુમતે પસાર થયો હતો પરંતુ એ ઠરાવ આપણે સંપૂર્ણ રીતે પાળી શકયા નથી. જો કે પરિષદમાં હાજરી આપનારા ભાઇઓ માંહેલા ઘણા ભાઇઓએ આગેવાનોના જુલ્મી કાયદાને માન આપ્યું નથી અને પોતાના છોકરાં યોગ્ય ઉમરનાં હતાં છતાં, પીરાણા મુસલમાની ધર્મની ક્રિયા પ્રમાણે ન પરણાવવાના આગ્રહથી નાતબાર થવાનું દુઃખપણ વેર્યું છે. પરંતુ પોતાની ટેક છોડી નથી એવા ભાઇઓની બહાદુરીને ધન્યવાદ ઘટે છે. આપણી જ્ઞાતિને તેમજ સુધારક ભાઇઓને આગેવાનોનું જે દુઃખ સહન કરવું પડે છે તેનું મુખ્ય કારણ એ પણ છે કે આપણા કુટુંબીઓમાં આગેવાનો ફાટફુટ કરાવે છે અને ભોળા અજ્ઞાન ભાઇઓને જોરજુલમથી એકબીજા તરફ દ્વષભાવ કરાવી આગેવાનો પોતાનો કકો ખરો કરે છે. તેનો આપણા ભાઇઓ કંઈ પણ વિચાર કરતા નથી. વળી આગેવાનો ન કરવાનું કાર્ય કરાવવા માટે આપણાં જ્ઞાતિ ભાઇઓ ઉપર બળજબરીથી ફરજ પાડે છે. તેને આપણી જ્ઞાતિના ઘણા ભાઇઓ નીર્માલ્યપણે બાયલા થઇ શરણ થાય છે. એ દુઃખ હવે સહન થાએ તેમ નથી. પોતાની મેળે માની લીધેલું આગેવાનીપણું ધરાવનાર એ હુંપદવાળા આગેવાનોની જુલ્મી સત્તા નાબુત કરવામાં રાજ્યની મદત લેવી પડે તો પણ લઇને એ જુલ્મી આગેવાનોને પાંસરા કરવાથીજ આપણી જ્ઞાતિનું શ્રેય થઇ શકશે આપણી જ્ઞાતિ જુલ્મી આગેવાનોના ત્રાસથી છુટશે ત્યારેજ બીજા દુખદાઈ રીતરીવાજોને પણ આપણે સહેલાઈથી જ્ઞાતિમાંથી દુર કરી શકીશું.

છુટા છેડા જેવો શરમ ભરેલો રીવાજ આપણી જ્ઞાતિને શરમાવી રહ્યો છે. તે પણ જો મને ખરૂં કહેવા દેશો તો કહીશ કે એ પણ એજ આગેવાનોને આભારી છે. આગેવાનો થોડા પૈસાની બુરી લાલચે કઇક ભાઇઓ તેમજ બ્હેનોને ચડાવીને છુટા છેડા કરાવે

છે તે બધું જ્યારે આગેવાન ગેઢેરાઓ ડાહ્યા થશે ત્યારે એ શરમ ભરેલાં નાલાયક રીવાજનો અંત આવશે. અને ત્યારેજ આપણા ભાઇઓ તેમજ બ્હેનો, પતિ પત્નિનો ધર્મ સમજી શકશે. આપણી જ્ઞાતિમાં ગરીબાઇ આવી જવાનું ખાસ કારણ જો હોય તો તે મરણ પાછળના જે ફરજ્યાત જમણ કરવામાં આવે છે તે છે અને તે જમણો પણ આગેવાનોના ખાસ દબાણથી આપણા ભાઇઓ ગેઢેરાથી બ્હીને તેઓને રાજી રાખવા ખાતર કરે છે. જો ન કરે તો રખેને નાતબાર કરે એવી ભ્રમણા પણ કેટલાક ભાઇને થાય છે. અને વસ્તુસ્થીતિ જોતાં એમ સાફ જણાય છે કે આગેવાન પહેલો જો તેમાં હાથ ન ઘાલે અને ફરજીયાત જમણ ન કરાવે તો આપણા ભાઇઓની જે ગરીબી હાલત થઇ ગઇ છે તે ન થાય. આપણી જ્ઞાતિના લાખો કોરીઓના ફંડમાંથી આપણા ગરીબ ખેડુત ભાઇઓને મદત કરવી અને આપણી જ્ઞાતિના બાળકોને કેળવણી આપવાના કામમાં એ પૈશાનો સદુપયોગ થાય એમ હું ઇચ્છું છું. એ સીવાય આપણી જ્ઞાતિમાં પીરાણા ધર્મ અને આગેવાનોની જોહુકમી સત્તાનો જે દોર ચાલે છે તેને દુર કરવાને ગામોગામ ફરીને આપણા જ્ઞાતિ ભાઇઓને સમજાવીને તેમજ બીજા અન્ય હીન્દુ ભાઇઓની મદત અથવા લાગવગનો ઉપયોગ કરીને કણબી જ્ઞાતિને બચાવવા અને તેનો ઉદ્ધાર કરવા મચી પડવું જોઇએ. જેટલો વખત જાય છે તેટલો વિનાશ નજદીક આવતો જાય છે. હવે રાહ જોવાનો વખત રહ્યો નથી આખી દુનિયા વિજળી અને વિમાનની ઝડપે ચાલવા લાગી છે. અને આપણે સૌથી પાછળ પડેલા છીએ માટે બીજા કરતાં વધારે ઝડપથી કુચ કરતા રહીશું તોજ બીજી જ્ઞાતિની હરીફાઇમાં આપણે ટકી શકીશું. ઘણા દહાડા ઉંઘ્યા. ઘણા દહાડા પીરાણા-ધર્મની કલ્પિત માન્યતાના ઝઘડામાં ગુંથાયેલા રહી બધું ગુમાવ્યું, ઘણા દહાડા કાલ્પનીક સતપંથના રહસ્યોના પાઠો અને નુરનામાં બાજનામાં, તૈયબના કલમાઓ અને બાવની ક્રિયાઓ કરી ગુનાહ છોડાવરાવવામાં ખુવાર થયા, હવે તો આપણા માટે શુદ્ધ આર્ય હીન્દુ થવું અથવા તો પાકા મુસલમાન થવું એવો કાળ મ્હાં વિકાસીને આપણા માટે ખડો થયો છે, માટે બંધુઓ જો તમારે હીન્દુ થવું હોય અને મુમનાની છાપ મટાડવી હોય તો જાગો અને જુવો, નહીં તો પછી પીરાણા ધર્મમાં પડયા રહી સડો અને રૂવો. મારી તો તમને એજ સલાહ છે કે તમે હિન્દુ છો અને હિન્દુ તરીકે ઓળખાવો છો માટેજ પીરાણાના પાખંડી ધર્મનો મોહ તજી દો અને જ્ઞાતિને તેમજ બીજા અન્ય ભાઇઓ જે પીરાણા ધર્મમાં ફસાયા હોય તેને છોડાવવાના કામમાં સનાતન ધર્મને પાળો અને તમારૂં નામ સદાને માટે કેશરીઆં કરી અમર કરો. દુરાચારી આગેવાનો પોતાના પાપી પેટની ખાતર, ભોળા અને અજ્ઞાન ભાઇઓ ઉપર કાબુ મેળવવાની ખાતર, પીરાણાના કાકાઓ અને સૈયદોનો પ્રેમ મેળવવાની ખાતર અથવા તો બીજા કોઈ સ્વાર્થીની ખાતર જ્ઞાતિના અજ્ઞાન ભાઇઓને અજ્ઞાનતામાં દટી રાખશે અથવા તો પોતાની જુલ્મી સત્તાથી તમને અજ્ઞાનતામાં ડુબતા રાખવાનું ચાલુ રાખશે તો તેમનું પરલોકમાં તો ગમે તે થાય પણ આ જમાનામાં આ ભુમિપર તો આવીજ બન્યું સમજવું.

જમાનો એવો આવ્યો છે કે હવેના લોકો કોઇ પણ જાતના જુલમ અને જોહુકમી સત્તાને નહીંજ સહન કરી શકે. આપણી જ્ઞાતિમાં કેટલીક વાર બાળાઓએ પણ આગેવાનોની સત્તાને ઠોકરે મારી છે. તો તમે શું પુરૂષ વર્ગ પીરાણાના કાકાઓ કે સઇયદો તેમજ નાતના જુલ્મી આગેવાનોની ગુલામગીરી વધુ વખત સહન કરી શકશો ? હવે તો એવાજ વીર

પુરૂષો પુજાશે કે જેઓ દેશ અથવા જ્ઞાતિને અધમસ્થીતિમાંથી ઉગારશે અને તેને વધુ આબાદ કરવામાં પોતાના ધન, સમય, લાગવગ, અને તમામ શક્તિનો તેમજ જરૂર પડે તો પોતાના પ્રાણનો પણ ભોગ આપશે એ જ્ઞાતિના ભાઇઓ અને બ્હેનો હું ફરી ફરીને કહું છું કે સમય પલટાયો છે જુલ્મી આગેવાનો જે આપણને ગુલામીમાં રાખી આપણા ઉપર જોહુકમી ચલાવતા હતા તે યુગ હવે ખતમ થયો છે. એવા પાપીઓના માટે મહાન ઉથલ પાથલ થવાનો જમાનો તો ક્યારનોએ બેસી ગયો છે. આગેવાનોએ હવે ચેતવુંજ જોઇએ. પીરાણાના કાકાઓએ હવે ખુબ ખ્યાલ કરવાનો છે. કચ્છ દેશમાં આવી જુલ્મી આગેવાનોને રેશમી ખેશ અને પાઘડીઓની લાંચ આપી પોતાને મનમાનતા જોરજુલમથી શીરબંધી ઉઘરાવી જવાનો જમાનો રહ્યો નથી.

છેવટે હું તમો સઘળા ભાઇઓ તેમજ બ્હેનોને વિનંતી કરૂં છું કે, તમો આજથી એવું વ્રત અંગીકાર કરો કે મિથ્યાભિમાની આગેવાનોથી લેશ પણ ડરવું નહી. એ પણ આપણા જેવા જ માણસો છે, નથી તેમની પાસે રાજસત્તા કે નથી તેમની પાસે દૈવી સત્તા, તો-પછી આગેવાનોનું નામ સાંભળીતે ધ્રુજવું એના જેવું બાયલું અને હીચકારૂં કામ બીજું શું હોય ? આગેવાનો આપણા સુધારક ભાઇઓએ આટ આટલા ફજેતીના ફાળકે ચડાવ્યા છે તેને તેઓ શું કરી શકે તેમ છે ? કારણ કે જુઠા અને પ્રપંચી માણસો સાચા અને પવિત્ર માણસને કઇ પણ કરી શકતા નથી. ભુતવિદ્યાવાળો માણસ દૈવી શક્તીવાળાને પોતાની નીચ વિદ્યાની અસર કરાવી શકે જ નહી. તેથી તમો આગેવાનોની નીચ અને કુટીલ નીતીને કંઇ પણ મચક આપ્યા સીવાય તમે જ્ઞાતિહીત માટેની કાર્યસીદ્ધીની ઇચ્છા રાખનારા ભાઇઓને મારી ખાસ ભલામણ છે કે જો તમે આત્મશ્રદ્ધાના બળથી આગ્રહ-પૂર્વક તમારી જાત સાથે વાત કરશો તો તમે તમારી હીંમત, તમારી શ્રદ્ધા અને તમારા વિચારો જરૂર અમલમાં મુકવાની તમારી શક્તીને વધારી શકશોજ. જ્ઞાતિ સેવા કરવાની તમારી ઇચ્છાને એટલી તો દ્રઢ અને નીશ્ચય વાળી કરો કે જ્યાં સુધી તમારી મન ઇચ્છા પરિપુર્ણ ન થાય ત્યાં સુધી જગતમાંની કોઇ પણ શક્તી તમારા હ્રદયમાંથી તમારી જ્ઞાતિ સેવા કરવાની ભાવનાને છોડાવી શકે નહી.

જ્ઞાતિ સેવા એટલે જ્ઞાતિની ઉન્નતી કરવાના પ્રયત્નો કરવા એના જેવું એક પણ બીજું પુન્યવતું કામ નથી. તમારી હીંમતથી તમારી દ્દઢશ્રદ્ધાથી જો તમે જ્ઞાતિનો ઉધાર કરશો તો ભવીષ્યની પ્રજા તમારા માટે આશીર્વાદો વરસાવશે. આજની સભામાં તમે મારામાં શ્રદ્ધા મુકી મને પ્રમુખપદે બેસાર્યો છે. જ્ઞાતિ સેવા કરવાનો મારો ધર્મ હું બે વર્ષથી અદા કરતો આવ્યો છું. અને આજના પ્રસંગને લઇ જ્ઞાતિ સેવાનો વિશેષ ધર્મ મેં સ્વીકાર્યો છે.

તમોએ મારામાં જે આશા અને વિશ્વાસ મુકી પ્રમુખ તરીકે મને પસંદ કર્યો છે એ વાતમાં હું તમોને કદી પણ નીરાશ કરીશ નહી, તેની ખાત્રી રાખશો, અને તેવીજ રીતે મને પણ તમારામાં તેટલીજ શ્રદ્ધા છે. કારણ કે ગઇ રાત્રે યુવક મંડળની સભામાં આપણે આજની સભાના કામ કાજનો નીર્ણય કરવા ભેગા થયા હતા ત્યારે મેં તમારા માના ઘણા ભાઇઓનો ઉત્સાહ અને બળશક્તીની ખાત્રી કરી લીધી છે, હવે તો આપણા માટે સભામાં ભાષણો કરી જ્ઞાતિ ભાઇઓને ધર્મનું ભાન કરવા પુરતું જ કામ છે એમ માનસો નહી,

પણુ જે વિચાર તમે મોઢાથી બોલીને કહી બતાવો છો તે વહેવારમાં મુકી આગેવા-નોના જુલમ અને ત્રાસથી તેમ જ પીરાણુા કબ્રસ્તાની ધમ થી જ્ઞાતિના ભાઇઓને છોડાવશો ત્યારે જ તમે પોતે અનુભવતા હશો કે તમે સ્વીકારેલી જ્ઞાતિ સેવા બજાવા છો.

એવો વખત આવવાને હવે વધારે ટાઇમ નથી. તમારી જ્ઞાતિ ભક્તી સાચી હશે નિઃસ્વાર્થી હશે તો જરૂર જે અ.ગેવાનો અટાણે આપણી જ્ઞાતિના ભાઇઓ ઉપર ત્રાસ અને જુલમ કરે છે તેજ આગેવાનો તમારી પાસે નરમ ઘેંશ જેવા થઇ તમારી ક્ષમાની ભીખ માગવા આવશે. કારણુ કે આગેવાનોથી હવે કોરટોમાં જઈ તમારી સામ લડાય તેમ નથી. તમો સુધારકો સાચા છો, નીડર છો, મારી નજર પોચે છે અને હુ સમજી શકું છું કે તમારા રૂંવે રૂંવ જ્ઞાતી ભક્તી છે, માટે તમારો જરૂર વિજય થશે. કચ્છના કડવા પાટીદારાની ખચીત ઉન્નતી થવાની જ છે. અને તે તમારા હાથે જ થશે, એવું ભવીષ્ય મને દેખાય છે. અને એ વાતમાં મને સંપુર્ણ શ્રદ્ધા છે. આટલું કહી હું મારૂ બોલવું પુરૂં કરૂં છું અને તમોએ મારૂં કહેવું શ્રદ્ધાપૂર્વક સાંભળી મને જે અનુપમ માન આપ્યું છે, તેના માટે હું સઘળા ભાઇઓ તેમજ બહેનોનો અંતઃકરણુથી ઉપકાર માનું છું.

પ્રમુખ સાહેબનું ભાષણુ પૂર્ણુ થઇ રહ્યા બાદ પરિષદના સેક્રેટરી ભાઇ રતનશી શીવજીએ જણુાવ્યું કે આપની સમક્ષ અમારા તરફથી સ્વાગત મંડળના પ્રમુખ સાહેબે તથા મે. પ્રમુખ સાહેબે પણુ પોતા તરફથી જ્ઞાતિ હીત સાધવા માટે જે જે કાયો કરવાની જરૂર છે તે સમજાવ્યું છે આપણે કેવા પ્રકારે એ કાર્યો હાથ ધરી શકીએ અને આપણી મુશીબતોને પહોંચી વળીએ તેમજ આગેવાનોનો જે ત્રાસ અને આપણા માથે ભય ખડો છે તેને કેવી રીતે દુર કરી શકીએ તેમજ પીરાણુાના અધમ અને નીચ પાખંડી ધર્મમાંથી આપણે કેવી રીતે છુટી શકીએ તેનો વિચાર કરી આપણી સભાના એટલે જ્ઞાતના ઠરાવો અત્રે નહી પધારેલા જ્ઞાતિ ભાઇઓની જાણુ માટે પણુ ઘડી કઢાડવાની જરૂર છે. એ ઠરાવો જો કે આપણી આ સભામાંથીજ પાસ કરવામાં આવશે પરંતુ ઠરાવો કેવા પ્રકારના કરવા જોઇએ તેનો વિચાર કરવા માટે આપણી આ સભામાં પધારેલા પૈકી કેટલાકના નામો હું સુચવુ છુ અને તે નામોમાં જે કોઇને વધઘટ કરવી હોય તેમણે સભાને સુચના આપવાની વિનંતી કરૂં છું. આપણી આ સભાએ પસંદ કરેલી એ કમીટી ઠરાવો ઘડશે. તે પ્રસંગે અનેક પ્રકારની વાટાઘાટ ચાલશે એટલે તે સાભળવાનો અને પોતાનો અનુભવ જણુાવવાની જે ભાઇઓને ઇચ્છા હોય તેમણે કમીટી આ સભા બરખાસ્ત થતે જે સ્થળે મળે ત્યાં પધારવું અને શાંતીથી પોતાના વિચારો દર્શાવવા. પરંતુ એ વાત ધ્યાનમાં રાખવી કે જ્યારે કોઇ વાતમાં મત ભેદ પડશે ત્યારે માત્ર કમીટીમાં આવેલા જે ભાઇઓ હશે તેમનાજ મતને વજન આપવામાં આવશે.

ઉપરોક્ત સુચનાના અંતે સેક્રેટરીએ કેટલાંક નામોની ટીપ વાંચી સંભળાવી હતી. અને સુધારા વધારા સાથે નીચે જણુાવેલા બંધુઓની એક સબજેક્ટ કમીટી નીમવાનો ઠરાવ સભામાં સર્વાનુમતે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

સબજેકટ કમીટીના મેમ્બરોનાં નામ,

૧ માવજીભાઇ પુંજા જબુવાણી ગામ નખત્રાણા પ્રમુખ.	
૨ રતનશી શીવજી નાકરાણી રવાપર સેક્રેટરી.	
૩ ખેતાભાઇ ડોસા પોકાર	નખત્રાણા.
૪ ભાઇ નાનજી પચાણ નાકરાણી	,,
૫ ભાઇ શીવજી કાનજી પારસીઆ	,,
૬ ભાઇ વિશ્રામ પાંચા ગાંગાંણી	વીરાણી
૭ ભાઇ મુળજી ડોશા પોકાર	નખત્રાણા.
૮ ડાહ્યા લખુ રૂડાણી	,,
૯ લાલજી સોમજી નાકરાણી	રવાપર.
૧૦ લધા હરજી	કોટડા જડોદર
૧૧ લખુ ડોશા પોકાર	નખત્રાણા.
૧૨ નાનજી વિશ્રામકરાણી ગામ નેત્રા. (માતાના)	
૧૩ હીરજી લાલજી પટેલ	કોટડા (જડોદર)
૧૪ કાનજી પચાણ જબુવાણી	નખત્રાણા.
૧૫ નારણ રઇયા લીંબાણી	ઉમાપુર.
૧૬ કરસન હંસરાજ નાકરાણી	વીરાણી.
૧૭ હાના કરસન પાંચાણી	નખત્રાણા,
૧૮ ભાઇ ખીમજી શીવજી	મગવાણા.
૧૯ વેલજી ગોપાળ	દેશલપુર
૨૦ કરમશી લધા	,,
૨૧ પ્રેમજી હરજી	,,
૨૨ માધા શીવજી	,,
૨૩ કરમશી શીવજી	,,
૨૪ શીવજી લધા. નાકરાણી	નખત્રાણા
૨૫ વીરજી કરસન	,,
૨૬ લધા પચાણ.	કોટડા (જડોદર)
૨૭ ગોપાળ રામજી	વીરાણી.
૨૮ જેઠા નથુ	દેવીસર.
૨૯ હરજી નથુ	,,
૩૦ રામજી ખેતા	નખત્રાણા.
૩૧ મૂળજી દેવજી કેશરાણી.	,,
૩૨ ભાઇ નાનજી પુંજા કેશરાણી.	,,
૩૩ વાલજી લખુ પોકાર.	ગામ નખત્રાણા.
૩૪ રા. રા. મગનલાલ ગોવીંદલાલ	અમદાવાદ.

૩૫ ભાઇ રામજી ભીમજી પોધારી	વીરાણી.
૩૬ મનજી વરતા	કોટડા (જડોદર)
૩૭ ભાઇ નારણજી રામજી ભાઇ	વીરાણી.
૩૮ ભાઇ રતનશી કરસન	ગઢશીસા.
૩૯ ભાઇ રામજી જેઠા ભાઇ	,,
૪૦ ભાઇ રતનશી ખીમજી ખેતાણી	વીરાણી.
૪૧ મેઘજી ભાણજી	,,
૪૨ કાનજી રામજી પારસીયા.	નખત્રાણા
૪૩ ખેતા રામજી	,,
૪૪ ડાહ્યા રામજી	,,
૪૧ શીવદાસ જીવરાજ	ગામ નખત્રાણા.
૪૬ ખેતા લખુ રૂડાણી	,,
૪૭ હરજી વીરજી નાકરાણી.	વીરાણી.
૪૮ રામજી સોમજી	રત્નાપુર
૪૯ નથુ વનજી	,,
૫૦ ભાણજી જીવા સેંઘાણી.	નખત્રાણા
૫૧ કરસન ભાણજી	ગામ વીરાણી
૫૨ પેથા ગોપાળ કેશરાણી	નખત્રાણા
૫૩ અરજણ કાનજી	અરલ.
૫૪ દેવજી ભીમજી ધોધારી	વીરાણી.
૫૫ ભાઇ નારણ શીવજી લીંમાણી	,,
૫૬ મેઘજી પરબત છાભૈયા.	કોટડા (જડોદર)
૫૭ મેઘજી કાનજી લીંમાણી	દેવીસર.
૫૮ જેઠા રામજી બાથાણી	વીરાણી.
૫૯ નારણ નથુ	દેવીસર.
૬૯ અરજણ નારણ ધોળુ	નાગલપુર
૬૧ કરસન વીરજી નાકરાણી.	વીરાણી
૬૨ વીરજી લખુ પોકાર.	નખત્રાણા
૬૩ વાલજી લખુ પોકાર.	,,
૬૪ હરજી શીવજી	ગામ દેશલપુર
૬૫ ભાઈ રઇયા ખીમજી નાકરાણી.	ગામ નેત્રા.
૬૬ દેવશી અમજી નાથાણી,	
૬૭ વસતા મેઘજી માકાણી.	
૬૮ પ્રેમજી કરસન	ગામ કોટડા. (જડોદર)
૬૯ વિશ્રામ ભાણજી	,,
૭૦ શીવદાસ માવજી	,,
૭૧ વેલજી પરબત પારસીયા.	નખત્રાણા
૭૨ તેજા પાંચા	ગામ નેત્રા,

ઉપર જણાવેલા બંધુઓની સબજેક્ટ કમીટી લુહારની વાડીમાં પ્રમુખ સાહેબના ઉતારે ઠરાવો ઘડવાનું કામ સભા બરખાસ્ત થયા પછી કરશે એટલે તે કમીટીમાં નીમાયેલા ભાઇઓએ સભામાંથી પરબાર્યા તે સ્થળે જવું એવી સુચના સેક્રેટરીએ આપ્યા બાદ સભાનો આજનો કાર્યક્રમ પૂર્ણ થયો હતો અને પ્રમુખ સાહેબે સભા બરખાસ્ત થયેલી જાહેર કરી હતી.

લગભગ સાડા દસ વાગે રાતના સબજેક્ટ કમીટી મુકરર કરેલા સ્થાને મળી હતી અને રાતના અઢી વાગતા સુધી ઠરાવો ઘડવાના કાર્યમાં રોકાઇ હતી.

તા. ૮ મી રવીવારનો બીજો દિવસ.

આજે બેઠકનો વખત દિવસનો રાખવામાં આવ્યો હતો એટલે બપોરના બે વાગ્યાથી સભાજનોએ મંડપમાં હાજરી આપવા માંડી હતી અને લગભગ ત્રણ વાગ્યા પછી પ્રમુખ સાહેબ આવી પહોંચતાં શ્રી ઉમિયા દેવીની સ્તુતી થઇ રહ્યા બાદ ઠરાવો રજુ કરવાનું કાર્ય હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું. નીચે જણાવેલા ઠરાવો પ્રમુખ સાહેબે રજુ કર્યા હતા.

ઠરાવ ૧ લો.

શ્રી કચ્છ કડવા પાટીદાર પરિષદની આ બેઠક ગોબ્રાહ્મણ પ્રતિપાળ નોધારાધાર ધર્મધુરંધર અખંડ પ્રૌઢ પ્રતાપ મહારાજા ધિરાજ મીરઝાં મહારાવ શ્રી ૭ સર ખેંગારજી સવાઈ બહાદુર જી. સી. આઇ. ઇ. નું સહકુટુંબ દીર્ઘાયુષ્ય ઇચ્છે છે.

ઠરાવ ૨ જો.

તે નામદારના મુબારક લક્ષ ઉપર નીચેની બાબતો મુકી દાદ માગે છે કે:—

આ દેશના જુદા જુદા ભાગોમાં અમારી જ્ઞાતિ વિસ્તરેલી છે જે પૈકીનો અમારો એક ભાગ કચ્છ દેશમાં નામદાર મહારાવ શ્રીના શીતળ છત્ર નીચે રહે છે. અને દેશપરદેશમાં મજુરી જેવો ધંધો કરવાની સ્થીતીમાં આવી ગઇ છે. તેમ છતાં અમારી જ્ઞાતિના નીચે જણાવેલા આગેવાનો અમારી કોમ ઉપર પોતાનો વહીવટ અધર્મ અને અન્યાયી રીતે ચલાવે છે. અને દંડ કરી કરીને હજારો કોરીઓ ખાઇ જાય છે, તે ઉપરાંત—

ન હીન્દુ ન મુસલમાન એવા પીરાણા કબ્રસ્તાની પંથમા પોતાના સ્વાર્થની ખાતર અમારી જ્ઞાતિને ડુબતી રાખી જેમ રાજ્યભાગ લેવાય છે તેમ પીરાણાના લાગા તરીકે અમારી પાસેથી ઉત્પન્નનો દશમો ભાગ લે છે અને તેનો કેવો ઉપયોગ થાય છે તે કોઇને જણાવતા નથી; દર વર્ષે એ પ્રકારે લાખો કોરીઓ ઉઘરાવવાની ખાતર અમારી કડવા પાટીદાર કોમને પીરાણાના અધર્મ યુક્ત પંથમાં ડુબતી રાખવાનો દોર ચલાવી રહ્યા છે. અને તેમાથી મુક્ત થઇ

હીન્દુધર્મને અનુસરી ચાલનાર જ્ઞાતિવર્ગને નાતબાર કરી તેમના ઉપર અનેક પ્રકારના સીતમો ગુજારે છે, તેમના તરફથી થતા જુલમ અને ત્રાસ માટે ખુલાસા પુછનાર અથવા તે માટે મહારાવ શ્રીની અદાલતમાં ન્યાય લેવા આવનારને ન્યાત બહાર કરે છે દંડ કરે છે, અને સગા કુટુંબી જનોથી વિખુટા પાડી દેવાનો અસહ્ય ત્રાસ બતાવે છે, જેથી આપ નામદારના શીતળ છત્ર નીચે ખેતી અને મજુરી કરી ગુજરાન ચલાવનારી અમારી જ્ઞાતી પોતાનીજ જ્ઞાતિના જુલ્મી આગેવાનોના જુલ્મથી દબાઇને ગુલામી હાલત ભોગવે છે એટલા માટે આપ નામદાર નીચે જણાવેલા આગેવાનોને તાકીદ આપવાનો હુકમ કાઢશો કેઃ—

જ્યાં સુધી કચ્છ દેશની સમગ્ર જ્ઞાતિ એકત્ર મળી ઠરાવ કરે નહીં ત્યાં સુધી પીરાણાના બ્હાને કોઈ પણ જાતની દશોંદ કે વિસોંદ જેવા લાગા ઉઘરાવે નહિ, અને અદાલતમાં ઇન્સાફ માગવા આવનાર ઉપર તેમજ શુદ્ધ હીન્દુ ધર્મને અનુસરીને ચાલનાર કોઈ પણ જ્ઞાતિજનને કોઇ પ્રકારની સીધી અથવા આડકત્રી પણ કનડગત ઉભી કરે નહીં.

આગેવાનોના નામ.

પટેલ રામજી દેવજી	ગામ	માનકુવાના
પટેલ હંસરાજ દેવશી	,,	દેશલપુરના
પટેલ હીરજી ખીમા	,,	મગવાણાના
પટેલ જશા શીવજી	,,	કુરબોઇના
મુખી ખેતા મુળજી	,,	ગઢશીશાના
પટેલ પ્રેમજી વાલજી	,,	વિથોણના
પટેલ શીવજી જેઠા	,,	નખત્રાણાના
પટેલ સામજી લધા	,,	કોટડાના (જડોદર)
મુખી અરજણ ડાયા	,,	ખોંભડીના
પટેલ વસ્તા ખીમા ભગત	,,	ખોંભડીના
પટેલ ગંગદાસ ખેતા	,,	રસલીયાના
પટેલ કરમશી શીવજી	,,	નેત્રાના (માતાજીના)
મુખી અખજી હીરજી	,,	નેત્રાના
મુખી દેવસી લધા	,,	રવાપરના
પટેલ પરબત ખીમા	,,	ગડુલીના

ઉપર જણાવેલા બંને ઠરાવો રજુ કરતાં પ્રમુખે ઠરાવો પસાર કરવાની જરૂર સમજાવી હતી અને તે ઠરાવોનું રહસ્ય યોગ્ય રીતે સભાજનોને સમજાવ્યા બાદ જે ભાઇઓ ઠરાવો પસાર કરવાની તરફેણના હોય તેમણે પોતાનો હાથ ઉંચો કરી સંમતિ દર્શાવવાનું કહેતાં સર્વે ભાઇઓએ પોતાના હાથ ઉંચા કર્યા હતા. ત્યાર બાદ પરિષદના સેક્રેટરીએ પણ

ઠરાવેનો ટુંક સારાંશ કહી સભાજનોને પુછ્યું હતું કે એ ઠરાવો તમારી સંમતીથી પસાર કરવામાં આવે છે એટલે તમે દરેક જણ એ ઠરાવો પસાર કરો છો, એમ સમજી જે ભાઇઓ ઠરાવો પસાર કરવાની મરજી વાળા હોય તેમણે પોતાના હાથ ઉંચા કરી બીજી વખત સંમતી દર્શાવવી, જેથી સઘળા ભાઇઓએ મહારાવશ્રીની અને કૂળદેવીની જય ઘોષણા વચ્ચે એકી અવાજે ઠરાવો પસાર કર્યા હતા.

ઠરાવ ૩ જો.

બાળલગ્નના અધર્મ ચુકત અને હાનીકારક રિવાજને સત્વર નાબુદ કરવા આ સભા દરેક જ્ઞાતિબંધુને આગ્રહપુર્વક ભલામણ કરે છે અને શાસ્ત્રોકત રીતે ચોરી બાંધીને વેદવીધિ અનુસાર યોગ્ય ઉમરે આવેલાજ છોકરાંઓને પરણાવાનો ઠરાવ કરે છે

ઉપરનો કરાવ ભાઇ **નાનજી પચાણ** નામ નખત્રાંણાવાળાએ રજુ કરતાં નીચે પ્રમાણે ભાષણ કર્યું હતું.

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ, વહાલા જ્ઞાતિ ભાઇઓ, માતાઓ અને બ્હેનો! બાળ લગ્નનો ઠરાવ મેં રજુ કર્યો તે સાભળીને આપ સર્વ વિચાર કરશો કે બાળલગ્ન કેટલાં નુકસાન કારક છે, ત્રીસ હજાર જેટલી કચ્છમાં આપણી જ્ઞાતિના માણસો છે છતાં પણ તેમાંથી કોઇને વિચાર પણ થતો નથી કે બે ચાર મહીનાના છોકરાંને પુરૂ બોલતાં એ નથી આવડતું ત્યાં તો તેનો આપણે વીવાહ કરી નાંખીએ છીએ, આ કેટલી અફસોસની વાત છે. વિવાહ તો આપણી જ્ઞાતિમાં બાર વરસે થાય છે તેથી આટલી લાંબી મુદત હોવા છતાં પણ આપણે સગપણ કરવાની ઉતાવળ કરીએ છીએ. અરે કોક વખત તો અતિત અને પાંટીઆ પણ આપણા છોકરાંના સગપણની સોપારીઓ લઇ આવે છે! તે વખતે આપણે કાંઇ પણ વીચાર નહી કરતાં ફકત તેના મોઢાનાં વખાણ સાંભળીને વર નહી પણ ઘર જોઇને શગપણ કરી નાખીએ છીએ! બન્ધુઓ, વિચાર કરો કે આજકાલ છોકરાઓ ઉપર કામનો બોજો કેટલો રહે છે તે પાંચ સાત વરસનો જ્યારે થાય છે અને મોકળે મનથી આનંદથી રમત ગમત કરવા માંડે છે ત્યાં તો તેને વાડીએ લઇ જાય છે અને ત્યાં આગળ તેને પાણીના ઢાળીયામાં માટી હલાવવાને માટે ઉભો રાખે છે, પછે તેને બળદ બદલાવવાનું કામ સોંપવામાં આવે છે અને તે પછે વાડીનાં અનેક કામો તેને કરવાં પડે છે, તેથી તે તેની ચીંતામાં ને ચીંતામાં વધી શકતો નથી અને સુકાતો જાય છે, ત્યારે સામે પાશે દીકરીને તે માંહેલું કાંઇ પણ કામ કરવું પડતું નથી, તેમ કામ બાબતની ચીંતા પણ જરા ઓછી રહે છે તેથી તે બમણી વધે છે. જ્યારે ઉંમર લાયક થાય ત્યારે જો તે બંનેને જોડમાં ઉભા રાખે તો ખબર નહી માણસોને કેવા વીચાર આવે! ભાઇઓ, આવો આપણા બાળ લગ્નનો પરતાપ છે. હવે છોકરી જ્યારે આંણે મુકવા લાયક થાય છે ત્યારે છોકરો સાવ એક બાળક જેવો જ અભણ રહે છે તેમ વહુને જેદી તેડી આવે છે તેદી છોકરો બીચારો બીતો બીતો ઘરે જાય છે કેમકે વહુ એટલે શું તે બાબતનું તેને જ્ઞાનજ નથી હોતું. અને હોય છે તો તે બીએ છે, કારણ કે વહુ પોતાથી ચાર ગણી મોટી દેખાય! જ્યાં આવી બીક હોય છે ત્યાં કહો ભાઇઓ પ્રીત પ્રેમ અને ખ સંસાર સુખ ક્યાં રહ્યું? અને શી રીતે ભોગવી

શકાય ? હવે જેટલા દીવસ વહુ ઘરે રહે છે ત્યાં સુધી આપણી રૂડી રીત પ્રમાણે તેને રોજ સવારમાં સેવું આદી મેમાણી મળે છે બપોરે અને સાંજે બીજા ભાઈઆતો તેને જમવા તેડી જાય છે ત્યાં તેને મેમાની મળે છે ત્યારે આપણા બટુક ભાઈના માટે તો એજ બાપ દાદાના રીવાજ પ્રમાણે રાબ પીવાનું જેમને તેમ ચાલું જ હોય છે ! ભાઇઓ, જુઓ આપણો ઈન્સાફ વહુને મેમાની અને વરને રાબ !

ભાઇઓ, ઉપર પ્રમાણે વર અને વહુમાં ફેર પડે છે તેથી તેને કજોડું કહે છે અને આવા કજોડાં આપણી જ્ઞાતિમાં સેકડો બલકે હજારો હોય છે તે પણ બાળ લગ્નનો જ પ્રતાપ છે. માટે હું તમોને વીનંતી કરીને કહું છું કે ભાઇઓ હવે સમજો અને આવા નઠારા રીવાજને જેમ બને તેમ નાબુદ કરો. બાળ લગ્નથી કજોડાં થાય છે તે તમો સમજી ગયા. હવે આવાં કજોડાં થાય તેથી છોકરી સાસરીઆમાં રહેતી નથી ને માવીત્રામાં ભાગા ભાગ કરે છે અને માવીત્રો તેનું ઉપરાણું લઇને આગેવાનો પાસે જાય છે. આગેવાનો તો આગ-ળથી જ આવા લાગ જોતા બેઠા છે તેથી તેને એકદમ ચડાવે છે, અને પાંચ પચીસ કોરી લઇને છોકરાના બાપને ખેપીઓ મુકી તેડાવી લેછે. તે આવે ત્યારે તેને ખુબ ધમકાવે અને કહે કે તમારો છોકરો આવો છે, તેવો છે; અરે માણસુંમાં નથી માટે તમારે વહુનો છુટકો દેવો પડશે !

છોકરાનો બાપ બીચારો તેને અનેક કાલાવાલા કરે છે, ત્યારે આપણા ગેઢેરા કાંક નરમ થાય છે અને પરબારો પોતાનો જે ધંધો લાંચ લેવાનો તે તેને સમજાવે છે તેથી છોકરાનો બાપ તેને પોતાના ઘરમાં ન હોય તો ગમે ત્યાંથી વ્યાજુ લાવીને પણ ગેઢરાને લાંચ આપે છે. તે પાંચ પંદર દહાડા ચુપ કરે છે અને વળી પાછું તેનું તે રોદણું ચાલુ જ, તેથી અંતે બે ચારસો કોરીઓ લાંચ લુચમાં ખાઈ છોકરીના બાપનું કહ્યું કરી, છોકરાના બાપ પાસેથી ફારગતી લખાવીને તેનો છુટકો કરાવી નાખે છે. મારા કરતા આપણા દેશમાં રહેતા ભાઇઓને વધારે અનુભવ હશે હું ત્રીસ વરસથી અહી રહું છું અને જોઉ છું તો સુતાર લોહાર અને ભાવસારની જ્ઞાતિની અંદર કજોડાં તથા છુટકા થતા મેં જોયા નથી. તેથી બાળલગ્ન એ પાપકરતા રીવાજ છે અને એ પાપથી આપણે કોથળા ખણુતા થઇ ગયા છીએ. ભાઇઓ, આપણા જેટલાં છોકરાં જન્મે છે તેટલા કાયમ રહેતાં નથી તેનું પણ કારણ મુખ્ય બાળલગ્ન છે માટે હું આપને હાથ જોડીને અરજ કરૂં છું કે ઉંમર-લાયક છોકરાં ન થાય ત્યાં સુધી સગપણ કરવાં નહી અને પરણાવવાં પણ નહી.

ઉપરના ઠરાવને ટેકો આપતાં વીરાણીવાળા ભાઇ વિશ્રામ પાંચા ગાંગાંણીએ જણાવ્યું કે,—

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ પ્રીય પાટીદાર ભાઇઓ, માતાઓ !

બાળલગ્ન વીશેનો ઠરાવ અને તેથી થતાં નુકશાન મારાથી આગળ ભાઇ નાનજી પચાણ આપને સમજાવી ગયા તેમણે જે કહ્યું તેને હું સંપૂર્ણ ટેકો આપું છું. ઉપરાંત મારા અનુભવ અને ધ્યાનમાં આવેલી વાત તમોને કહીશ. ભાઇઓ, બાળલગ્નથી કેટલી ગરીબાઇ આવે છે તે સમજાવવાને હું ઉભો થયો છું. પ્રીય બન્ધુઓ, પ્રથમ જ્યારે સગાઇ કરીએ ત્યારે ટોપરાં મોકલીએ ને ત્યાર બાદ જન્માષ્ટમી આવે ત્યારે ચુનડીઓ ઓઢાડવા જઇએ ત્યારથી ખરચ ચાલું થાય છે જેવાં કે લુગડાં લતાં, દરદાગીના

અને દરવરસે હાયડા વીગેરે ખરચ થવા માડે છે. એ પ્રમાણે જો માણુસને ચારથી પાંચ છોકરાં હોય તો તેના દર દાગીનાની ઉથલ પાથલ તથા સગાં સંબંધીની આવજાવ તથા સગાઇ સાતરાં વીગેરેના ખર્ચમાં કમાઇનો અર્ધો ભાગતો ખરચાઇ જાય ત્યારે બાકી અરધા ભાગ-માંથી ખાધા ખોરાકી તથા બીજો વહેવાર ચલાવવાની ફીકરમાં તે બીચારો બીલકુલ જંપી શકતો નથી, વળી છોકરીની એકવાર સગાઇ કરી હોય અને કર્મ સંજોગે તે છોકરી ગુજરી જાય તો તેને ચડાવેલા દાગીના પાછા આવે પણુ તે દાગીના બીજે ઠેકાણે કામ આવે નહી ! જો જાંજરીઆં હોય અને તેની કોરી ૨૦ દીધી હોય તો તેની કોરી ૧૦ પણ મળે નહી.

આ રીતે ઘણાં નકામાં ખર્ચમાં બાળલગ્નથી ઓરાઇએ છીએ. વળી જ્ઞાતિ રીવાજ પ્રમાણે લગ્નનો વખત આવ્યો તો લગ્ન તો કરવાં જ પડે તે વખતે ઉંમર કે સંજોગો નહી જોતાં રીવાજને માન આપવું પડે, અને પોતાની ગમે તેવી સ્થીતી હોય તો-પણ ઉધારા ઉછીનાં અગર કરજ કરીને પણુ વીવાહ કરવા પડે છે. અને પાછળથી થતા બખેડા આપણુને નાનજી પચાણુ સમજાવી ગયા છે તે પ્રમાણે થાય છે. હવે હું આપનો થોડો ટાઇમ લઇ આગળ વધીશ.

ભાઇઓ, જ્યારે છોકરો ઉંમરલાયક થાય છે એટલે ૧૪, ૧૫ વરસની ઉંમરે વહુને તેડીએ છીએ ત્યારે બંને શરખી ઉંમરના હોવાથી છોકરી કદાવર અને મજબુત હોય છે, ને છોકરો ગજા વગરનો અને કમજોર હોય છે, તેથી તે વખતે તે બાઇને પોતાના પતિ પ્રત્યે પુજ્યભાવ બીલકુલ નથી હોતો. તો પછી પ્રેમ ભાવ કયાંથી હોય ? અને તે છોકરી પોતાના હૃદયમાં બળ્યા કરે છે અને ઘરમાં મન દઇને કામ પણુ કરતી નથી ને અંતે છુટકો કરવાનો પણુ વીચાર કરે છે. કદાચ સારા કૂળની છોડી હોય તો છુટકાનો વીચાર નથી કરતી પણુ પોતે મનમાં બળે છે, રંજ થાય છે ને સાસુ સસરા તથા ધણીને અનેક રીતે ઓશીયાળ બતાવે છે કારણુ કે, ઉપર કહ્યા પ્રમાણે છોકરો કમજોર હોવાથી તે સ્ત્રીનું ભરણુ પોષણુ કરી શકતો નથી. જો કદાચ ઘરની ખેતીવાડી હોય તો તો ઠીક. નહી તો છોકરાને પરદેશ મોકલે છે, ને તે છોકરો કરાંચી અથવા મુંબઇ અગર કોઇ બીજે સ્થળે જઇને ત્યાં મજુરી કરીને થાકી જાય છે અને વહુ તો ઘેર રહેવાથી તથા થોડો ધંધો કરવાથી કદાવર વધારે મજબુત થતી જાય છે. અને છોકરાને પરદેશમાં પરાયો ધંધો કરવો ને વળી ખાવા પીવાના પુરા સંજોગો ન હોવાથી દહાડે દહાડે દુબળો થતો જાય છે ને મનમાં પસ્તાય છે કે મને ક્યારે સુખ મળે ! પણુ સુખ કયાંથી થાય ? ઉલટુ કજોડાનું દુ:ખ વધારે વધારે થતું જાય છે, તેથી ભાઇઓ આપણાં બાળ લગ્ન જીંદગી ભર સુખ કરવા દેતાં નથી તેથી જેમ બને તેમ બાળલગ્ન બંધ કરો.

આપને મેં જે કહ્યું છે તેનો પુરતો ખ્યાલ કરી સર્વભાઈ તથા બહેનો આજથી નકી કરો કે અમો અમારાં છોકરાં પુખ્ત ઉંમરે પહોંચશે ત્યારે જ લગ્ન કરશું આવો દ્રઢ નીશ્ચય કરો એજ મારી આપને વીનંતી છે.

આ ઠરાવને વિશેષ અનુમોદન આપતાં રા. ભાઇ કે. બી. પટેલે શરીરના બંધારણુ અને ધર્મ-શાસ્ત્રોની આજ્ઞાઓ દર્શાવતું બોધદાયક વિવેચન કર્યું હતું અને સદરહુ ઠરાવ પસાર કરવાની તરફેણુમાં હોય તેમણે હાથ ઉંચા કરાવવા ઉઠતાં સેક્રેટરી ભાઇ રતનશીએ પણુ સમજાવ્યું

હતું કે આપણામાં થતાં લગ્ન એ તો લગ્નજ નથી કારણ તે ક્રિયા પદ્ધતિસર થતી નથી અને મુખી કરાવે છે વગેરે સમજાવ્યું હતું. અંતે સઘળા ભાઇઓની સંમત્તિ પુછતા સર્વેએ પોતાનાં હાથ ઉંચા કરી ઠરાવ પસાર કર્યો હતો. ત્યાર બાદ નીચે જણાવેલો ઠરાવ રજુ કરવામાં આવ્યો હતો.

ઠરાવ ૪ થો

મરણુ પાછળનાં જમણો શાસ્ત્રવિરૂદ્ધ અયુકત ખર્ચાળ અને દુર્દશાએ પંહોચાડનાર હોવાથી તેને સદંતર નાબુદ કરવા અને મરણુ પાછળનાં જમણો નહીં જમવાનો આ સભા ઠરાવ કરે છે.

ઉપરનો ઠરાવ રજુ કરતાં ભાઇ વિશ્રામ પાંચા ગાંગાણીએ જણાવ્યું કેઃ—

વહાલા જ્ઞાતિભાઇઓ અને માતાઓ ! મરણુ પાછળ જે જમણુ આપણે કરીએ છીએ તે કરવાનું કોઇ શાસ્ત્રામાં લખ્યુ નથી. ગરૂડ પુરાણુમાં પણુ મૃતકની શ્રાદ્ધ ક્રિયા સિવાય મરણુ પાછળ જમણુ કરવાનું લખ્યું નથી. હાલ જમણુની જે પ્રથા ચાલે છે તે પાછળથી પડી હોય એમ જણુાય છે, આપણી જ્ઞાતિ વિદ્યામાં પછાત હોવાથી આ રીવાજ દાખલ થયો છે એમ અનુમાન થાય છે બહાર ગામથી કાંણુ કરવા આવનાર માણુસને એકાદ દીવસ રોકવા પડે છે ને તેવા પ્રસંગે વૃદ્ધના મરણુમાં મેમાનને મીઠુ ભોજન આપવામાં આવતાં તે પ્રથાનું વધી વધીને આવું રૂપ થયું હશે. એજ મને અનુમાન થાય છે.

ભાઇઓ, આપણે મરણુ પાછળનાં જમણો કરીએ છીએ તેની બીજી મતલબ એ છે કે મરનારના પાપ ઓછાં કરવાં. તેની પાછળ ધર્મ કરવાની અને તેમ કરીને એજ રીતે દેખાદેખી ઘણુા રીવાજો પડે છે ને પાછળથી તે રૂઢીનું રૂપ લે છે. તેથી અંતે તે નુકશાનકારક નીવડે છે જો કદાચ તેનું મુળ શોધવા જઇએ છીએ તો તે બીલકુળ જડતુ નથી છતાં તે રીવાજ મુકાતો નથી. તેનું કારણુ આપણી અજ્ઞાનતા છે આપણે ધર્મશાસ્ત્રોની આજ્ઞા પરમાણે ચાલનારા હીન્દુઓ છીએ. અને મરણુ પાછળના જમણો ધર્મશાસ્ત્રયુકત નથી તો તેને શા માટે વળગી રહેવું જોઇએ (જમવુ જમાડવું જોઇએ). મરણુ એ મહાન શોકનો પ્રસંગ છે તેમાં એક બાજુ મરનારના વિધવિધ પ્રકારે વખાણુ કરતી બાયડીઓ છાતી ફાટ રૂદન કરી રહી હોય છે.

આંખમાંથી શ્રાવણુ ભાદરવાને પેઠે આંસુ વરસતાં હોય તેવે પ્રસંગે વીપરિત રીતે મીષ્ટાન ભોજન ઉડાવી આનંદ કરવો એ કેવી અમાનુષ રીત કહેવાય ! વળી તે અતિ ખરચાળ થઈ ગઈ છે તેના પુરાવામાં હું આપને એક બે દાખલા આપીશ.

ભાઇઓ, મારૂં લગ્ન ૧૨–૧૩ વરસની ઉંમરે થયું હતું, અને હું તે વખતમાં પાંચ ચોપડી ગુજરાતી ભણ્યો હતો. આગળ વધારે ભણુવાનું કાંઈ પણુ સાધન નહીં હોવાથી મારૂં ખરચ પુરૂં ન થવાથી મારા પીતાની આજ્ઞાથી હું ધંધે લાગ્યો. કારણુ કે તે પણુ મરણુ પાછળ જમણુનો પરતાપ હતો. બન્ધુઓ, મારે બાપે એક વખત મને કહ્યું હતું કે મારા બાપદાદાની પાસે સોનાની કોરીઓ હતી. ત્યારે મ્હેં પુછ્યું કે તે કોરીઓમાંથી શું સારૂં કામ કર્યું ? ત્યારે મારા બાપે કહ્યું કે મારી ૧૨ કે ૧૩ વરસની ઉમર હતી ત્યારે મ્હારા દાદા સ્વર્ગવાસી થયા તેની પછવાડે મારે બાપે બહુ ધજ દહાડો કર્યો તેમાં તે કોરીઓ ખરચાણી!

બાકી બચી તે તો લાગલોજ એક વરસ પછી મારો બાપ દેવલોક પામ્યા તેના દાડામાં કોરીઓ વાપરી ? પાછળ કાંઇક રહી હતી તેમાંથી અમો બાકીના રહેલ કુટુંબનું પોષણ કરતા હતા. થોડાંક વરસો ગયા બાદ મારી દાદી ગુજરી ગયાં એટલે બાકીની કોરીયો તેના ખરચમાં વાપરી તેથી આજે આ સ્થીતિમાં છીએ. કમાઇએ તો ખાઇએ નહીં ભુખે મરીએ. એવી રીતે ઉપર લખેલ સોનાની કોરીઓમાંથી દાડા કર્યા છે. તે સિવાય બીજાું કાંઇ પણ સારૂ કામ કર્યું નથી. તેથી બંધુઓ આપે જાણ્યું હશે કે મારો વિદ્યા અભ્યાસ અટક્યો તે પણ મરણ પાછળના જમણનોજ પ્રતાપ કે કાંઇ બીજો ? જો કદાપી એ દેખા-દેખીનાં જમણો ન કર્યા હોત તો તે વખતે મારા પીતાએ પોતાની સ્થીતિ જણાવી તેવી નહોત.

પ્રીય બન્ધુઓ, હું આપને એક બીજો પણ દાખલો આપીશ કે અમારા ગામના એટલે વીરાણીના કેશરા મુખી કે જે ત્રણે પાંચાડામાં પ્રખ્યાત હતા અને તેનો આજ પણ બહોળો પરીવાર છે. તો તેનો પણ આપની આગળ દાખલો રજુ કરીશ. મારી સાંભળમાં મુખી કેશરા તથા તેના ધર્મપત્નિની પછવાડે તેના પુત્રોએ ત્રણ પાચાડાનાં મોટા મોટાને તેડાવીને મોટા મોટા પોતાના માવીત્રો પછવાડે દાડા કર્યા હતા. તેજ કુટુંબની આજે સ્થીતી જુઓ તો વાડીઓ વેચાઇ ગઇઉ ને મુખીઓ મજુરી કરે છે અને છોકરાના છોકરાઓ તો કલકતે પહોંચ્યા છે. એ બધો મરણ પાછળ જમણોનો પ્રતાપ છે કેમકે મરણ પાછળનાં જમણો કરવાથી ધર્મ નથી થતું પણ ઉલટું કર્મ બંધન થાય છે.

ભાઇઓ, આપ વીચાર કરો જોશો તો આપણી જ્ઞાતિ સીવાય અન્ય વર્ણમાં પણ જેના પૂર્વજોએ પાંચાડા તથા ચોખરાંઓ કર્યા છે અને હજારો કોરીઓ ખરચ કરી મીઠા-ઇઓ જમાડી છે તેના છોકરા અથવા પોત્રાઓ જરૂર અન્ન વીના ટળવળતા જોઇશું, તેથી મારી ખાત્રી થાય છે કે આ રૂઢી બીલકુલ અધર્મ યુકત અને દુઃખી કરનારી છે તેથી તેનો સર્વ ભાઇઓએ તરત ત્યાગ કરવો જોઇએ.

વળી આપને વધારામાં એમ પણ કહીશ કે બીજી અન્ય વરણોમાં જે મરણ પાછળ જમણો થાય છે તે કરતાં આપણી જ્ઞાતિમાં વધારે તફાવત છે, કેમકે બીજી જ્ઞાતિ વાળા પોતાની શકિત અનુસાર કરે છે ત્યારે આપણી જ્ઞાતિ વાળા આગેવાનો તે ફરજીયાત કરાવે છે, એ બહુજ ખેદકારક છે તે બાબત પણ હું આપને એક દાખલો આપીશ જે જાણવાથી આપને જરૂર એમ લાગસે કે આ રીવાજ તો જરૂરથી બંધ થવો જોઇએ.

ગામ દેવીસરમાં મારા સાસરીઆં છે અને તે ગામના પટેલ મારો સાસરો હતા. આજે પણ તેનું બહોળું કુટુંબ છે તે કુટુંબમાંથી એન્ફલુએંન્ઝાના તાવની વખતમાં મારો કાકાઈ સાળો નામે દેવજી તે વંટોલીઆ-તાવનો ભોગ થઈ પડયો અને તેજ દરમીયાનમાં તેનો છોકરો ડાયા દેવજી સિંધમાં કમાવા ગયો હતો તે પણ ત્યાં ગુજરી ગયો. બાપ દીકરો બંને ભેળા ગુજરી જવાથી દેવજીની સ્ત્રીને તો એકદમ આભ તુટી પડવા જેવું થયું અને થાય, તેમાં નવાઈ શી ! એક તો પોતાનો પતિ મરણ પામ્યો તેનો થોડો અફસોસ મટયો કે ચોથે દીવસે પુત્ર ગુજરી જવાના સીંધમાંથી ખબર આવ્યા આ કારી ઘા કલેજામાં એવો તો લાગ્યો કે તે બેહોંશ બની ગઇ. અધુરામાં પુરૂં કે તે છોકરાની વહુ પરબ કરીને ખમી હતી તે પણ

છોકરાના નામનો ચુડો ભાંગી પીએર રવાની થઇ. આથી તેને પોતાનું ઘર તો સ્મશાન જેવું થઇ પડયું તે વખતે તે બાઇને એક છોકરો પાંચેક વરસનો રહ્યો છે તે સિવાય મોટી છોકરી સાસરે મોકલી આપી. આવા ભયંકર વખતમાં ત્રાસ ઉપજાવનારો આ મરણુ પાછળના જમણુનો રીવાજ તરતજ આવી ઉભો રહ્યો. રાત્રે ભાઇઓ મરનારને ઘરે શાંતિ આપવા અર્થે ભેગા થયા, ને તેમાં વાત નીકળી કે મરનાર તો મરી ગયા ધણીએ માથાકુટ કરી છે, કાંઈ ખણી નથી ગયા, હવે તેને પછવાડે કાંઈ શારૂવારૂં કરવું જોઇએ ! ત્યારે તે બાઇએ કહ્યું કે હાલતો મારી પાસે કાંઈ નથી ને કમાનારા અન્નેજણુા વાટે થયા છે, હવે તો આ છોકરાને પાળીને હું મોટો પણુ મુશકેલીથી કરીશ જેથી મારાથી હાલ એની પછવાડે કાંઇ નહીં બને. ત્યારે ભાઇઓમાંથી બોલ્યા કે કાંઇ દુ:ખી ઘર નથી હાલ કોરીઓ ન હોય તો ખેતર માંથે બસોં કોરીઓ લઇ લ્યો, પણુ દાડો તો કરવો પડશે, નહીં કરો તો કયાં જશો બધાયના વારા આવે છે, દાડો કર્વા ધારૂ નહીં હાલે આવી અનેક વાતો તથા ધમકીઓથી તે બાઇને ફરજીયાત ખેતર ઉપર કરજ ઉપડાવાને દાડો કરાવ્યો. હું દેશમાં ગયો તે વખતે કાંણુ કરવા તેને ઘરે ગયો હતો ત્યારે તેને સઘળો હેવાલ પુછયો અને સાથે એમ પણુ પુછ્યું કે નાનો છોકરો શું ભણે છે તો તેણે તેના જવાબમાં કહ્યું કે કયાંથી ભણાવું ? માદીકરાનું પેટ કયાંથી પાળું ? જેથી બાળપોથી ભણાવીને ઉઠાડી લીધો છે, અને તેને વાડીએ માટી ડોળવા મુકુ છું, ત્યારે મેં કહ્યું કે તેને શું મજુરી આપે છે તો તેના જવાબમાં અને કહ્યું કે શીયાળાના પાળામાં ૪) માપ જવ આપ્યા છે. અફસોસ પાટીદારો ! આવા નીરદોસ બાળકો ઉપર કાંઇ પણુ ખ્યાલ ન કરતાં જે ફરજીયાત જમણો કરાવે છે ને પ્રેતની માફક જમે છે તેને ધીક્કાર છે. બન્ધુઓ આ દાખલાથી આપને ખાત્રી થઈ હશે કે ફરજીયાત જમણો થાય છે અને તે કદાચ કોઇ ન કરે તો તેને ભાઇઓથી ટાળે છે. એવા ઘણુા દાખલાઓ મળી આવે છે. જેથી સર્વ ભાઇઓને મારી વીનંતી છે કે આવા અધમ રીવાજનો સત્વર ત્યાગ કરવો જોઇએ. ને દરેક ભાઇએ પ્રતિજ્ઞા કરવી જોઇએ કે અમારે મરણુ પાછળ જમણુ કરે તો તે પ્રેતભોજન ખાવું નથી. આટલી આપને મારી ભલામણુ છે ને આટલી વખત જે હું બોલ્યો છું તે ખુદ અનુભવેલી વાત આપ આગળ કહી સંભળાવી છે.

ઉપરના ઠરાવને ટેકો આપતાં ભાઇ વેલજી ગોપાળે જણાવ્યું કેઃ—

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ જ્ઞાતિભાઇઓ અને બ્હેનો !

"દાડો" એટલે → મરણુ પાછળનાં જમણો જેને આપણે દાડો કહીએ છીએ તેના સંબંધમાં મારાથી આગળ ભાઇ વિશ્રામ પાંચા બોલી ગયા તેને હું અક્ષરાઅક્ષર મળતો છું. ભાઇઓ હવે આપણે વિચાર કરવો જોઇએ, હવે કેટલા દીવસ પીરાણુાના પાટ આગળ ઉઘાડે માથે પારીઓં ઉપાડવાં ? શું પારીઓં ઉપાડવાથી મરનારના ગુન્હા માફ થાય છે ? શું ત્રઇયાં કરવાથી મરનારને સ્વર્ગ મળે છે ! કદી નહિ. બન્ધુ આ બધી વાત કપોળ કલ્પીત છે, અને તે પેટભરા કાકાઓ અને સૈયદોએ ઘડી કાઢી છે. કોઇ દીવસ પણુ પૈસા આપવાથી ઇશ્વરના કરેલા ગુનાહની કોઇ દેવ પણુ માફી આપી શકતો નથી તો પછે આ કાકાઓ અને સૈયદોનો શું ભાર ! માટેભાઇઓ, મરનારના પાછળ ત્રઇયાં કે ચોથીઆં કરવાથી મરનારને ગુનાહ માફ થાતા નથી પણુ ઉલટા આપણે જે મરનારના ઘરમાં સુતક હોય છે તેને ત્યાં જમીને સુતકી–ગુનેગાર થઇએ છીએ તેથી ઇશ્વરને ઘરે આપણુને તેનો જવાબ

આપવાનું માથે રહે છે માટે હે ભાઇઓ, મરણ પાછળ કરેલાં પ્રેતભોજનનો જમવાનો મોહ મુકો અને પ્રતિજ્ઞાઓ લ્યો કે હવેથી અમો મરણ પાછળનાં જમણો કરશું નહી અને જમશું પણ નહી હું આજથી પ્રતિજ્ઞા લઉં છું કે મારા માવીત્રો મરશે તેના દાડા કરીશ નહી અને કોઇ કરતો હશે ત્યાં જમવા પણ જઇશ નહી. ભાઇઓ મારી ધર્મપત્નિ પણ આજથી મરણ પાછળનાં પ્રેતભોજન નહીં જમવાની પ્રતિજ્ઞા કરે છે.

સદરહુ ઠરાવની પુષ્ટિમાં ભાણજી ડાયા વગેરેએ નીચે જણાવેલી કવિતા ગાઇ હતી.

[રાગ-કાનરો.]

પટેલો અરજ ઉરમાં ધરો, વરાને વેગે બંધજ કરો, ટેક.
મંદવાડમાં સુખી કરવાને, જંઇ ન વાપર્યો ખરો,
મૃતક પ્રેતનાં ભોજન ખાવા ભૂત પ્રેત સમ ફરો, પટેલો.
જીવતા જીવને સુખ ના દીધું હાય હાય કરી રડો,
મતીહીનના ભ્રષ્ટ થઇ સહુ જીવતાં નરકે સડો, પટેલો
બાર વરષની બાળા રાંડે શોક ધરીને ફરો,
લાજ ન આવે ઘુઘરી ચરતાં ખાનાંમાં વનચરો. પટેલો
ભીસ્ત મુકામે પહોંચે કહીને હકનાકી હો કરો,
ધર્મ શર્મને કોરે મુંકી પાપે પેટજ ભરો. પટેલો
ઘર ફીટે માણસ જાતાં ત્યાં લાડુ ખાવા ફરો,
એક દિવસના વાળુ માટે ખુવો વાડીને ઘરો. પટેલો
પ્રેત ભોજનો જમી જમીને કઇ રીતે ભઇ તરો,
અંધ જનોના પગલે ચાલી સહુ નરકે સંચરો. પટેલો
ઉન્નતિ ચાહો પ્રજા કેરી તો આજ પ્રતિજ્ઞા કરો,
ખાંનાંનાં ભૂત હકનાવી સહુ સન્માર્ગે સંચરો. પટેલો

ઉપર જણાવેલા ઠરાવને ટેકો આપતાં ગઢસીસાવાળા ભાઇ રતનશી કરસને જણાવ્યું કેઃ—

મરણ પાછળનાં જમણને ઘણે ઠેકાણે પ્રેત ભોજન તરીકે લોકો જાણે છે એટલે ભાગ્યેજ બીજી નાતો એવાં જમણ કરે છે પરંતુ આપણે તો જાણે કરજ કરીને પણ એવાં જમણો કરવાનો ઇજારો લીધો હોય એવી સ્થીતી થઇ પડી છે. કદાચ કોઇ ગૃહસ્થ હોય અને તે પોતાના વડીલો પાછળ પૂન દાન નીમિતે અભ્યાગતો કે રાંકને અથવા બ્રાહ્મણોને જમાડે તો ઠીક છે પણ આપણે તો કેવો અધર્મ કરીએ છીએ એ મારી પહેલાં બોલનારા ભાઇઓ આપને બતાવી ગયા છે. મરનાર ધણીના જવાથી બાઇ તો રાંડે છે તેને વળી બે ચાર છોકરાંનું ગુજરાન ચલાવાનું હોય છે તે નજરે ખડુ થાય છે વળી તે પ્રસંગે એને સંસારતો દુઃખમય અને સુનો ભાષે છે એટલે તેને મન બધુ ભાગ તૂટ જેવું થઇ જાય છે તે પ્રસંગે

કોરજ વરો કરવાનું દુઃખ તો ઊભુજ હોય છે. આવા દુઃખ વેળા તેના કુટુંબીઓ તેના ઘેર જઇ જઇને તે બાઇને પ્રેત ભોજન કરવા સમજાવે છે અને આંખોમાંથી આંસુની ધારાઓ વહેવડાવતી બાઈ બિચારી તેના દુઃખની વાત સમજાવે છે. બન્ધુઓ, આ પ્રસંગ કેવો કહેવાય ? આ તે તેના સગા કહેવાય કે જાલીમ દુશ્મન ગણવા ! જેમ તેમ કરી આ બાઇને ઉછી પાછીનું આપીને પણ મુઠી ઘુઘરી વપરાવે છે. આવુ જમનારાની બુદ્ધિ કયાંથી સારી થાય ? પ્રેત ભોજન જમનારાની બુદ્ધિ પ્રેત જેવીજ હોય છે અને એવા પ્રેતજ આવા દાડા જબરાઇએ કરાવે છે.

આપણને કોઇ ખરીવાત સમજાવે, ધર્મ સમજાવે તો આપણા મગજમાં ઉતરતુ નથી એનું કારણ શું ? એ પ્રેત ભોજનનોજ પ્રભાવ છે. એને લઇ આપણે સાચો ધર્મ પણ સમજતા નથી અને જે અધર્મ આપણને હીન્દુપણામાંથી ટાળી દેછે તેને ધર્મ માની બેઠા છીએ. આ વાત કેટલી અફસોસ કારક છે ! શ્રીજે ગ્રહયુ કરીએ છીએ એવું તો બીજે કયાંઇ થતું નથી કારણ મરતારના ઘરમાં સુતક લાગેલુ હોય છે છતાં તમે શું કરો છો ? ઘરમાં રાંધેલુ અનાજ ખાનામાં લઇ જઇને ખાઓ છો અને વળી બીજાઓને ખવરાવો છો. આ કેવું ઉલટુ છે ? એવું ખાવુ એ કંઇ અનાજ ખાવા સમાન નથી એતો મરનારનુ સુતક અથવા પ્રેત એટલે તેનું મૃત શરીર ખાવા સમાન છે અને તેથીજ તમારી બુદ્ધિનો નાશ થયો છે. તે ઉપરાંત એ રિવાજથી તમારા પૈસાની પણ પાયમાલી થાય છે. ખાનામાં એશી પાપ ખાનારને પૈસા કયાંથી જડે ? બુદ્ધિ કયાંથી સુધરે ? અરે જુઓ તો ખરા પાપ ખાવા ખવડાવામાં પણ ચડસા ચડસી ! કેટલી પાયમાલ કરનારી એ સ્થીતી ગણાય ? પૈસે ટકે રાંક થતાં બાળકોને કેળવણી આપી શકાતી નથી એ વાત તમે આગળ સાંભળી ગયા એટલે કેળવણીની ખામીથી પણ આપણે ઢોર જેવા બુદ્ધિહીન બન્યા છીએ. મારા બન્ધુઓ ! આ રિવાજ તો આપણી જ્ઞાતિનો મ્હોટો શત્રુ છે તેને જડ મુળથી દફે કરી દો અને સત્વર એ રિવાજનો ત્યાગ કરો એવી મારી વિનંતી છે. આ નઠારા રિવાજનો મને પણ અનુભવ થયો છે જે હું આપને કહી સંભળાવત પરંતુ વખત થોડો છે અને મારી પાછળ બીજા ભાઇઓને પણ કંઇક એ વિષે કહેવાનું હોવાથી મારૂં ભાષણ ખતમ્ કરવાની મને ફરજ પડે છે. પરંતુ ભાઇઓ હું તમને ખાસ આગ્રહ પૂર્વક કહું છું, કે એ પ્રેત ભોજનનો રિવાજ જરૂર દફે કરજો અને એવાં ભોજનો નહીં જમવાની પ્રતિજ્ઞા કરજો.

રા. રતનશી ભાઇનું ભાષણ ખતમ્ થતાં સભાજનોમાંથી એક પછી એક પ્રેત ભોજનો નહીં જમવાની પ્રતિજ્ઞા લેવા ઉભા થયા હતા, સર્વથી પ્રથમ તો પ્રમુખ સાહેબેજ પ્રતિજ્ઞા લીધી અને ત્યાર બાદ ભાઇ રતનશી ખીમજી, કાનજી પચાણ, શીવજી કાનજી, નાનજી પચાણ, ખીમજી શીવજી, વિશ્રામ પાંચા, શીવજી લધા, બ્હેન હીરબાઇ, લાછબાઇ, રામબાઇ, લખમાબાઇ, વગરેએ પ્રેત ભોજનો નહીં કરવા અને નહીં જમવાની પ્રતિજ્ઞાઓ લીધી હતી અને બાઇ વર્ગમાંથી પ્રતિજ્ઞા લેનારનાં નામ પણ ઉપરા ઉપરી આવવા લાગ્યાં હતાં અને સભામાં જાણે કે પ્રતિજ્ઞાઓજ લેવાનું કાર્ય થતું હોય એવો દેખાવ થઇ રહ્યો હતો. અમુલ્ય વખતના બચાવ અર્થે સર્વે ભાઇઓને પોતપોતાને સ્થાનેજ બેઠા રહી

1922-10-07 -2nd -KKP Gnati Parishad -between 07 to 09-Oct-1922 at Karachi (200)

અંતઃકરણુથીજ એવી પ્રતિજ્ઞાઓ કરી લેવાની સુચના કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ — રા. નારણભાઈ રામજી એ જણાવ્યું કેઃ—

રા. = રાજ્યમાન
રા.રા. = રાજ્યમાન રાજશ્રી

બન્ધુઓ ! તમને જાણીને નવાઇ લાગશે કે આજે જેમ પ્રતિજ્ઞાઓ લેવાય છે તેમ જ્યારે આપણી સમસ્ત જ્ઞાતિની મહા સભા એક વખતે બાવળામાં થયેલી તે પ્રસંગે મારા મોટા બાપા વિશ્રામ ભોજાએ એવી પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી અને તેમની પાછળ પ્રેત ભોજન નહીં કરવાની અમને આજ્ઞા કરી હતી. વળી મહાસભાની એક બેઠક જ્યારે મુંબઇ થયેલી તે પ્રસંગે મારા પિતાશ્રીએ પ્રતિજ્ઞા કરતાં મારી પાસે પણુ એવી પ્રતિજ્ઞા લેવડાવેલી કે તેમની પાછળ અમારે કારજ વરા જેવું કંઇ મોજન કરવું નહિ અમારા તે વડીલો આજે સ્વર્ગ વાસી થયા છે અને તેમની ઇજ્જત પ્રમાણે અમારે જરૂર મુંડી અનાજ વાપરવું ખપે ! અમને અમારી ઇજ્જત કરતાં અમારો ધર્મ વધારે વહાલો છે એટલે મરણ પાછળનું શાસ્ત્ર વિરૂદ્ધ જમણ કરવું એ અમને તો રૂચેજ કયાંથી, પરંતુ જ્યારે જ્યારે અમારાં સગાં સમ્બંધી અમને તે માટે આગ્રહ કરે છે ત્યારે અમે કરેલી પ્રતિજ્ઞા અને અમારા વડિલોએ જ્ઞાતિ સ્થીતીનો વિચાર કરી તે રિવાજ પ્રત્યે બતાવેલો ખેદ યાદ આવ્યા સિવાય રહેતો નથી. ગમે તેવા અંતરના સગા સમ્બંધીની પણુ એ વાત અમે કબુલ રાખતા નથી. ઘણા પ્રસંગે અમારે કંઇ કંઇ સાંભળવું પડે છે, સહન ન થઇ શકે તેવા શબ્દો અમારે ગળી જવા પડે છે. અમારો એ નીમીતે સંકલ્પ છે અને તેનો લાભ લેવા વીરાણી ગામ હજી તૈયાર હોય તેમ અમને જણાતું નથી. ગામના આગેવાનોને અમે વિનતી કરી છે કે જ્યાં સુધી ગામની હયાતી હોય ત્યાં સુધી મડદાંને બાળવાનો જે ખર્ચ થાય તે ઉઠાવી લેવા અમે તૈયાર છીએ મતલબ કે આપણી જ્ઞાતિમાં જેનાં મરણ થાય તેના શબને બાળવાનાં લાકડાં પુરાં પાડવા અમે બંધાઇએ છીએ. વીરાણી ગામના ભાઇઓ પાસે ત્રણ વર્ષની મુદત માટે અમારી આ માગણી ખુલ્લી છે અને તે મુદત પુરી થયે વીરાણી ગામ અમારી વિનંતી જો ન સ્વીકારે તો અમે તે લાભ બીજા ગામને આપવાના છીએ. (તાળીઓ) બન્ધુઓ, આપની સમક્ષ આ વાત લાવી કોઈ મોટાઈ બતાવાનો મારો ઇરાદો નથી પણ અંતિમ હેતુ એ છે કે અમારે અમારો સંકલ્પ જ્ઞાતિને જણાવવો જોઇએ અને તેથી મ્હેં કહી દીધો છે. વીરાણી ગામના જે જે ભાઇઓ અહીં હોય તેમને અમારી વિનંતીનો વીચાર કરી જોવા હું ભલામણ કરૂં છું.

ઉપર પ્રમાણે કાર્ય ખલાસ થતાં ઠરાવ સર્વાનુંમતે પસાર થયો હતો અને નીચે મુજબનો ઠરાવ ગામ રવાપર વાળા ભાઈ લાલજી સોમજીએ રજુ કર્યો હતો.

ઠરાવ ૫ મો.

વિદ્યા એ સર્વોત્તમ શકિત હોવાથી તે પ્રાપ્ત કરવા કરાવવા અને પોતાનાં પુત્ર પુત્રીઓને કેળવણી આપવા આ પરિષદ દરેક ભાઇને વિનંતી કરે છે; તેમજ જ્ઞાતિ આગેવાનો પાસે જે જે પ્રકારનાં ફંડો અથવા જ્ઞાતિના પૈસા હોય તેનો જ્ઞાતિમાં કેળવણી અર્થે સત્વર ઉપયોગ કરવા સભા ઠરાવ કરે છે અને તે માટે આગેવાનોને સુચના કરે છે.

પ્રમુખ સાહેબ, જ્ઞાતિ ભાઇઓ અને બ્હેનો,

મેં કેળવણી સંબંધીનો ઠરાવ વાંચી જોયો તે આપ સરવે ભાઇઓએ સાંભળ્યો છે. મારે તમોને પ્રથમ સમજાવી દેવું જોઇએ કે હું એટલો બધો કેળવાએલો નથી પણ એક ઉમંગથી આપ ભાઇઓની સમક્ષ ઉભો થયો છુ માટે મારા તુટા ફીટા બે શબ્દો જે આપને કહું તે સાંભળશો.

ભાઇઓ, કેળવણી-વિધા-વિષે એક વિદ્વાને કહ્યું છે કે:—

સાર્થક જન્મ તણું થવા સુધારવા નીજ કૂળ
સદ્‌વિધા સાધન ખરૂં સર્વ સુખનું મુળ.

પોતાના જન્મનું સાર્થક કરવું હોય અને પોતાની જ્ઞાતિનું ભલું કરવું હોય–શુભ ચહાવું હોય તો સદ્‌વિદ્યા એજ બધી વાતનું અને સુખનું મુળ છે.

આપણી આવડી મોટી સાગર જેવડી જ્ઞાતિ ઉપર નજર કરશો તો આપણી નાત બીજી સુધરેલી નાતો કરતાં ઘણી મોટી છે પણ કેળવણીમાં ઘણી પછાત-છોટી છે. કેટલાક ભાઇઓ આપણા માટે કહે છે " પુરૂષો સેંકડે પાંચથી દશ ટકા ભણેલા છે " પણ હું તો કહું છું કે પાંચ કે દશ તો શું પણ એકાદ કે બે ટકા પણ કોઈ પુરા ભણેલા નથી. જ્યાં પુરૂષોમાં આવી કેળવણી છે ત્યાં કન્યા કેળવણી-છોકરીઓને ભણાવવાની તો વાતજ કરવી ક્યાં રહી ? બન્ધુઓ, આ શું આપણા જેવી વિશાળ જ્ઞાતિના માટે ઓછી શરમની વાત છે, હું સપ્રમાણ કહું છું કે આપણાથી કેટલીક બીજી ઉતરતી જ્ઞાતિઓ કરતાં પણ આપણામાં વિદ્યાની ઘણી ખામી છે અને એ મોટામાં મોટી ખામીના લીધેજ આપણને અન્ય જ્ઞાતિઓ આગળ શરમાઇને નીચું જોવું પડે છે. તે કેળવણીનો જેમ બને તેમ સત્વર ઉપાય લ્યો કે જેથી આપણી જ્ઞાતિનું મુખ ઉજળુ થાય અને પીરાણાપંથ રૂપી જે કાળી ટીલી આપણા શીરે ચોટેલી છે તે ઉતરે. આપણી જ્ઞાતિની અંદરજ જે કેળવાયેલા ભાઇઓ છે તેઓનાં મુખ કમળ ઘણાં તેજસ્વી અને પ્રફુલીત જોવામાં આવે છે પણ જેઓ બીન કેળવાયેલા છે તેમને આજે કેટલો બધો પરતાવો થતો હશે તે તેઓનાં મુખ ઉપરથી જ જણાય છે.

ભાઇઓ ! વિદ્યાનું સામાન્ય જ્ઞાન મેળવવાથી સંસાર વહેવારની અડચણો દુર થાય છે. તેમ નવાં નવાં પુસ્તકો અને પેપરો વાંચવાથી કાંઈ ને કાંઇ નવીન શીખી શકાય છે. જેમ જેમ શાસ્ત્રો વાંચીને તેનો વીચાર કરવામાં આવે તેમ તેમ વીશેષ જ્ઞાન જાણી શકાય છે. આ દુનિયામાં ઘણા પ્રકારનાં દાન છે અને તે સર્વ દાનોમાં વિદ્યાદાન અતિ ઉતમ દાન છે. તેને જેમ જેમ વધારે દેવામાં આવે તેમ તેમ વધે છે અને તે બમણું થાય છે. બુદ્ધિશાળી અંગ્રેજોએ કેળવણી લીધી છે અને પોતાના પરિચયમાં આવનાર દરેકને તે કેળવે છે જેથી તેની વિદ્યા દીવસ દીવસ વધતી આવે છે અને તેના પરતાપે તેઓ આજે લગભગ અરધી દુનિયાં ઉપર રાજ્ય કરે છે. આપણાથી ઉતરતી દરેક કોમો આજે કેળવણી લેવા માંડે છે ત્યારે આપણે ઘરના ખુણામાં પડયા પડયા પીરાણાના પરચા યાદ કરીએ છીએ અફસોસ ભાઇઓ, હવે પરચાની વાતો મુકો અને વિદ્યા લ્યો અને પોતાના કુમળા બાળકોને કેળવો કે જેથી આપણે અન્ય જ્ઞાતિઓની હરોળમાં ઉભા રહી શકીએ. અતિશે દીલગીર થાઉછું કે મારા બાપે મને ભણાવ્યો હોત તો જરૂરથી આખી જ્ઞાતિના ગામે ગામ ફરી જ્ઞાતિ ભાઇઓને જરૂરથી કેળવણીની જરૂરીયાત સમજાવત.

બન્ધુઓ એક રૂશિયને કહ્યું છે કે–કોઇ પણ દેશ અથવા પ્રજાને કેળવણી આપો એ કેળવણીની સાથેજ તેને ઉન્નતી મળશે. તમારે તમારી જ્ઞાતિનો, તમારા દેશનો અને સાથે તમારો પોતાનો ઉધાર કરવો હોય તો જેમ બને તેમ કેળવણીનો વધારો કરો અને જેમ કેળવણીનો તમારી જ્ઞાતિમાં, તમારા દેશમાં તમારા ભાગમાં વધારો કરશો તેમ તેમ તમારામાં પૈસા–લક્ષ્મીનો વધારો અને તમારાં બાળકોનો આર્શીવાદ તમોને મળશે.

ઉપરના ઠરાવને અનુમોદન આપતાં મુંબઇ યુવક મંડળના સેક્રેટરી ભાઇ રતનશી ખીમજીએ વિદ્યા પ્રાપ્ત કરવાની જરૂરીઆત સમજાવી હતી અને માત્ર ભાષા જ્ઞાનની ખામીથી કેટલું સોસવું પડે છે તેનો એક દાખલો–તલાટી અને પટેલનીવાર્તા–આપી સમજાવ્યું હતું. વળી આ ઠરાવની પુષ્ટીમાં ભાઇ માવજી વાસણ માસ્તરે સારૂ વિવેચન કર્યું હતું અને રા. કે બી. પટેલે કેળવણીના ફાયદા બતાવી બાળકોને ભણાવાની અગત્ય સમજાવી હતી અને ત્યાર બાદ સદરહુ ઠરાવ સર્વાનુમતે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને રાતના આઠ વાગે સભાની બેઠક બીજી વખત થવાની સુચના આપી સભા બરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી.

આજ બપોર પછીની મુલ્તવી રાખવામાં આવેલી બેઠકનું કામકાજ રાતના નવ વાગતાં ફરીથી શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. મંગળાચરણમાં બાળકોએ એક કવીતા ગાઇ હતી. અને ભાઇ ભાણજી ડાયાએ કુળ દેવીની સ્તુતી કરી હતી તેમજ ભાઈશ્રી કે–બી. પટેલે પણ ઇશ્વરની સ્તુતી કરી હતી જે પૂર્ણ થયા બાદ ઠરાવો પસાર કરવાનું કામ ચાલુ થયું હતું અને નીચે જણાવેલો ઠરાવ ગામ વીરાણીવાળા ભાઈશ્રી નારાયણજી રામજી ભાઇએ રજુ કર્યો હતો.

ઠરાવ ૬ ઠ્ઠો.

છુટા છેડા એટલે છુટકાના રિવાજને નામે પ્રચલિત, અતિ શરમ ભરેલા અને નાલાયક રિવાજ તરફ આ સભા તિરસ્કારની દ્રષ્ટિએ જુએ છે અને તેને સદંતર નાબુદ કરવા આ સભા દરેક જ્ઞાતિ ભાઇઓને આગ્રહ–પુર્વક ભલામણ કરે છે.

મે. પ્રમુખ સાહેબ બંધુઓ અને બહેનો. જે ઠરાવ મેં આપની આગળ રજુ કર્યો છે તે આપણી નાતની એટલી તો નાલાશી દેખાડનારો છે કે તે વાંચતાંજ મને તો ખેદ થઇ આવે છે. લગ્નની ગાંઠથી જોડાયલાં સ્ત્રી-પુરૂષો એક બીજાથી છૂટાં કેમ પડી શકે એ વાત મારા તો ખ્યાલમાંજ આવી શકતી નથી. પરંતુ જ્યારે હું આપણી કોમની રહેણી કરણી વીશે ઉંડો ઉતરી જાઉં છું ત્યારે જે અનેક પ્રકારની અધોગતિ થઇ રહેલી છે તેના મુળમાં મને અધર્મયુક્ત બંધન નજરે પડે છે.

ધર્મના સીદ્ધાંતો વિરૂદ્ધ જ્યારે જનસમાજમાં રીતરીવાજો બંધાય છે ત્યારે તે જાતીઓને અધોગતિ પ્રાપ્ત થાય છે એટલા માટે શાસ્ત્રકારોએ કાયદાઓ બાંધતાં એ વાત હમેશાં કહેતા આવ્યા છે કે ધાર્મીક સીદ્ધાંતોથી વિરૂધ જતી હોય તેવી સ્મૃતીઓ નીયમો અથવા રીતરીવાજોનો સત્વર ત્યાગ કરવો એટલે આપને હું ટુકાણમાંજ કહીશ કે–જે જે પ્રકારના રીવાજોમાં ધાર્મીક સીદ્ધાંતોનો અંસ જેટલા પ્રમાણમાં હોય તેટલાજ તે જનસમાજનું હીત

અપવાદ એ રીવાજનું સ્વરૂપ ન થવું જોઈએ

કરી શકે. છૂટા છેડાનો રીવાજ આપણને શરમ ભરેલો લાગે છે પરંતુ એ રીવાજ ક્યાંથી ઉદ્‌ભવે છે એનો વિચાર કરીએ તો આપણામાં અયોગ્ય અને અજ્ઞાન દશામાં થતાં બાળલગ્નોજ એ પાપનાં કારણરૂપ સમજાય છે. શાસ્ત્રોમાં જણાવેલી રીતે આપણી કોમમાં લગ્નો થતાં નથી અને તેને લઇ આવા દૂખદ ઠરાવો પસાર કરવાની આપણને આજે ફરજ પડે છે. બેશક છૂટા છેડાનો રીવાજ અનેક પ્રકારે નઠારોજ ગણાય અને તેના પ્રત્યે આપણે જેટલો તીરસ્કાર દર્શાવીએ તેટલો ઓછોજ છે. પરંતુ જેમ કોઇ પણ ઝાડને મુળ-માંથી કાપી નાખ્યા સીવાય તેને ડાળા પાંખડાં ફુટતાં બંધ થતાં નથી તેજ પ્રમાણે બાળ-લગ્નથી જોડાયલાં કજોડાંને લઈ આવા દૂખદ રીવાજો બંધ થઇ શકે નહીં એ સ્વભાવીક છે. મતલબકે લગ્નનો પ્રાચીન ધાર્મિક પ્રથા જ્યાં સુધી ચાલુ ન થાય ત્યાં સુધી એ રીવાજ અપવાદ રૂપે રહેવાનો પરંતુ જો કોઇ અપવાદ એજ રીવાજનું સ્વરૂપ ધારણ કરી દે તો તો મહા અનર્થનું મુળ થઇ જાય. કેટલાક પ્રસંગે વરકન્યાના સંયોગો જોઇને તેઓ સુખી થાએ તે માટે આપણને તેમના છૂટા છેડા કરી આપવાનું યોગ્ય લાગે છે. પરંતુ જ્યારે એ બાબત અધર્મ યુક્ત છે, આપણી ક્ષત્રીય કોમને નીચું જોવડાવનારી છે, અને ઉચ્ચ હીન્દુ વર્ણમાંથી ટાળી દેનારી છે એવા એવા વિચારો આવે છે ત્યારે આપણા અંતઃકરણને દૂખ થયા સીવાય રહેતું નથી.

બંધુઓ, હું આપને કહી ગયો કે અપવાદ રૂપેજ છૂટા છેડા કરવાનો પ્રસંગ આવે પરંતુ આપણામાં તો એ અપવાદ રીવાજનુંજ સ્વરૂપ ધારણ કરી બેઠો છે. ઘણા પ્રસંગે તો વરકન્યાની મરજી વિરૂદ્ધ ગેઢેરાઓ પોતાની જો હુકમી સત્તા ચલાવી જ બરાઇએ તેમના છૂટકા કરાવે છે તેમનું આ કૃત્ય કેટલું અમાનુષિ લેખાય ? તમે કદાચ સાંભળ્યું હશે કે આગળના જમાનામાં રાક્ષસો પણ આવાં કૃત્યો કરતા નહોતા અથવા એવા પ્રકારની અધમ જબરાઇ એક બીજા પ્રત્યે વાપરતા નહોતા. જ્ઞાતિની અનેક બાળાઓ અને બાળકો આગેવાનોના આ ત્રાસથી ધ્રૂજી ઉઠે છે. વખતે ગેઢેરાઓની મરજી નહીં સાચવી શકાય તો તેમના છૂટકા કરાવશે એવી ભયભીત સ્થીતીમાં આગેવાનોના અન્યાય અને અધર્મથી ભરેલા હુકમો મુંગે મોઢે પોતાની ઇચ્છા વિરૂદ્ધ ઉઠાવી લઈ તેમના હુકમ પ્રમાણે અધર્મના માર્ગમાં પણ પ્રવૃતી કરે છે. કેટલી અફશોસ કારક અને દૂખદાયક આપણી જ્ઞાતિની એ સ્થીતી છે !

આપણે સમજી શકીએ છીએ કે લગ્નના મુળમાંજ મનુષ્ય જીવનની સાર્થકતા રહેલી છે. અજાણ્યા અને દૂરથી આવેલાં જેના માબાપો વચ્ચે કોઇ જાતની સગાઇ કે સબંધ ન હોય તેમનાં પુત્ર પુત્રીઓ એક બીજા સાથે જોડાઇ એક બીજાના સુખદુઃખના સાથી બની આ સંસારને તરી જવા માટે લગ્નની ગાંઠથી જોડાય છે. આવા ઉચ્ચ પ્રકારનો આશય જેના ગર્ભમાં રહેલો છે તેવાં લગ્નોની ક્રીયાઓમાં અને વરકન્યાની એક બીજા સાથે જોડાવાની ભાવનાઓમાં કેટલી પવીત્રતા અને કેવો ઉચ્ચ પ્રકારનો પ્રેમ હોવો જોઇએ ! લગ્નની ક્રિયાઓ પ્રસંગે જ્યારે તેઓ એક બીજાના સાથી બની રહી એકજ સ્વરૂપે આ સંસારમાં જોડવાની પ્રતીજ્ઞાઓ કરતાં હશે ત્યારે તેમનામાં કેટલી ઉચ્ચ પ્રકારની પ્રેમ જ્યોત પ્રગટ થતી હશે ! આ જ્યોત ઉત્પન્ન કરતી ક્રીયાઓ કરાવનાર શું ખાનાંના મુખીઓ જેવા હશે ? બંધુઓ, એ ભાવ-જ્યોત ક્યાંથી ઉત્તપન્ન થાયે, જે સ્ત્રી પુરૂષોનું જીવન ગેઢેરા-ઓના હાથમાં હોય, જે જ્ઞાતિ અધર્મના પોષકોની આંખેજ જોઇ શકતી હોય અને

જે પ્રજા ગેઢેરાઓની પાપી ભાવનાઓ અને હુકમોને પોષવાની ગુલામીમાંજ સપડાયલી હોય તેને વીચારની સ્વતંત્રતા ક્યાંથી હોય ! છૂટા છેડા જેવા પાપી રીવાજો નાબુદ કરવાનું બળ તેને કેમ પ્રાપ્ત થાએ ! જ્ઞાતિની દીકરીઓ તે તો ગાયોજ લેખાય એવા વીચારો ક્યાંથી આવે ! કસાઇ જેવાં કૃત્યો કરનારા જાલીમોના હાથમાંથી ગમે તે ભોગે પણ વરકન્યાઓને બચાવી લેવાની શક્તી એવી નીર્માલ્ય પ્રજામાં ક્યાંથી હોય ! અનેક પ્રકારની આવી દુઃખદાઈ સ્થિતીઓ થઇ પડી છે અને અનેક પ્રકારનાં દુઃખો સહન કરવા છતાં પણ આપણે ઉતરતા જઇએ છીએ એનું મુળ ક્યાં છે તે આપ હવે સમજી ગયા છો અને તેને જડમુળથી ઉખેડી નાંખવા તમે પ્રયત્ન પણ કરી રહ્યા છો એ જાણીને આનંદ થયા સીવાય રહેતો નથી. પરંતુ હું આપને ખાસ આગ્રહપૂર્વક વિનંતી કરૂં છું કે છૂટા છેડાનો રીવાજ ઘણોજ નીચ્ચુ જોવડાવનારો અને અમાનુષી લેખાય. માત્ર ના ઇલાજે ખાસ કારણ હોય ત્યારેજ અને તે પણ અપવાદ રૂપેજ હોઇ શકે એ વાત ધ્યાનમાં રાખશો અને કોઈ દીવસ અપવાદને રીવાજ માની લેવાની ભુલ કરશો નહીં.

ઉપરના ઠરાવને અનુમોદન આપતાં ભાઈ ખેતા ડાસા પોકારે જણાવ્યું:-મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ, સદગૃહસ્થો, માતાઓ અને બહેનો ! જે દુઃખદાયક ઠરાવ છુટા છેડા સંબંધીનો આપણી જ્ઞાતીના ઉદ્ધારક ભાઇ નારાયણજીએ રજુ કર્યો છે તે ઠરાવ આપણે જરૂરથી પાસ કરવો જોઇએ અને તે રીવાજ જેમ બને તેમ જલદી નાબુદ થાય તેમ કરવું જોઇએ, આ સભામાં બીરાજેલા સર્વ જ્ઞાતી ભાઇઓને મારી એટલીજ અરજ છે કે આગેવાનો જે છુટકા કરાવે છે તેને સામે થઇ તેઓને જરૂરથી અટકાવવા જોઇએ કેમકે આપણા જેવી ક્ષત્રીય ગણાતી જ્ઞાતીને એ રીવાજ સોભતો નથી. ગેઢેરા સમજે છે છતાંય તે છુટકા કરે છે અને ગરીબ ભાઇઓને સતાવે છે તેનું કારણ પણ ખાસ ખીસાં તર કરવાનું છે, તેઓ છુટકાને નામે નાણું કઢાવીને પોતાનાં ખીસાં તર કરી શકે છે તે બાળ લગ્નનું કારણ છે. બાળ લગ્ન ન થતાં હોય તો કજોડાં થાય નહી અને કજોડાં થાય નહી તો છુટકા કરાવવા પડે નહી કારણ કે તે રિવાજને લઇ પતિ પત્નિનો ભાવ બાળકો સમજતાં નથી. ગેઢેરાઓ પણ સમજતા નથી તે પણ બાળ લગ્નનુંજ કારણ છે કારણ કે તેઓનાં મગજ પણ તેવાં બાળ લગ્ન કરેલા માતા પીતા માંથીજ ઘડાયેલાં છે માટે ભાઇઓ હું તમોને છુટકાના વિશે શું સમજાવું. છુટકા કરે છે તે વખતે ફારગતી લખી દેવી પડે છે અને ફારગતીમાં ખાસ લખાય છે કે "આજ દીવસ પછે તમે મારી સ્ત્રી નહી ને હું તમારો પતી નહી" તમો ગમે ત્યાં જાઓ તેની આ ફારગતી કરી આપું છું. અરે ભાઇઓ કહો આવી રીતે આપણાથી થાય ? આપણાથી નીચ ગણાતી જ્ઞાતિઓમાં પણ છુટકા થતા નથી પણ આપણા નીચ ગેઢેરાઓ એવાં નીચ કૃત્યો કરે છે અને એક ધણી જીવતો હોવા છતાં પણ બીજો ધણી કરવાની છુટ આપી વ્યભિચાર કરતાં શીખવાડે છે. ભાઇઓ, શાસ્ત્રોમાં એકજ પતી કહેલો છે તેથી બીજો ધણી કરે તો તે વ્યભિચારીણી થાય છે. તો બન્ધુઓ એક ધણી મરી જાય તોપણ બીજો ધણી કરી ન શકાય ત્યારે આપણા ગેઢેરાઓ જીવતો ધણી છતાં પોતાની દીકરીઓને બીજો ધણી કરવાની છુટ આપે છે. કહો ભાઇઓ આ વ્યભિચાર નહી તો બીજું શું કહેવાય ? માટે સરવે ભાઇઓ એક મત થઈ આ ઠરાવ પાસ કરશોં એવી મારી તમોને ખાસ ભલામણ છે.

ઉપરોક્ત ઠરાવને પુષ્ટી આપતાં રાજમાન કે-મી પટેલે એક અસર કારક ભાષણ કર્યું હતું અને આ રીવાજ કેટલો દૂષ્ટ અને અમાનુષિ છે તે તેમણે સ્પસ્ટ કહી બતાવ્યું હતું. તેથી જન સમાજ ઉપર તેની સારી અસર થઇ હતી અને સઘળા ભાઇઓની સંમતિ મળતાં ઉપરનો ઠરાવ સર્વાનુંમતે પસાર થયેલો પ્રમુખ સાહેબે જાહેર કર્યો હતો.

આગેવાનોના જુલમ સંબંધીનો નીચે જણાવેલો ઠરાવ ભાઈ રતનશી શીવજી પરિષદના સેક્રેટરીએ રજુ કર્યો હતો.

ઠરાવ ૭ મો.

આ સભાનો એવો મજબૂત અભિપ્રાય છે કે જે ગેઢેરા કિંવા આગેવાનો દેશમાં રહે છે તેઓ પોતે જ્ઞાતિના આગેવાન છે એવું ખોટી રીતે માની લઇ આપણા જે ભાઇઓ સનાતન હીન્દુ ધર્મ પ્રમાણે ચાલે છે તેમને પીરાણાના અધર્મયુક્ત પંથમાં બાંધી રાખવા અને સમસ્ત જ્ઞાતિને તેમાં ડુબતી રાખવા પ્રયત્ન કરે છે અને તેમની ઇચ્છાને આધિન નહીં થનારને જ્ઞાતિ બહાર કરે છે, અને કામ ધંધાર્થે પરદેશમાં રહેતા ભાઈઓના કુટુંબીઓને ત્રાસ આપે છે, દંડ કરે છે અને ઘણી રીતે કનડગત ઉભી કરે છે; વળી દશોંદ જેવા લાગાઓ ઉઘરાવી જ્ઞાતિ પંચના પૈસાનો હિન્દુકોમને છાજે નહીં તેવા અધર્મ યુક્ત માર્ગે કોરીઓનો વ્યય કરે છે, ઉઘરાવેલાં નાણાંનો હિસાબ બહાર પાડતા નથી, ન્યાય કરવાના બ્હાને અસહ્ય અન્યાય ગુજારે છે, એટલા માટે ઠરાવ બીજામાં જણાવેલા આગેવાનોને ખબર આપવાનો ઠરાવ કરવામાં આવે છે કેઃ—

“ પોતે જ્ઞાતિના આગેવાન કિંવા ગેઢરા છે અને પોતાને સત્તા છે એમ માની લઈ જ્ઞાતિ તરફનું કોઈપણ કામ તેમણે કરવું નહીં;

વળી એવો પણ ઠરાવ કરવામાં આવે છે કે સદરહુ આગેવાનો જ્ઞાતિ પરિષદના ઠરાવો અને વિનંતીઓ જાણ્યા છતાં અજ્ઞાન અને ભોળા ભાઈઓ ઉપર જુલમ ગુજારતા કે તેમને નાત બહાર કરતા જો બંધ ન થાય અને ગેઢરાપણું કરતા જણાય તો તેમને તેમ કરતા કાયદાસર રીતે અટકાવાની આ પરિષદ જ્ઞાતિના દરેક મંડળના મેમ્બર અને વ્યક્તિને આગ્રહપૂર્વક ભલામણ કરે છે.

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ, પ્રીયભાઇઓ માતાઓ અને બ્હેનો !

મેં જે આગેવાન ગેઢેરાઓના જુલમ સંબંધીનો ઠરાવ રજુ કર્યો છે તેના પહેલાં હું આપની ક્ષમા ચાહું છું કારણ કે ગેઢેરા વીરૂદ્ધ બોલવું અને એક આફતને સ્વીકારવી એ પરમાણેની આપણી હાલની દશા છે તોપણ મ્હે, આફત આપ ભાઇઓના આગ્રહથી સ્વીકારી છે તેથી આપ મારૂં બોલવું શાન્તીથી સાંભળશો.

બન્ધુઓ, આગેવાનો સંબંધી મારા પાછળ પણ ઘણા ભાઇ બોલનારા છે તેથી હું આપનો અમુલ્ય વખત જજવાર નહી લેતાં ખાસ મારા ઉપરજ ગુજરેલા જુલમ સંબધી આપને કહું છું તે સાંભળો. થોડાં વરસ પહેલાં મારો પણ ગેઢેરાઓ ઉપર અનહદ વિશ્વાસ હતો અને તે વિશ્વાસને લઇને મેં એક હેન્ડબીલ છપાવ્યું હતું જેની અંદર એક પુરતક મારા તરફથી બહાર પડશે એવી જાહેર ખબર આપી હતી. ભાઇઓ, તે પુસ્તક મેં ખાસ આપણી જ્ઞાતિના એક વીર કેશરી અને ઉદ્ધારક ભાઇ નારાયણજી અને તેના મંડળના ભાઇઓના વીરૂધનું લખ્યું હતું અને તેની અંદર પીરાણાના કાકાઓ અને આપણી જ્ઞાતિમાં જે આગેવાનો કિંવા ગેઢેરા કહેવાય છે તેનાં વખાણ કર્યા હતાં જેના પુરાવા સંબંધી મારૂં તે પુસ્તક મેં પીરાણાના નથુ કાકાને કાચુ મેટર વાંચવા આપેલ હતું જે વાંચીને કાકા લખમણ અને નથુ બંને રાજી પણ થયા હતા. હવે તે પુસ્તક તો ત્યાંઃ રહ્યું પણ પુસ્તક છપાવવાની જાહેર ખબર વાંચીને આગેવાનોની આંખે અંધારાં આવ્યાં અને ગામ ગડાણીમાં કણબી કચરા કાનજી નુખે હળપાંણી, જેણે કરાંચીમાં આપણી જ્ઞાતિમાં એક બાઇથી વ્યભિચાર કરેલ તેનો જ્ઞાતિ પંચને ખબર પડવાથી રૂ. ૧૮૦) દંડ પણ ભરેલ છે, તેના બાપનો દાડો–ધર્મવેરો કરેલ હતો ત્યાં ભેગા થયા હતા ત્યાં આ પેપર તેણે વાંચ્યું અને મારી એક મહાન ભુલ તેણે કાઢી, તે ભુલ કેઇ કે જે મેં રતનશી શીવજી એવું લખ્યું હતું તે ! તેથી ફરીને તેણે એકદમ મારા પતાશ્રીને તેડાવીને કહ્યું કે તમારો છોકરો કાલે ઉગાડો હજી ફરતો હતો તે આજે છાપાં કાઢીને રતનાને ઠેકાણે રતનશી નામ લખે છે માટે તમારો દંડ કરશું!" મારા પીતાશ્રીની કોરી ૨૫) દંડ કર્યો. તે વખતે ગામ ડયાપુરના પટેલ દાના ડાયાએ તે લોકો ને ખુલે ખુલું સમજાવી દધું કે આવા છાપાનો તમોએ દંડ કર્યો છે તો હવે આવો તમારો અન્યાય જાઝીવાર ચાલશે નહી આવું કહેવા છતાં પણ એ નીંચોએ માન્યું નહી ને મારો દંડ કાયમ રાખ્યો.

બન્ધુઓ, તે દીવસથી મારા દીલની અંદર મેં ખ્યાલ કર્યો કે આ લોકોને સુધારાવાળા ભાઇઓ કહે છે જે ઊંટ જેવા છે તો તે વાત ખરેખરી છે, કે તેને ભલા કે બુરાનું પણ જ્ઞાન નથી. તે દીવસથી મેં એ જુલમી આગેવાનોના સંબંધી વીચાર કરવા માંડયો ને ભાઈ નારાયણજી વીગેરેના લેખો દીલ દઇને વાંચવા લાગો. તેથીજ આજે આપ ભાઇઓની બાંજુમાં બેસી શકયો છું. નકાં આજે જેમ આપણા જુના વીચારના ભાઇઓને બીચારાને પરીષદના મંડપમાં આવવાની ઉમેદ થાય છે પણ આગેવાનોની બીકથી આવી શકતા નથી તેમ હું પણ એક શ્વાનની માફક જીભ બહારજ ફેરવ્યા કરતજ પણ આપ ભાઇઓનાં અમૃત સમાન વચન–શબ્દો સાંભળી શકત નહી.

હવે હું અસલ વિષય ઉપર આવું છું કે જ્યારે પહેલી પરિષદ ભરાણી ત્યારે મારા પુન્ય પીતાશ્રી અત્રે હાજર હતા તે વખતે તેણે મને પરિષદમાં ભાગ લેવા દીધો નહી, તેના કેવાથી કે આપણે આગળ પણ નાતમાં પાધરા છીએ ને વળી પણ તું પરિષદમાં ભાષણ દઈશ અને રીસેપસન કમીટીમાં નામ નોંધાવીશ તો વળી પણ નાતીલા તને વધારે હલાક કરશે. તેથી ભાઇઓ હું ગઈ બેઠક વખતે આપની સેવા કરવાથી હીન ભાગ્ય રહ્યો હતો છતાં પણ તે નીચ આગેવાનોએ હું અને મારો પીતાશ્રી હજી કરાંચીમાંજ હતા ને દેશમાં મારી કાકીમા અને મારી પુન્ય માતુશ્રી હતાં તેને તે લોકોએ નાત બહાર કર્યાં. કહો ભાઇઓ, આ

શ્વાન = કુતરો

જુલમીઓને કાંઈ પણ વીચાર છે, બુધિ છે ? હું પરીષદમાં આવ્યો નહી, જ્ઞાતિ આગેવાનોને બીજા કસા સંબંધી બોલ્યો નહી છતાં પણ મારા ઉપર નહી પણ મારી વૃદ્ધ માતાજીઓ ઉપર તેઓએ જુલમ ગુજાર્યા—નાત બહાર ક્ર્યાં. તે પછે અમો જ્યારે વીવાહ કરવા દેશમાં ગયા હતા ત્યારે અમોએ અમારા ગામના મુખી દેવશી લધાને ઘણુંજ સમજાવ્યું પણ મુખી બીચારો શું કરે કે ગેઢેરાને તો ભુત માફ્જ ભરાણુ હતું તેથી તે કાંઈ પણ સલાહ આપી શક્યા નહી. અમો અનેક વખત નેત્ર કરમશી ગેઢેરા પાસે ગયા તો તેણે અમોને એવી વાત કહી કે તમો પીરાણા ધર્મને માનસો, સૈયદોને ગુરૂ કરશો ને ઘરમાં બેસી ખવરાવશો અને ગેઢેરા જેમ કહે તેમ કરશો એવી કબુલાત આપો અને સ્ટાંપના પાના ઉપર લખી આપો તો તમોને નાતમાં ભેળશું, નકી નહી. તે સાંભળી મારા પીતાશ્રીને પણ ગુસો આવ્યો અને કહ્યું કે ભાઈ મારાથી સૈયદને તો બીલકુલ મનાશે નહી, તેને હું અને મારા સંગતીમાંથી કોઇ પણ ગુરૂ કરશું નહી અને નાત બહાર પણ હવે જાજા દીવસ રહેશું નહી માટે તુ શું મને જવાબ દયો છો ? ત્યારે કરમશીએ અમોને વિથોણમાં નાત ભેળી થાય ત્યારે આવજો તો ત્યાં તમારો ફેંસલો પાડશું, આવું કહીને રજા આપી. અમો વિથોણ ગયા અને જોયું તો સર્વે આગેવાનો ત્રણે પાંચડાના આવેલા હતા. પાંચથી છસો માણુસો હતા, તો તેની વચ્ચે ભાઇ રતનશી ખીમજી ખેતાણીએ તેઓને એવું સમજાવ્યું કે તેઓ ત્યાંથી પોતાનાં ધોળાં મોઢાં લઇને વીરાણી સભાના રીપોર્ટ મુજબ ઉંધી આંગડીઓ પહેરીને ભાગા ! તે એક એક થઈ ગયા, તે વખતે અમો કરમશીને કહ્યું તો કહે કે તમો મથળ આવજો. ત્યાંથી નેત્રાનું કહ્યું અને ત્યાં પણ ફેંશલો પાડયો નહી તે વખતે અમો તેઓને કાંઈ પણ હજી કહ્યું નહી ને ચુપ બેઠા રહ્યા. ભાઇઓ મારા ઉપર તે જુલમગારોએ એટલે સુધી જુલમ કર્યો છે કે જેનું વર્ણન કરૂં તો પુસ્તક ભરાય અને તે સર્વ જુલમ હું મને વખત મળે "કરાંચી યુવક મંડળના તરફથી નીકળતા મણકાની અંદર" આગેવાનોની ઉદ્ધતાઇ અને ગરીબનું ગળું ? આ નામથી લેખ છપાવીને બહાર પાડીશ પણ હાલમાં તો આપનો અમુલ્ય વખત લીધો છે તેના માટે માફી માગીને આ ઠરાવ પસાર કરવાની વિનંતી કરીને વીરમીશ.

ઉપરના ઠરાવને ટેકો આપતાં ભાઈ રતનશી ખીમજી ખેતાણી મુંબઇ ઘાટકોપર યુવક મંડળના સેક્રેટરીએ જણાવ્યું કેઃ—

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ, પ્રીય જ્ઞાતિ બંધુઓ, માતાઓ અને બહેનો !

આગેવાનોના જુલમ અને ત્રાસથી જ્ઞાતિની જે અધોગતિ થઇ રહી છે તેનું સંપુર્ણ વર્ણન કરવા બેસું તો રામાયણ અથવા મહાભારતના ગ્રંથો કરતાં તેનો વીસ્તાર વધી જાય તેમ છે. આગેવાનોની કાર્યકીર્તી અને તેઓનાં ચારીત્રની થોડી ઝાંખી મેં વીરાણી સભામાં કહી હતી અને તેનો રીપોર્ટ છપાયો છે તેમાં તે મોજુદ છે. મારૂં ધારવું એવું હતું કે આગેવાનો પોતાનું ચારીત્ર અને જુલ્મીપણું તેમજ જ્ઞાતિ ઉપર જે દમનનીતિ ચલાવે છે તેના માટે તેઓ કાંઇક સમજશે પરંતુ આગેવાનો એ તો આંકેલ અક્ષાઈઆની માફક વૃતી અંગીકાર કરી છે. તેઓને લાજ કે શરમ આવે તેમ નથી. મને પોતાને એ આંકેલ આખલાઓનાં ચારીત્ર કહેતાં શરમ આવે છે. તોપણુ હું આગેવાનોના જુલમના ઠરાવને ટેકો દેવા ઉભો થયો છું તો મારે પણ કંઇક કહેવું જોઇએ. જેથી હું ઉગમણા પાંચડાથી શરૂવાત કરીશ અને આગેવાનોના ચારીત્રના ગુણાનુંવાદ સાંભળી પછી આપને યોગ્ય લાગે તો એ જાલીમ

સેતાનોના ગુલામ બનવું હોય તો બનજો અથવા તેઓના જુલમને નીર્મુળ કરવા તેનું કંઇ પણ ન સાંભળવા ઇચ્છતા હો તો તેમ કરજો. આટલી પરતાવના કર્યા પછી હું વીરાણી સભાની માફક માનકવા ગામથીજ શરૂવાત કરૂં છું અને આપ તે શાન્તીથી સાંભળશો. ગ્નાતિના ભાઇઓ અને બહેનોને આંખે ઉંધા પાટા બંધાવનાર, ગ્નાતીને મુસલમાની રાહત ઉપર લઇ જનાર અબૈઇ મુખી તો ભેસ્તમાં સદરદીન કબીરદીનના પડખે બેસી સ્વર્ગનું સવા લાખ વર્ષનું રાજ્ય ભોગવવા ચાલ્યા ગયા છે, તોપણ તેઓ પોતાની પાછળ ગામ માનકવાના કેટલાક પટેલોને પોતાનો વારસો સોંપતા ગયા છે. હાલમાં માનકવામાં સોમજી પટેલ ગેદેરા ગણાય છે, અને પટેલ રામજી દેવજી નાતના આગેવાન અને પોલીસ પટેલનો હુદ્દો ભોગવે છે. આ બે પટેલોમાં સોમજી પટેલ ફક્ત હોળીનું નાળીએર થાય છે. અને શીકાર મારવામાં તો રામજી દેવજી પ્રથમથી પંકાયેલ છેજ. મેં તો વીરાણી સભામાં રામજી દેવજીએ એક વટલેલ બાઇને ઘરમાં બેસારી છે તેના માટે નાત કંઇક તેને પુછસે તેવું કહ્યું હતું, પરંતુ તેવું કોઇએ તેને પુછ્યું નહીં. આગેવાનોને તે કોણ પુછે ? વીરાણી સભાનો રીપોર્ટ છપાયો તેમાં રામજી દેવજી પટેલની વાત આવી તેથી પટેલ ખીજવાણા અને સુધારાવાળાને ખુબ ગાળો આપી, અને લોકોના મોઢે કહેવા લાગ્યા કે રતનસી ખીમજી જો માનકવાનો હોત તો હું તેની ખબર લેત ! મારી હજુ તેણે ખબર કંઈ લીધી નથી પરંતુ આપણા ગરીબ ગ્નાતિ ભાઇઓની ખબર ઠીક લે છે ! જે એના માંથાનો મળે છે તેને તો તે કંઈ કહી શકતો નથી. પ્રથમ કરાંચી પરિષદમાં ભાગ લેનાર અને માનકવા ગામના ભાઇઓ સભામાં ભાષણ સાંભળવા આવ્યા તેને નાતબહાર કર્યા એટલુંજ નહીં પણ જે ભાઇઓએ કરાંચીની સભામાં ભાષણો સાંભળ્યાં તેના માબાપોને માનકવામાં નાત બહાર કર્યા. પાડાના વાંકે પખાલીને ડાંમ ! પરંતુ હું રામજી દેવજી પોલીસ પટેલને કહું છું કે તારામાં બળ કે શકતી તો માત્ર જેઓ ગ્નાતિમાં નીર્દોષ અને વૃધો છે તેમને નાત બહાર કરવાની છે. કલંકથી ભરેલો રામજી પટેલ કરાંચી સભાના પ્રમુખ રાજાભાઇ રામજી કે જેણે માનકવા ગામમાં રામજી પટેલની છાતી ઉપર પોતાની (?) દીકરીનાં વેદવીધી અનુસાર ચૅારીથી લગ્ન કર્યાં અને પીરાણા ધર્મની ક્રીયાઓ ને જડમુળથી ઉખેડી નાંખી તેનો કેમ વાંકો વાળ કરી શકયો નહીં? ઉગમણા પાંચાડાના તમામ આગેવાનો આ પટેલે તેમજ સોમજી પટેલે ભેગા કર્યા પરંતુ કોઇથી રાજાભાઇનો વાળ પણ વાંકો થઇ શકયો નહીં. માટે ભાઇઓ ! જો આપણામાં હીંમત હોય તો આગેવાનોની આપખુદીને રફે દફે કરવામાં કંઇ હરકત નથી. આ વાતનો માનકવા જેવા ગામમાં રાજાભાઇ સામજીનો પટેલોના માંથે પગ મુકીને ચાલવાનો દાખલો તાજોજ છે.

દેશળપુરના મનજી પટેલ હવે કાંઈક ડાહ્યા થયા છે. તોપણ ઘણા વખતથી જુલમી સત્તા ભોગવેલી તે વખતે યાદ આવી જાય છે ત્યારે કંઇક કંઇક છમકલુ કરી લે છે. આ પટેલે દ્વીઅર્થી રમત રમવા માંડી છે. સુધારાવાળા મજબુત પગે ઉભા છે તેથી એનો વિજય થશે આવી ભાવના આ પટેલને થઇ છે એમ સાભળ્યું છે છતાં પ્રસંગ આવે છે ત્યારે આગેવાનોને ગુચવાડો ઉભો થાય છે તેનો પણ પટેલ નીકાલ કરી આપે છે. એટલે સાધારણ રીતે સુધારકોની મહેરબાની મેળવે છે તેટલેજ દરજ્જે આગેવાનો ઉપર પણ પોતાનો હાથ રાખે છે. માટે મારી તો સલાહ છે કે મનજી પટેલે ગમે તેના એક પક્ષમાં રહેવું નહી તો પોતાની સ્થીતિ કફોડી કરશે. ખરી રીતે તો પોતે આખી જીંદગીભર ગ્નાતિ ઉપર જુલમી સત્તા

ચલાવી છે તેનું જલદીથી પ્રાયશ્ચિત કરી નાખવું જોઇએ એવી હું મનજી પેથા પટેલનેજ ભલામણ કરૂં છું.

ત્યાર પછી મારે આપણી જ્ઞાતિમાં બહાદુરેજંગ અલાઉદ્દીન ખૂનીના અવતારરૂપ મનાતા ગામ મગવાણાના હીરા પટેલ અને કરઓઇના જસા પટેલ ઉર્ફે પોતાને ફતેહમમદ ! તરીખે ઓળખાવનાર વીર બહાદુર પટેલની ઓળખાણ કરાવું છું. આ પટેલોના ચારીત્રની આજ દીવસ સુધીની તેમની કાર્ય કીર્તીની મ્લેચ્છ નોંધ કોઇએ લીધી નથી. તેમજ વારાણી સભામાં હું જ્યારે ભાષણ કરવા ઉભો થયો હતો ત્યારે મને આ બે વીર નરોના ગુણોની ખબર નહોતી, જેથી મ્હેં તે વખતે તેમને વીસારી દીધા હતા. પરંતુ આ બંને પટેલો સાથે મને એક વખત ખાસ મુકાબલો થયો છે અને ત્યારથીજ આવા જ્ઞાતિની અધમ દશા કરનારાં રત્નો (?) અંધારામાં રહી જાય એ વાત ઠીક નહી, તેથી આજના શુભ પ્રસંગે તેઓની એક કથા હું આપની પાસે રજુ કરૂં છું તે કૃપા કરી સાંભળશો અને પછીથી આવા સેતાનોના ગુલામ થવાનું તમને ઠીક લાગે તો આપની ઇચ્છા! અથવા તેના વિચારોને ઠોકરે મારવા હોય તોપણ આપની ઇચ્છા ! હું તો આવા અધમજનોના પડછાયે પણ ઉભા ન રહેવાની આ સભામાં પધારેલા ભાઇઓ તેમજ બહેનોને ભલામણ કરૂંછું.

મગવાણાનો હીરો પટેલ અને કરઓઇના જસા પટેલની એક જાણવા જોગ હકીકતનો ઇતીહાસ મારી રૂબરૂ થયેલ વાત ચીતનો છે તે હું આપને જણાવું છું. ગામ મગવાણામાં રાજો કેષ્પીઓ એવા નામથી ઓળખાય છે તે ભાઇ ખાસ હીરા પટેલ તથા જસા પટેલની કંપનીનો એક નમુનેદાર મીત્ર કહો, કે તેનો શીષ્ય કહો; ગમે તે કહો જોઇએ તો હીરા જસા કંપની પટેલનો ગુલામ કહો. તે ભાઇ રાજા કેષ્પીઆને એક બાયડી હયાત છતાં બીજી સ્ત્રી કરવાની ઇચ્છા થઇ જેથી મગવાણાના કોહીનુર સમાન ચળકતા હીરા પટેલ આગળ વાત કરી કે, મારી આમ બાબત છે! જેથી મગવાણાના હીરા પટેલે પોતાના શિષ્યને માટે ગામ વીરાણીના કણબી ગોવા પોકારની દીકરી બેન ભચીબાઇની સાથે ભાઇશ્રી રાજા કેષ્પીઆનો સબંધ નક્કી કર્યો. ભચીબાઇ સ્વભાવે રાંક અને ભોળી હોવાથી સંબંધ કરતી વખતેજ ગાંમ વીરાણીના આગેવાન પટેલો અને ગોવા પોકારે પાકી ચોખવટ કરી હતી કે આ બાઇ ભોળી છે. માટે તમે જોઇ વીચારીને સંબંધ કરજો અને પેણ્યા પછી જો તમે છુટકો કરવાની વાત કરશો તો તેમ થશે નહીં. આટલી વાત વીરાણી ગામના આગેવાનો હસ્તક રૂબરૂ થયેલ. જેની કબુલાત હીરા પટેલે તેમજ ઇશકમાં આંધળા થયેલા ભાઇ રાજા કેષ્પીઆએ આપેલ. પરંતુ તેટલી વાતથી વીરાણી ગામના આગેવાનોને હીરા પટેલની ખાત્રી ન થવાથી એક દસ્તાવેજ કરી આપવાની વીરાણી ગામના આગેવાનોએ હીરા પટેલને ફરજ પાડી. જેથી હીરા પટેલે તેમજ નવી વહુ કરવામાં લટ્ટ બનેલા ભાઇ રાજા કેષ્પીઆએ એક દસ્તાવેજ કરી આપ્યો કેઃ— "ગામ વીરાણીના કણબી ગોવા પોકારની દીકરી બાઇ ભચીબાઇને-મગવાણાના કણબી રાજા ધનજી સાથે ગરગાવી છે તે બાઇને જીવતે પાળવી અને મુવા પછી તેની જે કંઇ ક્રીયા કરવી પડે તે રાજા કેષ્પીઆએ કરવી." તેમાં રાજા કેષ્પીઆની સહી છે અને તે સરત ન પાળે તો તેની જામીનગીરીમાં મગવાણાના હીરા પટેલે સહી કરી આપી છે. છતાં બીજી બાયડી કરવાના ઇશ્કીટટ્ટુ ભાઈ રાજા કેષ્પીઆએ આ બાઇ સાથે ચારેક મહીના ઘર સંસારનો લાવો લીધા પછી આ બાઇમાં અકલ ઓછી છે ! ભોળી છે ! વિગેરે દોષો હીરા પટેલને જણાવીને કહ્યું કે, તમારી

સાહ્યતા વગર મારાથી આ લપમાંથી છૂટાશે નહીં. હીરા પટેલ કચ્છના કણબી જ્ઞાતિના શીરતાજ એટલુંજ નહી પણ રાજા કેબ્રીઆના ગુરૂ, એટલે શીષ્યની વારે આવવુંજ જોઇએ, જેથી હીરા પટેલે પોતાના શીષ્યને જણાવી દીધું કે કંઇ નહી તું કાઢી મેલ પછી નાત પુછશે તેને જોઇ લે શું ! તેથી જંગબહાદુર પીરાણાના ધર્મી ભાઇશ્રી રાજા કેબ્રીઆએ પોતાની પરણેતર સ્ત્રી અને તે વીરાણીના ગોવા પોકારની દીકરીને તગડી મુકી છે, છતાં તેની કંઇ દાદ કે ફરીયાદ નથી. એ બાઇનો હજુ છુટકો થયો નથી, તેમે રખડતી રઝળતી એના માવીત્રે મુકી છે. વીરાણી ગામના આગેવાનો બે ત્રણ વખત કરાર પ્રમાણે હીરા પટેલ પાસે દાદ માગવા ગયા પરંતુ મહા ગર્વિષ્ટ અને જ્ઞાતિમાં હું સર્વોપરી સતાધારી છું એવા અભીમાની હીરા પટેલે જરા પણ મચક આપી નથી અને બાઇ પોતાના માવીત્રોના ઘેર છે. ગોવા પટેલે વીરાણી યુવક મંડળને ફરીયાદ કરી જેથી યુવક મંડળે હીરા પટેલને એ સબંધે સુચના કરી કે તમારા દસ્તાવેજ પ્રમાણે બાઇનું ભરણુપોષણ કરો અથવા રાજા કેબ્રીઆને ઘેર રાખો. જે ઉપરથી ફતેહમહમદ જસાને લઇ હીરો પટેલ વીરાણીમાં આવ્યો ત્યારે મારી ત્યાં હાજરી હતી. યુવક મંડળે કાયદાસર સવાલો કર્યા. ત્યારે હીરા જસાની કંપની એ વીચાર કર્યો કે વીરાણીના ખાનામાં આ ચોવટમાં ફાવસુ નહીં જેથી ગલાં તલાં કર્યાં અને કોઇ વાતનો છેડો છોડયો નહીં. છેવટે યુવક મંડળે રાજની કોરટે ફરીયાદ કરી હીરા પટેલ પાસેથી બાઇને ભરણુપોષણુ અપાવવાનું નક્કી કર્યું. આ વાત હીરા જસાની કંપનીને ભારી લાગી. નાતનો કેશ તે કોરટે કેમ જાએ ! તેથી વીરાણી ગામના આગેવાનોમાં પ્રેમજી ખીમાણી, જસા પટેલનો મામો થાએ જેથી જસો મામાને ગળે પડયો કે આ લપમાંથી છોડાવો અને કોરી ૨૫૦) બાઇના ભરણુપોસણુની અમે આપીએ છીએ તે લેઓ, અને તમારા ગામના યુવક મંડળના છોકરાંઓથી છોડાવો. તમે બેઠા છોરાડ ન્યાય કરે તે ઠીક ન કહેવાય. જેથી પ્રેમજી ખીમાણીની વાડીએ બીજે દીવસે હીરા જસાની કંપની લાલજી પટેલ વિગેરે ગયા અને મામો ભાણેજની શેમાં તણાઇ ગયા, જેથી ઓટો ગોટો વાળવાની તજવીજમાં હતા ત્યાં તો ખબર પડી કે હીરા જસાની લુટારૂ કંપની, પ્રેમજી ખીમાણી અને લાલજી પટેલને ભોળવીને કાંઇક ઘાટ વાડીએ ઘડે છે. એટલામાં તો યુવક મંડળના ભાઇઓ માંયલા હું તથા વીશ્રામ પાંચા ગાંગાણી, સેવદાસ કાનજી તથા વાલજી ભીમજી પહોંચ્યા અને ત્યાં જોયું તો પૈસા ગણાય છે ! ત્યારે અમે અમારા ગામના આગેવાનોને કહ્યું કે આ લુચ્ચા બદમાસોની જાળમાં તમે કેમ સપડાવ છો, જોઇએ છીએ કે એ ભરણુપોષણુ કેમ નથી આપતા. વીરાણી ગામના આગેવાનો શરમીંદા થયા અને ઉઠી ગયા. હીરા જસાની નકટા કંપની નાલેશીભરી રીતે પછી ત્યાંથી પલાયન કરી ગઇ છે. પાછળથી અમે સાંભળ્યું છે કે પ્રેમજી ખીમાણીને ભચી બાઇની આખી જીંદગીના ભરણુપોષણુ માટે કોરી ૨૫૦) જસો આપી ગયો છે અને તે તેમણે રાખી છે. આ વાત જો સાચી હોય તો અમારા વીરાણી યુવક મંડળના વડીલ તરીકે ઓળખાતા પ્રેમજી ખીમાણી તથા પટેલ લાલજી શીવજીએ ખાસ શરમાવું જોઇએ. સાંભળવા પ્રમાણે હીરા પટેલે કરી આપેલો દસ્તાવેજ યુવક મંડળ પાસે છે તેથી ગોવા પોકારને ધમકાવીને પણ અઢીસો કોરી અપાતી નથી. આ પ્રમાણેની વાત વીરાણી આગેવાનોએ જો જાળવી હોય તો મારી ભલામણુ છે કે કોરી ૨૫૦) હીરા કે જસાના મ્હોં ઉપર પાછી ફેંકી દેવી જાઇએ. વીરાણી યુવક મંડળે આ કેશ નામદાર રોહા જાગીદાર ઠાકોર સાહેબ વેરીસાલજી બાવાની રૂબરૂ જાહેર કરેલ છે અને ઠાકોર સાહેબે ભરણુ પોષણુનો બંદોબસ્ત

ચાલીસો કરવો

કરી આપવાનું વચન પણુ આપ્યું છે જે વાત હીરા જસા પટેલની કંપની જાણે છે. છતાં આ અભીમાની પટેલો એવા તો દુષ્ટ છે કે કચ્છ રાજ્યમાં કણુબી જ્ઞાતિને મારવી કે જીવાડવી તેના તે કુલ મુખત્યાર ન હોય તેવો ફાંકો ધરાવે છે. આ બંને પટેલોએ ક્રુર અને ધાતકી જુલમગાર તરીકે હમણાં ત્રણુ ચાર વર્ષમાં ભારે પ્રસંસા મેળવી છે, એટલુંજ નહીં પણુ કણુબીની જ્ઞાતિને છેકજ મુસલમાન બનાવા-સૈયદોની જમાતમાં હાજરી આપતા કણુબીઓ જલદી થઇ જાએ એવા દરેકે દરેક ચાંપતા ઇલાજો આ બંને મુમન નામને શોભાવનાર પાપી જ્ઞાતિ દ્રોહિઓએ કણુબીની જ્ઞાતિને પાયમાલ કરવામાં કાંઇ બાકી રાખ્યું નથી. વળી જ્ઞાતિમાં પોતાની સર્વોપરી સત્તા જમાવવાને છેલો છેકજ ના લાયક દમનનીતિનો દોરપણુ અખત્યાર કરી ચુકયા છે. તેમાં પણુ હીરા પટેલે પોતાની બળ શકતીની અને કચ્છની મુમના કણુબી જ્ઞાતિમાં પોતાની સત્તા સર્વોપરી છે કે નહીં તેની ખાત્રી કરવા અને જ્ઞાતિના અજ્ઞાન અને ભોળા ભાઇઓ તેમજ બ્હેનોને ખાત્રી કરાવવા-જ્ઞાતિના ધારા ધોરણુ અને બંધારણુ પૂર્વક સૈયદોને કચ્છની કણુબી જ્ઞાતિમાં આવતા અટકાવવાનો ઠરાવ આઠેક વર્ષ ઉપર થયેલો અને સૈયદો આવતા બંધ થયેલા પરંતુ પોતાની ઈચ્છા સૈયદોને બોલાવાની થવાથી કચ્છના બીજા મોટા મોટા આગેવાનો વીરૂધ હોવા છતાં પોતાની સતા સર્વોપરી છે એવું સીદ્ધ કરાવવાની ખાતર ગઇ સાલ સૈયદ પુંજુ મીયાંને પોતાને ગામ બોલાવેલ અને સૈયદને ચાલીસો કરવા કહેવાથી સૈયદ પુંજુ મીંયે ૪૦ દીવસ સુધી કલમાની અને નાદલીની ધુનમાં ચાળીસો પુરો કર્યો. ચાળીસો પુરો થયે સૈયદ પુંજુમીયાને માંથે કણુબી જ્ઞાતિના ભાઇઓને ફરજ પાડી છત્ર ઝલાવેલ અને ઢોલ ત્રાંસા નગારાના જલસામાં ધરોધર સૈયદનાં પગલાં દેવરાવ્યાં અને દરેક ને ઘેરથી અમુક પૈસા સૈયદને આપવાનો પણુ જહાંગીરી હુકમ ફરમાવેલ તે પણુ જ્ઞાતિના ભાઇઓએ હીરા પટેલના માનમાં કબુલ કર્યો અને ખુબ પૈસા એકઠા થયા તે પૈસામાંથી અમુક ભાગ સૈયદ પુજુમીયાને અને બાકીના પૈસામાંથી મગવાણુા ગામના કણુબીઓને જમાડયા. આવા પ્રતાપશાળી, કાળીંગા દૈત્યની બરોબરી કરનાર વીર બહાદુરની સામે છે કોઇ આડી નજરથી જોનાર ? આ પટેલે તો પોતાનો એવો એકહથુ ડંકો વગડાવ્યો છે કે હીરા પટેલની મહેરબાની હોય તો કણુબી ભાઇઓ અથવા તો કણુબી જ્ઞાતિના આગેવાનો જીવી શકે ! નહીં તો મુવાજ પડયા છે. તે સીવાય આ પટેલની સત્તાની બીજી એક વાત હમણાં ચાલુ છે. મગવાણુાના અમુક ભાઈની દીકરી બાઇ જાન બાઇ તે ગાંમ દેશળપરના કણુબી ફલાણુાની વહુ થાએ તેને જબર જરતીથી પોતાને ઘેર રાખી છે. વસ્તુ સ્થીતિ એવા પ્રકારની છે કે મગવાણુાના હીરા પટેલ ના શિષ્ય ભાઈ શ્રી રાજા ક્રેપ્રીઆનો બનેવી રતનો કરાંચીમાં એક વખત સૈયદ ફલાણુા ફલાણુા આવેલ ત્યારે રાજા ક્રેપ્રીઆએ પોતાના બનેવી રતનાને ગુરૂ કરવા કહેલ પરંતુ સૈયદને ગુરૂ કરવાથી રતનાને શરમ આવતી હતી તોપણુ. પોતાના વહાલા સાળાનું માન રાખી રતનો તેમજ તેની વહુ ગુરૂ મંત્ર લેવા એકાંતમાં બેઠાં. બીજા અઢાર જણુ ગુરૂમંત્ર લેવાનાં હતાં સૈયદે પોતાની ક્રીયા ચાલુ કરી અને છેવટે રાંધેલો પ્રસાદ સૈયદના હાથનો લેવામાં આવ્યો જેથી રતનો સમજ્યો કે આપણે વટલ્યા ! તેથી ગુરૂમંત્ર મુકી ભાગી નાઠો, રાજો ક્રેપ્રીઓ સમજાવા ગયો પણુ માન્યું નહીં અને વાતની હોહાં થઇ જે વાત અંતે દેશમાં પહોંચી. આગેવાનો ન્યાય કરવાને ભેગા થયા, રતનાને ગુનેગાર ઠરાવ્યો અને અઢાર જણુા સૈયદોથી ભાઇ શ્રી રાજા ક્રેપ્રીઆના પ્રતાપે વટલ્યા તે બીન ગુનેગાર ઠર્યા ! કારણુ કે રતને એવો

ખુલાસો કર્યો કે; સૈયદોના હાથે રાંધેલું અનાજ ખાવાથી વટલી જવાય તેથી તે ઉઠી ગયે. ગુરૂમંત્ર અધુરો રહ્યો. રતને આવી ચોખે ચોખી વાત કહી દેવાથી હીરા પટેલના ગુરૂ તેના બાવા અથવા બાપા સૈયદોનો પ્રપંચ ઉઘાડો પડયો તે હીરા જસા કંપનીથી કેમ સહ્યો જાય! જેથી પોતાના શિષ્ય રાજા કેસીઆનું ઉપરાણું લઇ હીરા જસા કંપની નાત વચ્ચે ત્રાડુકી ઉઠી. રતનાનો દંડ કરો એને નાતબાર કરો! આવા ભયંકર શબ્દો દેશળપરના મનજી પટેલથી સહન ન થાય જેથી મનજી પટેલે કહ્યું કે આમાં વાંક રતનાનો નથી એને દંડ ન થાએ. જે વાતુ હીરા જસા કંપનીને સારી લાગી નહીં. નાત તો હજુ ભેગીજ થઇ હતી એટલામાં મનજી પટેલે રતનાને કરાંચી રવાના કરી દીધો. દંડ દંડને ઠેકાણે રહ્યો અને વાતમાં કંઇ સાર ન રહ્યો-આટલી હકીકત બની તેમાં હીરા જસા કંપનીને લાગ્યું કે મનજી પટેલ આપણો હરીફ થયો માટે એને કોક રીતે ભાંગવો જોઇએ.

એ ઉપરથી મનજી પટેલના એક સબંધીનું સગપણ મગવાણામાં થયેલ તે બાઇ જાનબાઇને મનજી પટેલના ગામમાં મુકવી નહીં એમ હીરા જસા કંપનીએ નકી કર્યું અને મનજી પટેલની ખુમારી ઉતારવી. ભાઇઓ, પાડેપાડા વઢે ત્યાં ઝાડનો ખો હોય! એ કહેવત પ્રમાણે મનજી પટેલ અને હીરા જસાની કંપનીને વઢવાડ તેમાં બીજાએ ગુન્હો શો કર્યો છે! આવી નાલાયક વાતોમાં પટેલો એક બીજામાં મમતમાં આવીને ગરીબોનાં ઘર રઝળાવે છે તેને કોઈ કહેતું નથી એ ઘણીજ દીલગીરીની વાત છે. દેશળપરવાળા ભાઈની વહુ જાનબાઇને પોતાને કબજે લેવા માટે જાનબાઈના વરને કેટલાક ભાઇઓએ કહ્યું કે તું મોથાજ છે, તારી પરણેતર બાયડી તારે ઘરે આણું આવી ગઇ છે તેને તેડી આવવામાં હીરા પટેલ શું કરનાર છે હાલ અમે ભેગા આવીએ. એટલે દેશળપરના બહાદુર કણબી ભાઇઓ મગવાણે આવ્યા. જાનબાઇના બાપની કે કુટુંબની મનાઇ નહોતી! પરંતુ હીરા પટેલ અમને નાત બહાર કરે જેથી અમે મુકશું નહીં! આમ જાનબાઇના કુટુંબીઓએ કહ્યું. છેવટે બળ જબરીથી તેડી જશો તો અમે હીરા પટેલને કહી દેશું. અને જાનબાઇના કુટંબીઓ હીરા પટેલને કહેવા ગયા. એટલે પાછળથી જાનબાઈના ધણીએ બાવડુ પકડી જાનબાઇને તેડી રવાના થયા તેમાં જરા ખેંચતાણ થઈ. જાનબાઇ ઘરના બાયણે વળગી, એના ધણીએ જોર કર્યું તો બાયણું નીકળી પડયું. આ પ્રમાણે હકીકત બની તોપણ જાનબાઇને તેડીને એનો ધણી રવાના થયો. દેશળપર વાટમાં એના ભેગા સોબતી આવ્યા તે મળ્યા, જાનબાઇ પણ સમજી ગઇ અને બધાં હળીમળીને દેશલપર આવવા નીકળ્યાં. એટલામાં તો હીરા પટેલને ખબર પડી એટલે મોટી ફોજથી વાંસે વારે ચડયો! અધવચમાં પકડી પાડયાં અને જાનબાઇના ધણીને તેમજ બીજાને માર મારી મગવાણે પકડી આવ્યો અને કેદ કર્યાં. કહે છે કે ચોવીસ કલાક તેને ખાધા પીધા વગર રાખ્યાં અને પછી છોડી મુકયાં! આ પ્રમાણેની જો હુકમી નામદાર ઠાકોર સાહેબ વેરીસાલજી બાવાના રાજ્યમાં એક જુલમગાર પટેલ જુલમ વર્તાવે છે તેની ખબર શું નામદાર ઠાકોર સાહેબને કાને ગઇ નથી? સાંભળવા પ્રમાણે હીરા પટેલે બાઈ જાનબાઇને પોતાને ઘેર રાખી છે તે કઇ નીષ્ટાથી રાખી છે તે પ્રભુ જાણે. થોડા મહીના ઉપર નાત ભેગી થઈ ત્યારે આખી નાતે હીરા પટેલને કહ્યું કે આ વાત ઠીક ન કહેવાય, પણ માને છે કોણ? હીરા પટેલ ને તો જાનબાઇનો છુટકો કરાવવો છે. પરંતુ હાલતાં ને ચાલતાં છુટકો હવે થઇ શકે તેમ નથી. તેથીજ બાઈ ને કબજે કરી છે.

હવે આ બાઇના સબંધમાં આખી નાતમાં હીરા તથા જસો હડહડ થયા છે ત્યારે હમણાં તેણે એક નવી યુક્તી રચી છે અને જ્યારે નાત ભેગી થાય છે ત્યારે કહે છે કે ઠાકોર સાહેબનો દેશળપુરવાળા એ ગુનો કર્યો છે તે બદલ ચારસો કોરી અમને ખર્ચ થયું છે તે આપો અને બાંને તેડી જાઓ. ભાઇઓ, આવી રીતે જુલમ કરી હવે હીરા છટકવા માગે છે અને કોરીઉ ખાવા માગે છે. માટે તમે નાતમાંથી કોઇ પણ નામદાર ઠાકોર સાહેબ વેરી સાલજી બાવાની રૂબરૂ તો જાઓ ત્યાં તમારો કેસ રજુ કરો. તો અમોને તો ખાત્રી છે કે વેરી સાલજી બાવાના રામ રાજ્યમાં કોઇને અન્યાય નહીંજ થાએ. આટલી હકીકત હીરા જસા કંપનીની આપને કહી છે બાકી એ કંપની તો સાગર છે એના ગુણ અને પ્રાક્રમ કંઇ ગાગરમાં ભરાય નહિ. હમણાં દેશમાં સૈયદો આવ્યા છે તેને ખુબ આસરો આપે છે, પોતે કંપની છેવટે મુસલમાન થવું પડે તો તે પણ થાએ એવી મમત ઉપર આવી છે અને જ્ઞાતિનાં કેટલાંએ અજ્ઞાન ભાઇઓને બળ જબરીથી સૈયદો પાસે વટલાવે છે તેનો હિસાબ તો પ્રભુ જાણે.

લોડવા ગામના રવજી પટેલ અને બીજા સીવદાસ ધોળુ પટેલ હમણાં સાધારણ લાઇટમાં આવ્યા છે. મનજી રંગાણીને નાતબાર કરવામાં અને માંડવીની કોરટોમાં આ પટેલે સારો ભાગ ભજવ્યો છે. નાતમાં પટલાઇ કરી જ્ઞાતિ ઉપર સત્તા બેસાડી દમન નીતીથી કામ લેનાર આ આગેવાનોની કદર કરવામાં હું ભુલ કરતો નથી. હરજી લધા ગામ લોડવાવાળાને પાયમાલ કરવામાં આ પટેલો એ મુખ્ય પાઠ ભજવ્યો છે. ગામ ગઢસીસાવાળા મુખી ખેતા મૂળજી તે એક મહાન જાદુગર છે ! તે છુમંતર જાણે છે ! અને ભુત પ્રેત પલીત એમના ઘરમાં ભર્યા છે તેનો ગમે ત્યાં ઉપયોગ કરે છે અને કણબી જ્ઞાતિમાંથી પૈસા કુટી મારે છે. આ મુખી ઢોંગ ધતુરામાં પુરો છે તેટલેજ દરજ્જે લોફરપણામાં પણ તે એક્કા છે. ખેતા મુખી કેટલીએ કણબીઆણીઓ સાથે વ્યભીચારીપણે વરત્યો છે તેનો હીસાબ ખેતા મુખી પાસે પણ ભાગ્યેજ હશે. આ અધમ મુખીના હાથે એક એવું જુલમી કાંમ થયું છે કે જેની નોંધ એક વખત લેવાણી છે છતાં જાહેરમાં તે વાત આવી નથી. એ વાત સભા જનોને જરૂર સંભળાવવી જોઇએ. દેશલપરના પટેલ મનજી પેથા માંકાણીની દીકરીને હરામી હમેલના બાળકને ઉકડે ફેકી દેવાના ગુનાહ માટે કોરટે સજા કરી હતી તે વાત કોરટમાં જાહેર કરવાના ગુનાહ માટે તે બાઇના જેઠ વીરજી દેવશી ગામ લોડવાવાળા અને પાછળથી ગઢસીસામાં રહેતા હતા તેને આગેવાન ખેતા મુખીએ નાત બહાર કર્યો હતો. કોરટમાં જાહેર કરવાના ગુના માટે તેને હરેક પ્રકારે પાયમાલ કરવામાં આ મુખો પોતે બહાદુરી માનતો હતો.

હાલમાં તો વીરજી ગુજરી ગયો છે પરંતુ આ વાતને લગભગ બે વરષ થયાં છે. જ્યારે વીરજી મુંબઇ હતો અને તેને ઘેર બે દીકરીઓનો સાથે જન્મ થયો હતો તેમાંની એક દીકરી બાઇ મેઘબાઇ ગુજરી જવાથી ગઢસીસાવાળા ખેતા મુખીએ એ બાઇને કોઇ પણ કણબીએ સમસાન ન લઇ જવાની આજ્ઞા કરી. જેથી કોઇ પણ તે છોકરીને સમસાન પોચાડવાની હીમત કરી શકયું નહીં. છેવટે બાઇ મેઘબાઇના મામા સામા ધનજી તથા દાના ધનજીને શરમ આવી કે મારી ભાણેજ એના બાપની ગેરહાજરીમાં મૃતદેહ ઘરે કેમ રહે ! તેથી મુખીની આજ્ઞાને ન ગણકારતાં સમસાન પોંચાડી. તેથી ગઢના ખેતા મુખી તથા તેનાં

સાક્ષીતાએ બાઇના મામાને દંડ કર્યો. આ વાતને ફક્ત ત્રણુજ દીવસ થયા હતા ત્યારબાદ વીરજીની બીજી દીકરી નામે કંકુબાઇ પણ ગુજરી ગઇ જેથી વીરજી ઉપર પુરૂ વેર વાળવાની ખાતર ગઢસીસાના મુખી ખેતાની આગેવાની નીચે ગઢસીસાના કણબીઓને ખાસ સખ્તાઇ ભરેલા હુકમથી બંદોબસ્ત કર્યો અને તેથી ગઢનો એક પણ કણબી આ છોક-રીને સમસાન ના પોચાડી શક્યો, ઘણી શરમ છે કે ગઢસીસાના કણબીઓને વીરજી ઉપરના વેરને લઇ આ આઠ મહીનાના બાળક ઉપર અને તે મૃતક શરીરને રઝળાવવાનું વેર આ મુખાની આગેવાની નીચે થયું એક પણ કણબી એવો ન નીકળ્યો કે આ બાઇને સમસાન પોચાડે. છેવટે વીરજીના વૃદ્ધ પીતાશ્રી જે ગામ લોડવામાં રહે છે તેને ખબર પહોંચી જેથી તેઓ ગઢસીસે આવ્યા અને દરેકે દરેક કણબીઓના ઘરે ફરી વળ્યા એટલુંજ નહી પણ વાડીએ વાડી જઈ કણબીઓને વીનવ્યા છતાં ઝાઝ્યું ન છોડવાની હઠીલાઇવાળા કણબીઓ અને તેમાં વળી ખેતા મુખીની બીકે કોઇએ હા કહી નહીં. છેવટે આપણીજ જ્ઞાતિના પણ પીરાણા ધર્મને ત્યાગી દીધેલા અને સ્વામીનારાયણનો ધર્મ પાળનાર ભાઇ રામજી જેઠા તથા તેમના પીતાશ્રી જેઠા ડાયાણી તથા પટેલ મના ધનજીએ આ આપત્ ધર્મને સમજી આ બાઇને સમસાન પોચાડી. કંકુબાઈના દાદાને ગઢના કણબીઓને સમસાન ચાલવા માટે જે ઘરેઘર તેમજ વાડીએ વીનવવા ગયો એ ગુના બદલ નાતે પાંચ કોરી દંડ કરી નાતમાં ભેળ્યો. ગેઢેરાઓના જુલમ તો જુઓ ! બાપ દીકરીને સમસાન પોચાડવા ગયો એ પણ ગુનો અને તેનો દંડ આ તે નાતનું શું થવાનું છે ? આવો જુલમ અને ત્રાસ તમોએ કોઇ દીવસ સાંભળ્યો છે ? તેમાં ગઢસીશાવાળો ખેતા મુખી તો તદ્દન લોફરમાં લોફર માણસ છે, છતાં નાતમાં આગેવાન ! જંગલી જમાનામાં પણ ન શોભે એવાં જાલીમ કૃત્યો કચ્છના મુમના કણબીના આગેવાનો ચલાવી રહ્યા છે તેમાં પણ આ ખેતા મુખીએ તો હદજ વાળી દીધી. આઠ મહીનાના બાળકો ઉપર વેર લઇ એણે પોતાનો કકો ખરો કર્યો. આ વાત સાંભળી મને ગઢના માજન ભાઇઓ ઉપર પણ રીશ જાય છે કે શું તેઓ આ વાત જા-ણતા નથી ? અરે રસ્તાના કોઇ વટેમાર્ગુનું મૃત્યુ થયું હોય તેને પણ સમસાન પોચાડવામાં પુન્ય મનાય છે, તે ખેતા મુખો તો ન જાણે પરંતુ ગઢસીસાનું માજન પણ શું નથી જાણ-તું ? અને કદાચ આ વાત તેઓએ તે વખતના પ્રસંગે ન જાણી હોય પરંતુ પાછળથી પણ ખેતા મુખી જેવા જાલીમ સેતાનને ઠપકો પણ આપ્યો હોય એવું અમે સાંભળ્યું નથી. તે સીવાય હાલમાં ખેતા મુખીએ ગઢસીસાના કણબી કાનજી પચાણ રંગાણીને પાય-માલ કરવાના માટે કાનજીની વહુને પોતાને ત્યાં રાખી કાનજી પાસે ન મોકલવા માટે અને કાનજી પચાણની વહુ જમનાંને કુમાર્ગે ચડાવી તેની ખોટી કમાણી બાઈ જમનાની માતાજી કુંવરબાઈ કે જેને ખેતા મુખી સાથે કંઇક લાગે વળગે છે તેને કરી આપવામાં આ મુખી પોતે બહાદુરી માને છે. ખેતા મુખીના પ્રતાપે બાઇ જમનાને હરામી હમેલ રહેલ તેને એક છોકરો થયેલ જે હાલ હયાત છે. તેને ગઢ રાખી બેઠો છે, તેને કોઇ પુછી શકતું નથી બાઈ જમનાને હરામી હમેલથી છોકરો જનમ્યો છે એ વાત જગવિખ્યાત છે. પાછ-ળથી ખેતા મુખીનો વીચાર આ બાઇનો છુટકો કરવો, પણ એ કંઇ એના હાથમાં નહીં જેથી બાઇ જમનાનો ભાઇ કે જે તદ્દન પાણી વગરનો જેનું નામ કણબી રતના દેવજી છે તેના નામથી એક નોટીશ નનામી ભાઇ કાનજી પચાણ મુંબઈ રહે છે તેને કરી છે.

તે નોટીશ કાનજી પચાણને મળ્યા પછી તે બિચારા ભાઇએ તેનો જવાબ આપ્યું

આવ્યો છે ત્યાર પછી ખેતો મુખો કાંઇક નરમ પડયો છે, તોપણ એને દુખ શું ? છોકરી કમાય છે, તેમાંથી ખેતા મુખી તથા છોકરીની માતાજી કુંવર બાઇનું પેટ ભરાય છે. કાનજી પચાણનું ગમે તે થાય તેમાં બીજા ગઢના કણબીઓને પણ કંઈ શરમ થતી નથી અને ખેતા મુખીની શેમાં કંઇ બોલતા નથી; એમાં ગઢસીસાના કણબી ભાઇઓનું બાયલાપણું સીધ થાય છે. કચ્છના ત્રણે પાંચાડાના આગેવાનો આ વાત જાણે છે છતાં ખેતા મુખીને જો કંઇ કહે તો ખેતો મુખી તે આગેવાનોના માટે પણ કહે તેથી–તેરીબી ચુપ ને મેરીબી ચુપ! આ હીસાબે કણબીની નાત પાયમાલ થાએ અને રાક્ષસી હૃદયવાળા આગેવાનો આવા જુલમ કરે તે મુંગે મોઢે સહન કરે છે, એવા કણબીઓના ભીરૂ હૃદયને પણ ધીકાર છે. વીથોણ અને અંગીઆ ગામના આગેવાનો પણ હવે જુલમ કરતાં શીખ્યા છે. એક બીજાનો પક્ષપાત કરી કોઇ ભાઇ ભુલ્યો હોય તો તેને રીબાવીને કચડી નાંખવામાં જો લાગવગ અથવા લાંચ રૂશવત આગેવાનોને મળી હોય તો ઠીક, નહીં તો તેના બુરા હાલ સમજવા.

નખત્રાણાના સીવજી પટેલની વાતોજ શી કરવી! એ પટેલે આખી જીંદગીમાં એક પણ જ્ઞાતિ હીતનું કામ કર્યું નથી. વીરાણી સભામાં આ પટેલના ચારિત્રની ઝાંખી કરાવી છે, હવે તેમના માટે વધુ શું કહું. એ સીવજી પટેલની સીકલ કહેતાં મોઢું તમે જોશો તો એના મ્હોં ઉપરથી પણ એ પટેલનાં કાળાં કૃત્યોની સાબેતી તમને મળી આવશે. પાપરૂપી કાળાશ એના મ્હોં ઉપર છવાઇ રહી છે. આ પટેલ પોતાને મુસદ્દી વર્ગના માણસ તરીકે ઓળખાવે છે. નાતના કહેવાતા આગેવાનોથી જ્યારે કોઇ ભાઇ અથવા બ્હેનને પરાણે કબજે કરવા જેવું વીકટ કામ હોય છે ત્યારે આ સીવજી પટેલની બુદ્ધિનો ઉપયોગ થાય છે. હમણાં થોડા મહીના થયા વીરાણી ગામના કણબી કાનજી વીરજી સોમજાણીની ભાણેજ જેને આ પટેલની બહાદુરીથી વીરાણીમાંથી ઉપાડીને રાતોરાત લઇ જવી હતી પરંતુ વીરાણી યુવક મંડળ મજબુત હોવાથી તેમજ આ પટેલનાં કાળાં કૃત્યો જાણી ગયેલ હોવાથી પટેલે મહેનત તો ખુબ કરી પરંતુ ફાવ્યો નહીં અને રાતોરાત વીરાણીમાંથી પલાયન કરી ગયો. સેવજી પટેલના માટે તો કહે છે કે તે ન્યાયાધીશ, ફોજદાર વિગેરેની લાગવગ ધરાવે છે! એ બળથી કોઇને કેદ કરવાં અથવા ચોર લુટારાની માફક કોઇને ઉપાડી જવાની જે હીંમત આ પટેલ ધરાવે છે તેની રેવડી દાણાદાર વીરાણી યુવક મંડળે કરી નાખી છે. તેથી વીરાણી યુવક મંડળને નાત બાર કરવા તેણે નખત્રાણામાં નાતના આગેવાનો ભેગા કર્યા પરંતુ વીરાણી ગામના આગેવાનો તેમજ યુવક મંડળના ભાઇઓ એક સંપ હોવાથી નાતબહાર કરવામાં પણ આ પટેલ નિષ્ફળ નીવડયો છે, તોપણ હજુ તેની ખુમારી ઓછી થઇ નથી, નખત્રાણા ગામની અંદર રહેતા કરાંચી મંડળના ભાઇઓને પણ હજુ આવા સેતાન પટેલની બીક વારંવાર રહે છે, જેથી આ પટેલની હજુ ઘણા ભાઇઓ ખુસામત કરે છે, અને પોતાની નબળાઇ બતાવે છે તેથી પણ આ પટેલ હજુ એમ માને છે કે સુધારાવાળા મુંથી બીએ છે. માટે ભાઇઓ સેવજી પટેલ જુઠો પ્રપંચી અને દગાબાજ માણસ છે. એતો કયારનોએ પુરવાર થઇ ચુકયો છે, એનાથી બીવાની કંઇ જરૂર નથી. વીરાણી યુવક મંડળનો દાખલો તાજોજ છે. બાકી તો આ પટેલ ખાનગી જુલમ અને નાતને જે કનડગત કરે છે તે કનડગતથી નાતને બચાવવા યુવક મંડળના ભાઇઓ તેમજ જ્ઞાતિના ભાઇઓ પણ આવા સેતાન પટેલની કોઇ વાત માનસે નહીં ત્યારેજ નાત સુખી થશે.

હવે હું એક રાક્ષસી હૃદય વાળા પટેલની કથા કહું છું તેના ઉપર લક્ષ આપશો. એ રાક્ષસી હૃદય વાળા પટેલનું નામ સામજી લધા ગામ કોટડા જડોદર વાળો, આ પટેલને આપણી આખી નાત ઓળખે છે. વીરાણી સભાનો રીપોર્ટ તેમજ પહેલી કરાંચી પરિષદ્ મળી હતી તેનો રીપોર્ટ છપાયો છે અને તેમાં આ પટેલના ચાર ગ્ના ગુણાનુવાદ સાંભળી આ પટેલ ખળભળી ઉઠયો છે. એટલું જ નહીં પણ ત્યાર પછી આ પટેલને ઉન્મત વાયુ નામનો રોગ થયો છે અથવા તો તેને કદાચ હડકવા હાલ્યો છે જેથી જ્યાં સુધારાનુ નામ સાંભળે ત્યાં પોતાની ઘોડી ઉપર બેસતેકને ડખો કરવા જાય. સામા પટેલમાં તુંડ મીજાજ અને ના લાયકી તેમજ અજ્ઞાનતાનો સાગર ભરેલો છે, તેથી તેની આખી જીંદગી સુધીમાં માણસના ગુણ આવશે કે કેમ એ એક શકા છે. કોટડા વાળા સામા પટેલમાં આવા અસુરી ગુણોનો તેમજ તુંડ મીજાજનો જે તે ફાંકો રાખે છે તે તેને વડીલો પારજીત વારસો મળેલો છે. કહે છે કે સામા પટેલનો દાદો હરજી પટેલ નાની અરલમાં પલટાઇ કરતા. એક કુંભારને ત્યાં વાત વાતમાં કંઇ વાંધો પડયો તેથી પટેલ હરજી કુંભારને ઘેર જઇ ગાળો દેવા મંડયા, તેથી કુભારના બાયડીએ એક ઢાંકણી ઉપાડીને પટેલના માથામાં ઠોકી જેથી પટેલને ભારે અપમાન થયું, તેથી અરલના ઠકરાઇ પાસે વાત કરી પરંતુ આવી નમાલી વાતમાં કઇ સાર નહી આમ ગામ ધણીએ પટેલ હરજીને કહ્યું, પરંતુ પટેલ તો હઠાગ્રહી હતા તેથી ગામ ધણી પાસે ખુલાસો કર્યો કે કાંતો અરલમાં હું રહું છું અથવા તો કુંભાર રહે એટલે કુંભારને અરલમાંથી કાઢી મુકો ! આ વાત ગામ ધણીને ઠીક ન લાગી. કોઇને કાઢી ન મુકાય આવો ખુલાસો ગામ ધણીએ કર્યો જેથી પટેલ હરજી રીસાઇને ગામ કોટડામાં આવી રહ્યા. ગામ છોડયું પણ મમત ન મુકી. આવા પટેલના પોત્રા પટેલ સામા લધામાં તે કંઇ કચાસ હોય ! કણબીની નાતને નીચુ જોવડાવનારૂં એક કામ સામે પટેલે બળ જબરીથી કરાવ્યું છે તેનો દાખલો હું આપને આપું છું, સામા પટેલનું ખેતર નામે લાંબેર જે કોટડાથી નખત્રાણે જતાં રસ્તામાં આવે છે તે ખેતરને થુવરની વાડ સામે પટેલે કરેલ, પરતુ જાગોરા અને હજામના છોકરાઓ બકરાં ચારવા જાય તે ખેતરમાંથી જવા માટે થોડા થુવર ઉખેડી નાંખ્યા, જેથી સામા પટેલે હજામ સુમારના છોકરાને માર્યો. તે છોકરો રોતો ઘેર ગયો ત્યાં એ છોકરાનો ભાઇ જુમલો અને તેની મા સામા પટેલને ત્યાં મારવાનું કારણ પુછવા ગયાં; ત્યાં તો સામા પટેલનો મીજાજ ગયો અને ગાળો દેવા મંડયો. એટલે જુમલાએ પગમાંથી જોડો કાઢતેકને સામાના માંથામાં ઠોકયો અને જુમલાની મા હુરબાઇએ પણ સામાને ફજેત કર્યો–ગાળો દાધી. તેથી સામે પટેલે પોતાના દાદાની માફક પ્રતીજ્ઞા કરી કે હજામ પાસે હજામત કરાવું તો એનો દીકરો થાઉં ! એટલું જ નહી પણ ગામ કોટડાના કણબીઓને ભેગા કર્યા કે હજામ પાસે હજામત કરાવવા નહી. આ વાતની ખબર હજામ સુમાર તથા જુમલાને પડી તેથી તેણે પણ કોઇ કણબીની હજામત ન કરવા પોતાની નાતમાં બંધી કરી. સામ સામો વાદ થયો તકરાર વધી પડી. હજામને તો કમાણી બંધ થઇ પરંતુ કણબીઓએ હજામત કયાં કરાવવી એ ભારે દુખ થયું સામા પટેલનો વીચાર તો કદાચ એમ પણ થયો હશે કે દાઢી રખાવવી એ પીરાણા ધર્મને યોગ્ય છે પણ બીજા કણબીઓ તે વાત શી રીતે માને ! છેવટે સામા પટેલે એક રસ્તો કાઢયો કે આપડા કણબીઓમાંથી જો કોઇ ભાઇ હજમત કરે તો હજામોને આપડે હરાવીએ ! તેથી સામાના પક્ષ વાળા એ ભાગ વાળાના નામથી ઓળખાય છે તે ભાઇઓ પચાણ સેવદાસ અને લધા

પુંજાને ખાસ કણબીઓના વતાં કરવાને રોકયા અને વધારામાં સેવજી પુંજા અને વેશ્રામ સેવદાસ ગામ કોટડા વાળા હજામતો કરતા. હજામો જેવી રીતે ખળેથી માંગણી કરે છે અને પાળો લેછે તેવી જ રીતે ઉપર લખેલા ભાઇઓએ સામા પટેલના હુકમને માન આપી પાળો લીધો. અને હજામના અવતારમાંથી છુટી જવાનો લાભ તે કણબીઓ સામા પટેલના પ્રતાપે મેળવી શકયા. ભાઇઓ આ પટેલની મમતમાં કણબી જેવી ઉંચ જ્ઞાતિ હજામત કરવાના હલકે ધંધે ચડે, એમાં પણ આ પટેલ પોતાની બહાદુરી માને છે. આખરે તો સામાની પ્રતીજ્ઞા તુટી અને હજામ પાસે પોતેજ હજામત કરાવી અને ગામને છુટ મળી. હજુ પણ એજ હજામો સામાના હજુરી તરફે રહે છે.

લગ્ન સરામાં આ પટેલ પોતાના છોકરાંઓને પરણાવા વીરાણી આવેલ તેના સગા વહાલાએ તો ચૅારીથી લગ્ન કરવા નકી કરેલું તેથી આ પટેલને મન તો આભ ફાટા જેવું થયુંજેથી રાતના બાર વાગ્યા સુધી લગ્ન અટકાવ્યાં પણ પોતાની મમત મુકી નહી. આખરે ધોવા પડીને પરણાવ્યાં. પોતાના તેમજ પોતાના ભાયાતોમાં વવરૂના આણામાં પોતે ખાઇ પીને તેડી આવ્યા પણ જ્યારે છોકરીઉંના મા બાપો તેડવા ગયા ત્યારે કહ્યું કે તમે વીરાણી વાળા એ ચૅારીઉં કરી તેથી અમે જમાડસું નહી ! આ મમતમાં સામા વીરાણી વાળા હોવાથી પટેલ ફાવ્યો નહી પણ પોતામાં હતું એટલું બળ તો અજમાવ્યું. તે સીવાય આ પટેલ લોફરપણામાં એટલે વ્યભીચારી પણામાં પણ એકો છે. કોટડામાં કણબી નાનજી માવજી લીંબાણીનું ઘર ફજેત કરવામાં આ પટેલનો મુખ્ય હાથ છે. તે કણબી નાનજી માવજી તથા તેના કુટુંબીઓ સામાની શેમાં બોલી શકતા નથી. વીરાણી ગામના ભીમજી લધા ગોગારીની દીકરી લખમા બાઇ તે કણબી નાનજી માવજીની વહુ થાએ છે. આ બાઈ ઉપર સામાની કુદ્રષ્ટી થઇ. બાઇને અનેક લાલચોથી સામે ભોળવી પણ બાઇ સામાના તેજમાં તણાણી નહી તેથી સામે તે બાઇ ઉપર અનેક પ્રકારના આક્ષેપો મુકી બંને માણસમાં કુસંપ કરાવ્યો, તે એવો તો કુસંપ થયો છે કે ધણી ધણીઆણી એક બીજાને શત્રુ સમજે છે. બાઇ લખમા બાઇ વીરાણીમાં પોતાના માવીત્રો ને ત્યાં રહે છે. ગયા વીવાહ પ્રસંગે બાઇને તેડવા માટે ગામ કોટડાના એક ડજન આસામીઓ આવેલા ત્યારે બાઇએ સામા પટેલને બોલાવવા કહેલું તેથી નાનજી સામાને તેડી આવ્યો. આ બંને માણસોમાં શું તકરાર છે તે જાણવા વીરાણીના જ્યોતી ધામમાં સેંકડો ભાઇઓ ભેગા થયેલા ત્યારે બાઈ લખમા બાઇએ પોતા ઉપર વીતેલા જુલમનું બ્યાન કર્યું અને સામે પટેલે આ જોડું જે પ્રથમ પ્રેમમય જીવન ગાળતું હતું તેનું કેવું પરિવર્તન કરી નાખ્યું છે એ સૌના ખ્યાલમાં આવ્યું. આ વખતે વીરાણી યુવક મંડળના ભાઇઓ તથા બાઇ લખમા બાઇના ભાઇઓએ સામા પટેલનું જે અપમાન કર્યું હતું તે તો સામોજ સહન કરી શકે કારણ કે તે ગુન્હેગાર હતો. આ અપમાનનું વેર વાળવા તેણે પાછો નાનજીને ચડાવ્યો અને પોતાની સરદારી નીચે આ બાઇને વીરાણીમાંથી ભીમજી લધા વીગેરે સહુ કરાંચી હતા તે તકનો લાભ લઇ નાનજીના હાથે બાઇને પકડી તેના કેશ ઝાલી જેમ સભા મંડપમાં દુશાશન દ્રૌપદીના વાળ ખેંચી સભામાં ગસડી લાવ્યો હતો તેવીજ રીતે મુવેલાં ઢોરની માફક બાઇ લખમા બાઇના વાળ ઝાલી તેને ઢસડીને માર મારીને કોટડે લઇ ગયા અને ત્યાં તેને કેદ રાખી. સામા પટેલે પોતાને થયેલા અપમાનનો

બદલો આ બાઇ તરફથી છેવટે લીધો અને સંતોષ માન્યો. આવા જાલીમ સેતાન પટેલની વાતો અને તેના ચારીત્રોનો તો કંઇ પારજ નથી. હમણાં જે કોટડાના કણબી નાનજી માવજી તથા લખમા બાઇની ઉપર વરતાવેલ જુલમની કથા કહી તેમાં એકજ પક્ષની વાત આવી છે. પરંતુ જ્યારથી બાઇને પોતાના ધણીમાં પાણી નથી અને સામા પટેલની શીખામણે ચાલે છે એમ લાગ્યુ ત્યારથી તે વારાણીમાં રહે છે છતાં એ બાઈની ચાલ ચલગત માટે પણ મને તેમજ ઘણા ભાઇઓને શંકા છે. મારા સાંભળવા પ્રમાણે બાઇની માતાજીને ભારે મમત થઇ છે કે મારી દીકરીને કોટડામાં સામો પટેલ છે ત્યાં સુધી મુકવીજ નથી. અને એવાજ પ્રકારે ભીમજી લધા ગોગારીને પણ અવળો વટ ચડી ગયો છે. જેમી ભીમજી પણ જેવી રીતે લખમા બાઇને ભુંડી રીતે ઢસડીને કોટડે લઈ ગયા અને કેદ કરી રાખી હતી તેવીજ રીતે ભીમજી પણ લાગ સોધી ને પોતાની દીકરીને કોટડેથી છાનોમાનો તેડી આવ્યો છે. મારી તો સલાહ એ છે કે દીકરી સાસરે શોભે. ભાઇ નાનજી માવજીને મારી એ ભલામણ છે કે સામા પટેલના વરાડે ન ચડતાં પોતાનું ઘર ગધેડે ચડે છે એનો ખ્યાલ કરી એક બીજાના દોષો ભુલી જઇ સંતોષથી અને સ્નેહથી ઘર સંસાર ચલાવવામાં જ ફાયદો છે બાયડીઓને વશ કરવાનુ સાધન મારકુટ નથી પણ સ્નેહ છે. એટલું લક્ષમાં લે એવી મારી વિનંતી છે.

નેત્રાના કરમસી ગેઢેરા માટે તો આખી નાતમાં જાણુ બચ્ચુ તેના અસુરી સ્વભાવ અને તેનાં જાલીમ કૃત્યો ને જાણે છે. વીરાણી રભામાં તેનું થોડું અવલોકન કર્યું છે. રવાપરના મુખીએ કણબી જ્ઞાતિને નીચુ જોવડાવનારૂં અને હેકજ હલકી પાયરીએ નાતને મેલી દેવાનું કામ આપડા કણબી ભાઇઓના હાથે કરાવ્યું છે તે કામ એ છે કે પીરાણા વાળા લખુ કાકાની વેલનો બળધીઓ રવાપરમાં મરી ગયો તે બળધીઓ કાકાનો હતો તેથી તેને કણબીઓએ કાંધ દીધા અને કણબી જ્ઞાતિમાંથી કોઇ ભાઇ મરી ગયો હોય તેવાજ પ્રકારે ધરોદ કલમો પડી તેને દફનાવી દેવાની ક્રીયા કરી અને પોતે એક મહાન ધર્મનું કામ કર્યું છે એવો સંતોષ માન્યો.

કોટડાના સામા પટેલના પ્રતાપે હજામતો કરવાના ધંધામાંથી કોટડાના ભાઇઓ મુક્ત થયા છે. એવો સંતોષ માન્યો ત્યારે રવાપરના મુખીના પ્રતાપે મેગવાળના ધંધામાંથી છુટી જવાનો સંતોષ રવાપરના ભાઇઓએ માન્યો. ભાઇઓ આવી આવી મીઠી મસ્કરી કરવાનો અર્થ એ છે કે આપણી કણબીની નાત આવા જાલીમ સેતાનોની કેટલી ગુલામ થઇ ગઇ છે કેઃ—ને કરવાના ધંધા પણ આગેવાનોના હુકમે કરવા પડે છે. માટે ભાઇઓ, છેવટે મારી એટલીજ વીનંતી છે કે આગેવાનોથી કોઇએ દબાવાની ઢસી જરૂર નથી તમે તમારા પગ ઉપર ઉભતાં શીખો અને કુર્મી ક્ષત્રીય ગણાતી જ્ઞાતિની છેકજ અધમ દશા જે કહેવાતા આગેવાનોએ કરી છે તેના બંધનમાંથી છુટી તમે સ્વતંત્ર થાઓ અને સુખી થાઓ અને આ દુનીયામાં ઉજ્વળ મુખ રાખીને સંસારયાત્રા પુરી કરો એજ મારી સભાજનો પ્રત્યે નમ્ર વિનંતી છે.

આ ઠરાવને અનુમોદન આપતાં ગામ દેશલપુરવાળા ભાઇ પ્રેમજી હરજીએ જણાવ્યું કેઃ—

વહાલા ભાઇઓ માતાઓ અને બ્હેનો !

આગેવાનોના જુલમ સંબંધી મારાથી આગળ ભાઇ રતનશી શીવજી અને રતનશી ખીમજી કહી ગયા તેને હું ખરા અંતઃકરણથી ટેકો આપું છું અને વળી તેથી વીશેશ મારા ઉપર આગેવાનોએ જે જુલમ કર્યા છે તેમાંથી ટુક વર્ણન આપને સંભળાવવા થોડો વખત હું લઇશ. મને જો કે બીજા ભાઇઓના જેમ પધતીસર બોલતાં આવડતું નથી પણ આ તો ખાસ મારા ઉપર ગુજરેલ હકીકત આપને કહીશ તેથી આપ જરૂરથી તે સમજી શકશો.

ભાઇઓ ! અમે દેશમાં વીવા કરવા ગયા હતા તે વખતે ભાઈ કરમશી લધાથી થોડા દીવસ રહીને હું દેશમાં ગયો હતો તે વખતે રસ્તામાં જતાં અમો ગામ કાદીએ અમારા વેવાઇના ઘેર એક રાત રહ્યા હતા અને ત્યાં જમ્યા હતા. તે પછે બીજે દીવસે અમારા ગામ હું ગયો ને ઘરે શામાન રાખીને બેઠો તો ભાઇ કરમશી લધા આવ્યો અને કહ્યું કે તમો છાંટ નખાવા ચાલો, ત્યારે મેં કહ્યું મુખીને તેડી આવો. તેથી ભાઈ શીવજી નથુને મુખી પાસે મોકલ્યો તો અમારા ગામના મુખી શીવજી ગોવાએ કહ્યું કે પ્રેમજી હરજીને છાંટ નાખવાનો મને હુકમ નથી. તેથી હું મારે રહ્યો. બીજે દીવસે પટેલ બેતો આવ્યો તે વખતે મને તેડાવીને કહ્યું કે તેં છાંટ કેમ ન નખાવી ? મેં કહ્યું મુખીએ મને છાંટ નાખવાની ના કહી તેથી પછે અનેક વખતે અમોએ તેને કહ્યું તેઓએ અમોને ઘણીજ આશાઓ આપી પણ " મુઈ માના ભોભા જેવી " તેથી હું અંતે નેત્રે ગયો પણ કોઇએ માન્યું નહી ને મારા છોકરાનો વીવા કરવા દીધો નહીં. મારો વેવાઈ બીચારો મને ઘણો સમજાવે કે હું વીવા કરવા તૈયાર છું પણ મારો બાપ (જે મારા છોકરાનો ડાડોજી) તથા કરમશી ગેઢેરો અને નાયો ભાદાણી માને તેમ નથી, ભાઇઓ જુઓ તો ખરા કે આપણા છોકરાના પણ માલીક તે ચંડાલ ગેઢેરાઓ છે. ભાઇઓ તે દીવસ તો તે લોકો વીવા કરવા ન દીધો પણ હમણા મારા છોકરાની વહુ ઉમર લાયક થઈ છે જેથી તેનો બાપ મારો વેવાઇ ગેઢેરા પાસે ગયો ને કહ્યું કે મને રજા આપો કે મારી દીકરીનો વીવા કરી નાખું. તો તેને કહ્યું કે ગામ દેશલપુર બેતા પટેલનો ધર્મ વરો થશે ત્યારે ખુલાસો કરશું. તો તે વખત પણ મારો વેવાઇ ગયો ને કહ્યું ત્યારે તેને કરમશી ગેઢેરે કહ્યું કે ખુલાસો શું કરવો છે, તમો પોતે ગમે ત્યાં પરણાવી દયો ! ત્યારે મારે વેવાઇએ કહ્યું કે હું બીજે કયાં પણ ઉકારૂ ને મારો વેવાઇ વાંધો લે તો તેનો કોણ જામીન ? આટલું કહ્યું કે પેલા કરમશી ગેઢેરાને કોરટના કામની તો ખબર હતી કે તેણે નખત્રાણાના શેઠ વેલજી માધવજીના બંગલામાં ફોજદાર સાહેબના રૂબરૂ કાન પકડીને ઉઠ બેસ કરી હતી તે વખતે આંખમાંથી પાણી નીકળ્યાં હતાં તેથી તેણે કહ્યું કે અમો જામીન નથી. ત્યારે મારા વેવાઇએ કહ્યું કે તો આ મારી દીકરી નથી પણ નાતની છે, નાતની મરજી હોય ત્યાં ઉકારી દે તો તેમ કરતાં પણ કરમશીના પગ થર રહ્યા નહીં. ત્યારે મારે વેવાઇએ નમતું મુકયું અને મને કાગળ લખવા શુરૂ કીધા. હવે ભાઇઓ આ કેટલી જુલમની વાત છે ! કરમશી ગેઢેરો નાતનો પટેલ, નાયો ભાદાણી નાતનો પટેલ જેણે અનેક વ્યભીચારના કામ કરેલ છે જેનો એક કેશ હજી પણ ચાલે છે માટે ભાઇઓ આવા આગેવાનોને હવે આપણે જરૂરથી બર તરફ કરવા જોઇએ. નકાં કાંક આપણે હીંદુપણામાં રહ્યા છીએ તે પણ રહેવા મુશકીલ છીએ. વળી કરમશી

ગેઢેરો નાતનો પટેલ છે જે હમેશા સૈયદના પગ પુજ્યા કરે ને ટેની બનાવેલ ચાહ પીધા કરે, નમાજ પડયા કરે ને વળી સર્વથી નીચ વ્યભિચારીનું કામ તો જેનો મુખ્ય ધંધો છે તેવા માણસને આપણે આગેવાન કહેવો એ પણ એક આપણા માટે મોટી કાળી ટીલી છે. તે ઉતરતા ગેઢેરાનો કુતરો જે ગેઢેરાને શીકાર લઈ આવી દે તે કણબી નાયા ભાદાણીને તો હવે આપણે શું કહેવું તે નીચ નીરલજને તો શરમ પણ નથી કે તેણે અનેક વખત વ્યભીચાર કરેલ અને અનેક વખત પકડાયો જેનો એક કેસ હજી પણ કોરટમાં ચાલે છે. આવા આગેવાનોના જુલમથી આપણે કેટલા દીવસ બીવું માટે મારી તો આપને વીનંતી છે કે જેમ બને તેમ આ ચંડાળ ચોકડીને નાબુદ કરો. બસ આટલું બોલી બેસી જવાની રજા લઉ છું.

ઠરાવને વિશેષ અનુમોદન આપતાં ભાઇ **ખીમજી સીવજી** એ જણાવ્યું કેઃ—

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ વહાલા સદગ્રહસ્થો, જ્ઞાતિ ભાઈઓ અને બહેનો ! આપણા ઉપર આગેવાનો જુલમ ગુજારતા જરાએ અચકાતા નથી ને આપે મારાથી આગળના ભાઇઓ બોલી ગયા તે ઉપરથી જાણ્યું હશે તેથી વીશેષ આપને હું કહીશ કે હું મગવાણામાં રહું છું તથા આગળ તે ગામમાં કાયમના માટે રહેતો નથી મારી મા ત્યાં મારા નાનાણામાં જઇને રહ્યાં છે તેથી મારૂં ત્યાં હાલ કુટુંબ પણ નથી. બે વરસ પહેલાં મારી માતુશ્રી ત્યાં રહેતાં હતાં ને હું મારા છોકરાંને તેડીને આંહી રહેતો હતો જ્યારે કરાંચીમાં મંડળ થયું અને તેણે જ્ઞાતિ સંબંધી ચરચા કરવા માંડી ત્યારથી અમારા ગામ મગવાણાના કણબીઓની આંખ મારા ઉપર ગઈ કારણ કે હું પણ મંડળમાં મેમ્બર તરીકે હતો ને છું. વળી અહીંથી બેચાર જણાઓ ભેગા થઇને દેશમાં ગામના પટેલ ઉપર કાગળ લખે કે ખીમજી શીવજી તો મંડળ વાળા ભેગો ખાય પીએ જાએ આવે છે અને ખાને આવતો નથી. સૈયદને માનતો નથી વગેરે. તેથી તે ગામના કણબીઓ મારા મામાને કહે તમો તમારી બેનને સમજાવો કે ખીમો ફીટી જશે અને નાતથી ટળી જશે. તેથી મારી મા અને મારો મામો મને કાગળ લખે કે તું ઢોલીયા સુધારા વાળા ભેગો જજે માં, નહિ તો નાત અમોને નાત બહાર કરશે. તેના હું પણ મારી બુદ્ધિ મુજબ જવાબ દઉ. એમ કરતાં પહેલી પરીષદ કરાચીમાં ભરાણી ત્યારે પણ તેની અંદર મેં ભાગ લીધો હતો અને વળી પરીષદની બેઠક જે મુબઇમાં ભરાણી હતી તેમાં પણ હું ગયો હતો અને ત્યાંથી અમો ત્રણ જણ દેશમાં ગયા હતા તે માનકુવાથી થઇને મગવાણે અમો ગયા ત્યારે મારો મામો મારા પાસે રોયા અને કહ્યુ કે તમોએ અમોને નાત બહાર કરાવ્યા.

તે વખતે ભાઇ ખેતા ડોશા અને વીશરામ પાંચા પણ હાજર હતા. તે વખતે મેં મારા મામાને કહ્યું કે તમોને કેણે નાત બહાર કર્યા છે તો તેણે કહ્યું કે હીરા પટેલે. મેં કહ્યું ચાલો તેની પાસે ત્યારે તેણે કહ્યું નહી હાલું. આજ તમો છો ને કાલે જ્યારે તમો પરદેશ જાઓ ત્યારે અમારા તે વળી પાછાં કોમાંમ કરે. તેથી અમો હીરા પટેલ પાસે એકલાજ ગયા અને કહ્યું કે તમોએ મારા મામાને કેમ નાત બહાર કર્યા છે, તેને કયો ગુનાહ કર્યો છે? અમારા ગામનો પટેલ હીરો બહુજ નીચ લુચો માણસ તેથી તે ફરી ગયો ને બોલ્યો કે અમોએ તેને નાત બહાર કર્યાએ નથી પણ અમારાનું કેવાનું એ છે કે તમો બીજું કરો પણ પીરાણા ધર્મનું અને આગેવાનોને કાંઇ ન કહો ! મેં મારા મામાને બોલાવી

ફખરૂ કરાવ્યા અને તે વખતે તો મારી બીકના લીધે મારા મામાને કહ્યું કે તમોને કેણે નાત બહાર કર્યા છે અમો એ કેણે પણ કહ્યું નથી, હવે અમો મારા મામાને ઘેર આવ્યા અને ત્યાંથી માંડવી જાવાના માટે ગાડાની પુછા કરવા લાગા. પણ ગાડુ કોઇ આપે નહી તેથી મેં હીરા પટેલને કહ્યું અને હીરા પટેલે મારા મામાને રજા આપી. કહો ભાઇઓ આ નીચ આગેવાનોના જુલમની હવે કેટલી વાત કરવી. ઘણી ફખરૂ થાય ત્યારે ફરી જાય અને પાછળ ઘરનાં કુટુબના માણુસોને સતાવે. જો તેઓ સાચા હોય તો કાં ફખરૂ આપણુને નથી થતા ? જો ફખરૂ થાય તો તો બધો પોકળ ખુલી જાય તેથી તે પોતાનાં કાળાં મોઢાં છુપાવતાજ ફરે છે ને પાડાની બદલીમાં પખાલીને ડામ દીધા કરે છે. તમો જ્યારે વીવા કરવા અંને પાંચાડા વાળા ભાઇઓ ગયા ત્યારે કચ્છમાંથી મને દેશળપુરથી ભાઇ પ્રેમજી હરજીના અને રતનશી શીવજી દવાપુરવાળાના કાગળ હમેશાં આવતા કે ભાઇઓ આગેવાનો અમારા ઉપર એટલો જુલમ ગુજારે છે કે હવે તે સહન થાતા નથી, તેથી તેના પાપના ઘડા ફોડ-વા શીવાય તે માને તેમ નથીઃ તોપણુ હું તે ભાઇઓને ધીરજ આપતો હતો. પણુ હવે મને પક્કી ખાત્રી થાય છે કે આગેવાનોને જરૂરથી પાધરા કરવા જોઇએ નકા તે માને તેમ નથી. માટે દરેક ભાઇઓ જેને આગેવાનોના હુકમોની ખબર હોય તેઓએ ખુલ્લાં પાડવાં જોઇએ એટલું બોલી મારૂ બોલવું પુરૂં કરૂં છું.

ભાઈ લધા હરજી ગામ કોટડા વાળાએ જણાવ્યું કેઃ—

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ અને ભાઇઓ,

મહેરબાની કરી સરવે તમો ભાઇઓને મારી ભલામણુ છે કે જેમ બને તેમ આપ-ણા ગેઢેરાનો ઠરાવ જે ભાઇ રતનશી શીવજીએ રજુ કર્યો છે તે પાસ કરો કેમકે તેને આપણે જેટલા નમશું તેટલા એ આપુને મારશે. જુઓ મારા કાકાના દીકરા પ્રેમજીનું સગ-પણુ ગામ ખોભડીના કણુબી શીવજી નોંખે વાસાણીને ઘરે કરેલ છે તે છોકરાં ઉમરલાયક થયાં ત્યારે મેં તેને કહ્યું કે હવે આપણે ઘરઘેણો કરાવી નાંખીએ. ત્યારે તેણે કહ્યું કે જ્યારે વીવામાં હાલશું ત્યારે ત્યાં આગળ કરી લેશું તેથી અમા ધીરજ ધરીને બેઠા હતા. પણુ જ્યારે વીવામાં ગયા ત્યારે હું ખોભડી ગયો ને વેવાઇને કહ્યું ત્યારે વેવાઇએ તેના ગામના મુખી અરજણુ ડાયા તથા ભગત વરતા ખીમાને તેડાવ્યા ને વાત કરી તો તેણે કહ્યું કે તમો લખી દયો કે મંડળમાં જશું નહીં. પીરાણાધર્મને માનશું આગેવાનો કહેશે તેમ કરશું, આટલી બાબતો લખી દયો તો અમો ઘરઘેણું કરવા દેશું નકા નહીં કરવા દઇએ. આટલું કહીને ઉઠી ગયો પછે મેં મારા વેવાઇને વેવાણુ ને કહ્યું કે તમો હવે શું જવાબ દયો છો તે વખતે તો વેવાઇનો પત્તર વધી ગયો હતો તેથી તેણે માન્યું નહીં ને ઉલટા સુલટા જવાબ દીધા પછે મેં અનેક વખત ચોવટ કરી પણુ તેણે માન્યું નહી પણુ છેલી વખતે અમારા ગામનો હીરા પટેલ મને તેડીને ગયો તો તેણે શરમાવ્યાં ત્યારે વેવાઈને વેવાણુ માન્યા ને ઘરઘેણું કર્યું. કહો ભાઇઓ આવાં નીચ માણુસો આપણા આગેવાનો શોભે ખરા કે ? માટે તેને જલદી ખારેજ કરવા જોઇએ એજ.

એટલું બોલી બેસી જાઉછુ.

આ ઠરાવના ટેકામાં ભાઇ કાનજી કેશરા ગામ ડયાપરવાળાએ જણાવ્યું કેઃ—

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ અને જ્ઞાતિભાઇઓ માતાઓ અને બ્હેનો; મારા કરતાં આગળના ભાઇઓ ગેઢેરા સંબંધે ઘણુ બોલી ગયા છે. ગેઢેરાઓની વાતો કરીએ તો પાર આવે તેમ નથી. ઉગમણો અને વચલા પાંચાડાની વાતો તો ભાઇ રતનસી ખીમજીના ભાષણથી આપણે જાણી છે. હું તો તમને અમારા તરફના આથમણા પાંચાડાની વાત કહું છું. અમારા તરફના આગેવાનોમાં મુખ્ય કરીને નેત્રાવાળો કરમશી ગેઢેરો છે. તે ગેઢેરાની હું તમને શું વાત કહું ! એણે પોતાની જીંદગીમાં નાતનું ભલું થાએ એવું એક પણ કામ કર્યું નથી. પોતે લોફર માણુસ છે તેવો તેનો દીકરો પણ છે. આ બાપ દીકરો બંને એકજ બાઇ સાથે વ્યભીચાર કરે છે જે વાત નેત્ર ગાંમ જાણે છે. તેમજ કરમસી ગેઢેરો અને તેનો દીકરો પણ જાણે છે કે આપણા કુકર્મની વાત પાધરી થઇ ગઈ છે પરંતુ તોય તેને શરમ આવતી નથી. નેત્રા ગાંમનો બીજો આગેવાન નાથ્યો ભાદ્દાણી. તેણે એક અતિતણુ સાથે વ્યભીચાર કરેલ અને તેથી તે બાઇને હરામી હમેલ રહેલ જેનો કેશ કોરટમાં ચાલે છે. આવા ચારીત્રવાળા જે હોય તે આપણી નાતના આગેવાન ! તે સીવાય ગામ ખોંભડીના પટેલ વરતા ખીમા ભગતે પોતાની દીકરી ઉપર બળાત્કાર કરેલ જેની નાલાયકીની આખા ગાંમને ખબર છે છતાં નાતમાં આગેવાન !

ગડાણીના મુખી રનજી દેવજીને એક બાઇ સાથે વ્યભીચાર કરેલ જેથી નાતે કોરી ૧૪૦ દંડ કરેલ, તે સીવાય ગામ તેજાળાનો મુખી ભીજી, ગામ તેજાળામાં આપડા એક ભાઇના ઘરમાં એક બાઈ સાથે વ્યભીચારીપણે વરતતો હતો તે સપડાણો અને માટીના કોઠામાં લકાણો, તેમાંથી પકડાણો અને નાતે તેનો કોરી ૪૦૦ દંડ કર્યો તોએ ગેઢેરાપણું હજુ મુકતો નથી કારણુ કે નેત્રાવાળા કરમસી ગેઢેરાનો તે ભાઇબંધ થાએ છે. તે સીવાય ગામ પાનેલીના પટેલ હંસરાજ જેઠાએ પોતાના દીકરાની વહુ સાથે વ્યભીચાર કરેલ તેની પાશેથી નાતે એ વખત દંડ કોરી સાડી છસો લીધો છે. ગામ ગડલીના પટેલ પરબત ખીમાને તો હવે આખી નાત ઓળખે છે. કારણુ કે અકરીવાળા રામજી રતનાનો કેશ આજ પટેલે ઉપાડયો છે. ભાઇઓ આગેવાનોની વાતો કરતાં ઘણીજ શરમ આવે છે. પણુ ગેઢેરાપણું કરતા આગેવાનોને શરમ આવતી નથી. જેટલા જેટલા હરામખોર માણુસો છે તેજ ગેઢેરા છે. બીજાથી ગેઢેરાપણું થાય નહીં. માટે ભાઇઓ મેં કહ્યા તેવા નાલાયક ગેઢેરાથી આપણે અમથા બીએ છીએ. એમનાથી બીવું ન જોઇએ અને નાતનું ભલું થાએ એવાં કામો યુવકમંડળ અને આ સભામાં થાય છે તેજ વાતને હોંકારો દેવો જાઇએ. આટલું બોલી હું બેસી જાઇસ.

પટેલ હીરા લાલજી ગામ કોટડાવાળાએ આગેવાનોના જુલમ સંબંધી ઠરાવને ટેકો આપતાં જણાવ્યું કેઃ—

અમારા ગામમાં ચૅારીઓ બાંધને લગન કરવાની જેમની મરજી હતી તે બધા ભાઇઓને અમે ચોરીઓ કરવા દીધી અને મ્હેં મારાથી બનતી મદદ કરી પણુ કેટલાક વારોધીઓએ ચોરીઓ લરી લગ્ન કરે તેના ઘરે ખાવું નહિ અને તેને નાતબહાર કરવા એવો ઠરાવ કરેલ; પણુ હું દેશમાં રહું છું એટલે મને તો ગેઢેરાના જુલમની બરાબર ખબર છે.

અમે ઠરાવ કરેલો કે ચૅારી કરે તેને છુટ છે. અમારા ગામમાં ૭૦ ચોરીઓ બાંધીને છોકરાં પરાવેલાં છે. વિવાહ કરીને ઘેર આવ્યા પછી બાનાંને માનનારા આગેવાનોએ પાંચાડાની નાત ભેળી કરી, ચોરીઓ બાંધનારને નાત બહાર કરવા ભેગા થયા. અમને કોઇને તેડાવેલા નહિ. તેમણે ઠરાવ કરેલો કે ચોરીઓવાળા કોઇને ખવરાવું નહિ અને રાતમાં છાની રીતે એ વાતની સહીઓ લેવાનું કર્યું. માનકવા વગેરેના જે જુલમી ગેઢેરાને આગેવાનો છે તેમને ખેપીઆ મુકીને તેડાવેલા સહીઓ લેવા માંડી પણ અમારા ગામમાં ઘણા જણ ચોરીઓ બાંધનારા અને પીરાણાના ધર્મમાં વટલવું નહિ એવા વિચારના હતા એટલે કાંઇ બંધ બેઠું નહિ. અમને નાતમાં તેડાવેલા નહિ છતાં અમે વગર હાકલે ગયા. અમને કહ્યું કે તમને તેડાવ્યા નથી અને તમે કેમ આવ્યા ? અમે કહ્યું અમને નાતબહાર કરવાનો પુરાવો શો છે ? તમે લેખીત પુરાવો આપો વગેરે સવાલો અમે પુછ્યા. છેવટે એ પાપી ગેઢેરાઓ ગભરાયા અને કંઇ જવાબ દઇ શકયા નહિ. છેવટે અમને કહે કે ચોવટ કરીએ અને તેમાં ઠરાવ્યું કે તમે ખાંડ આપો બીજું કંઇ નહિ ! અમે કંઇ આપ્યું નહિ એટલે પોતાનો બોલ રાખવા ધર્મજી પૈસામાંથી ખાંડ મગાવી અને અમારૂં કંઇ કરી શકયા નહિ. આવા ઘણી જાતના જુલમો આગેવાનો આપણી નાત ઉપર ગુજારે છે પણ જ્યાં સુધારા-વાળા ભાઇઓ હોય છે ત્યાં તેમનું કંઇ ચાલતું નથી, છતાં હજી જુલમ તો બહુ કરે છે. જ્યાં થોડા ભાઇઓ હોય ત્યાં તેઓ બહુ જુલમ કરે છે, માટે આ નાતે તેમનો જુલમ બંધ પાડીને તેમને ગેઢેરાપણું કરતા અટકાવવા જોઇએ તોજ આપણી નાત સુખી થશે.

આગેવાનોના જુલમના ઠરાવને ટેકો આપતાં વીરાણીના જ્ઞાતિ ભક્ત નારાયણજી ભાઇ રામજીએ જણાવ્યું કે:-મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ જ્ઞાતિબંધુઓ અન્ય ગૃહસ્થો માતા-ઓ અને બહેનો ! મારા બોલવા કરતાં આગળના ભાઇઓ આગેવાનોના જુલ્માટ ભરેલા કાર્યોની ઝાંખી સભાજનોને કરાવી ગયા છે. એટલે હવે આગેવાનોના માટે નામ જોગી યાદી આપવા જેવું તો સાધન મારી પાસે રહ્યું નથી, તોપણ મને પહેલી ફરજને લઇ મારે કંઇક આપને એ સબંધે કહેવું જોઇએ.

કચ્છના કણબી જ્ઞાતિમાં મનાતા આગેવાનોનાં ચારીત્રની નોંધ ભાઇ રતનશી ખીમજી વગેરેએ આપની સમક્ષ કહી સંભળાવી છે. કહેવાતા આગેવાનોનાં અત્યાચાર ભરેલાં કાળાં કૃત્યો એટલે અમાનુષીપણું, અનેક પ્રકારના જુલમ અને ત્રાસના માટે કણબી જ્ઞાતિની ની-દોષ પ્રજા ત્રાય ત્રાય પુકારી રહી છે. કહેવાતા આગેવાનોના સામે થયાની જે સુધારકોમાં જાગૃતી આવી છે તે જાગૃતીને જમીનદોસ્ત કરવા માટે આગેવાનો પોતાથી બની શકે તેવા દરેક દરેક ઉપાયો અજમાવે જાય છે. બળ જબરીથી નાતબહાર, દંડ ઈત્યાદી આગે-વાનોનાં જે કાતીલ હથીયારો છે તેને સુધારક ભાઇઓએ બુઠ્ઠાં તો કરી દીધાં છે તોપણ એ બુઠ્ઠાં હથીયારોથી પણ જ્ઞાત સુધારકોમાંના કોઇ ગરીબભાઇ અથવા બહેનોને પરાસ્ત કરવાનું આગેવાનોએ ચાલુ રાખ્યું છે. હદપાર વિનાની આગેવાનોની નાલાયકી જ્યારે જ્યારે ખુલ્લી થાય છે- ત્યારે અમાનુષી વર્તણુકવાળા આગેવાનો થોડીવાર શાન્ત થઇ જાય છે પણ પોતાની સત્તા ઢીલી થઇ જશે તો કણબી જ્ઞાતિમાં તેમને કોઇ માનશે નહી, તદુ-પરાંત પોતાની જ્ઞાતિને ચુસીને હરામી કમાણી કરવાનુ ટળી જશે એ હેતુથી કહેવાતા

આગેવાનો હડકાયા જાનવરોને જેમ અમાંશ પુનેમની ગુરી આવે છે. તેમ આગેવાનોને ગમે તે બ્હાને રહી રહીને નીર્દોસ જ્ઞાતિ ભાઇઓ તેમજ બહેનોને કચડી નાખિવાની ગુરીઓ આવ્યાજ કરે છે. કહેવાતા આગેવાનોમાં ખાનદાની અથવા માણુસાઇપણાનો છાંટો સરખો પણુ છે નહીં. જમાને એમને સમજતા તો કર્યા છે પરંતુ પોતે જ્ઞાતિ ઉપર જુલમ કરે છે એવી ભુલ કબુલ કરવામાં આગેવાનોને સ્વાર્થનો ત્યાગ કરવો પડે એમ છે તેથી એવી ભુલ કબુલ કરાતી નથી. સ્વાર્થ બુદ્ધિએ, કહેવાતા આગેવાનોને આંધળા બનાવ્યા છે આટ-આટલું આગેવાનો માટે કહેવાય છે, છતાં તેમને લાજ કે શરમ આવતી નથી એટલુંજ નહી પણુ આગેવાનો જ્યાં જાય છે ત્યાં હડધુત પણુ થાય છે. પીરાણુાના કાકાઓ અને સૈયદો પણુ તેમનું માનતા નથી જ્ઞાતિપંચના પૈસે તાગડધીન્ના કરનારા આગેવાનો છેલ્લી વખત ગઇ સાલે પીરાણુામાં લક્ષમણુ કાકાનો પક્ષ કરવા ગયા હતા, ત્યાં કે છે કે તેમને ખાવા પણુ કોઇએ ન આપ્યું ? છતાં મીયાં પડયા તોય ટંગડી ઉંચી—એ કહેવત પ્રમાણે આગેવાનોની દશા છે. ખાનદાન અને ડાહ્યા સાણુસોનો ધર્મ તો એ છે કે પોતાની ભુલ થઈ હોય ત્યારે તે નીખાલસપણે કબુલ કરે છે, અને એ ભુલમાંથી ઉગરી જવાનો આનંદ માને પણુ કચ્છના કણુબી જ્ઞાતિના જુલમગાર આગેવાનો તો પાકા ગુનેગાર ઠરે ત્યારે પણુ પીરાણે જઇને બેડીઓ પેરવાની વાતો કરે છે. પરંતુ ગુનો કબુલ કરતા નથી છતાં જ્યારે કોરટથી સપડાય છે અને કોઈ ઉપાય તેમના માટે રહેતો નથી ત્યારે પણુ ન્યાયની વાતને પરાણે મહા મુશ્કેલીએ નમતું આપવું પડે છે. ત્યારે પણુ કોટડાનો સામો પટેલ કે નખત્રાણુાનો શીવજી પટેલ અથવા તો મગવાણુા અને કરઓઇના હીરા જસા કંપનીનો માફક ચીડાય છે અને વખત આવે તેનો બદલો લેવા મથે છે.

મને લગભગ વીસ વર્ષ થયાં યાદ છે, તે પ્રમાણે કણુબી જ્ઞાતિમાં કહેવાતા આગેવાનો આપણી જ્ઞાતિની પંચાયત કરી કોઇ ભાઇને કોરટ દરબારે ન ચડવું પડે તે ખાતર ગામ ગાંમના આગેવાન પટેલો ભેગા થઇ જ્ઞાતિ ભાઇઓને ન્યાયના નામે ફેંસલા કરે છે. તેમાં જ્ઞાતિને ન્યાય આપવાનો ખોટો દંભ કરતા આવ્યા છે. જ્યાં જ્યાં તેમનો સ્વાર્થ ન સધાતો હોય અને કોઇ ભાઇ ન્યાય કરનાર આગેવાનોનાં ખીસાં ન ભરે તો તે ભાઇ પ્રત્યેનો ધર્મ કે નીતીને વેગળી મુકી આગેવાનો પોતા પાસેનાં બ્રહ્માસ્ત્ર રૂપી નાત બાર કરવાનાં અને દંડ લેવાનાં હથીયારો તે ભાઇના સામા કરે છે. મધમાખીઓને કનડયા વગર મધ મળે ત્યાં સુધી તેમને કનડવા કોણુ જાય પણુ, મધ મળવામાં સેજ પણુ વાંધો આવ્યો કે તર્તજ તેને ગુંગળાવી નાંખનારો ધુમાડો કે પછી બાળી નાખનારૂં તાપણું નીચે તૈયારજ ! તેવીજ રીતે જો કોઇ ભાઇ સીધે સીધું આગેવાનોનું મન ન મનાવે તો નાત બાર અથવા તો દંડ વિગેરેનું તાપણું તૈયારજ ! આ પ્રમાણેની આપણી સ્થતિ છે. દરેકે દરેક જ્ઞાતિમાં જ્ઞાતિ પંચ મારફતે ન્યાય અપાય છે. પરંતુ કચ્છની કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિમાં ન્યાય આપનાર તરીકે આગેવાન ગેઢેરાઓએ જોહુકમી સત્તા ચલાવી કચ્છની કણુબી કોમને નામર્દ કરી નાંખી છે. તેવું શું તમેં બીજી અન્ય જ્ઞાતિઓમાં સાંભળ્યું છે? કણુબી જ્ઞાતિનું હીર અને વીરત્વ ને બાળીને નપુસક કરી મુકવાનું આગેવાનોનું મુખ્ય કૃર્તવ્ય તેને જ્ઞાતિ સુધારકો હવે ચલાવી લે તેમ નથી. કચ્છના કણુબી જ્ઞાતિના આગેવાનો એમ માને છે કે અમો બાવા ઇમામસાહ ના ઘેરથી અમર પટો લખાવી લાવ્યા છીએ અને તેથીજ જ્ઞાતિને ગમે તે પ્રકારે

Imamshah died at the age of 63

કનડી તેને તરછોડી ચુસી લેવાનો કેમ જાણે તેને હક નહોય તેવી રીતે જ્ઞાતિમાં ત્રાસ ત્રાસ વરતાવી રહ્યા છે. પરંતુ આગેવાનોએ જાણવું જોઇએ કે સૈયદ ઇમામસાહે પણ ત્રેસઠ વરષ જીવી તેમાં પોતાથી બન્યું તેટલું કાળું ધોળું કરી ભોળાં અને અજ્ઞાન હીન્દુઓને વ:લાવીને પોતાની જાળમાં જકડયા છે પરંતુ આખરે તો તેના બાપ દાદાની માફક બીસ્તમાં કે પછી દોઝકમાં પોચી ગયા છે તેમજ આગેવાનોએ પણ કાળાં ધોળાં કરી એક દીવસ ચાલ્યા જવું છે.

આગેવાનોને હું એટલુંજ કહું છું કે તમેં પણ તમારી જીંદગીમાં કાળાં ધોળાં ઘણુંએ કર્યાં છે. હવે તમો પણ તામારી બાજી શંકેલી લઇ જો માણુસ થાઓ તો સારૂં નહીંતર તમારી છેલી અવસ્થામાં તમારો કુટીલ મોભો અને કૃત્રીમ માન જળવાસે કે કેમ તેના માટે મને સંકા છે. મારા અંગત અનુભવ પ્રમાણે મને ત્રણ વર્ષ થયાં ખાત્રી થઈ છે કે કચ્છની કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિનો મોટો ભાગ જુલ્મી આગેવાનોની કુટીલ નીતીને હવે સમજી ગયો છે. તો પણ, તમો સઘળા ભાઇઓ ખાત્રી પૂર્વક માનજો કે આગેવાનો કૂરતા, અમાનુ–ષીપણુ, અને તેટલુંજ અજ્ઞાનતા ભરેલું ડહાપણુ કણુબી જ્ઞાતિમાં કહેવાતા આગેવાનો ચલાવી રહ્યા છે અને તેના જાલીમ દોરનું ઉત્તપત્તિ સ્થાન નેત્રા, કોટડા, માનકવા અને મગવાણુ છે. કરઓઇના પટેલોના અત્યાચારોના સામે થવા જ્ઞાતિના ભાઇઓ પગભર થયા છે. કહેવાતા આગેવાનોનાં જાલીમ કૃત્યોને લાંબી વાર પોસવાને કણુબી જ્ઞાતિની પ્રજા બીલકુલ તૈયાર નથી. આગવાનોની દમનનીતી પાછળ જે તેમના સ્વાર્થ રહે છે, તેને નીર્મૂળ કરવાથી આગેવાનો રાંક જેવા બની જાય તેમ છે. જો તમો સભામાં બેઠેલા બધા ભાઇઓ તેમજ બહેનો સમજી જાઓ અને આગેવાનો તરફનાં અન્યાયી હથીયારોથી ન ડરો અને પોતાની પેંદાશમાંથી પાપ કર્મનો સંગ્રહ કરવા માટે જે ફરજીયાત દશોંદ વિગેરે લાગા આપવા પડે છે તે ન આપો તો આગેવાનો એની મેળેજ ઠેકાણે આવી જાય અને તેમની કૂરતા અને જાલીમતાનો છેડો પણ આવી જાય. વાત વાતમાં આગેવાનો નાત બહાર કરતા, દંડ લેતા એટલુંજ નહીં પણ ઘર ફાડી ધોળે દહાડે કન્યાઓ નાં હરણુ પણ કરતા, ભરે બજારે મુવેલાં ઢોરની માફક કોઇ ભાઈ અથવા બ્હેનને ઢશડીને પોતાના કબજામાં કેદમાં રાખતા એ દીવસો હવે તેમના માટે રહ્યા નથી.

અમાનુષી વ્યવહાર

ગઢસીસાવાળો ખેતો મુખી આઠ મહીનાની બાળકીઓ ઉપર વેર વાળે અને તેને સમ-સાન પોચાડવાના હુકમ કાઢે, અથવા તો હીરા જસાની કંપની પરાણે જ્ઞાતિ ભાઇઓને વટલાવે કે કોઈની વહુ દીકરીને કબજે રાખે કે ફટકા કરે; નખત્રાણુાનો સીવજી પટેલ પોતાને મુસુદ્દીમાં ગણુાવી રાતોરાત કોઇને ઉપાડી જવું હોય તેમાં બહાદુરી માને; અને કોટડાનો સામો પટેલ કોઇના ઉપર બળાત્કાર કરે અથવા ચૅારીઉં કરનારનો દંડ કરે અને કણુબી ભાઇઓને હજા-મત કરી આપવાની ફરજ પાડે વળી નેત્રાનો કરમસી ગેઢેરો દમન નીતીથી કામ લે અથવા ભાઇ બહેનને પરણુાવે. તેમજ રવાપરનો મુખી મુવેલો બળદ કણુબીઓ પાસે ઢેડાવે ! આ બધા જુલમોમાં અને છેવટે બધા જુલમગાર આગેવાનો ભેગા થઈ અકરીવાળા રામજી રતના જેવા નીર્દોષ ભાઇઓ સામે જ્ઞાતિ પંચના પૈસાથી બંડ ઉઠાવે, કોરટોમાં વિના કારણુ જ્ઞાતિ પંચના પૈસાની બરબાદી કરે એમાં તો આગેવાનો એ શું ... લીધો છે તે આપણે નજરો નજર જોયું છે. મારૂં તો માનવું એવું છે કે આગેવાનોએ જ્ઞાતિ ઉપર દમનનીતી

Rape

અને વરતાવેલા ત્રાસથી જ્ઞાતિ સુધારકોનું કાર્ય એટલું તો સરલ થયું છે કે તમો સેંકડો વર્ષ સુધી આવી પરિષદો ભરો કે સભાઓ કરો તેમજ રીપોર્ટ દ્વારા જે કામ કરત તેના બદલે, એકાદ બે વરષમાં આગેવાનોની સ્વાર્થી સત્તા અને દમન નીતીના પ્રતાપે તમો સુધારકોમાં જે વીરત્વ અને બહાદુરીથી આગેવાનોના જુલમને તોડી પાડવાની હિમ્મત દેખાય છે તે માત્ર આગેવાનોના ન છાજતા જુલમનુંજ પરિણામ છે. જેમ જેમ આગેવાનો મુર્ખાઇથી વધુ જુલમ કરતા જસે તેમ તેમ જ્ઞાતિના ભાઇઓ તેમનાથી છૂટા પડી તમારા આશ્રય નીચે આવતા જસે.

હું આપને ખાત્રી પૂર્વક કહું છું કે આગેવાનોના જુલમ એ આપણા સુધારક ભાઈઓને તો અમૃત સમાન હોઈ સુધારાના વૃક્ષને જોત જોતામાં ફળદ્રુપ બનાવી આપે છે. અધિક સખ્તાઇ અને અધિક જુલમ એ કેટલીક વખત આર્શીવાદ સમાન થઇ પડે છે. આગેવાનોની અમાનુષી વર્તણુંક અને જુલમેજ આપણને જાગૃત અને સાવચેત બનાવ્યા છે. હવે તો આગેવાનોના જુલમ અને તેઓની આપખુદીના માટે આપણે હમેસાં આતુરજ રહેવું જોઇએ જ્ઞાતિના ધીર, વીર, ભાઇઓ અને તેવી બહેનોને હું કહું છું કે તમે આ દુનીયામાં ઇજત આબરૂ અને સ્વમાન પૂર્વક જીવવા માગતા હો તેમણે આગેવાનોના જુલમનીજ માગણી કરવી, એમાંજ આપણું શ્રેય છે. સાંભળ્યું છે કે જુલમગાર આગેવાનો પોતાનો એવો બચાવ કરે છે કે અમે નાતના રીત રીવાજ અને કાયદા પ્રમાણે ન્યાય આપી ગરીબોને સંતોષ આપીએ છીએ, અને એટલાજ કારણસર નાત બહાર અથવા તો દંડ કરીએ છીએ. હું પણ કહુંછું કે વ્યાજબી રીતે કોઇ ભાઇ વટલી ગયો હોય, કોઇથી સૈયદોનો સ્પર્સ થયો હોય, કોઇએ વ્યભીચાર કર્યો હોય, અથવા તો માણુસ જાતને ન છાજતું કોઇ કાર્ય કર્યું હોય તેવાને નાત બહાર કરો અથવા તો દંડ કરો તેની કોઇ ના કહેતું નથી. પરંતુ આપણી જ્ઞાતિના આગેવાનોનાં ન્યાયી સુત્રો એ છે કે આગેવાનોને કોઇ સાચેસાચું કહે તો તે નાત બહાર, સૈયદથી કોઇ વટલ્યો હોય ત્યારે એવી ફર્યાદ કરનાર નાત બહાર ! તેમજ તદ્દન સાચેસાચું આગેવાનોને કેમ કહ્યું, તું તે કહેનાર કોણ ! બસતું પ્રમાણીકપણે વરત્યો કેમ, એજ આરોપસર નાત બહાર ! આવા ના લાયક આગેવાનો કેવળ ન્યાય કરવાનો ડોળ કરે છે.

અથવા તો કોઇ ભાઇ એવી વાત કરે કે આગેવાનો જુલમ કરે છે અને પીરાણા પંથ એ અર્ધ દગ્ધ પંથ છે. આમ કેવું તે માણુસ જુલમનો પુજારી નથી પણ તે સત્ય અને પ્રમાણીકતાનો સાચો પ્રેમી છે. આવા માણુસોને જ્ઞાતિમાં મનાતા જુલમગાર આગેવાનો નાત બહાર કરે અને દંડ કરે છે. તેવા ના લાયક આગેવાનો સાથે મળીને તેમની પાસેજ દાદ ફર્યાદ કરવાથી આપણું ભલું થશે એવી બાયલી સલાહ આપનારા, તેમજ ગમે તે રીતે આવા જુલમી આગેવાનોની પાસે ક્ષમાની ભીખ માગવાની ઉમેદ રાખનારા ભાઇઓ પ્રત્યે મને દયા આવે છે. કચ્છની કણબી જ્ઞાતિમાં આગેવાનીપણું કરનાર જુલમગાર આગેવાનોને આપણે યાદ દેવરાવવું જોઇએ કે તમે તમોએ કરેલા જુલમના માટે લેશ પણ પસ્તાવો કરતા નથી અને તમારી જુલ્મીસત્તાને જ્યારે તમે નરમ કરવા નથી માગતા તો પછી આપણે તો એ જુલ્મગાર આગેવાનોને જણાવી દેવું જોઇએ કે તમારી જુલ્મી સતાને ઠોકરે મારી અમો તો નીડરપણે જ્ઞાતિ ઉન્નતિનાં કાર્યોમાં આગળ વધ્યાજ જઇએ છીએ. કહેવાતા આગેવાનોમાં તાકાત અને શકતી હોય તો અમને અટકાવે. દુનીયામાં

પોતાનું ગૌરવ યોગ્યતા અને કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિનું અભીમાન પુરવાર કરી આપવા માટે જ જ્ઞાતિ સુધારકો સ્વતંત્રતાની પુજાના પવીત્ર કાર્યોમાં હર હમેશ મચ્યાજ રહેવાના તેને કોણ રોકી શકનાર છે.

આપણા યુવકમંડળ માંહેના કેટલાક ભાઇઓને મ્હેં એવું બોલતાં સાંભળયા છે કે, જ્ઞાતિ આગેવાનોના સામા થવું, પીરાણા ધર્મ તજી દેવાનો એકદમ બોધ કરવો, એ કંઇ નાનુંસોનું કામ નથી, એમાં તો ઘણા જણા ભેગા હોય પૈસાનું પુરતું સાધન હોય તોજ જલદી થાએ આવા આવા નમાલા અને ખોટા વીચાર કરવાથી પણ ઘણા ભાઇઓ જ્ઞાતિ સુધારામાં ભાગ લેતાં અટકી જાય છે, આવા નમાલા વીચાર કરનારા માણસો ખસુસે કરીને આળસુ છે એમ તમેં ચોકસ માનજો. ઘરથી બહાર ડોકયું કાઢયા પહેલાં અને પોતાની શક્તીથી બની શકે તેટલું કરી બતાવ્યા પહેલાં માગેલી વસ્તુઓ કયાંથી મળે ? સ્વાર્થત્યાગ કરી ચાલવા માટે મુસ્કેલ અને અંધારી ગલી ગુંચીઓ વટાવીને નીષ્કામ નીડરપણે સેવા ધર્મના માર્ગે ચઢાય તો ત્યાં બધુંએ એની મેળેજ આવી મળે, પરંતુ આપણા સુધારકોમાં પણ દેખાવ પુરતો આગળ પડતા ભાગ લેનાર વ્યક્તીઓ જો મીથ્યા આડમ્બર કરવો હોય તો તે તૈયાર રહે છે. અન્ય સુધારક ભાઇઓ માટે પોતાથી કસું બની શકયું નથી એટલુંજ નહી પણ મીથ્યા અભીમાની અને ખોટા આડમ્બરવાળા ભાઇઓ પ્રત્યે જેમણે સત્ય-ધર્મ અને ન્યાયની દ્રષ્ટિએ સાચા સુધારકોએ અનેક વખત પોતાની ફરજો અદા કરી છે, એવા ભાઇઓને પણ તું આમ કર-તારે આમજ કરતું જોઈએ, એવા એવા મીથ્યા ફાંફાં મારનારા ભાઇઓનો પણ આપણી સમાજમાં કંઇ ટોટો નથી. માટે આવા ભાઇઓના નમાલા વીચારને રહ્દયમાં જરા પણ પોષતા નહીં. હું સભાને ખાત્રી આપું છું કે આપણા માટે ઉત્તમ રસ્તો આપણી ઉન્નતી થવાનો જે યુવકમંડળે તઇયાર કર્યો છે, અને એજ યુવકમંડળના પ્રતાપે આપણી આજે પરિષદ મળી છે, તેમાં જે ઠરાવો આગળ રજુ થઇ ગયા છે અને હવે બાકી રજુ થનાર છે તેના માટે તમો ધ્યાનપૂર્વક સાંભળી અને તે રસ્તેજ નીડરપણે વર્તમાન સ્થતિમાંથી આપણે કાર્ય કરી આગળ વધવાનુ છે, તે સીવાય આપણુ સુધારકોને બીજો કોઇ રસ્તો નથી. ખરો વીર અને બહાદુર તો તે કહી સકાય કે આ સંસારનાં અનેક સંકટો સહન કરી દુખથી પૂર્ણ એવા આ સંસારના તરંગો સામે ધીરજ છોડયા સીવાય પોતાનું અને જ્ઞાતિ બન્ધુઓનું જે ભલું કરે. ભાઇઓ, હું વિનંતી કરી આપને એટલુંજ કહું છું કે જ્ઞાતિ સુધારક તરીકે તમેં જાહેર થયા છો અને જ્ઞાતિ ઉન્નતિના કાર્યનું જે બીડું ઝડપ્યું છે એ કાર્ય ચાલુ રાખો; તેની સાથે સહનશીલતા, પવિત્રતા ધૈર્ય અને મક્કમપણું કોઇ દીવસ ભુલસો નહીં. જ્યાં સુધી તમે શુદ્ધ ભાવથી જ્ઞાતિ સેવા કરતા રહેશો ત્યાં સુધી તમેં કદી પણ નીષ્ફળ થવાનાજ નથી. જગત જનની ઉમા માતા તમને કદી વીલા મુકશે નહીં અને તમારા ઉપર જગદંબાના બધા આશીર્વાદો આવશે.

ઉપર જણાવેલા આગેવાનોને જુલમ અને ત્રાસ અટકાવવાના ઠરાવને નીચે જણાવેલા બીજા ભાઇઓએ વિશેષ અનુમોદન આપ્યું હતું અને જેને આગેવાનોના જુલમ સંબંધી માહીતી હતી તે ટુંકામાં જણાવી હતી. ગામ દેશળપરવાળા ભાઇ કરમશી લધા તથા વેલજી ગોપાળ તથા વીરાણીના ભાઇ મેઘજી સામજી, ભાઇ શીવજી કાનજી તથા વીરજી કરસન ગામ નખત્રાણાના તથા વિશ્રામભાઇ પાંચા ગાંગણીએ આગેવાનોનો જુલમ કેટલો

અસહ્ય થઇ પડયો છે અને તે માટે આ ઠરાવ પસાર કરવાની કેટલી અગત્ય છે એ સમજાવ્યું હતું. ત્યારબાદ પ્રમુખ સાહેબે જણાવ્યું કે:—

ભાઇઓ, વખત ઘણો થઇ ગયો છે અને આગેવાનોના જુલમ સંબંધે આવી કેટલીયે રાતો સુધી બોલીએ તો પણ તેમના ઇતિહાસનો છેડો આવે તેમ નથી. મને પોતાને પણ અમારી તરફના જે જે ગેદેરા છે તેનો અનુભવ પાકો થયો છે અને અત્યાર સુધી જે જે જુલમની વાતો આપણા ભાઇઓ આ સભામાં કહી ગયા છે તે સાંભળી જાય તેવી નથી, જ્યારે આવી મોટી સભામાં એ વાતનો બંદોબસ્ત ન થાય ત્યારે બીજું કોણ કરે ? એટલા માટે તેમના જુલમ અટકાવવાનો આ ઠરાવ આપની પાસે રજુ કરવામાં આવ્યો છે એ ઠરાવ પસાર કરવાની જેમની ઇચ્છા હોય તે ભાઇઓ પોતાના હાથ ઉંચા કરશો. આ ઉપરથી સઘળા ભાઇઓએ પોતાના હાથ ઉંચા કર્યા હતા. વળી વિશેષ ચોખવટ કરવા પ્રમુખ સાહેબે જણાવ્યું કે જે ભાઇઓને આ ઠરાવ પાસ કરવાની જરૂર ન દેખાતી હોય તેમણે પોતાના હાથ ઉંચા કરવા, એ ઉપરથી કોઇએ પોતાનો હાથ ઉંચો કર્યો નહિ એટલે પ્રમુખ સાહેબે જણાવ્યું કે આ ઠરાવ સર્વાનુંમતે પસાર કરવામાં આવે છે અને હું રાખું છું કે ઠરાવને અમલમાં મુકવા દરેક ભાઇઓ પોતાથી બનતું કરશો. ત્યાર બાદ ઉમિયા માતાની સ્તુતી કરવામાં આવી હતી. આવતી કાલે સાંજના સાત વાગે સભાની છેલ્લી બેઠક થશે એવી સેક્રેટરીએ સુચના આપ્યા બાદ મોડી રાત્રે સભા બરખાસ્ત થઇ હતી.

તારીખ ૯–૧૦–૧૯૨૨ ને સોમવારનો છેલ્લો દિવસ.

છેલ્લા બે દિવસોમાં થયેલા કામકાજથી સભા જેનોને પરિષદનું ગૌરવ સમજાયું હતું અને આજે સઘળાના ઉદ્દેશનો નિર્ણય થવાનો છે એ વિચારની પરંપરામાં પરસ્પર વાતો કરતા સઘળા ભાઇઓ પૂર્ણ આનંદથી સભા મંડપમાં દાખલ થઇ ગયા હતા. સ્થાનિક મેમ્બરોને ધંધા રોજનારની અગવડ ન પડે તે ખાતર સભાની બેઠક રાતના વખતે રાખવામાં આવી હતી. શભાનું કાર્ય શરૂ કરવાનો વખત થઈ જવા છતાં સ્થાનિક ભાઇઓની, આવવાની ખોટીને લઇ આશરે એક કલાક જેટલું સભાના કામકાજમાં મોડું થયું હતું. સઘળા ભાઇઓ આવી પહોંચ્યા બાદ સ્વયંસેવકોની ટોળીઓ શ્રી ઉમિયા દેવીની સ્તુતી કરનારી અને ઉન્નતિ ચાહનારી કવિતા ગાઇ સંભળાવી હતી ત્યાર બાદ મે. પ્રમુખ સાહેબે જણાવ્યું કે

ભાઇએ આપણે કામ કરવાનો માત્ર આજનોજ દિવસ બાકી રહ્યો છે અને મુદ્દાના ઠરાવો ઉપર વિચાર ચલાવાનો છે. સબજેકટ કમીટીએ જે રૂપમાં ઠરાવો ઘડયા છે તે આપની આગળ પાસ કરવા માટે રજુ કરવામાં આવશે. વળી આપણી આ પરિષદનું કાર્ય ચલાવવા એટલે સુધારાની હીલચાલ માટે એક ફંડ પણ કરવાનું છે એ સિવાય કેટલુંક પરચુરણ કામ પણ કરવાનું છે જેથી મુદ્દાના વિષયો હોવા છતાં દરેક ભાઇઓને મારી વિનંતી છે કે જેમ બને તેમ થોડા વખતમાં મુદ્દાનુજ બોલવું. પીરાણા પંથે આપણી અધોગતી કરી છે એ વિષે ઠરાવ આવવાનો છે તે ઠરાવ આપણા સુપ્રસિદ્ધ જ્ઞાતિ ભક્ત રા. નારણજી ભાઇ ઘાટકોપર વાળા રજુ કરનાર છે એટલે તેમનું વિદ્વતા ભરેલુ ઉપયોગી ભાષણ સાંભળવાનો અને પીરાણા સંબંધી સઘળી માહેતી મેળવવાનો આવો ઉત્તમ લાભ-

લેવા ધ્યાન દઇને સાંભળસો. ઉપર મુજબ પ્રમુખ સાહેબે સુચના કર્યો બાદ નીચે જણાવેલો ઠરાવ ભાઇ ખેતા ડાસા પોકારે રજુ કર્યો હતો.

ઠરાવ ૮ મો.

આપણી હિન્દુ ગણાતી જ્ઞાતિઓમાં મુડદાંને અગ્નિ દાહ કરવાનો રિવાજ પ્રચલિત છે અને આપણી જ્ઞાતિ હિન્દુ હોવા છતાં આપણા કચ્છ અને કરાંચીમાં રહેનારા પીરાણાપંથી ભાઇઓ અગ્નિ સંષ્કાર કરવાને બદલે મૂડદાને દફનાવી દે છે તે રિવાજ અયોગ્ય અને શાસ્ત્ર વિરૂધ હોવાથી કોઈ બંધુએ મુડદાંને દાટવું નહીં તેમજ દાટવાના કાર્યમાં ભાગ પણ લેવો નહીં અને મુડદાંને અગ્નિ સંષ્કાર કરવો એવો આ પરિષદ ઠરાવ કરે છે.

ઉપરનો ઠરાવ રજુ કરતાં ખેતાભાઇએ મુડદાંને બાળવાને બદલે દાટવાનો રિવાજ હિન્દુ કોમ માટે કેટલો અયુક્ત અને ફજેતી કરનારો છે તે સમજાવ્યું હતું અને સભામાંથી ઘણા ભાઇઓ તે પ્રમાણે નહીં કરવાની પ્રતિજ્ઞાઓ લેવા ઉઠતા હતા પરંતુ તેમણે સઘળાઓને ટુંકામાં સમજાવી દીધું કે આપણે કોઇએ જેને હિન્દુપણામાં રહેવાની ઇચ્છા હોય તેમણે એવા કાર્યમાં ભાગ લેવો નહિ. ત્યારબાદ સદરહુ ઠરાવને નીચે જણાવેલા ભાઇઓએ અનુમોદન અને ટેકો આપ્યો હતો.

ભાઇ લાલજી સામજી	ગામ રવાપરના
ડાહ્યાભાઇ લખુ	,, નખત્રાણાના
દાનાભાઇ કરસન	,, ,,
ભાઇ હરજી વીરજી	,, વીરાણીના
,, મેઘજી સામજી	,, ,,
,, પ્રેમજી હરજી	,, દેશલપર
,, કાનજી રામજી	,, નત્રખાણા
,, રતનશી શીવજી સેક્રેટરી.	

રા. રતનશી કરસન ઘાટકોપરવાળાએ આ ઠરાવને પુષ્ટી આપતાં સભાજનોના મન ઉપર સારી અસર કરી હતી અને પ્રમુખ સાહેબે આ ઠરાવની તરફેણમાં મત પુછતાં સઘળા ભાઇઓએ પોતાના હાથ ઉંચા કરી સંમતી દર્શાવી હતી એટલે ઠરાવ પસાર થયેલો જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ નીચે જણાવેલો ઠરાવ રજુ કરવામાં આવ્યો હતો.

ઠરાવ ૯ મો.

"આપણુ સમસ્ત કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિથી આપણને તદ્દન અલગ બનાવી દેનાર અને આપણને સનાતન ધર્મથી વિમુખ કરનાર ન હીન્દુ ન મુસલમાન એવા અર્ધદગ્ધ પીરાણા કબ્રસ્થાની પંથને લઈ હિન્દુપણામાંથી ટાળી દેનારા ઘણા રીતરીવાજો આપણી જ્ઞાતિમાં દાખલ થતા આવ્યા છે એટલા માટે આપણી જ્ઞાતિમાંથી એ પંથનો નાસ કરવાના દરેક ઉપાયો જલદી લેવાની જરૂર છે, જેથી

આ સભા દરેક જ્ઞાતિ ભાઇને આગ્રહ પૂર્વક ભલામણ કરે છે કે પીરાણા પંથનો જલદી ત્યાગ કરવો અને કરાવવો તેમજ કોઈએ પીરાણાની અમી કે નૂરની ગોળી પીવી નહીં અને પીરાણાના દશોંદ વિશોંદ જેવા કોઈ જાતના લાગા આપવા નહીં તેમજ પીરાણાના સૈયદો કિંવા કાકાઓ સાથે કોઇ પ્રકારનો સંબંધ રાખવો નહીં અને તેમને આશ્રય આપવો નહીં તેમજ જ્ઞાતિમાંથી તેમનો પગ પેસારો જલદી બંધ થઈ જાય એવા દરેક ઉપાયો યોજવા."

ઉપરના ઠરાવના વિષયને અનુસરતી એક કવિતા ભાઈ ભાણજી ડાયા રૂડાણીએ બનાવી હતી જે વાંચી સંભળાવાની પરવાનગી મળતાં તેમણે નીચે પ્રમાણે ગાઈ સંભળાવી હતી.

(રાગ-ભુલે ભલ ભલા ભુલેરે, એ રાહ.)

અંધ થઈ કાં મરો....રે, દીવો લઈ કૂવે જઈ કાં પડો;
કહ્યું કોઇ સાંભળો....રે, જ્ઞાતિનું હીત થાય તે કરો.
સગાં સાથ લઈ બુડી મરતાં, ખાંનાંમાં સહુ ધાઇ; (૨)
વાત ન રૂડી હૈયે બેસે, કહે જ્ઞાની કોઈ ભાઇ
મમતમાં કાં મરો રે....દીવો.
ભાવી ભૂંશીને શર્મ તજી, નિજ જનતા કૂખ લજાવો; (૨)
આર્ય ધર્મને ત્યાગી મુમના, મૃતક દેહ દફનાવો.
ક્યાંક જઈ બુડી મરો રે....દીવો.
હિન્દુપણું જો ભાષે નહિં તો, અસલ મુમના થાઓ; (૨)
ક્ષત્રિ કોમનાં સંતાનોનો સંગ તજીને જાઓ
કાફરો પુરા બનો રે....દીવો.
તન મન પરથી હિન્દુ મટીને, પીરાણે પછી જાઓ; (૨)
સુન્નત બેસી કલમા પઢતા, સૈયદ ભેળા ખાઓ
દાઢીઓ ડાચે ધરો રે....દીવો.
પંચ પટેલો કાકા સૈયદો, મુખીઓ ભેળા થાય; (૨)
પરસેવે પકવેલી કોરીઓ, ધાઇ ધૂતીને ખાય
બીકણ થઈ શું ડરો રે....દીવો.
ઘરનાં છોરાં ઘંટી ચાટે, સૈયદો ખાયે સેવું; (૨)
હિન્દુ મટી મુમના થાવાનું રોકડ નાણું દેવું
દેવું એ બંધ કરો રે....દીવો.
અંધજ ચેલા અંધજ ગુરૂઓ, અંધજ સઘળો સંગ (૨)
હિન્દુ મટીને થાય મુમના, ધોઈ ગંગવે અંગ
અંધનો સંગ તજો રે....દીવો.
ક્રિયા કર્મ નિજ ધર્મ તણી જ્યાં, સભામાં થાએ વાતો (૨)
જ્ઞાતિ સેવક ભાણજી એ સહુ લ્હાવા લેતો ગાતો
વાતો પર લક્ષ ધરો રે....દીવો.

રા. નારણજી રામજીભાઇ મીસ્ત્રી ઘાટકોપર વાળાનું પીરાણાના ઠરાવ ઉપર ભાષણ.

વિષય પરત્વે સબંધ.

બન્ધુઓ ! મારી સામે પ્રથમ એ પ્રશ્ન ઉભો થાય છે કે પીરાણાના કપ્પરથાની ધર્મને તજી દેવાનો ઠરાવ આ સભામાં મારે શા માટે રજુ કરવો ? હિંદુઓને અર્ધદગ્ધ બનાવી દઇ છેવટે પોતાની નાત જાતમાંથી ટાળી દેવાની જે યુક્તિઓ તેમાં રચવામાં આવી છે તેને મારે શા માટે આપની સમક્ષ રજુ કરવી અને તે કયા સ્વાર્થની ખાતર ? આપ વિચાર કરી જોસો તો સમજાશે કે પીરાણા ધર્મ ને અનુસરનારો આપણી કચ્છ જ્ઞાતિનો એક ભાગ એમજ ધારે છે કે પીરાણા પંથ એ હિંદુ ધર્મ છે. પરંતુ વાસ્તવિક રીતે આપણા શાસ્ત્રોમાં પીરાણા નામે કોઇ પંથ નથી અથવા પીરાણા નામનો કોઇ ધર્મ નથી. પીરાણા નામનું એક ગામ છે અને તે ઇમામુદીને વસાવ્યું કહેવાય છે અને જે પીરાણા પંથની વાત આપણે કરીએ છીએ તે તો સતપંથને નામે ઓળખાય છે. એ કપોળ કલ્પિત પંથમાં આર્ય હિંદુ ધર્મની ઇરાદા પૂર્વક એટલી તો નીંદા કરવામાં આવી છે કે તે આપણાથી સાંખી જાય તેવી નથી. છતાં કમનસિબે કેટલાક હિંદુઓ અને ખાસ કરીને આપણી કચ્છ જ્ઞાતિ, એ કપ્પરથાની પંથની ભોગ થઇ પડી છે એ વીચાર જ્યારે જ્યારે મારા મગજમાં આવે છે ત્યારે મને તે અસહ્ય થઇ પડે છે. કયાં પીરાણાનો અર્ધદગ્ધ પંથ અને કયાં આપણી હિન્દુ જ્ઞાતિ ! કેટલો અંતર ! કેટલી શરમની વાત ! હું એક મનુષ્ય છું, આર્ય છું, સનાતન ધર્મનો અનુયાયી છું અને મારા બંધુઓ પણ મારા જેવાજ પવિત્ર અંતઃકરણના છે એ વિચારને હું તજી શકતો નથી એટલે ખાસ કરીને મારી જ્ઞાતિના તેમજ અન્ય હિન્દુ જ્ઞાતિના ભાઇઓને એ પીરાણાના કપ્પરતાની પંથની પ્રપંચી જાળમાં ફસાયેલા જોઉં છું ત્યારે તેમને સન્માર્ગે દોરવાનો અને એ પ્રપંચી જાળને ઉકેલી સત્ય હકીકત પ્રદર્શિત કરવાનો મ્હને મારો ધર્મ સમજાય છે. મનુષ્યના જીવન માટે પ્રથમ નિર્માણ થયેલો જે ધર્મ તેને તજી દેવાથી મનુષ્ય તરીકે જીવન ગાળી શકાયજ નહિ એ વાત આપ જરૂર યાદ રાખજો. એ મનુષ્ય ધર્મને ભુલાવી દેનારી અને હિન્દુઓને વટલાવી અર્ધદગ્ધ બનાવી દેવાની ઇમામશાહ જેવાઓએ જે યુક્તિ રચી છે તે પીરાણાની પોલ નામે પુસ્તકમાં બહાર પાડવાનો મારો ઇરાદો હું જાહેર કરી ચુકયો છે અને ઘણા આધારો અને સાધનો મને મળી શકયાં છે અને એ દિશામાં મારો પુરૂષાર્થ ચાલુ છેજ, પરંતુ આ ઠરાવના અંગે મારાથી બની શકે તેટલી હકીકત આપની સમક્ષ રજુ કરી–એ કપ્પરથાની પંથને તજી દેવાનો બોધ કરવાની આપણી સબજેક્ટ કમીટીએ ભલામણ કરી છે અને હું આપને એજ ભલામણ કરૂં છું કે જો તમે હિન્દુપણુ રાખવા ઇચ્છતા હો, પોતે હિન્દુ હોવાનો દાવો કરતા હો તોજ મારી વાત સાંભળજો અને હિન્દુપણામાંથી ટળી જઇ શુદ્ધ કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિથી વિમુખ બની મુમના કિંવા અર્ધદગ્ધ મુસલમાન થઇ જવા ઇચ્છતા હો તો મારો ઉપદેશ તમારા માટે નથી એમ સમજજો.

પીરાણા સતપંથને તજીદેવાની ભલામણ

બન્ધુઓ, તમે હિન્દુ છો એ વાત શું મારે તમને સમજાવવાની છે ? આપણી કુ.ર્મી ક્ષત્રિય જ્ઞાતિએ શું એટલી બધી અધોગતિ પ્રાપ્ત કરી છે કે તમે હિન્દુ છો, હિન્દુ શાસ્ત્રોને માનનારા છો અને તમારા પૂર્વજો પણ હિન્દુજ હતા એ વાત તમને મારે સમજાવવી પડે ? નહીંજ. ત્યારે આ કમનસીબી કેવા પ્રકારની ! કબ્રસ્તાની પંથ અને કડવા પાટીદાર જે આપણી કોમ તેને કયાંથી ભેળો સાટો થયો એ બાબત ઐતિહાસિક છે એટલે હું જવા દઉં છું અને આ પંથને તજી દેવાની જરૂર પુરતુંજ હું આપને કહીશ.

હિંદુઓના શાસ્ત્રોને કેવી રીતે વટલાવ્યા. હિંદુઓના ભોળપણને લઈને જાળમાં ફસાવ્યા.

પીરાણાનો અર્ધદગ્ધ પંથ.

ઇસ્લામ ધર્મના અનુયાયી જે પીરોએ હિન્દુઓને વટલાવી પોતાનો નવો પંથ ઉભો કરવાની યુક્તિ રચી, તેમાં પ્રથમ તો હિન્દુ શાસ્ત્રોની વાતો લઇ પોતે નવાં ગપાષ્ટક શાસ્ત્રો બનાવ્યાં, તેમાં તદ્દન જુઠ્ઠી અને ઢંગ ધડા વગરની બનાવટી કીસ્સા કહાણીઓ લખી અને તેમાં મુસલમાની તત્વો દાખલ કર્યાં. પછી ભોળા અને ધર્મશાસ્ત્રોથી અજ્ઞાત રહેલા હિન્દુઓને સોધી સોધીને એ કુટીલ માર્ગમાં સામેલ કર્યા, એ કબ્રસ્તાની પંથનાં પુસ્તકોમાં વેદોનાં નામ જેવા બનાવટી શબ્દો વાપરી, હિન્દુઓનાં તીર્થસ્થળો અને મહા પુરૂષોનાં નામોનો ઉમેરો કર્યો, અને યુક્તિ પ્રયુક્તિથી ફેરફાર ઉત્પન્ન કરી પોતાનાં રચેલાં, હાથનાં લખેલાં પુસ્તકોને પીરાણા કબ્રસ્તાની પંથના સેવકોના હાથમાં આપીને કહ્યું કે "એ અથરવેદ છે ! હમણાં આ લેખના અથરવેદનો વારો છે અને તેમાં જે લખ્યું છે એજ સાચું છે અને એજ પ્રમાણે પીરાણાના સતપંથીઓએ વર્તવું." ધીમે ધીમે પોતાની જાળમાં ફસાતા અજ્ઞાન હિન્દુઓને જલદી મુસલમાની રાહત ઉપર લઈ જવા પીર સોદરદીને કહ્યું કેઃ—

સતપંથ અથરવેદ (અથર્વ) હિંદુઓનો વેદ નથી

" હિન્દુ શાસ્ત્રો અને પુરાણોમાં નકલંકી અવતાર થવાનો છે એમ જે કહ્યું છે તે અવતાર તો કયારનોએ થઇ ગયો છે અને તે દશમો અવતાર થવાનું જે જાહેર થયું છે તે મ્લેચ્છ રૂપે મક્કામાં હજરતઅલી રૂપે જાહેર થયો છે. " મુસલમાનોમાં ભગવાને અવતાર લીધો એ કારણનું સમાધાન પોતાના મતિવિભ્રમ અજ્ઞાન હિન્દુ સેવકોને એવી રીતે કરાવ્યું કેઃ—

દસમાં અવતારને હજરત અલી કેવી રીતે બનાવી દીધો, જુવો

" શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન જે ઇશ્વરનો અવતાર હતા તેમણે પાંડવો અને કૌરવો વચ્ચે યુદ્ધ કરાવી પાપી કૌરવોનો સંહાર કરાવ્યો અને પાંડવોને ઉપદેશ આપવા અર્થે અને અજ્ઞાનતામાં પાંડવો કદાચ એમ ન સમજે કે અમારા હાથેજ અમારા કુટુંબી જનોનો નાશ થયો છે, તે માટે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને ગીતા રૂપે ઉપદેશ આપી પાંડવોના શંસયને દુર કર્યો હતો પરંતુ તે વખતના બ્રાહ્મણોએ ઉધું ચતુ સમજાવી મહાભારતના યુદ્ધનું જે પાપ થયું તેથી મુક્ત થવા એક યજ્ઞ કરાવ્યો જેથી પાંડવોએ રાયસુ યજ્ઞ આદર્યો તેથી (પીર સદરદીનના કહેવા પ્રમાણે) બ્રાહ્મણો ઉપર કોપ કરીને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને કહ્યું કે —હું દશમો અવતાર હિન્દુમાંજ લેવાનો હતો પરંતુ બ્રાહ્મણોએ આડુઅવળુ સમજાવી પાંડવોના હાથે યજ્ઞ કરાવ્યો તેથી હવે હું દશમો અવતાર મ્લેચ્છ રૂપે અરબસ્તાનમાં આવેલા મક્કા શહેરમાં હજરતઅલી રૂપે લઇશ !! આ પ્રમાણે દશમો અવતાર બ્રાહ્મણો ઉપર રીશે ભરાઇ શ્રી કૃષ્ણ પ્રભુએ મક્કા શહેરમાં લીધો છે માટે હજરત અલી એજ ભગવાનનો અવતાર છે માટે હિન્દુઓ ! હમણાં ભગવાનના અવતારનો વારો તો મુસલમાનીમાં છે માટે તેનેજ માનવું. "

દસમાં અવતારનું વર્ણન --- પીર સદ્દીન પ્રમાણે

1922-10-07 -2nd -KKP Gnati Parishad -between 07 to 09-Oct-1922 at Karachi (200)

વળી હજરત અલીના માટે આ પીરોએ એક કવિતા રચીને જણાવ્યું કે:—

તમેં ઓળખીને ધાવો આજેરે
મુરખ લોકોને આવે છે લાજરે ટેક.
જીરે કૃષ્ણ બોલતા તે અમૃત વાણીરે,
હવે અરબી ભાષા કયાંથી આણીરે. તમે.
જીરે કૃષ્ણ ચાલતા તે તિલક તાણીરે;
હવે કલીમાંહે વધારી છે દાઢીરે તમે.
જીરે કૃષ્ન પહેરતા પીતાંમ્બર ધોતીરે;
હવે કલીમાંહે પહેરી છે કફ્ની ને ટોપીરે તમે.
જીરે કૃષ્ન જમતા તે સુવર્ણ થાળીરે;
હવે માટીની સહાનક ધારીરે. તમે.
જીરે કૃષ્ન ચાલતા તે બ્રાહ્મણ વેશેરે;
હવે આવી બેઠા તે આરબ દેશેરે. તમે.
જીરે કૃષ્ણ રૂપે તે જાપ જપાવ્યોરે;
હવે કલીમાંહે **મોહંમદ** નામ ભણાવ્યોરે. તમે.

બન્ધુઓ ! આ વાત આપને કેવી લાગે છે ? સક્કા શેરીફમાં શ્રી કૃષ્ણનો અવતાર અને તે પણ હજરતઅલી રૂપે ! શું તમને એ વાત માન્ય છે ? કોઇને એ વાત સાચી લાગે છે ? આપણાં શાસ્ત્રોમાં ભગવાનના અવતાર એજ મુખ્ય વાત છે એવું એ લોકોને લાગવાથી ભગવાનના દશ અવતારનું તેમણે એક શાસ્ત્ર ઉપજાવી કાઢયું છે અને તેના પુંછડે છેવટે એ કબ્રસ્તાની બધા પીરોને લટકાવ્યા છે. તેમણે લખેલા અવતારની વાતો તદ્દન જુઠ્ઠી અને બનાવટી છે એટલુંજ નહિ પરંતુ હિન્દુધર્મનું એ કેટલું હડહડતુ અપમાન કરનારી છે એ વાત આપને પ્રત્યક્ષ કરાવાની મારે જરૂર છે. વળી ભોળા હિન્દુ ભાઇઓને ઇમાન બેસાડવાની ખાતર તેમાં કેવા યુક્તિ રચી છે અને તેના પુંછડે પોતે કેમ લટકયા છે એ આપ ધ્યાન દઇને સાંભળજો. આપણને તો મોંડો દાધો હોય તો ફક્ત ઇમામશાહેજ દીધો છે તેણે રચેલા અથરવેદમાં દશ અવતાર આવે છે અને જે દશતરી ગાવંત્રી કહેવાય છે તે સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિથી ! શરૂ થાય છે તેમાં લખ્યું છે કે:—

ઉપજાવી કાઢેલ શાસ્ત્ર

દશતરી ગાવંત્રી.—

અહીંથી નીચે - દસઅવતારનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. (સતપંથ ધર્મ પ્રમાણે)

સત, સત ઉપર દત, દત ઉપર ક્ષમા, ક્ષમા ઉપર ગજા, ગજા ઉપર નીલ, નીલ ઉપર શેશનાગ, શેશનાગ ઉપર ધબળોધોરી; ધબળાધોરીના શીંગડા ઉપર એક રાઇ અને એ રાઇ ઉપર સ્વામીજીએ સૃષ્ટિ નીપાઇ ! પછી સ્વામીજીએ રૂપ લીધાં તેમાં પ્રથમ નામ અહુંકાર, ભહુંકાર; વહુકાર, નીલ, અનીલ સુન, સાન, નાન, ગેઆન, માન, નુર, તેજ, બંબ, જલ, કમલ, કદમ, આદબુંદ, નાદબુંદ, તેજતત્વ, પ્રેમતત્વ, આદપુરૂષ, આદ પુરૂષથી નાભીચકર નાભીચકરથી ભવેત ગોર બ્રહ્મા ! સત ગોર બ્રહ્માથકી સર્વે સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ હુઇ. જે ચાર કલકના અવતાર પાત્ર અને જ્યાં થકી ગોરનરે અવતાર લીધા તેમાં પ્રથમ અહું, ઉનાદ,

અવીગત, એહદ, હવ, કવ, તથા ધર્મ, તેજ, કેવલ નાદ ઓત્રા હરીતક પુર્વા, અતીત વંસીના
પરેમ રૂખ, તેના વંસમાં શ્રીમચ્છા અવતાર ! મચ્છની માતા તો સંખાવતી, પીતા તો
પરેમરૂખ, શક્તિ દેવી ચંડીકા, ગોર તો માનધાતા, રહેવાનું સ્થાન હેમપુર, ક્ષેત્ર તો દ્વારામતી,
નરદળો દાણુવ સંખાસુર તે વિચારતો રગુવેદ. તે સંખાસુર ને મારી સાતે પાતાળના રાજા ૧. શ્રી મચ્છ
ને વચન આપી ગોર બ્રહ્માના વેદને વાળી, સવા કરોડીસું રાજા રુષમાગત ને તારી–**શ્રીમચ્છા**
અવતાર ભલે પધાર્યા ! મચ્છા અવતારના વંસમાં મનાઇએત, મનાઇએતના ઉગ્રસેન
ઉગ્રસેનના અજુવત, અજુવતના ભ્રેસપત, ભ્રેસપતના આસોમંત્ર, આસોમંત્રના પરીકમ
રૂખ, પરીકમ રૂખના કુર્મ ભગવાન ! કુર્મ ભગવાનની માતા કમળાવતી, તેની શકતી દેવી
બૌચરાજી, ગોર તો એકારૂખી, રહેવાનું સ્થાન બગપોર, ક્ષેત્ર તો માનસરોવર; ત્યાં નરદળો
દાણુવ મધુકેટભ તે વીચારતો રઘુવેદ. તેને મારીને કુર્મ ભગવાને સવા કરોડીસું રાજા અમ- ૨. શ્રી કુર્મ
રીશને તારી **શ્રી કુર્મ ભગવાન ભલે અવતર્યા** !

શ્રી કુર્મના વંસમાં પ્રથમ વંસરત ના દકાઇએત, ના કાજમ, ના પરજાપત, ના દાઢમ- ૩. શ્રી વરાહ
રૂખા, તેના વંસમાં શ્રી વારાહ ભગવાન અવતર્યા ! તે વારાહ ભગવાનની માતા તો પદમાવતી,
શકતી દેવી સોમયા, ગોર તો એકાસુર, રહેવાનું સ્થાન માયાપોર, ક્ષેત્ર તો ભેંકાસુર, ત્યાં
નરદળો દાણુવ મોરધ્વજ વીચારતો રઘુવેદ. તે મોરધ્વજ દૈત્યને મારી, સવા કરોડસું રાજા
ધ્રુને તારી **ભલે અવતર્યા શ્રી વરાહ ભગવાન** ! શ્રી વરાહ ભગવાનના પુત્ર રૂપંક, ના
ખલીપત, ના ગઉતમ, ના અમરીખ, તેના પુત્ર શ્રી નૃસીંહા અવતાર ! તે શ્રી નૃસીંહા ભગ- ૪. શ્રી નરસિંહ
વાનની માતા ચંદ્રાવતી, શકતી દેવી તુળજા ભવાની, ગોર તો અમરતેજ, રહેવાનું સ્થાન તો
કાશ્મીર, ક્ષેત્ર તો ચરણાપરી, ત્યાં નરદળો દાણુવ હરણાકસ વીચારતો રઘુવેદ, તેને શ્રી નૃસીહ
ભગવાને મારી સવા કરોડી શું ભક્ત પ્રહલાદને તારી **ભલે અવતર્યા શ્રી નૃસીહા**
અવતાર ! શ્રી નૃસીંહા અવતારના ! વંસમાં તેના પુત્ર મનાઇએત, ના વંસવઢણ, ના વીર
લોચન, ના કાસમરૂખી, તેના વંસમાં શ્રી વામન ભગવાન ! તેની માતા તો લીલાવતી, શકતી
દેવી કાકીલા, ગોર તો સેહેજાનંદ, રહેવાનું સ્થાન કાયલા પાટણ, ક્ષેત્ર તો વનથળી, ત્યાં
નરદળો દાણુવ બળીરાજા વીચારતો જજુરવેદ. તેને વામન ભગવાને મારી, ઋષીઓને થાપી ૫. શ્રી વામન
તમેં **ભલે અવતર્યા વામન ભગવાન** ! વામન ભગવાનના વંસમાં તેમના પુત્ર માનધાતા,
ના પૃથ્વીજે, ના અસરત, ના જમદગ્ની, તેમના પુત્ર શ્રી ફરસુરામ તેમની માતા રેણુંકા,
ગોરતો જનક વીદેહી, રહેવાનું સ્થાન માઆપર, ક્ષેત્ર તો કાયલા પાટણ ત્યાં નરદળો દાણુવ
સહસ્રા અર્જુન તે વીચારતો રઘુવેદ. તે સહસ્રા અર્જુનને મારી, શ્રી ફરસુરામે રૂષીઓને ૬. શ્રી પરશુરામ
સ્થાપી **ભલે અવતર્યા તમેં ફરસુરામ ભગવાન** ! હવે ફરસુરામના વંસમાં તેમના પુત્ર
રઘુ, ના નગુ, ના જેજાઇએત, ના કેવળીક, ના અજેપાળ, ના દશરથ, ના પુત્ર શ્રીરામ ! ૭. શ્રી રામ
તેની માતા કોશલ્યાજી, શકતી દેવી સીતાજી, ગોર તો વસીષ્ટ, રહેવાનું સ્થાન અયોધ્યાપુરી,
ક્ષેત્ર તો લંકાપુરી, ત્યાં નરદળો દાણુવ દશ માથાવાળો રાવણુ તે વીચારતો જજુરવેદ. તે
રાવણુને મારી સાત કરોડીસું રાજા હરીશ્ચંદ્રને તારી **ભલે અવતર્યા તમેં શ્રી રામદેવ**
મોરારી ! શ્રી રામના વંસમાં તેમના પુત્ર લવ, ના પદમ, ના પરિખત, ના વીરપાળ, ના
વાસુદેવ, ના વંસમાં શ્રી કૃષ્ણુ ભગવાન ! તેમની માતા દેવકીજી, શકતી દેવી રૂકમની, ગોર તો ૮. શ્રી કૃષ્ણ
વેદ વ્યાસજી, રહેવાનું સ્થાન ગોકુલ, ક્ષેત્ર તો મથુરાં ત્યાં નરદળો દાણુવ કંસાસુર તે વીચાર

તો સામવેદ તે કંસાસુરને મારી ઋષીઓને સ્થાપી, સહદેવ ભક્તને તારી તમેં ભલે અવતર્યા શ્રી કૃષ્ણ મોરારી ! શ્રી કૃષ્ણના વંસમાં તેના પુત્ર પ્રદુમન, ના સેંસસ્થાન, ના બેહસ્થાન, ના વેણીવછરાજ, ના સંહીરાજ, તેમના વંસ તો શ્રી બુદ્ધ ભગવાન ! તે બુધની માતા તો રેણુંકાવતી, શકતી દેવી હરસીદ્ધ, ગોર તો હસરાજ, રહેવાનું સ્થાન હીમપરી, ક્ષેત્ર તો કુરૂક્ષેત્ર, ત્યાં નરદલો દાણવ દરજોધન તે વીચારતો સામવેદ. તેને મારી નવ કરોડીસું રાજા જુધીષ્ટરને તારી ભલે અવતર્યા તમેં બુધ ભગવાન દેવ મોરારી ! શ્રી બુધા અવતાર-ના વંસમાં તેમના પુત્ર શીષ, ના સામ, ના સલુકાન, ના હારૂન, ના અસલામ, ના આદમ, ના નીઝાર, ના મીઝાર, ના એલીઆસ, ના મલીઆસ, ના મુલકાનના કાજમ, ના કાહેર, ના કાએમ, ના ગાલેબ, ના એલબ, ના કાયમ, ના મોરાદ, ના મુનાલેફ, ના હાસમ ના મતલબ, ના અબુતાલબ, ના વંસમાં તો શ્રી નકલંકી નારાયણ સાહ ! મુરતજાઅલી. તે અલી નીમાતા તો બીબી ફાતમા, પીતા તો અબુતાલેબ, શકતી દેવી ફાતમા, ગોર તો નબી મોહ-મદ, રહેવાનું સ્થાન દલમ દેશ, વરજા શહેર ગામ ક્ષેત્ર તો કુંવારકા, પંચનદી મુલસતાને, તહાં નરદળો દાણુવ કાળીંગો ધુઝાલએ વીચાર તો અથરવેદ. તે કાળીંગા દૈત્યને મારી બાર કરોડીસું ભક્તને ઓધારસે. ગુપ્ત અવતાર ત્રેત્રીશ ! પ્રગટ અવતાર એક સાહ મુરતુજા-અલી ! ના ઇમામ, ઇમામના હશન, ના ઇમામ હોસન, ના ઇમામ જેનલાબદીન, ના ઇમામ મહંમદ બાકર, ના ઇમામ જાફર સાદક, ના ઇમામ ઇસમાયલ, ના ઇમામ નુર સત ગોર, ના સૈયદ ઇસમાયલ સાહાની, ના સૈયદ નુરમહમદ, ના સૈયદ ઇમામ, ના સૈયદ મુસાફ-રીન, ના સૈયદ જમાલદીન, ના સૈયદ સાહદકદીન, ના સૈયદ મહેરદીન, ના સૈયદ હાદીન, ના સૈયદ સલાઓદીન, ના સૈયદ ફાજલસાહ, ના સૈયદ કાસમસાહ, ના સૈયદ મહમદસાહ, ના સૈયદ એહમદસાહ, ના સૈયદ નાસરસાહ, ના સૈયદ મુસાલેકસાહ, ના સૈયદ માહાબુ, ના સૈયદ મસતગ, ના સૈયદ મહીઆદીન, ના સૈયદ મુમનસાહ, ના સૈયદ ખાલકસાહ, ના સૈયદ નીઝારસાહ, ના સૈયદ ઇસલામસાહ, ના સૈયદ સલાઓદીન, ના સૈયદ સમસદીન, ના સૈયદ નસીરદીન, ના સૈયદ સાહેબદીન, ના સેયદ સોદરદીન, ના કબીરદીન, ના સૈયદ સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ! ઇંદ્ર ઇમામસાહ ! આદ્દે વોસનવ નરીજન નરઅલી મહમંદ સાહ. હકલા એલાહા ઇલલાહો મહમદુર રસુલલાહે.

9. શ્રી બુધ

10. શ્રી નકલંકી નારાયણ મુર્તજાઅલી

ઈમામ શાહે પોતાને બ્રહ્માં અને ઇન્દ્ર બનાવી દીધા

બુદ્ધદેવના વંશમાં પાકયા તે ઇમામશા. !

આ પ્રમાણે પોતાની વંસાવળીનો છેડો મેળવ્યો છે અને ભગવાનના દીકરા થવાનો લ્હાવો લીધો છે. હવે તેમાં અને તેના લખેલા દશ અવતારની દશતરી ગાવંત્રીમાં સત્ય શું છે અને જુઠું સું છે તે આપને ટુંકામાં જણાવીસ. પ્રથમ મચ્છ અવતારની વાત આવે છે. તેમાં મચ્છ ભગવાન સંખાવતી નામની સ્ત્રીના ગર્ભથી ઉત્પન્ન થયાનું જણાવે છે ! મચ્છ ભગવાનના પીતા પરમફખી એ વાત તદન ગપ છે. મચ્છા અવતાર પછી ઇમામસાહ કૃત દશતરી ગાવંત્રીમાં જણાવ્યા પ્રમાણે મચ્છ ભગવાનના વીર્યથી ઉત્પન થયેલ મનાયત. મનાયતના ઉગ્રસેન એ પ્રમાણે પરિક્રમ રૂપીનાવંશ કહેતાં તેના દીકરા કુર્મ ભગવાન ! શું બુદ્ધિનો ઉપયોગ કર્યો છે ? મચ્છ ભગવાન માછલાનું રૂપ, તેમાંથી જન્મ્યા તે બધા માણસ ! તે છેક પરિક્રમ રૂષી થકી અને પરિક્રમ રૂષીની સ્ત્રી કમળાવતીના દીકરા કુર્મ કહેતાં કાચબાનો અવતાર ! ધન્ય ઇમામસાહની બુધ્ધીને અને ધન્ય છે તમને પીરાણાપંથને માનવાવાળા

ઉપર જણાવેલ દસ અવતારમાં કેટલું જુઠ્ઠું અને બનાવટી વાતો છે, વાંચો નારાયણબાપાનું ભાષણ

સતપંથી ભાઈઓને ! કુર્મ અવતાર પણ કયા કારણને લઈ પરમાત્માનો અવતાર મનાય છે તે જો પીરાણા પંથીઓ હીન્દુ ધર્મના દશ અવતારો વાંચે તો તો આંખ ઉઘડી જાય. પરંતુ તસ્દી કોણ લે. કુર્મ ભગવાન પાછા કાચબાના રૂપે પરણ્યા હશે ત્યારેજ તેમના વીર્યથી પ્રજા ઉત્પન્ન થઈ શકે. દશતરી ગાવંત્રીમાં કુર્મના વંશમાં પાછા માણસો જનમવા માંડયા ! કુર્મના દીકરા વંસરત, નાદકાઈએત એમ કરતાં કરતાં પરજાપતના દાઢમ રૂપીની સ્ત્રી પદમાવતીના ઉદરથી પાકયા વારાહ ભગવાન. વારાહ એટલે સુવર. શું ઇમામસાહે નજર પોંચાડીને કામ કર્યું છે ! માણસમાંથી સુવર જનમે તે પણ ઠીક છે, આપણે તો તેની કથાની ચોખ કરીએ છીએ. કોઈ હૈયા ફુટયાએ વળી સુવરને પણ કન્યા આપી હશે જેથી વારાહ ભગવાનનો પણ વંશ ચાલુ રહ્યો. વારાહના દીકરા પાછા માણસ. તેનું નામ રૂપંક-રૂપંકના ખલીપત વગેરેના અમરીખને પાછી ભોજ્ય ખણવી હશે કે જેથી તેની સ્ત્રી ચંદ્રાવતીના પેટે પાછા શ્રીનૃસીંહા ભગવાન જનમ્યા ! આવા ગપોડ કથાઓ કહેતાં પણ શરમ આવે છે. શું ઇમામસાહ એટલું પણ નહીં સમજ્યો હોય કે હું મારા ધર્મને ગુપત ! રાખવાની વાતો કરૂં છું પરંતુ આ છાનું કયાં સુધી રહેશે ? માંછલામાંથી માણસ જન્મે ને વળી માણસમાંથી કાચબો જન્મે ! કાચબાના વંશમાંથી વારાહ જન્મે ! આ પાલંપોલતો જુઓ ! વળી વારાહના વંસથી માણસો જન્મે અને તેથી પાછો સીંહ જન્મે ! ભાઈઓ, નૃસીંહા-અવતારની વાતો તો તમેં સાંભળી હશે, ઘણાં ભજનોમાં પણ ગવાય છે કે હરણ્યાકંશે પોતાના દીકરા પ્રલ્હાદને અનેક સંકટો દીધાં પરંતુ તેનો વાંકો વાળ પણ ન થયો, છેવટે તેણે ક્રૂર સજા કરવા લોખંડનો થાંભલો ધગધગતો કર્યો અને પ્રહ્લાદજીને હુકમ કર્યો કે તારો ઈશ્વર સાચો હોય તો આ ધગધગતા થાંભલાને બાથ ભીડ ! તે પ્રહ્લાદજી પ્રભુનું ધ્યાન ધરી લોહરથંભને બાથ ભીડવા જાય છે ત્યાં તો લોહ સ્થંભ ફાટયો અને શ્રીનૃસીહ ભગવાન દેખાયા અને હરણ્યાકંશને માર્યો. આમાં નરસીંહ ભગવાનની ન તો મા હતી કે ન તો બાપ હતાં ! છતાં ઈમામસાહના અદભુત પ્રાક્રમની પ્રસાદી–પીરાણા સતપંથની દશતરી ગાવંત્રીમાં–વારાહના વંશના દીકરા નૃસીંહા અવતાર ! કેટલું જાુઠું. તમો કાંઇક તો બુદ્ધિનો ઉપયોગ કરો કે હીન્દુઓને ફસાવી, વટલાવી પોતાના ફંદામાં કેવા જકડી રાખ્યા છે અને પાછી આ ગુપ્ત ધર્મની વાત કયાંય કરવી નહીં ! તમેં હીન્દુ છો, હીન્દુ ધર્મનાં પુસ્તકો પુરાણો કથાઓ વાંચી જુવો તો તમને આ ગુપ્ત પંથમાં કેવી રીતે સંડોવ્યા છે તે જણાઈ આવશે. ભગવાન શ્રી નૃસીંહા અવતાર સીંહ રૂપે હતા તેને પણ કોઈ નીરભાગીએ કન્યા આપી હશે એમ પીરાણા સતપંથના ચાલાક ઇમામસાહે નકી કર્યું, તેથી નૃસીંહજીનો પણ વંશ વધતોજ રહ્યો. સીંહ રૂપે નરસિંહ ભગવાનના દીકરા મનાઈએત વગેરે ક્રમે કાસમ રૂપીના દીકરા વામન ભગવાન. ધન્ય હો ઇમામસાહ ! હવે તો માણસના માણસ જન્મ્યાં. પાછા વામન ભગવાન પરણ્યા તેના દીકરા માનધાતાના પૃથીજે. તેના અસરત, અસરતના જમદગ્નિ તેના દીકરા ફરસુરામ ! જમદગ્નીના દીકરા ફરસુરામ એ વાત તો સાચી પરંતુ ફરસુરામ તો અખંડ બ્રહ્મચારી હતા તે કોઈ દીવસ પરણ્યાજ નથી. છતાં તમારા ઇમામસાહે તો તેને પણ પરણવાની લપ વળગાડી દીધી છે. દશતરી ગાવંત્રી ઇમામસાહકૃતમાં વળી જણાવ્યું છે કે ફરસુરામના દીકરા રગુ, નગુ, વગેરેના અજેપાળ તેના દશરથ ! દશરથના રામ એ વાત તો સાચી પરંતુ તમે ભાઈઓ બુધ્ધિ હોય તો વીચાર કરો કે ફરસુરામ તો બ્રાહ્મણ હતા તેના વંશમાં સુર્યવંશીઓ કેમ જનમ્યા ! વળી રામને અવતાર લેવાના કારણમાં ઇમામસાહ જણાવે છે, કે રાવણને મારી

દસ અવતારના ઘણા બધા પોલમાંથી એક પોલ

વાસ્તવમાં નરસિંહ ભગવાનના માં અને બાપ નોહતા.

હિંદુઓને ફંસાવીને કેવી રીતે જકડી રાખ્યા છે.

પરશુરામ તો અખંડ બ્રહ્મચારી હતા, તો તેનો વંશ કેવી રીતે આવ્યો?

રાજા હરીશ્ચંદ્રને તાર્યો ! ભાઇઓ, આ તે કંઇ નાની સુની ગપ કહેવાય ! હરીશ્ચંદ્રની ખાતરજ રામા અવતાર ! ક્યાં રાજા હરિશ્ચંદ્ર અને ક્યાં શ્રી રામ !

ઇમામસાહ તો ગુજરી ગયા પરંતુ તેના વંશના સૈયદોને પણ તમો કોઇ પુછોછો કે– તમો આવી નાલાયક કથા લખી ભોળા લોકોને આંખે પાટા બંધાવી ગંગવા કુવામાં કેમ નાખો છો ! ભાઇઓ, તમે સમજો કે, સૈયદોને તો ગમે તેમ કરી તમને મુસલમાન કરવા છે અને પો-તાની આજીવિકા હીન્દુઓ પાસેથી આવા ઢોંગ ધતુરા કરી મેળવવી છે તે શા માટે કહે ? એ તો આપણે સમજવાનું છે. આગળ ચાલતાં માણુસનાં બધાં માણુસોજ જન્મે છે એટલુંજ ઠીક દેખાશે. સુર્યવંશમાં રામચંદ્રજી સુધી તો આપણે આવ્યા તેમના દીકરા લવ, લવના પદમ, એમ કરતાં કરતાં વાસુદેવના દીકરા શ્રી કૃષ્ણુ. વાસુદેવના દીકરા શ્રી કૃષ્ણુ પ્રભુ એ વાત તો સાચી પરંતુ સુર્યવંશમાંથી પાછો ચંદ્રવંશ આટલો જલ્દી ક્યાંથી નીકળ્યો હોય ! પણ ઈમામસાહના એલમમાં કાંઇ ખામી હોય, માણુસોમાંથી પશુ અને પશુમાંથી વળી માણુસ કરે એવી અદ્‌ભૂત લીલા ઈમામશાહની છે. શ્રી કૃષ્ણુના દીકરા પ્રદુમન તેના સેસથાન, એલસ્થાન વગેરે ચાલે છે પરંતુ પ્રદુમનના દીકરા અનીરૂદ્ધ તો દેખાતાજ નથો ! તેને વખતે ચીત્રલેખા ઉપાડી ગઇ હશે એટલે બિચારા ઇમામશાને ક્યાંથી દેખાય !

વળી વંશ બદલાયો

સાચા દીકરાને તો ઈમામ શાહ ભૂલી ગયા

એ એલસ્થાન પછી અનુક્રમે સંહીરાજના દીકરા બુધ ભગવાન ! ભલે ભલે ઈમામ-સાહના બુદ્ધ ભગવાન તમેં જનમ્યા તો ખરા પરંતુ અમારાં હીન્દુ શાસ્ત્રો કહે છે કે શ્રી કૃષ્ણુની સલાહે પાંડવોએ દુર્યોધનને માર્યો પરંતુ ઇમામસાહની સલાહથી તમારા જેવા મહાન્ યોગી અહીંસા પરમોધર્મનું સુત્ર જગતને શીખાડનાર–તે દુર્યોધનને મારવા ક્યાંથી શ્રી કૃષ્ણુ-ની આઠમી પેઢીએ ફુટી નીકળ્યા ! વાહરે ઇમામસાહ તમારી અક્કલ ! પાંડવોને ગૌવધ કરવાની સલાહ આપનાર તે બુધ્ધા અવતાર ! પાંડવોને તારનાર અને સદરદીન કબીરદીનની પાસે ભેસ્તમાં પાંડવો ગયા નહીં પણ ગુપ્તવાસ પીરાણામાં આવી રહ્યા એ પણ ઇમામ-શાહના પરતાપેજ ! ઇમામસાહે હીન્દુ ધર્મનું કેટલું સખ્ત અપમાન કર્યું છે તે જુઓ ! બુધ્ધ ભગવાન જે અહીંસા પરમોધર્મનો ઉપદેશ આપનાર તે પાંડવોના હાથે ગૌવધ કરાવે ! બુધભગવાને સલાહ આપી તે પ્રમાણે પાંડવોએ ગાય મારી ! કેટલી નીચતા ! આવી નાલાયક અને પાપી કથા જે પીરાણુા સતપંથીઓ વાંચેછે તે અધમ પ્રકારના હીન્દુ ધર્મદ્રોહીછે, હીન્દુપણુાના નામને લજાવનારા છે. ઇમામસાહ તો કાળાં ધોળાં કરી મરી ગયો પરંતુ હજુ પણ કેટલાક અજ્ઞાન લોકો આવી વાતો રાગડા તાણીને વાંચે છે અને સઇયદોના કહેવા પ્રમાણે પુન્ય થાય છે એવું માને છે. આવા રાગડાઓ તાણી અમે હીન્દુ છીએ એમ કહેનારાઓને લાખો વાર ધિક્કાર છે. પાછળથી ઇમામસાહે બુદ્ધા અવતારની કેવી વલે કરી છે તે તમે સાંભળો. બુદ્ધ ભગવાનના દીકરા સીસ, તેના સામ એ ક્રમે સુલકાન, હારૂન, અસલાન, આદમ, નીઝાર, મીઝાર વિગેરે મુસલમાની પેઢીઓ લગાડી દીધી ! તમને કંઇપણુ શરમ થાય છે ?

પાંડવોના હાથે ગાય (cow) મારી, એવી ખોટી વાતો

બુધ ભગવાનના વંશમાં મુસલમાનોને જોડી દીધા

દાદા આદમના દીકરા સીસ–સામ સુલકાન વિગેરેની વંસાવળી લઇ છેવટે પોતે પણુ દાદા આદમના વંશના છીએ એમ જણાવવા સારૂં નુરસતગોરથી સતપંથ ચાલ્યો છે, તેની વાંસે વાંસે પોતાનાં નામો ઉમેરી દીધાં અને છેવટે સાદરદીનના દીકરા કબીરદીન—કબીર-દીનના સપુત્ર તે સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઇંદ્ર ઈમામસાહ ! હવે છે કંઇ વાંધો ?

સતપંથને સનાતન કાલનો ધર્મ (સનાતન ધર્મ) માં ખપાવવા માટે ખોટી વાતો લખી.

પાછા આદે વીસનવ નરીજન નરાકાર તે મહા પ્રભુ ઇમામશાહના દીકરા નરઅલી માહમદશાહ અને છેવટે હીન્દુપણાનું નામ નીસાન ભુંસાડીને, હકલા એ લાહા ઈલ્લાહો મહમદૂર રસુલા હે ! આ પ્રમાણેની ઇમામસાહની ઉત્પત્તિ અને તેના કારસ્થાની કાર્યો રૂપી ઈમામસાહે દશે અવતારો લખીને પીરાણા સત પંથ ધર્મ પાળનારને છેકજ બેવકુફ બનાવ્યા છે. હજુ એ આવા દેખતા જમાનામાં ઈમામસાહના વંસના સૈયદો, ન હીન્દુ ન મુસલમાન એવા એ અર્ધદગ્ધ પીરાણા કબરતાની ધર્મના પોતે આચાર્ય, ગોર અને બાવા તરીકે પુજાવાનાં ફાંફાં મારી રહ્યા છે.

> વિષ્ણુનો નિરાકાર રૂપને ઈમામ શાહના દીકરાને બતાવ્યો.

સ્વર્ગના વાયદાની હુંડી દશોંદ ભરીને ખરીદો !

સૈયદ ઇમામસાહે હીન્દુઓને ફસાવા પોતાના રચેલા બનાવટી સત પંથમાં આવનારને અપરંપાર લાલચો આપી છે. ઇમામશાહ કહે છે, પીરાણા કબરતાની ધર્મનાં બનાવટી પુસ્તકોમાં જે હીન્દુ ધર્મ કર્મનું સત્યાનાશ વાળવાના કલમાઓ છે તે પઢો અને મુસલમાની ક્રીયા કર્મથી સણગારવામાં આવેલા ખીચડીઆ પંથને પાળો, અને તમે તમારી કમાણીનો દશમો ભાગ મારા વંસના સૈયદોને આપતા રહેશો તો સ્વર્ગમાં પીરાણા કબરસ્તાની પંથને માનનારા મુમનને જગતનું સવાલાખ વર્ષ સુધી રાજ્ય કરવાનું મળશે અને રાજ્ય સુખ ભોગવ્યા પછી સ્વર્ગમાં હંમેશના માટે સોના રૂપાની ઇંટો અને કેશર કસ્તુરીનીગારથી બનેલા રત્ન જડીત ચળકાટ મારતા પાંચસો માઇલના ઘેરાવામાં આવેલા આલીશાહન મહેલો બાગબગીચાઓ સહીત મળશે કે જેની અંદર શરાબ, (દારૂ) દૂધ, મધ અને અમૃતના વહેતા ઝરાઓ અને સોના રૂપા તથા અગણીત હીરાથી જડીત થયેલા હોજો, ફુવારાઓના સાથે અને ચકચકીત કરી નાંખે એવી સ્વર્ગની પચાસ હુરાઓ, (અપ્સરાઓ) પ્રથમથીજ તૈયાર કરી રાખેલા પાંચસો છોકરાઓ અને પાંચસો નુરી ફીરસ્તાઓ સેવામાં હાજર ! અને તે સીવાય અનેક પ્રકારની અચરત પમાડનારી હજારો જાતની કીમતી જણસો મુવા પછી ઇમામશાહના સેવકોને જરૂર મળશે, એવો વાયદાનો સોદો કરીને પ્રથમથી પીરાણા કબરતાની ધર્મને માનનારા પોતાના મુમન શિષ્યો પાસેથી કમાણીનો દશમો ભાગ લઇ લેવો અને ઇમામસાહની કબરની તેમજ ઇમામશાહના વંસના મુસલમાન સૈયદોની પીરાણાધર્મી મુમનભાઇએ પુજા કરવી. આવો રોજને રોજનો ચાલુ બોધ ત્યાં પછી મુમનભાઇઓ સૈયદોની સેવા કરવામાં અને તેના બોલેલા બોલો ઉપાડી લેવામાં શેની વાર કરે ? જન્નતનામામાં સૈયદ ઇમામસાહે પોતાના સીષ્યોને સંબોધીને કહ્યું છે કે હે મુમનભાઇઓ; “ પીરાણા સતપંથ વિના તે ખોટા કહીએ અને ખોટાં તે સર્વે ધામ, જો ફકત આલ ઇમામની સેવીએ તો પોચીએ બેસ્ત મુકામ ” ફકત ઇમામસાહના વંસની ઓલાદના સૈયદોના પગ પુજીએ, તેમનું એઠું ખાઇએ અને દશોદ–ખાવા ન હોય તોપણ કરજ કરીને પણ ભરતા રહીએ તો બેસ્ત મુકામ કહેતાં સ્વર્ગમાં જવાય ! આવા ઉપદેશો સંભળાવીને રાત્રી દીવસ સૈયદો અને સૈયદોના એજંન્ટ કાકાઓ અને કચ્છના કણબી જ્ઞાતિના જુલમગાર આગેવાનો અનેક પ્રકારના પ્રપંચો કરી ભોળા અને અજ્ઞાન હીન્દુ ભાઇઓને ભમાવીને પોતાનું પાપી પેટ ભરે જાય છે.

> સતપંથ પાળનારને કેવી લાલચો આપી છે.

> સૈય્યદોનું એઠું

> ભિસ્ત = અમરાપુરી = સતપંથનું સ્વર્ગ

સૈયદ ઈમામસાહે તેમજ તેના વંસના સૈયદોએ પીરાણા પંથી સેવકોને સ્વર્ગની જુઠી લાલચો આપી પૈસા કઢાવવા. દસોદના લાગાના કર વિષે ભારે ભાર મેલીને બોધ કર્યો

છે અને હમણાના સૈયદો પણ એજ બોધ કરે છે. ઇમામસાહે પોતાના સેવકોને દશોદ દેવા માટે મુમન ચેતામણીમાં કરેલી સુચનાઓ એવી છે કે:—

એજી લક્ષ ચોરાસી તો છુટીએ, જો રહીએ આપણા સતગુર કે ફરમાન માંહે;
દશોદ દીજે સતગુરૂ મુખે, તો વાસો હોવે અમરાપુરી માંહે.
એજી અમરાપરી છે આગળે, તેનાં સુખ કહ્યાં નવ જાય;
સતગુરૂએ કેતાં ઇમામસાહે દીઠી તેથી કહી છે. ત્યાં હુરમ લાયક માંહે.
એજી અનંત મેવા છે તે મહેલમાં તે ઘરની સોભા છે ત્યાંય,
મોમન રખીસર તે મહેલમાં લીણા લાડ કરશે ત્યાંય.
એજી એવાં ઘર તે જીવ પામસે જે ચાલસે આપણા સત પંથ માંયે
ખરા દશોદી સુક્રીત વંતા તેની શાખ છે એલમ માંય માટે–ચેતો.

× × × ×

વળી ઇમામસાહે દશોંદ માટે કહ્યું છે કે:—

એજી એ ઘર દશોંદજ દીજીએ, તે માંહે આળસ ન કરીએ લગાર;
અનેક જીવ આગે ઓધર્યા તેણે ઓળખીઓ પોતાનો ભરથાર;
એજી દશોંદ વિના નહી છુટસો સાંભળો મુનીવરો કહુછું વારંવાર.

× × × *

દશોંદમાં મુમન ન સમજે તેટલા માટે ઇમામસાહે ખુલાસો કર્યો છે;

એજી દશોંદ તે કમાણીની દશમી પાંતી કહીએ તે તો આલો એ નરજીશું અહાર;
ચાલીઓ તે પીર મુખે આલીએ, એ છે મુમન તણો ખાસ વહેવાર.
એજી દશોંદ દેતાં જે જીવ ડોલાવશે તેનું હાલમાલ નહી રહે પરિવાર !!!
ક્રિયા હીણા જીવ નહીં તરે, સતગુરૂ ઇમામસાહ કહે છે પુકાર.

× × × ×

એજી કલજુગની સંગ છે દોહલી, એ મુમનભાઈ તમેં રહેજો હુશીયાર;
દશોંદ દેજો આ સતગુરૂ મુખે (કહેતાં ઇમામસાહને) તેથી ઉતરો પેલેપાર.
એજી દશોંદ નહીં દેશે સતગુરૂ મુખે તે તો કાયર થાસે ને ખાસેરે માર,
તેના હૈડામાંથી અગ્ની ઉઠસે તારે જીવડો તે કરશે રે પુકાર ! ચેતન હારા તમે ચેતજો.

× × × ×

એજી મહારે પદાર્થ સરીખો આ માનખો તેને સદગુરૂજીએ ધર્મ દીધો સંભાળ,
તે માંહે સાચા મુનીવર આપણા તેને શાળી રાજો લેશે ઉગાર.
ખાસ કરીને તો એજી તે માંહે ખરા દશોંદી જે સુક્રીતવંતા તેણે તો બાંધી પુરની પાર,
તે જ્ઞાન વીચારી ચાલસે તેને કલયુગ નહી લોપસે લગાર.

× × × ×

ખરી દશોંદ તેને આલીએ એ તો ખટયા નીરે સંભાર.
એજી તે સતગુરૂની પાંતી અળગી કરો અને બાકીનો કરો પોતાનો અહાર.

તે માંહે થાસે બરક્ત ઘણી (ભુખની !) તેનો સેસો મ આણજો લગાર
ભાઇરે દશોંદ આપણને દીધા વિના નહી ચાલસે, એ ગુરૂનર લોભી નહીં રે લગાર !

\+ + + +

એજી દશોંદ તે દશમી પાંતી કહીએ તે દેજો નરઅલીજીને અહાર,
ચાળીઓ અમારો આલજો એ પીર મુરીદનો છે વેવાર;

\+ + + +

એજી સતગુરૂના વાયકે તે સાચા ચાલજો દેજો સતગુરૂ મુખે દશોંદનો અહાર,
ચાળીઓ તે પીર મુખે આપજો અને કરજો તે સુક્રીત અપાર.

\+ + + +

એજી ખરા દશોંદી સુક્રીતવંતા તે તો આવસે અમારે દુવાર [પીરાણામાં]
આખરની વેળા જ્યારે આવશે, ત્યારે તે ઉતરશે પહેલે પાર.

÷ + + +

ઇમામસાહ ભાર દઇને પોતાના શિષ્ય મુમનોને કહેછે કેઃ—

એજી ઇમામસાહનો વંશ સૈયદો જેવાને સુપાત્રે દાન દેતાં ઓછું આણસે—
અને બીજે પાંખડે રાખસે વેવાર,
તેને શ્રી સત ગોરજી ઇમામસાહ પોતાનો નહી કરે તે તો જાસે નરગને દ્વાવાર.

\+ + + +

એજી જે સૈયદ જેવા સુપાત્રને દાન દેતાં ઓછું આણસે અને ચારે ચરખટે તે
રહેશે હુશીયાર
પણ ભાઇ મુમનો સતપંથ વિના ધર્મ છે જેટલાં તે તો સર્વે મીથ્યા સાર !
એજી જેણે સતગુરૂએ ધર્મ દઇને ઇમામસાહનો વંસ સૈયદ દેખાડીઆ !
પ્રગટ હાજર જામું પાત્ર અવતાર
બીજા સંસારથી ગુપ્તજ રહીએ એક સતગુરૂ સૈયદ મુખે રાખીએ વીચાર.

બન્ધુઓ ! આ કબ્રસ્તાની પંથે ચડેલા પોતાના શિષ્યોને તેમની શ્રદ્ધા જોઇ જોઇને ફુંકી ફુંકીને ફોલી ખાવાની યુક્તિ રચી છે તે સાથે કંઇક સામ ભેદનો પણ ઉપયોગ કર્યો છે. દશોંદ દેવામાં જરા પણ મન કચવાય તો ઇમામશાહ કહે છે કે, એ મુમનનો હાલ માલને પરિવાર પણ નહિ રહે એટલે તેનું નખોદ જશે ! હૈડામાંથી અગ્નિ ઉઠશે ! બીજી આજ્ઞાઓ પાળે છતાં દશોંદ ન ભરે તો ક્રિયા હીન કહેવાય એટલે તે તરશે નહિ એવું ઇમામશાહ પોકારીને કહે છે. ઇમામશાહને પોતાનેજ નહિ પણ તેના પરિવાર સૈયદોને પણ દશોંદ આપવી ! જુઓ તો ખરા. પોતાની પાછળ પેઢીની પેઢી સુધીના સૈયદોના પેટની પણ તે બિચારા જીવને કેટલી ચિંતા થઇ હતી. તેને ખબર તો હતી જ કે આગળ જતાં બધું પોગળ ઉઘાડુ થશે એટલે કહી રાખ્યું છે કે, બીજા સંસારી માણસો અને તેમના ધર્મ કર્મ કે વહેવારમાં જોડાવું નહિ ! માત્ર સૈયદોના મુખનોજ વહેવાર રાખવો ! બિચારા અંધ શ્રદ્ધાળુ અને અજ્ઞાન લોકો આ ઉપદેશ સાંભળી સૈયદોના મુખની પ્રસાદીને જ ઉત્તમ માનતા આવ્યા ! કહો, ભાઇઓ આ કેટલી દિલગીર થવા જેવી અને નીચું ઘાલવા જેવી

બાબત છે ? સૈયદોના મુખનો વહેવાર રાખનારાને કોઇ હિન્દુભાઇ પાસે પણ ઉભવા દે ખરો ! વળી ઇમામશાહ કહે છે કે, સૈયદોને દાન દેતાં જે ઓછું આણશે અને બીજાં પાખંડ બીજા ધર્મો સાથે વહેવાર રાખશે તે નર્કે જશે ! જુઓ તો ખરા જાણે હિન્દુપણામાંથી ભ્રષ્ટ થયેલાનેજ બીસ્ત મુકામે લઇ જવાનો પેટંટ મેળવીને ઇમામશાહ ન આવ્યો હોય તેમ મુમનાઓને ગળે ઘૂટડા ઉતારે છે. વળી હમણાંના સૈયદો, પોતાના દાદા ઇમામસાહે રચેલાં શાસ્ત્રના આધારે વાયદાની હુંડીઓ લખી દશોંદનાં નાણાં ઉપાડે જાય છે અને કહે છે કે તમો પીરાણા સતપંથીઓ જો તમારી કમાઇનો દશમો ભાગ (દશોંદ) રાજી ખુસીથી આપતા રહેશો તો તમારા માટે મુક્તી અને સ્વર્ગના દરવાજા હમેશાં માટે ખુલ્લા છે !

બાવાના કાંકણની લાગવગ કયાં સુધી પહોંચે છે ?

સ્વર્ગમાં કેવી રીતે હિસાબો થશે?

જે સતપંથીઓ દશોંદના લાગા ભરતા હશે તેમનાં પાપ કે ગુનાહનું પુછણું જયારે આખરના દહાડે થશે ત્યારે ધર્મ અને પાપનો હીસાબ પીરાણા કબ્રસ્તાનમાં ઇમામસાહની બેઠક નગીના ગોમતી ઉપર ખુદા તાલાની હજુરમાં થશે અને જેટલા પીરાણા ધર્મી છે અને બાવાનાં જેને કાંકણ છે. અને જે મરતી વખતે દટાણા છે એવા મુમનોની સીપારસ ખુદાતાલાની હજુરમાં પીર કબીરદીન ઉભા થઇને કરશે અને પોતાના શિષ્યોને મુક્તી અથવા તો સ્વર્ગમાં દાખલ કરાવશે એટલું જ નહી પણ પીરાણા ધર્મીનાં પાપ અને પુન્ય જ્યારે કાંટા ઉપર તોળાશે ત્યારે ખુદા તાલાની રૂબરૂમાં કોઇ મમન ભાઇના ગુના ઘણા હશે તોપણ, પીર કબીરદીન, ધર્મના પલ્લાને દબાવીને પાપ કરતાં પુન્ય ઘણું છે એમ કરી બતાવશે ! ખુદાતાલા તેને જોઇ હસીને કબીરદીનના સામું જોઇ મોઢું બીજી તરફ ફેરવશે, એટલે કબીર દીન પોતે તેમજ પોતાના વંશજોએ ખાદેલ દશોંદની હુંડી પાકતી હોવાથી તેને સ્વર્ગમાં ધકેલી દેશે." માટે સ્વર્ગ કે મોક્ષની ઇચ્છા અથવા ઉમેદવારી કરનારે સૈયદોને સંતોષવા અને તેને ખુશી કરવા તેનું એઠું ખાવું વિગેરે. સૈયદોની દરેક ઇચ્છાને આધીન થનારા પીરાણાપંથી મુમન જોઇએ તેટલા ગુના કરે, પાપ કરે કે અનેક પ્રકારના અન્યાયો કરે તેના માટે મુવા પછી ધર્મરાજ કે યમ ભગવાન એનું નામ સરખું પણ લઇ શકે નહીં કારણ કે બાવો ઇમામસાહ અને કબીર દીન ત્યાં ખુદાતાલાની હજુરમાં સીફારસ કરવા તૈયારજ ઉભા છે ! આવા કળીકાળમાં મુક્તી અને સ્વર્ગે પહોંચવાનું કાર્ય એટલું બધું ઇમામશાહ તો મરી ગયા છે પરંતુ તેના વંશના સૈયદોથી પણ થઇ શકે તેવું સહેલું છે ! અને તે એ કે ફક્ત પોતાની કમાઇનો દશમો ભાગ સૈયદોને આપો એટલે જાણે ડરબીની લોટરી વાળી મોટી સોરટી લાગીજ છે એમ માની લેજો ! એટલું જ નહી પણ સ્વર્ગમાં સવાલાખ વર્ષ રાજ્ય ભોગવવાનું અને વળી સ્વર્ગની અપ્સરાઓ સાથે અમન ચમન કરવાનું જુદું. તેમાં વળી સ્વર્ગની અપ્સરાઓ સાથે રંગ રાગ ભોગવવાને નશો કરવો જોઇએ એટલે સ્વર્ગમાં દારૂના હોજ ભરેલા પણ તૈયાર !

બન્ધુઓ ! આવા સ્વર્ગની તમે ઇચ્છા રાખો છો ? જે સ્વર્ગમાં દારૂના હોજ ભર્યા હોય ત્યાં જઇને તમે શું કરશો ? જ્યાં દારૂના નિસા અને વ્યભિચાર થતા હોય એ તે સ્વર્ગ કહેવાય કે નર્ક ? અરે, કેટલી અફસોસની વાત છે કે આ ખીચડીયો પંથ કે જે તમને હિંન્દુઓને મુમના બનાવી દેવા ખાતર ઉભો કર્યો છે, તેમાં જે અનેક જુઠી, બનાવટી અને અધર્મથી ભરેલી વાતો કરવામાં આવી છે તે પણ તમે સમજી શકતા નથી ! તે પંથના

ચાલકો અંદરખાનેથી અસાધારણ હિમ્મત અને હદ ઉપરાંતની નીચતા વાપરી તમને ફસાવા માટે ખોટી ખોટી લાલચુ આપી રહ્યા છે અને તમારા પવિત્ર આર્યધર્મનું ખંડન કરી તમને અજ્ઞાન અને ભોટ સમજી વટલાવી રહ્યા છે. વળી પોતાનું પાપી પેટ ભરવાની ખાતર પરમેશ્વરના ઘરની કપોળ કલ્પીત વાતો તમને સમજાવી રહ્યા છે, તમને ખોટી આશાઓ આપી રહ્યા છે તે તમે હજી પણ સમજી શકતા નથી એ તે તમારી બાળક બુદ્ધિ કેવા પ્રકારની કહેવાય ! જો આ સ્થીતીમાં પણ આપણે ન સમજી જઇએ તો પછી ક્યારે સમજવાના ? પુરા મુમનાજ થઇ રહેશો ત્યારે ન તો તમને કોઇ હિન્દુ સાથ દેશે કે ન તો કોઈ મુસલમાનભાઇ તમને પેસવા દેશે. ઝાલ્યુ ન છોડવાની હઠીલાઈ હવે મુકી દો, આ કુટીલ કારસ્થાનથી ભરેલા પંથને તિલાંજલી આપો અને એકવાર તો આંખો ઉઘાડીને જુઓ કે તમે હિન્દુ રહ્યા છો કે મુમના બન્યા છો ? મારા પ્રિય ભાઇઓ ! તમે એ કબ્રસ્તાની પંથની ક્રિયા કર્મ કરશો; ફરમાનજી બિંસમિલ્લાના કલમા પઢસો, મડદાને દફનાવી દેશો, લગ્ન પ્રસંગે દોઆઓ પઢસો, રાંધેલું અનાજ ખાંનામાં લઇ જઇને ખાશો, કબ્રસ્તાનમાં પણ સાથે બેસી બિસમિલ્લા બોલશો અને સૈયદોથી વટલશો ! છતાં અમે હિન્દુ છીએ ! એવું તમે કહી શકશો ખરા કે ? જેના પૂર્વજોએ ગુજરાતની પવિત્ર ભૂમીને યવનોના હાથમાંથી બચાવી હિન્દુ ધર્મનું જીવ સાટે રક્ષણ કર્યું છે તેના તમે પુત્રો આજે એ કબ્રસ્તાની ધર્મને ખાતર જીવો છો એ કેટલી ગજબ નીચતા કહેવાય ! તમારા જેવી ઉચ્ચ આર્યકોમને એ પીરાણાના કબ્રસ્તાન સાથે સબંધ હોઇ શકે ખરો ? અને, જો તમે રાખવા માગતા હો તો તમે એ પણ વિચાર કરી લેજો કે તમે કઇ નાતમાં રહેશો ?

કબ્રસ્થાની પંથની પોલંપોલ !

ગાંગવો કૂવો

પીરાણા પંથમાં કે તેના ગંગુઆ કુવામાં નતો તીર્થ છે કે નતો પવીત્રતા છે. એમ કહેવામાં આવે છે કે બાવા ઇમામસાહની કબરમાંથી અમી નીકળે છે એવો મહાન ચમત્કાર છે ! એ ચમત્કારને નામે આપ નમસ્કાર કરતા હો તો તમારી મ્હોટી ભુલ છે. એ તદ્દન બનાવટી વાત છે, કલીયુગમાં ભોળા અને અજ્ઞાન લોકોને છેતરવાની આ એક યુકતી છે, આપને હું ખાત્રી પૂર્વક કહુંછું કે એ તદ્દન બનાવટી વાત છે. તે સીવાય પીરાણા પંથીઓમાં એવી પણ એક માન્યતા છે કે સત્ય અસત્યની પરીક્ષા કરવા માટે પીરાણાના રોજામાં લોખંડની બેડીઓ લોકો પહેરે છે. જે સાચો હોય તેની ઉઘડી જાએ અને જુઠા માણસની ઉઘડતી નથી ! આ વાત પણ ઉપર જણાવ્યા જેવી તદ્દન પ્રપંચી છે. એ કંઇ ખરી બેડીઓ નથી પણ લોખંડના વાળા હોય છે અને તે યુકતીસર પહેરાવવામાં આવે છે. જેની બેડીઓ ઉઘાડવી હોય તેની ઉઘડે અને જેને વધુ ખુવાર કરવો હોય તેવા માણસની ન ઉઘડે એવો પ્રપંચ બેડી પહેરાવનાર કરી શકે છે. છતાં પણ હું તો સાચી વાત ત્યારે માનું કે, સૈયદો જે પવીત્ર કહેવાય છે તેને અથવા ટીલાયત લખુ કાકાને અથવા તો હડુડ પીરાણા પંથીને મારા હાથે બેડીઓ પહેરાવું અને બેડીઓ ઉઘડી જાય ત્યારે ખરી વાત કહેવાય, બાકી તો આ ચોખો ઠગબાજીનો ધંધો છે, અને આવાંજ છળ કપટ કરવાથી આ પીરાણા પંથીની માઠી દશા આવી છે. તે સીવાય પીરાણા પંથીઓમાં એવી માન્યતા છે કે, મરી જનારના ગુન્હા છોડાવીએ અને લગભગ ૦૦) કોરીની ઉઠોતરી કરીએ તો ગમે તેવા ગુન્હા કર્યા હોય તોપણ તેનું પુછણું નથી ! આ કેવળ ધર્માન્ધતા છે. તે સીવાય પીરાણા ધર્મની જે રચના

બેડી (Bedi) નથી વળો છે.

બેડીઓ પાછળનું પ્રપંચ (Bedi)

ઇમામસાહે કરી છે તેમાં મુખ્ય કરીને એવો ઘાટ રાખ્યો છે કે અમીની ગોળી એજ પીરાણા ધર્મ ! આ ગોળી પીરાણા ધર્મની ક્રીયા કરતી વખતે વપરાય છે. છોકરાંને નીમતી વખતે એટલે પીરાણાના વાડામાં ઘલવા માટે તેમજ લગ્ન અને મરણ વખતે અને પરદેશથી કોઈ માણસ દેશમાં જાએ ત્યારે (એ) પવીત્ર કરવા માટે આ ગોળી ગળીને પાવામાં આવે છે. સુતક સનાનમાં પણ ગોળીનો ઉપયોગ થાય છે. પરંતુ આ ગોળી સાંની બનાવવામાં આવે છે એની હજી સુધી કોઇ પીરાણા પંથીએ સોધ કરી નથી એ મોટી દીલગીર ની વાત છે. એ ગોળીથી પીરાણાપંથી હીન્દુને વટલાવામાં આવે છે અને તે યવન સૈયદોના હાથે આ ગોળી બને છે. ઘણા કાકાઓને પુછ્યું તો તે પણ એવોજ જવાબ આપે છે કે અમને ખબર નથી. ઘણા કણબી ભકતો પીરાણા ધર્મમાં અંધ થએલા છે, જાણે આજેજ મુસલમાન થઇ જઇએ એવા જ્ઞાતિદ્રોહી-હીન્દુ ધર્મદ્રોહીઓને પુછતાં પણ ગોળી સાની બને છે એ વાત કોઇ જાણતા નથી. આ ગોળી સાની બને છે તે મેં ખુબ તપાસ કરાવી કેટલાક સપ્રમાણોથી સીદ્ધ કરી ખાત્રી પૂર્વક જાણ્યું છે કે હીન્દુઓને નષ્ટ ભ્રષ્ટ કરવા માટેજ આ ગોળીનો ઉપયોગ છે અને તે જો કોઇ પીરાણાપંથી ન પીએ તો તેને બળ જબરીથી ખાસ પાવામાં આવે છે. અને તે છતાં પણ હઠાગ્રહ કરે અને જો કોઇ ગોળી કહેતાં અમી અને અમી કહેતાં સૈયદોની થુંક ! ન પીએ તો તેને નાતબહાર કરવામાં આવે છે ! જેના સેંકડો નહી બલકે હજારો દાખલાઓ તમારી પાસે મોજુદ છે. આ ગોળી પ્રકરણમેં પીરાણા ધર્મની પોલ નામની બુકમાં લખ્યું છે. પરંતુ અહીં ટુંકામાં જણાવુંછું કે ગોળીનો ઉપયોગ એ માત્ર હીન્દુઓને વટલાવી તેમની બુદ્ધિ ભ્રસ્ટ કરવા માટેનો એક તાંત્રીક પ્રયોગ છે. પીરાણા ધર્મી કોઇપણ માણસ, દેશ છોડી પરદેશ જાએ અગર તીરથ જાત્રા કરી-ગંગા ગોદાવરી-કે હરદ્વાર અને સેતુબંધ રામેશ્વરની જાત્રા કરી પાછો દેશમાં જાએ ત્યારે એ માણસ પીરાણા ધર્મથી વિમુખ થયો છે એમ પીરાણા ધર્મની માન્યતા હોવાથી તે ભાઇને પાવન કરવા, ખાનામાં, અમીની ગોળી પીવી પડે છે ત્યાર બાદ મુખી તેને પવીત્ર કરી છાંટ નાખે છે ! તેની ધોવા પઢતાં મુખી જે કલમો પઢે છે તે સાંભળો !

Paval / Nur / Ami ni goli

સૈય્યદોની થૂકની ગોળી એટલે અમીની/પાવળની ગોળી

" ફરમાનજી–બીસમીલ્લાહ, હરરહેમાન, નરરહીમ, સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા એંદર ઇમામસાહ નરઅલી તે માહમદશાહ નબી નુર સતગોર તમારી દોવા. અથ વેદ કાયમ પાયા, અવલ આખર દેદાર આપો. ઇમાન સલામત રાખો, સત સબુરી આપો, કરોડ કરોડ ગુના કાપો, ખોળે તે છૂટે ડરે સો તરે નુર નકસેકી પીર સાહા નુર જે રખેસર પીએ, જે રખેસર પીએ તે જીવ અનંત કરોડીની સોબતે મળે. સતગોર ઇમામસાહ નરઅલી માહમદસાહા, હકલા એ લાહા ઇલલા હો મહમદર રસુલલા હે.

ભાઇઓ ! આ પ્રયોગમાં હિન્દુપણાની ક્યાંઇ છાંટ સરખી પણ તમને દેખાય છે, અરે ! તમને હિન્દુ રહેવા દેવાનો ઇરાદોજ ક્યાં છે ! કદાચ તમે હિન્દુ છો એમ સમજી જાત્રાઓ કરો કે હિન્દુઓ સાથે મુસાફરી કરીને ઘેર આવો કે તરતજ સૈયદોના થુંકની ગોળી પાવા મુખો તૈયારજ હોય ! તમારે પીવીજ પડે ! મતલબ કે તમે મુમનભાઈ ઠર્યા એટલે જીવો ત્યાં સુધી તમારે તો માત્ર સૈયદોના મુખનોજ વહેવાર રાખવાનો અને તમારે ઘેર છોકરાઓ જન્મે તેમને પણ કાંકણદોરા એ બાવાનાજ ! જુઓ તો ખરા, દેખાય છે ક્યાંઈ તમારી ગુલામી દશાનો છેડો ! છે ક્યાંઇ તમને હિન્દુ રહેવા દેવાની ભાવના ? વળી તમારાં બાળકોને

સૈય્યદોની થૂકની ગોળી એટલે અમીની/પાવળની ગોળી

એ ખાંનાનું ભૂત કેમ વળગે છે. જ્યારે તમારે ઘરે બાળક જન્મે છે ત્યારે તે બાળક દીવસ નવ અથવા પંદર વીસનું અને મોટામાં મોટું ચાલીસ દીવસનું થાય ત્યારે તો તેને ફરજીયાત ખાનામાં લઇ જઇને પીરાણા ધર્મી તરીકે નીમાવું પડે છે અને તમે બાળકને ખાંનામાં મુખી પાસે લઇ જાઓછો. એટલે મુખી બાળકને નીમે છે અને કાંકણુ બાંધે છે ત્યારે તે કેવા પ્રકારની ક્રિયા કરે છે, હિન્દુને લગતી કે મુમનાસાઇ ! તમને કદાચ યાદ નહી હોય પણ

મુખી કાંકણુ બાંધતાં બોલે છે કેઃ—

"ફરમાનજી બીસ્મીલ્લા–હરરહેમાન, નરરહીમ, સતગોર બ્રહમા એંદર ઇમામસાહ નરઅલી મહમદસાહ નબી નુર સતગોર તમારી દોવા. આદ નરીજન ધધુકાર, જીવ ઉપનો કરો નીસતાર. જીવ ઉપના સરજનહાર બ્રહમા વાચા. વીસ નવ વાચા, મહેસ્વર વાચા, શ્રીમચ્છની વાચા શ્રીકોરંભની વાચા, શ્રી વારાહની વાચા, શ્રી નરસીંહની વાચા, શ્રી વામનની વાચા, શ્રી ફરસરામની વાચા, શ્રી રામની વાચા, શ્રી કરશનની વાચા, શ્રી બુધની વાચા, શ્રી નકલંકીની વાચા, હક મોલાહા સાહા મુરતજાઅલી નબી નુર સતગોર નર અસલામસાહ, વારના અરદ. સત ગોર સલાઉ દીન, સત ગોર પીર સમસદીન, પીર નસીરદીન, પીર સાહેબદીન, પીર સોદરદીન, પીર કબીરદીન, પીર ઇમામસાહ, નરઅલી મહમદસાહા. સીત્ર, સીત્ર, હોસેની ફલકા એમનો પરવાર જાંબુ દીપે ભરતખંડે કુવારકાં ક્ષેત્રમાં હુવા દશમા અવતાર, નરીજન નકલંકી, નારાયેણુ પાત્ર બ્રહમા, નરહરી અથર વેદની કાંડી ભણીને જીવના કાંકણુ બાંધએ, તો જીવની કાયા નરાણી થાએ, તે જીવ અમરાપર જાએ તે જીવ ફેરાથી છુટે અમરાપર આસણુ જઇ બેઠો. મનમકો અમરો ગજરુકો તમારો એ જીવને કમળા કુંવરની શોબતમાં રાખો ત્રેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો, ચાંદા સુરજ તારા પવન, પાણી, જમીન, આકાસ, એસટ કળપર બત, નવકુળ નાગ ચારકમ મેઘ, ચારખાણુ, ચાર વાણુ ચાર વેદ, ચાર કેતાબ, ત્રેત્રીસ કરોડીની પુરી સાંખ, ત્રીલોકની દીધી વાચા સ્વામી તમારી નીમ કાંકણે, તમારે કરમેં તમારે ધરમેં એ જીવને સતપંથના મારગમાંહે રાખો, ગોર નરનાં દેદાર આપો એ જીવના ગુના બકસો અમરાપરમાં વાસ આપો, એ જીવ, જગો જગ તમારો છે. એ જીવની ચીન્તા તમને છે. એ જીવને પાક પાંવન કરો સતગોર ઇમામસાહ નરઅલી માહમદસાહ હકલા એલાહા. ઇલલા હો મહમદર રસુલેલા હો."

બન્ધુઓ ! આ કાંકણુ દોરા બાંધવાનો કલમો તમે સાંભળી ગયા તેમાં હિન્દુ મુસલમાની ભાષાનો ભુંડો ખીચડો રાંધ્યો છે અને બાળકને શરૂઆતથી જ એ ખીચડાની ગરથુથી અપાય છે એ વાત પણ તમે જાણોછોજ. જ્યાં જાઓ ત્યાં ફરમાનજી બિસમિલ્લા અને છેવટે મહમદ રસુલેલાહો ! વહેવારની હોય કે ધર્મની ક્રિયા હોય જ્યાંને ત્યાં એજ વાત અને એજ સંસ્કાર પછી પીરાણા પંથમાં તમને હિન્દુપણું કયાં ભરાઈ રહેલું દેખાય છે ? કયાંઇ નથી, એ કબ્રસ્તાની પંથના માસ્ત્રીઓએ એવી રચના કરી છે કે જ્યાં જુઓ ત્યાં ફરમાનજી બિસમિલ્લા સિવાય તમને બીજું દેખાયજ નહિ, તમે હિન્દુ અને વળી કડવા પાટીદાર એટલે નાતના રિવાજ પ્રમાણે કદાચ દશે વરષે વિવાહ કરતા હશો પણ ચૉરીને અને ચિતાને તો તમે દેશવટો દીધો છે. લગ્નમાં પણ શું છે ! તમારે બ્રાહ્મણની તો જરૂર કયાંથી ! કારણ મુખીજ વીધિ કરે છે એટલે લગ્ન અથવા તો પુનર લગ્ન વખતે વરક-

Marriage Kalma
લગ્ન વખતે બોલતા કલમાઓ

ત્યાને કાંકણુ બાંધે છે, હસ્ત મેળાપ પણુ તેજ વખતે કરે છે, અને શું બોલે છે તે સાંભળો!

"ફરમાનજી-બીસ્મીલ્લાહ હર રહેમાન નરરહીમ સતગોર પાત્ર બ્રહ્મા એદર ઇમામ-શાહ આદ વીસનવ નરીજન નરઅલી મહમદશાહ સતગોર પીર કબીરદીન, સતગોર પીર સદર દીન, સતગોર પીર સાહેબદીન, સતગોર પીર નસરદીન, સતગોર પીર સમસદીન, સતગોર પીર સલાઉદ્દીન સતગોર પીર ઇમામસાહ નર અસલામસાહા નરઅલી નરીજનનામ નબી નુર સતગોર તમારી દોવા ! નર વાચા રોદ્ર શકતી વાચા બ્રહ્મા વાચા વીસનવ વાચા માહેશ્વર વાચા ફરમાન નારાયણનું સતવાચા દતવાચા વેદવાચા આદે આલ સતપંથની વાચા નવખંડ પ્રથમની વાચા ચોવીસ ગુલકની વાચા એ સકળ પરવતની વાચા નવકુળ નાગની વાચા ચારકુળ મેઘની વાચા સાત સાહેરની વાચા નવસે નવાણું નદીઉંની વાચા ચારખાણુ ચારવાની વાચા ચાર વેદ ચાર કેતાબની વાચા અઢાર ભાર વનસ્પતિની વાચા ચંદા સુરજની વાચા અગ્નીતેજ અનદેવની વાચા ધંધુકાર કલફની વાચા જડ બંધણુ જુગની વાચા ૯ક છેદાની વાચા દયા ક્ષેમાની વાચા સતી જતીની વાચા સત સંતો કરેણીની વાચા અડસટ તીરથની વાચા અઠાસી સહસ્ત્ર રૂષીની વાચા નવનાથને ચોરાસી સિદ્ધની વાચા એક લાખને એસી હજાર પીર પેંગમ્બરની વાચા નવાણું કરોડી જાખાની વાચા છપન કરોડી મેઘની વાચા બત્રીસ કરોડી કેનરની વાચા પાંચ કરોડી પ્રલાદની વાચા સાત કરોડી હરી-ચંદની વાચા નવ કરોડી જજેસ્ટળની વાચા બાર કરોડી કમળા કુંવરની વાચા અનંત કરોડીના પીર હસનસાહની વાચા ચોસઠ લાખ દેવીઉંની વાચા સહસ્ત્ર હોસેની કોલ કાયમના પરીવારની વાચા આદે ઉનાદે અહુંકારે ધર્મ સ્થાપી સતગોરે કીધો વીસ્તાર આદ સતપં-થની થાપના કરીને વેદ વીસે તો આવ્યા હરી થાપના કરીને દેખાડયાં ધર્મ રખેસર જીવુનાં ઉતારવા કરમ પેલા સરજ્યાં વેદને વાણુ પછે સરજ્યા ચારે ખાણુ, જે જીવ સતપંથમાં મળ્યા તેને આવા ગમનનો ફેરો ટળ્યો ફરમાન તમારૂં સત દત, વાચા, તમેં ફરીઆદ વીનતી અમો સતગોર ઇમામસાહા નરઅલી માહમદસાહ હકલા એલાહા ઇલલ્લા હો મહ-મદર રસુલલ્લા હે."

મારા વહાલા ભાઇઓ ! હું તમને ખાસ ભલામણુ કરૂં છું કે હિન્દુશાસ્ત્રોની આજ્ઞા પ્રમાણે જ્યાં લગ્ન અથવા પુનર્લગ્નની ક્રિયાઓ થતી હોય ત્યાં ખાસ જજો એટલે હિન્દુ ધર્મની પવિત્રતા તમને જરૂર સમજાશે. તમે વિચાર કરી જુઓ કે આ સંસારમાં સ્ત્રીને પુરૂષ એક બીજા સાથે જોડાય છે અને વહેવાર ચલાવે છે એ કાર્ય કેટલું મુદ્દાનું છે, તમારા જીવનની એજ મુખ્ય વસ્તુ છે એ તમે નથી જોઈ શકતા ત્યારે જીવનના આધાર રૂપ ક્રિયામાં કેટલી પવિત્રતા અને સ્ત્રી પુરૂષોના હૃદય ઉપર છાપ પાડનારી કેટલી ઉચ્ચ ધર્મ ભાવના હોવી જોઇએ ? કયાં ખાંનાંનો મુખી, કયાં તમે સાંભળી ગયા તે ગપ્ટાક વાર્તા જેવી ધોઆ અને કયાં સપ્તપદીના મંત્રો વડે પ્રતિજ્ઞા લેતાં હિન્દુ સ્ત્રી પુરૂષોની લગ્ન વીધિ ! તમારી ધોઆ પડવાની વીધી જોનાર તમને હિન્દુમાં ગણુશે ખરો ? નહીંજ. છતાં કેટધાક આંધળાઓને એ ખીચડીઆ પંથની ધોઆઓમાં પણુ ચમત્કાર દેખાય છે એ કેટલી અફસોસની વાત છે ! વળી એ અર્ધદગ્ધ પંથના કેટલાક ધુતારા ભકતો જે પરચા બતાવે છે અને ભોળા લોકોને ઠગી પોતાનો નીર્વાહ ચલાવે છે તેમની પોલતો પીરાણા પંથની પોલમાં સારા રીતે ખુલી પાડવામાં આવશે. વગેરે. વગેરે. (અપૂર્ણ.)

પીરાણા પંથને લગતા ઠરાવ ઉપર રા. નારણજી ભાઇએ ઉપર મુજબનું વિદ્વતા ભર્યું અને બોધદાયક લંબાણ ભાષણ આપ્યું હતું ત્યારબાદ એ ઠરાવને નીચે જણાવેલા ભાઇઓએ અનુમોદન અને ટેકો આપ્યો હતો. ભાઈ નારણ રઇયા, શીવજી કાનજી, નાનજી પચાણ, હીરાભાઇ લાલજી, વિશ્રામ પાંચા, ખીમજીભાઈ શીવજી, લાલજી સોમજી, દાના કરસન, વેલજી ગોપાળ, ભાઈ પ્રેમજી હરજી, વાલજી લખુ, ભાઇ નારણ શીવજી ડાહ્યાભાઈ લખુ, હરજી શીવજી ભાઈ રતનશી કરસન તથા નાનજી વિશ્રામે બુદ્ધિ અનુસાર પીરાણાપંથને ત્યાગી દેવાની શ્રોતાઓનો ભલામણ કરી હતી. ત્યાર બાદ એ ઠરાવ પસાર કરવા સંબંધી અભિપ્રાય પુછતાં પ્રમુખ સાહેબે જણાવ્યું કે:—

બન્ધુઓ, બહુ અગત્યનો જે ઠરાવ હતો અને જેના વિષે સબજેક્ટ કમીટીમાં બહુ ચર્ચા થઈ હતી અને જે છેવટે તે કમીટીના સર્વે સભ્યોએ પાસ કર્યો હતો તે ઠરાવ આપની સમક્ષ રજુ થયો છે. આપણે જો હિન્દુપણુ રાખવા ઇચ્છતા હોઇએ તો પીરાણાપંથને દફે કર્યા સિવાય આપણો ઇલાજ નથી. આપણા મુરબ્બી રા. નારણજીભાઇ આપણી જ્ઞાતિને સુધારવા આજે ઘણાં વર્ષોથી પ્રયત્ન કરે છે અને પીરાણાપંથ એ કેટલો નાલાયક છે તે આપણને તેમણે દરેક રીતે સમજાવ્યું છે. મુરબ્બી નારણભાઇને હું વિનંતી કરૂં છું કે તેમણે આપેલું ભાષણ બહુજ અગત્યનું હોવાથી તે છપાવીને આપણી જ્ઞાતિમાં અને બીજી હિન્દુ જ્ઞાતિઓમાં પણ વહેંચવાની ઘણી જરૂર છે. પીરાણાનું ધરમ હિન્દુ ધરમ છે એમ ઘણા ભાઇઓ માનેજ છે અને તે સઘળાની આંખ ઉઘાડવાની જરૂર છે. જે ભાઇઓને નારણભાઇના ભાષણમાં અથવા બીજા ભાઇઓને પીરાણા સંબંધી બોલી ગયા છે તેમાં કંઇ શંકા થાય તો તેમને ઉભા થઇને ખુલાસો પુછવાની છુટ છે. હજુ તો નારણભાઇ પીરાણાની પોલ નામનું એક પુસ્તક બહાર પાડનારા છે તેમાં ઘણી ઘણી વાતો આવી જસે અને દાખલા અને પુરાવાથી નારણભાઇ દરેક હકીકત બહાર પાડવાના છે અને પીરાણા ધરમ એ હિન્દુધર્મ નથી પણ સૈયદોએ હિન્દુઓને વટલાવીને પોતાનું ભરણ પોષણ કરવાનો એક રસ્તો કાઢયો છે એ વાત નારણભાઇ બરાબર પ્રસિદ્ધ કરવાના છે. જે ઠરાવ આપણે સાંભળી ગયા તે પાસ કરવાની તરફેણમાં હોય તેમણે પોતાના હાથ ઉંચા કરવા. આ પ્રમાણે દરેક ભાઇએ પોતાના હાથ ઉંચા કર્યા હતા. વિરૂદ્ધમાં હાથ ઉંચા કરવાનું કહેતાં કોઇએ તેમ કર્યું નહિ એટલે શ્રી ઉમિયા માતાની જય બોલાવી ઠરાવ સર્વાનુમતે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ અમદાવાદ વાળા રા. મગનલાલભાઇએ જણાવ્યું કે:—

બન્ધુઓ ! મે. પ્રમુખ સાહેબ તથા આપણા સેક્રેટરી વગેરે ભાઇઓએ મ્હને કંઇક બોલવાની સુચના કરી છે. કેટલાક દિવસથી હું આપના વિચારો અને કાર્ય જોઇ રહ્યો છું. ગુજરાતમાં પણ મ્હેં જ્ઞાતિ સેવાનું કામ કેટલાક દિવસ કર્યું છે. મ્હારો અનુભવ એમ કહે છે કે જ્યાં જોઇએ ત્યાં જ્ઞાતિનો એકજ પ્રકારનો સ્વભાવ અને એકજ પ્રકારની ઝાલ્યુ ન છોડવાની હઠીલાઇ નજરે પડે છે. પરંતુ મ્હને શ્રદ્ધા એટલા માટે છે કે આપણી કોમ ભોળી અને ઉદાર છે અને તેને જેમ વાળીએ તેમ વળે તેવી છે. માત્ર આગેવાનોજ પુંછડાં ઝાલનારા હોય છે અને કેળવણીમાં આપણે પછાત હોવાથી ઘણા ભાઇઓ માત્ર આગેવાનો શું બોલે છે અને શું હુકમ કરે છે તેનીજ રાહ જોતા બેઠા છે. અને આગેવાનો તો તમારામાં એ

પીરાણા પંથને દફન કર્યા સિવાય કોઇ ઈલાજ નથી. (ફેરફાર કરવાની કોઇ વાત નથી)

શું અને અમારા ગુજરાતમાં પણ શું બધે એકજ ઘાટના વિચારોથી ઘડાયેલા દેખાય છે. હું આપને ટુંકામાં એટલુંજ કહું છું કે સત્તાધારી આગેવાનો વિનંતી કરીને સમજાવે સમજે તેવા છેજ નહિ જો કે બધા એક સરખા નથી હોતા તોપણ એમની સાથે તો સામ, દામ અને ભેદનો ઉપયોગ કર્યા સિવાય જ્ઞાતિ સેવાનું કાર્ય થઈ શકે તેમ નથી. તમે જે ઠરાવ આગેવાનો સબંધી કર્યો છે તે યોગ્યજ હશે પરંતુ તેનો અમલ કરવા માટે તમે કાર્યવાહકો જો પછાત પડશો તો તમારી જ્ઞાતિ સેવાનું પરિણામ કંઇ નહિ આવે. ! વળી આપણી કોમની એક કુટેવ સબંધી હું આપને અગમચેતી આપી દઉં છું અને તે એ છે કે આપણે કોઇ દિવસે એવો વિચાર ન લાવવો કે ફલાણું કામ તો પ્રમુખ સાહેબનું છે અને ફલાણું તો સેક્રેટરીજ કરે ! હું કયાં કાર્યવાહક કે આગેવાન છું ? જો તમે આવો વિચાર કરતા થસો તો તમે પણ આજના ગેઢેરા જેવાજ આગળ જતાં નીકળશો. જેનામાં જે જે પ્રકારની શક્તિ હોય અને જેનાથી જે કંઇ જ્ઞાતિ સેવા થઇ શકે તેટલી કરવી. ફરમ અને ધરમમાં કોઇનો વાદ લેવાતો નથી; ત્યારે અમુક કામ તો ફલાણાનુંજ છે એવો વિચાર જો આપણે રાખીએ અને બીજાઓ કરસે ને આપણે જોઈશું એવો નિર્ણય કરીને બેસી રહીએ તો આપણા જેવો સ્વાર્થી બીજો કોણ ? તમોએ જે કાર્ય હાથ ધર્યું છે તે કંઇ સાધારણ નથી તેમાં દરેક પ્રકારનાં સાધનોની જરૂર પડશે. મુખ્ય ચીજ પૈસા અને માણસો એટલે કાર્યવાહકો. આ બે વસ્તુ આ પરિષદના શ્રોતાઓએ પુરી પાડવાની છે. કાર્યવાહકો તો તમે નીમસો પરંતુ હું આપને ખાસ કરીને કહું છે કે તેમ કરવા છતાં તમે કોઈ પણ તમારી ફરજમાંથી મુક્ત થઇ શકતા નથી, તે તો તમારે બજાવાની છેજ. એ કાર્ય વાહકોના હાથમાં તમારે પૈસા પણ આપવા જોઇએ. કેટલાક ભાઇઓ અમારે ગુજરાતમાં એમ કહે છે કે અમે કામ તો કરીએ પણ પૈસા કયાં છે ? છતાં મારો અનુભવ જુદા પ્રકારનો છે. હું એવું માનુંછું કે બુદ્ધિશાળી સત્યનિષ્ટ કાર્યવાહકોને આ જ્ઞાતિમાંથી પૈસા મળી શકેજ ! પરંતુ તેવા કાર્યવાહકોજ નથી મળતા એ મુશ્કેલી છે. એટલે મારે આપને પ્રથમ એ ભલામણ કરવાની છે કે જે જે કાર્મવાહકો આપને મળી આવે તેમના ઉપર વિશ્વાસ રાખી કામ લેજો અને જેમ બને તેમ ઓછા ખરચે આપણે જ્ઞાતિ સેવાનું કાર્ય કરી શકીએ તે પ્રકારે તેમને મદદ કરતા રહેજો. મારા સાંભળવા પ્રમાણે તમે જે પહેલી પરિષદ વખતે ફંડ કર્યું હતું તે પૈસા વપરાઈ ગયા છે અને તેનો હિસાબ બહાર પડશે એટલે તમે જોઇ શકસો. હમણાં તમારે બીજું ફંડ કર્યા સિવાય ચાલે તેમ નથી એટલે જે ભાઇઓને જ્ઞાતિ સેવાની અગત્ય દેખાય તે પોત પોતાની સ્થીતી પ્રમાણે ફંડમાં પૈસા ભરશો. પ્રભુ તમને જલદી સન્માર્ગે જવાની બુદ્ધિ અને બળ આપે એવી અંતઃકરણથી પ્રાર્થના કરૂંછું. ફંડની આવસ્યકતા વિષે શ. નારણજીભાઈ મીસ્ત્રીએ બોલતાં જણાવ્યું કે,—

ભાઇઓ ! કોઇ પણ કામ પૈસા વગર થઇ શકતું નથી. તમે જાણોછો કે આગેવાન ગેઢેરાઓ જ્ઞાતિમાંથી લાખો કોરીઓ ઉઘરાવે છે અને તમે તેમને આપોછો છતાં જ્ઞાતિનું હીત થાય એવું તેમણે કંઈ કર્યું નથી. અત્યાર સુધી જે જે તમે તેમને આપ્યું છે તેનો માત્ર ઉપયોગ થયો હોય તો જ્ઞાતિને ડૂબવાનાજ માર્ગે થયો છે અને એનું પ્રાયશ્ચિત કરવાનું તમારા નશિબે આવ્યું છે. મ્હને જાણીને આનંદ થાય છે કે કેટલાંક ગામોએ આગેવાનોને લાગા આપવા બંધ કર્યા છે એટલે તે પૈસા પીરાણે જતા અટક્યા છે પરંતુ ઉઘરાવેલી

કારીઓનાં નાણું હજુ આગેવાનોના હાથમાં છે તેનો ઉપયોગ તેઓ તમારે સામે ન કરે તેની સંભાળ રાખવાની છે. તમારા આ શુભ પ્રયાસથી કાકાઓ, સૈયદો તેમજ આગેવાન ગેઢેરાઓના પેટમાં તેલ રેડાયું છે, હવે તમને કારીઓ મળતી બંધ થસે એમ સમજાઇ ગયું છે એટલે તમને એ લોકો સાથે મોટી અથડામણ થસે, વારંવાર દેશમાં જવું પડશે, કદાચ કોરટોનો પણ તમારે આશરો લેવો પડશે અને તેમાં ખર્ચ થસે એ કોણ આપશે અને તમે પસંદ કરેલા કાર્યવાહકો ક્યાંથી લાવસે એનો તમારેજ વિચાર કરવાનો છે. વળી આપણે જ્ઞાતિ હીતનો વિચાર કરવા એકઠા થઇએ છીએ એટલે પરિષદો ભરીએ છીએ, રિપોર્ટો છપાવીએ છીએ તે વગેરે કામમાં પણ ખરચ થાય છે તેનો પણ આપણેજ વિચાર કરવાનો છે, આપણે કોઇ જુલ્મી સત્તાથી દંડ કરીને કે કોઇને નાત બહાર કરીને પૈસા ઉઘરાવા માગતા નથી. પરંતુ જે ભાઇઓ દશોંદ દેવી બંધ કરે તેમણે આ જ્ઞાતિ સેવાના માર્ગે અવસ્યે કંઇક આપવું તો જોઇએજ. આપણી પરિષદને હજુ તો મોટાં મોટાં ફંડો કેળવણી માટે કરવાં પડશે પણ તે સઘળુ દશોંદ બંધ થઈ ગયા પછી થસે. એ બંધ કરવી અને કરાવવી એ પણ એક જાતની જ્ઞાતિને નાણાં સંબંધી મદદ કર્યા સમાનજ છે. હાલ તો આપણે ખપ પુરતુજ ફંડ કરવા ધારીએ છીએ એટલે ગઇ બેઠકમાં કર્યું હતું તેમ. પરંતુ એક એવું મોટું ફંડ આપણે કરવુંજ પડશે અથવા એવા ફી લેવાના નિયમો રાખવા પડશે કે જેથી પરિષદનું કાર્ય ચાલે, તે સઘળો વિચાર આપણે આવતી બેઠક વખતે કરીશું અને હાલતર ખરચ પુરતુ જે ફંડ થાય છે તેમાં સઘળા ભાઇઓ ફુલ નહીં તો ફુલની પાંખડી પ્રમાણે પોતાની ઇચ્છા હોય તે મંડાવશો.

રા. કે. બી. પટેલે પણ શ્રી–લક્ષ્મી સિવાય તો ચાલતુંજ નથી એ વાત સમજાવી ફંડ ભરવાની શરૂઆત કરવાનું જણાવ્યું હતું. ઘણા ભાઇઓએ ઉલટથી પોતાનાં નામો અને રકમો લખાવા માંડી હતી. સ્ત્રી વર્ગમાં પણ સારો ઉત્સાહ દેખાયો હતો અને જુજ વખતમાં

ફંડમાં નીચે પ્રમાણે રકમો ભરાઇ હતી.

રૂા. ૨૦૧) પ્રમુખ સાહેબ માવજીભાઇ પુંજા જખુવાણી નખત્રાણાવાલા.
૧૦૧) મી. ખેતાભાઇ ડોસા પોકાર નખત્રાણા
૧૦૧) પટેલ રામજીભાઇ જેઠાભાઇ ગઢસીસા.
૧૦૦) પટેલ નાનજી વીસરામ નેત્રાવાલા.
૮૦) મી. નાનજીભાઈ પચાણ નખત્રાણાવાલા
૭૫) મી. ખીમજીભાઇ શીવજી મગવાણા
૫૧) મુરબ્બી રતનસિહભાઈ કરસન ગઢસીસા વાલા–ધાટકોપર
૫૧) મી. નારાયણજી રામજીભાઈ કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિના ઉદ્ધારક ધાટકોપર
૪૦) પટેલ લખુભાઇ ડોશા પોકાર–નખત્રાણા
૨૫) પટેલ રામજીભાઇ રાજા વીરાણી
૨૫) પટેલ કાનજીભાઇ પચાણ નખત્રાણાવાલા
૨૫) પટેલ વીશરામ પાંચા વીરાણી
૨૫) પટેલ મુલજીભાઇ દેવજી નખત્રાણા
૨૫) પટેલ નાનજી પુંજા નખત્રાણા
૨૦) પટેલ મુલજી ડોશા નખત્રાણા
૧૫) પટેલ રામજીભાઈ સોમજી રવાપુર
૨૦) પટેલ વાલજીભાઇ લખુ નખત્રાણાવાલા
૨૦) કાનજીભાઇ રામજી નખત્રાણા
૨૦) જેઠાભાઇ નથુ દેવીસરવાલા
૨૦) માવજીભાઇ પરબત વીરાણી
૧૬) ડાયા તથા ખેતા લખુ નખત્રાણા
૧૫) ભાઇ રતનશી ખીમજી ખેતાણી મુંબઇ–યુવક મંડળના જનરલ સેક્રેટરી.
૧૦) રામજીભાઇ ભીમજી ગોગારી વીરાણી
૧૫) પ્રેમજી હરજી દેશલપુર

૧૦) શીવજી લધા નાકરાણી કેપટન વોલી-
-ટીયર કોર–કરાંચી

૧૦। લધા કાનજી નાકરાણી નખત્રાણા

૧૦) કેશવજી નાનજી કરાંચી

૧૨॥ ખેતા પચાણ હસ્તે વેલજીભાઇ ખેતા
નાકરાણી–નખત્રાણા

૧૨॥ શીવજીભાઈ લધા રવાપુર

૧૯। પચાણ પરબત હા. લધા પચાણ નાકરાણી
કોટડા જડોદરના પોલીસપટેલ

૧૦। લધાભાઇ હરજી કોટડા

૫) શામજી હરજી ખીડોઇ

૫) માધવજી શીવજી દેશલપુર

૫) મેગજીભાઇ ભાણજી વીરાણી

૫) મેગજીભાઇ શામજી વીરાણી

૫। ડાયાભાઈ ગોપાલ વીરાણી

૫। કરમશી લધા દેશલપુર

૫) મુલજી પ્રેમજી દેશલપુર

૫। વેલજી ગોપાલ દેશલપુર

૫। રતનશી લધા નખત્રાણા

દાદા બાપા ૫। મેઘજી પરબત કોટડા

૫। વીશરામ ભાણજી કોટડા

૫। હરજી વીરજી નાકરાણી વીરાણી

૫) રૈયાભાઇ ખીમા માતાજીના નેત્રા

૫। દાનાભાઇ કરશન નખત્રાણા

૫। નારાણભાઇ શીવજી વીરાણી

૫। હરજીભાઈ શીવજી દેશલપુર

૫। દેવજીભાઇ ભીમજી વીરાણી

૫। જેઠાભાઇ રામજી વીરાણા

૫। પેથાભાઈ ગોપાલ નખત્રાણા

૫ાા૦। શીવગણભાઇ કાનજી લોડવા

૫ાા૦। મેઘજી કાનજી મમઇમોરા

૫। નારાણ લધા નખત્રાણા

૪। ભાણજીભાઇ જેઠા નખત્રાણા

૫। અબજી શીવજી ભડલી

૫। દેવશી લધા તથા દેવજી ગોપાલ
નખત્રાણા વાલા

૫। અરજણ નારાણ વીરાણી

૪) વેલજી પરબત નખત્રાણા

૫। રતનશી કરશન નખત્રાણા

૫। લધા ભાણજી વીરાણી

૫। વાલજી નાનજી અંગીઆ

૫) વીરજી લખુ પોકાર નખત્રાણા

૫) માધા લાલજી રામપુર

૧૧) રૈયાભાઇ નાગજી ઘડીયાળ ભેટ
આપ્યું તેના

૧૪) માવજીભાઇ પરબત ઘોળુ. સોનાની
વીંટી ભેટ આપી તેના

૫। પ્રેમજીભાઇ કરશન કોટડા

૫। ગોપાલ પેથા નખત્રાણા

૫। હીરાભાઇ લાલજી કોટડા

૫। મનજીભાઇ વસ્તા કોટડા

૧૦।) ડાયાભાઈ રામજી નખત્રાણા

૫) મુખી કાનજીભાઇ કેશવ ડયાપુર

૫) નારાણભાઇ રૈયાણી ડયાપુર

૫) કરશનભાઈ હંશરાજ વીરાણી

૫। લખુભાઇ હરજી નખત્રાણા

૫) ડૉ. કે. બી. પટેલ. કરાંચી

૭। પટેલ હરજીભાઇ નથુ દેવીશર

૨॥ દેવશીભાઇ અબજી નખત્રાણા

૨॥ પટેલ પ્રેમજી વીશરામ વીરાણી

૨॥ જીવરાજ માના નખત્રાણા

૨॥ વાલજી નારાણ નખત્રાણા

૨। શીવદાશ માવજી કોટડા

૨॥ ડાયાભાઈ પ્રેમજી

૨॥ રૈયાભાઇ નાગજી નખત્રાણા

૨॥ રામજી ધનજીભાઇ કોટડા

૨) ખીમજીભાઇ કચરા રવાપુર

૨।) વીરજીભાઈ કરશન નખત્રાણા

૧। લધાભાઇ કરશન હંસરાજ

૨॥ શામજીભાઇ લધા કોટડા

૧। શીવજીભાઇ લધા કોટડા

૧) ભાણજી ખીમા હમીરપુર

૧। પ્રેમજી કાનજી કોટડા

૨। લખુભાઇ કચરા રવાપુર

૨ાા રામજીભાઇ ખેતા નખત્રાણા
૨) માસ્તર માવજીભાઇ વાશણુ લેવા પાટીદાર સરકારી સ્કુલના હેન્ડ માસ્તર
૨ાા ભાણજી લાલજી વીરાણી
૨) વાલજીભાઇ મેઘજી નખત્રાણા
૨ાા ખેતાભાઇ રામજી નખત્રાણા
૨ાા નાગજીભાઇ નારાણ અંગીઆ
૨ા જેઠાભાઇ હરદાસ નખત્રાણા
૧ા કરમશી શીવગણ નખત્રાણા
૨ાા અરજણ કાનજી અરલ નાની
૨) પટેલ શીવદાસ જીવરાજ નખત્રાણા
૨ાા કાનજી રામજી દેશલપુર
૨ાા કરમશી શીવજી
૧ા નરસીંહ નારાણ લધા નાકરાણી
૨ાા કરશનભાઇ ખેતા નખત્રાણા
૨ાા વેલજીભાઇ રૂડા નખત્રાણા
૧) એક ગ્રહસ્થ

સ્રી વર્ગ તરફથી ભરાયેલાં નાણાં.

૧૦) સૌ. વાલબાઇ. નાનજી પચાણનાં પત્નિ.
૨૫) સૌ. બેન કકુબાઇ મી. ખીમજીભાઇ શીવજીનાં ધર્મપત્ની
૨૫) સૌ. બ્હેન હીરબાઇ પટેલ ખેતાભાઇ ડોસાભાઇનાં ધર્મપત્ની
૧૦) બેન ડાઇબાઇ પટેલ કેશવજી નાનજીનાં ધર્મપત્ની
૧ા બેન દેવકીબાઇ
૫) બેન લાછબાઇ પટેલ પ્રેમજી હરજીનાં ધર્મ પત્નિ.
૨ા બેન રામબાઇ
૧ા બ્હેન જાનબાઇ
૨ા~ા માતુશ્રી નાનબાઇ
૫ા સૌ. બેન ગોમતીબાઇ પટેલ નારણ લધાનાં ધર્મપત્ની
૧ા બ્હેન પાર્વતીબાઇ
૧ા બ્હેન કુંવરબાઇ
૫ા બેન દેવકીબાઇ પટેલ મુળજી ડોસાનાં ધર્મપત્ની
૧ા પા. લાલજી સોમજીનાં ધર્મપત્ની
૨ા બ્હેન જમનાંબાઈ વાલજી લખુનાં ધર્મપત્નિ
૨ા બ્હેન રતનબાઇ માધા શીવજીનાં ધર્મપત્ની
૨ાા બ્હેન લક્ષ્મીબાઈ વીશ્રામ પચાણનાં ધર્મપત્ની
૧ા બ્હેન લાલબાઇ.
૫ા બ્હેન જમનાંબાઇ માવજી પરબતનાં ધર્મપત્નિ
૦ા~ા હીરા માવજીનાં ધર્મપત્નિ
૦ા~ા બ્હેન બચુબાઇ માવજી પરબતનાં પુત્રી
૧ા બ્હેન માનબાઇ
૧ા બ્હેન વાલબાઇ હરજી વીરજીનાં પુત્રી
૧ા પટેલ કરમશી લધાનાં માતુશ્રી
૨ાા બ્હેન કુંવરબાઇ ખેતા લખુનાં ધર્મપત્નિ
૨ાા બ્હેન બચુબાઇ પુંજા ખેતાનાં ધર્મપત્નિ
૧ા બ્હેન ગંગાબાઈ
૧ા બ્હેન કુંવરબાઈ.
૧ા બ્હેન હીરબાઇ.
૧ા વેલજી પરબતનાં ધર્મપત્નિ
૦ા~ા બ્હેન બચુબાઇ.
૧ા બ્હેન પાનબાઇ. દાદીમાં
૧ા સૌ. બ્હેન લાલબાઇ.
૧ા પટેલ લાલજી નારાણનાં ધર્મપત્નિ
૧ા માતુશ્રી કુંવરબાઇ
૨ાા બ્હેન મરઘાબાઇ લધા હરજીનાં પત્નિ.
૧ા બ્હેન નાથીબાઇ.
૧ા બ્હેન જીવાબાઇ લધા હરજીના પુત્રી
૧ા નથુ ધનજીનાં ધર્મ પત્નિ
૨) બ્હેન મેગબાઇ પ્રમુખ સાહેબનાં પુત્રી
૨ા સૌ બેન કુંવરબાઇ પટેલ રામજી ભીમજીનાં ધર્મપત્નિ
૨ બ્હેન કેશરબાઇ રામજી સોમજીનાં પત્નિ

૧। માતુશ્રી કેશરબાઇ
૧। બ્હેન કુંવરબાઇ વેલજી ખેતાનાં ધર્મપત્નિ
૧) પટેલ લખુ કચરાનાં ધર્મ પત્નિ
૧। બ્હેન લાલબાઈ રૈયા ખીમાનાં ધર્મપત્નિ
૨॥ બેન કંકુબાઇ શીવજી કાનજીનાં પત્નિ
૧। બ્હેન ગોમતીબાઇ ભાણજી લાલજીનાં પત્નિ
૦॥= બેન મેઘબાઇ વાલજી મેઘજીનાં ધર્મપત્નિ
૦।૯ બ્હેન કુંવરબાઇ વાલજી મેગજીનાં પુત્રી
૧। બ્હેન લક્ષમીબાઇ ડાયાનાં ધર્મપત્નિ
૧। બ્હેન મરઘાબાઇ } પટેલ ભાણજી ડાયા
૧। બ્હેન કેશરબાઇ } ની પુત્રીઓ

૧। બ્હેન કુંબરબાઇ રતનશી લધાનાં પુત્રી
૨॥।૮। બ્હેન મેઘબાઇ રતનશી શીવજીનાં પત્નિ
૫) બ્હેન કુંબરબાઇ વેલજી ખેતાનાં ધર્મ પત્નિ–ચાંદીનો હાથનો કરડો
૪) બ્હેન લક્ષમીબાઈ ભાણજી ડાયાનાં ધર્મ પત્નિ–ચાંદીનો કરડો
૪) સોમજીનાં ધર્મપત્નિ–ચાંદીનો કરડો
૩) બ્હેન કાનબાઇ હરજી વીરજીનાં ધર્મ પત્નિ–ચાંદીનો કરડો
૨) એક બ્હેન તરફથી ચાંદીનો કરડો

ફંડમાં નાણું ભરાઇ રહ્યા બાદ બાકી રહેલુ ઠરાવો પસાર કરવાને લગતુ કાર્ય હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું અને નીચે જણાવેલા ત્રણે ઠરાવો મે. પ્રમુખ સાહેબે એક પછી એક રજુ કર્યા હતા.

ઠરાવ ૧૦ મો.

"આ સભામાં પસાર થયેલા ઠરાવોનો અમલ કરવાની અને તે યોગ્ય સ્થળે મોકલી આપવા અને પરિષદનો ઉદ્દેશ બર લાવવાનું કાર્ય કરવા અને તે પુરતું ખર્ચ કરવાની કરાંચી યુવક મંડળને સત્તા આપવામાં આવે છે."

ઠરાવ ૧૧ મો.

"આ પરિષદના કાર્યને દીપાવવા સ્વયંસેવકોએ, અને તેના કેપટન ભાઈ શીવજી લધાએ જે જ્ઞાતિ સેવા ઉઠાવી છે અને બહાર ગામથી આવનાર ભાઇઓના ઉતારા અને ભોજન કાર્યની સારી વ્યવસ્થા સાચવી રાખી રામજીભાઈ ખેતાએ જે પરિશ્રમ લીધો છે તે ખાતે એ બંને ભાઇઓને આ પરિષદ ધન્યવાદ આપે છે, અને શેઠ વાલજીભાઈ તથા કુંવરજીભાઇએ પરિષદના કાર્યને સહાયભૂત થઇ પોતાની જ્ઞાતિની વાડી વાપરવા માટે આપી છે તે ખાતે આ પરિષદ તે ગૃહસ્થોનો આભાર માનવાનો ઠરાવ કરે છે. તે સાથે આ હીલચાલ પ્રત્યે ખાસ અંતઃકરણની લાગણીથી જ્ઞાતિ ઉન્નતિ અર્થે તસ્દી લઇ મુંબઈ જેવા દુરના સ્થળેથી જે ભાઇઓએ પધારી પરિષદના કાર્યને મોટી સહાય કરી છે; તેમજ ભાઇશ્રી કે બી. પટેલે પ્રસંગોપાત બોધ આપીને આ પ્રસંગને શોભાવ્યો છે તે સઘળાનો અંતઃકરણ પૂર્વક આભાર માનવાનો આ પરિષદ ઠરાવ કરેછે."

ઠરાવ ૧૨ મો.

"આપણી પરિષદને શોભાવવા રા. રા. ભાઇશ્રી મગનલાલભાઇએ પોતાની તબીયત નાદુરસ્ત હોવા છતાં અમદાવાદથી પધારી આ સભાના કામમાં અથાગ પરિશ્રમ લઈ જે સહાય કરી છે તે માટે આ પરિષદ તેમનો ઉપકાર માને છે."

ઉપરના ઠરાવોને લગતી સમજ આપી તે પસાર કરવાની જરૂર પ્રમુખ સાહેબે સમજાવી હતી. અને તે પસાર થયા હતા. ત્યાર બાદ છેલ્લો ઠરાવ રા. નારણજીભાઇએ રજુકર્યો હતો.

ઠરાવ ૧૩ મો.

"અનેક પ્રકારની અગવડો વેઠી આ પરિષદનું પ્રમુખ સ્થાન સ્વીકારી રા માવજીભાઇએ દીર્ઘ દ્રષ્ટી વાપરી આ બેઠકનું કાર્ય ઉત્તમ રીતે બજાવ્યું છે અને સ્વજ્ઞાતિ પ્રત્યે જે અંતઃકરણ પૂર્વકનો ભકિતભાવ દર્શાવ્યો છે તે ખાતે આ પરિષદ તે ભાઇને ધન્યવાદ આપે છે અને તેમણે સ્વીકારેલી જ્ઞાતિ સેવા બજાવવા માટે પરમાત્મા તેમને બળ, બુદ્ધિ અને દીર્ઘાયુષ્ય આપે એવી પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના કરે છે."

ઠરાવ રજુ કરતાં તેમણે જણાવ્યું કે, બન્ધુઓ આ પરિષદના કાર્યનું સુકાન આપણે રા. માવજીભાઇને આપ્યું હતું અને તેમણે બુદ્ધિનો સારો ઉપયોગ કરી પાર પાડયું છે તે ખાતે આપણે તેમનો આભાર માનવો જોઇએ. સભાના પ્રમુખની ફરજ ઘણી મોટી હોય છે અને તે જો બજાવે તો આપણે કોઇ પણ શબ્દોથી તે આભાર વર્ણવી શકીએ નહિ એવડી મ્હોટી હોય છે. સભાના ઠરાવોનો અમલ કરવાની પ્રમુખને સત્તા હોય છે એટલે તે પહેલા પ્રમુખ રાજાભાઇને પરિષદે આપી હતી, તેમના કાર્યની પ્રશંશા પણ કરી હતી અને આભાર પણ માન્યો હતો. છતાં પ્રમુખ તરીકે એક વર્ષ સુધી પરિષદનો ઉદ્દેશ બર લાવવાની જે ફરજ તેમના શીરે આવી હતી તે એમણે કેટલા પ્રમાણમાં બજાવી છે તે તો એ પોતે પોતાના વર્ષનો રિપોર્ટ પરિષદ સમક્ષ વાંચે ત્યારેજ આપણે સમજી શકીએ. મ્હારી કહેવાની એ મતલબ છે કે અહીંઆં જે ત્રણ ચાર દિવસ પરિશ્રમ લઇ પ્રમુખ સાહેબે જ્ઞાતિ હીતના કાર્યમાં ભાગ લીધો છે તે તો માત્ર સભાનો અભિપ્રાય સમજવા પુરતોજ ઉપયોગી થવાનો, પરંતુ આ સભાએ જે ઠરાવો કર્યા છે તેનો અમલ કરવાના પ્રસંગે તેમને જે જે ભોગ આપવા પડશે તે ઘણા કિંમતી હશે અને કેટલી મુશ્કેલીઓ વચ્ચે તેમને પરિષદની નવી બેઠક થતાં સુધી સભાનો ઉદ્દેશ બરલાવવાના કાર્યમાં જોડાઇ રહેવું પડશે એનો ખ્યાલ જો આપણે કરી શકીએ તોજ આપણે તેમની સેવાની કદર કરી લેખાય. હું આશા રાખું છું કે ભાઇશ્રી માવજીભાઇ ભવિષ્યમાં પણ આ સભાના પ્રમુખના પદને શોભાવશે અને તમે સહુ ભાઇઓ તેમને મદદગાર થસો. આ ઠરાવ પસાર કરવાની હું આપને વિનંતી કરૂંછું (તાળીઓ)

ઉપરના ઠરાવને ભાઇ રતનશી શીવજી તથા ખેતાભાઇ ડોશા પોકાર વગેરે એ અનુમોદન આપ્યું હતું અને ત્યાર બાદ તાળીઓના અવાજ વચ્ચે પ્રમુખ સાહેબે સભાના કાર્યની પૂર્ણાહૂતિ કરતાં નીચે પ્રમાણે ઉપસંહાર કર્યો હતો.

મ્હારા વ્હાલા જ્ઞાતિ ભાઇઓ, અને બ્હેનો !

જ્યારે સભાના પ્રમુખ તરિકે મ્હને બેસાડયો ત્યારે મારા મનમાં અનેક પ્રકારની બીતિ રહેતી હતી. પરંતુ રા. મગનલાલભાઇ જેવા, રા. નારણજીભાઇ અને મુરબ્બી કે. બી. પટેલ જેવા આપણા મુરબ્બીઓ અને તમે સઘળા ભાઇઓની મદદથી આ સભાનું કાર્ય આપણે શાંતી પૂર્વક પુરૂ કરી લીધું છે. તમે જે મ્હને અપૂર્વ માન આપ્યું છે તે ખાતે હું જ્ઞાતિનો એક પ્રકારનો રૂણી બન્યો છું અને આશા રાખું છું કે ભવિષ્યમાં તમે જરૂર તમારી કિમતી મદદ અને સલાહ મ્હને આપશો. આપણા માર્ગમાં ઘણી મુશ્કેલીઓ છે, આપણે તો

શિખાઉ છોકરાં જેવા છીએ એટલે જ્ઞાતી હીલચાલનો જેને પૂર્ણ અનુભવ હોય એવા મ્હેં આપને જણાવ્યા તેવા ભાઇઓની આપણે મદદ લેવીજ પડશે અને તે આપશે એવી પણ હું આશા રાખું છું. આપણે જ્ઞાતિને સુધારવા માટે જે ઠરાવો કર્યા છે તે પૈકી પહેલો અને બીજો ઠરાવ જે મહારાવશ્રીના શીતળ છત્ર નીચે રહીએ છીએ તે નામદારનું સહકુટુંબ દીર્ધાયુષ્ય ઇચ્છવાને લગતો છે, ત્રીજો ઠરાવ બાળલગ્નને લગતો આપે પસાર કર્યો છે એટલે હવે પછી ન્હાના બાળકોને નહીં પરણાવાની તમ અવસ્યે પ્રતિજ્ઞા કરજો અને તે સાથે જ્યારે જ્યારે લગ્ન ક્રિયાઓ કરો ત્યારે અવસ્યે હિન્દુશાસ્ત્રની આજ્ઞા પ્રમાણે ચૅારી બાંધીનેજ કરજો. મરણ પાછળનાં જમણો નહીં ખાવાની તો જરૂર પ્રતિજ્ઞા લેજો અને ઘર કે વાડીઓ વેચીને એવાં કારજો કદી કરશો નહિ તેમજ કોઇને કરાવશો નહિ. એમાં આપણી જ્ઞાતિની મોટી ખુવારી થઈ છે એટલે તે સબંધી આપણે જે ચોથો ઠરાવ પાસ કર્યો છે તે પ્રમાણે બરાબર વર્તજો. કેળવણીની ખામીના લીધે આપણે કોઈ રીતે આગળ વધી શકતા નથી માટે તમારા પુત્ર પુત્રીઓને અવસ્યે વિદ્યા ભણાવજો. પૈસા કમાવા માટે પણ વિદ્યાનીજ જરૂર પડે છે એ તો તમે જાણતાજ હશો. છુટા છેડાનો રિવાજ સારો નથી અને આગેવાનો જબરાઇએ પોતાના સ્વાર્થની ખાતર છુટક કરાવે છે એ એક પ્રકારનો બળાત્કાર છે. જ્યારે જ્યારે એવો પ્રસંગ દેખાય ત્યારે તેમના પંજામાં સપડાયેલાંને મદદ કરવા તમે તૈયાર રહેજો. વળી આગેવાનો જે ત્રાસ વર્તાવી રહ્યા છે અને આખી નાતને હિન્દુપણામાંથી, ટાળી દેવાના અધર્મ કામમાં જોડાઇ રહ્યા છે તેમને તો અવસ્યે આપણે ઠેકાણે લાવવાજ પડશે. મુડદાંને જો કોઈ ભાઇ અગ્નિ સંષ્કાર કરે તો તેનો એ લોકો દંડ કરે છે ! આ વાત કેટલી જુલમ જેવી છે. આપણે પરદેશમાં રહેનારાને તેઓ કંઈ કરી શકતા નથી ત્યારે આપણાં માવિતરોને દેશમાં રંજાડે છે એ કેટલો જુલમ કહેવાય ! ભાઈ રતનશીએ તેમના જુલમનું જે ભાષણ વાંચ્યું છે તે કેટલું ત્રાસદાયક વર્ણનથી ભરેલું છે ? માટે હવે તો આપણે પીરાણા પંથને પણ દફે કરવા સિવાય બીજો માર્ગ નથી એ દફે થસે એટલે બધુ સારૂં થઇ રહેશે, માટે જરૂર તમે પીરાણા પંથનાં ખાંનાંની જ્ઞાતિમાં જે જડ પેસી ગઇ છે તેને ખેંચી કાઢજો, આપણે સુખી થવાનો અને હિન્દુપણુ સાચવી રાખવાનો એ એકજ ઉપાય છે. હું આપને ફરીથી કહુંછું કે જ્યારે જ્યારે એવાં કામોમાં મારી મદદની જરૂર હોય ત્યારે મને ખબર આપજો હું પણ મારાથી બનતો ભોગ આપીશ. ભાઇઓ ! આપ સઘળાએ એક દીલથી જે કાર્ય બજાવ્યું છે તે જોઇ મ્હને આનંદનો પાર રહેતો નથી અને જ્યારે જયારે આપણે આવાં જ્ઞાતિ હીતનાં શુભ કાર્યો કરવાનાં હોય ત્યારે ત્યારે સઘળા ભાઇઓ જરૂર પધારશો અને તમારાથી જે જે સેવા બને તે ઉઠાવશો એવી હું આપને વિનંતી કરૂંછું. આ પરિષદની બીજી બેઠક બરખાસ્ત થાય છે તે પ્રસંગે સઘળા ભાઇઓને આપણી કૂળ દેવી દીર્ધાયુષ્ય અને જ્ઞાન આપે એ માગણી કરી તે કૃપાળુ દેવીની આપણે સઘળા પ્રાર્થના કરીશું.

(રાગ–ધનાશ્રી.)

જય જય પુરણ કામ, ગીરીજા જય જય પુરણ કામ. જય.
કૃપા વધારી, કૃતી સુધારી બલીહારૂ સુખ ધામ. ગીરીજા.
કષ્ટ વિદારો, જય વિસ્તારો ધર્યું કલ્યાણી નામ. ગીરીજા.
પાયે લાગે, અમર એ માગે આપો અવિચલ ધામ. ગીરીજા.

ૐ શાંતિઃ ૐ શાંતિઃ ૐ શાંતિઃ

(આગળના પેજનું અનુસંધાન)

ધર્મને ઉંધો વાળવા અને હિન્દુઓને વટલાવા માટેજ ઉભો કરવામાં આવ્યો છે અને તે હિન્દુ ધર્મ નથીજ એટલે તે માર્ગે જતાં હિન્દુપણું મટી જાય છે. વળી સદરહુ પુસ્તકમાં કચ્છ, ગુજરાત વગેરે સ્થળોની પાટીદાર [લેવા અને કડવા) જેવી ઉત્તમ કોમને એ અધર્મના માર્ગે જતી અટકાવા માટે પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે, દેશના જુદા જુદા ભાગોમાં રહેતા અન્ય જ્ઞાતિ બંધુઓ સાથે ઐકયતા સાચવી રાખવાની કેટલી જરૂર છે અને તે પંથે ચડી જવાથી જ્ઞાતિથી અલગ થઇ જવામાં કેવું ભયંકર નુકસાન રહેલું છે એ વિષય પણ ઇતિહાસના આધારે લખાશે. જે ઘણોજ ઉપયોગી થઇ પડશે.

એ પંથની રાહે ભ્રષ્ટ થતા અજ્ઞાન હિન્દુ ભાઇઓ પાસેથી અગર ખાનાંઓ કે પીરાણા જેવાં સ્થળેથી એ અર્ધદગ્ધ પંથનું સાહિત્ય મેળવવામાં એટલે પંથનો ખજાનો (!) હાથ કરવામાં કેટલી મુઝવણ પડે છે અને તે સંપૂર્ણ રીતે કેમ મેળવી શકાયો છે તેનોજ એક ઇતિહાસ લખી શકાય તેમ છે, ત્યારે એ વિષયનું પુસ્તક તો કેવડું મોટું થઇ જાય ! વળી એ પંથની ઘટપાટ, મોરનબુવત વગેરે શું ચીજો છે તેનું સચિત્ર વર્ણન આપવામાં આવશે, એ પંથની પોલ કેટલી ભયાવહ અને ઘાતક છે અને તેમાં પેસવું એ કેટલું પાતક છે. તેમાં પેઠેલાઓની કેવી દયાજનક દુર્દશા અને અધોગતિ થઈ છે ! તેનો ઉલ્લેખ પણ ઉપયોગીજ થઇ પડે તેમ છે એટલે પુસ્તકનું કદ વગેરે નક્કી થઈ ગયા પછી કિંમત બહાર પાડવામાં આવશે, પરન્તુ જે ભાઇઓ પુસ્તકના ગ્રાહક થવા ઇચ્છતા હશે તેમનાં નામ રજીષ્ટર કરવામાં આવશે અને તે બહાર પડતાંજ તેમને મોકલી આપવામાં આવશે. પુસ્તક સમ્બંધી દરેક પ્રકારની માહેતી માટે અને બીજી પુછપરછની ઇચ્છા થાય તેમણે નીચેના સરનામે કરવી.

લેખક— નારણજી રામજીભાઈ મીસ્ત્રી—કોન્ટરાકટર.

ઠે. શેઠ ઉંમરસી રાયસીના કમ્પાઉન્ડમાં મુ. **ઘાટકોપર.** (થાણા.)

હિન્દુ ધર્મના બ્હાને ! હિન્દુ જ્ઞાતિઓ કેવી રીતે પતિત થાય છે—તે જાણુવા વાંચો !

પરમાત્માના અવતારમાંથી ! ફુટી નીકળેલા ઈરાની સૈયદ ઈમામશાનાં કારસ્થાન?

☞ પીરાણાનો અર્ધદૃગ્ધ પંથ અને તેની પોલ.

હિન્દુ જ્ઞાતિઓના હિતાર્થે થોડા વખતમાં છપાઈને બહાર પડશે.

પીરાણા પંથ, મુમના પંથ, મતીઆ પંથ, ગુપત ધરમ ! સત પંથ વગેરે શબ્દો ઘણા હિન્દુભાઇઓના સાંભળવામાં આવ્યા હશે, એ પંથને માનનારા પોતાની જ્ઞાતિમાં છે અને છુપી રીતે ખાનાંઓમાં અને પીરાણે જાય છે એ પણ જાણુવામાં આવ્યું હશે. છતાં ખાંનામાં જનારા ભાઇઓ એવા પ્રકારનો ડોળ રાખે છે કે તે પંથને લીધે આપણા હિન્દુ ધર્મ કે કૂળાચારમાં કંઇ વિરોધ આવતો નથી ! પરિણામે એ પંથે ચડેલાં ઘણાં કુટુંબો પતિત થઈ અજ્ઞાનતાને લીધે ધર્મ અને જ્ઞાતિ દ્રોહી બને છે અને તેમના સબંધમાં આવતી હિન્દુ જ્ઞાતિઓમાં એ ભ્રષ્ટતાનો સડો ગુપ્ત રીતે વધતો જાય છે. આ દુ:ખદાયક વસ્તુ સ્થીતીનો જલદી અંત આવવો જોઇએ-એટલે દરેક હિન્દુભાઇ એ માર્ગે પુરૂષાર્થ કરે. એ ફરજના આધારેજ "પીરાણાનો અર્ધદૃગ્ધ પંથ અને તેની પોલ" એ નામનું પુસ્તક અમારા તરફથી બહાર પાડવામાં આવશે.

આ પુસ્તકમાં તે પંથના યોજક ઇમામશા અને તે પછીના સૈયદોએ હિન્દુ વર્ણના અજ્ઞાનભાઇઓને મુસલમાની રાહત ઉપર લઇ જવા માટે નીચ યુક્તિઓ રચી છે અને ધર્મના બ્હાને પોતાના પરિવારની પણ આજીવિકા ચાલુ રાખવા માટે,—અજ્ઞાન વર્ગ ઉપર સત્તાની જમાવટ બની રહે, વાડામાં પુરાએલા હિન્દુઓ સૈયદોથી વટલતા જાય અને તે વાડામાંથી કોઈ છટકી શકે નહિ એ મુખ્ય ઉદ્દેશને ધ્યાનમાં રાખી અજ્ઞાન વર્ગને આંખે પાટા બાંધનારાં, અધર્મથી ભરપુર જે તર્કટી શાસ્ત્રો (?) રચ્યાં છે તે બનાવટી પુસ્તકો, ઘટપાટ આદિની ક્રિયાઓ, કલમા અને એલમો તેમજ છાંટ નાંખવાની વિધિ વગેરેની પોલના ઉંડાણનું માપ કહાડી-સ્પષ્ટ રીતે તેનો નીચ હેતુ સમજાવી દેવામાં આવશે.

હિંદુ ધર્મમાં પ્રસિદ્ધ રીતે મનાતા અવતારો, આર્ય પુત્રો અને દેવ દેવીઓને પોતાના પંથમાં સંડોવી હિન્દુ ભાઇઓને પોતાનો પંથ ગળે ઉતારવા એ મહા પવિત્ર વ્યક્તિઓને એ પંથમાં એવી તો અઘટીત રીતે વર્ણવામાં આવી છે કે તે સાંભળીને હિન્દુ ભાઇઓનાં હૃદય દ્રવિત થયા સિવાય રહેજ નહિ, તદુપરાંત પોતાનો ઉદ્દેશ બરલાવવાની નીચ યુક્તિ કરતાં હિન્દુ ભાઇઓને ભેસ્ત (સ્વર્ગ) ની લાલચો આપવાના કાવા દાવા ખેલતાં જુદા અવતારના પુછડે પોતાના વંશને લટકાવી ભગવાનના દિકરા થવાના તેમાં જે ગપ ગોળા ઉડાવ્યા છે તે ગપગોળાઓનું આ પુસ્તકમાં ચુર્ણ કરી સપ્રમાણુ સાબીત કરવામાં આવ્યું છે કે એ ખીચડીઓ પંથ હિન્દુ-

(અધુરૂં પાછળના પાને વાંચો)